

756

GRUP DE TREBALL SOBRE "PROJECTE JOVE"

DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

Juny 1990

I N D E X

- I Composició del Grup
- II Calendari de Treball
- III Conclusions i Propostes

1.

I Composició del Grup.

Coordinador: Il·lm. Sr. Enric Truñó i Lagares. Regidor de l'Àrea d'Esports.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretària del Consell

Participants:

*** Representants de les Entitats membres del Consell:**

Il·lm. Sr. Joan Puigdollers, Regidor del Grup Municipal de CiU.

Il·lm. Sr. Alberto Fernández Díaz, Regidor Grup Mpal. del Partit Popular.

Sra. Mª Teresa Fandos i Palla, Grup Municipal de CiU.

Sr. Carles Ortega i Alemany, Grup Municipal de CiU.

Sr. José Antonio Sánchez, Grup Municipal Partit Popular

Sr. Albert de Gregorio, Consell de la Joventut de Barcelona.

Sr. Joan Torrella, Consell de la Joventut de Barcelona.

Sra. Anni Escobedo, Consell de la Joventut de Barcelona.

Sr. Miquel Puente, Consell de la Joventut de Barcelona.

Sr. Carles Carrera i Segué, Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. Maribel Sánchez, FAVB

Sra. Conxa Marqués, Col·legi d'Assistents Socials.

Sra. Julia Montserrat i Codorniu, Col·legi d'Economistes.

Sra. Galdina Valls i Borruei, Col·legi Oficial de Metges de Barcelona

.../...

2.

* Tècnics Municipals:

Sr. Joan Ramon Gimenez-Coral. Projecte Jove. Ajuntament

Sr. Jesus Marcos, Consell Municipal d'Esports, Ajuntament

Sr. Manuel Vila, Projecte Jove, Ajuntament

* Representants d'altres Entitats:

Sr. Narcís Castañer, Cap del Servei de la Joventut, Diputació.

3.

II CALENDARI DE REUNIONS DEL GRUP DE TREBALL SOBRE PROJECTE JOVE

1ª reunió	13 de novembre de 1989
2ª reunió	19 de desembre de 1989
3ª reunió	18 de gener de 1990
4ª reunió	18 d'abril de 1990

INTRODUCCIÓ

El grup de treball sobre l'actualització del Projecte Jove dintre del Consell Municipal de Benestar social, per facilitar el procés de consulta i debat amb les entitats ciutadanes, ha estat la continuïtat d'una línia de treball iniciat l'any 1984 amb la creació de la Comissió Ciutadana Consultiva del Projecte Jove.

Cal enmarcar els orígens del Projecte Jove en la seva aprovació el juny de 1985, fruit d'un intens procés de treball des de l'establiment dels Ajuntaments democràtics amb la creació d'una Àrea de Joventut. És així com el Projecte Jove es constitueix en el marc de la política municipal de joventut.

A partir de la seva aprovació es realitza un informe anual sobre l'estat d'execució de les 72 línies aprovades, informe que es presenta i discuteix en diversos àmbits de treball on destacariem especialment la tasca realitzada amb el Consell de la Joventut de Barcelona i el grup de treball específic creat dintre del Consell Municipal de Benestar Social.

Durant l'any passat s'obre un procés de revisió i actualització del Projecte Jove per diverses raons, que bàsicament són: els nous elements apareguts en la realitat juvenil, la consolidació de la descentralització municipal, la compactació dels serveis personals en els districtes, l'existència de l'Àmbit de Benestar Social, l'aprovació de noves lleis a nivell estatal.

El procés que s'utilitza és similar al de qualsevol treball d'investigació social, fent especial èmfasi en la participació. Mitjançant diversos estudis i dictamins, del que destaquem l'estudi "La inserció professional i social dels joves" elaborat per l'I.C.E de la Universitat Autònoma de Barcelona per la seva metodologia sobre el coneixement dels diversos itineraris de transició de l'escola a la vida adulta. La plena inserció social i professional dels joves serà l'eix de treball de l'actualització del Projecte Jove.

Aquests estudis s'han complementat amb la consulta a Districtes i Àrees Municipals.

Així mateix cal destacar la síntesi dels estudis on es reflecteix aquells aspectes més importants de la realitat juvenil, com la síntesi dels informes dels 10 Districtes on es descriuen les actuacions que realitzen.

A partir d'aquestes informacions es culmina el procés d'actualització amb el treball participatiu de diferents agents per elaborar els nous criteris d'actuació en política juvenil de l'Ajuntament. Cal destacar la discussió realitzada en diferents marcs:

- Els equips d'elaboració on prop de 200 tècnics d'Àrees i Districtes municipals participen amb el seu treball.
- El Grup de Treball del Consell Municipal de Benestar Social.
- El Consell de la Joventut de Barcelona.

Fruit d'aquest intens treball d'elaboració i debat es presenta el juliol del 89 al Consell Plenari Municipal el "Per què" de la política Municipal de joventut i els 25 Criteris d'actuació, que són aprovats per unanimitat. S'acorda la concreció dels diversos criteris d'actuació en cada àmbit de competències.

La presentació, i el posterior debat i discussió del document de les propostes ha estat molt enriquidor. S'han pogut detectar algunes discrepàncies de criteris que han modificat i enriquit el text final. A criteri del representant del grup municipal de CiU les propostes caldria que estiguessin acompanyades de traduccions pressupostàries, tema que fou debatut en el Grup de Treball i s'explica que el document era estratègic i assenyalava fites de treball i que les Àrees, Districtes i Serveis Municipals calia que dintre de les seves previsions pressupostàries i dintre dels seu àmbit de competències anessin aplicant.

Un cop elaborades les concrecions i sotmeses a discussió en els diferents àmbits esmentats més amunt, es proposa elevar-les al Consell Plenari Municipal per la seva aprovació i aplicació per cada àmbit de competències en funció de les disponibilitats pressupostàries anuals, així mateix, queda palesa la necessitat de reformular el grup de treball assumint les funcions del seguiment i aplicació del Projecte Jove i el estar informat de la realitat juvenil de la ciutat.

I N D E X

PER QUE I COM FEM POLITICA DE JOVENTUT

	Pag.
Fem política de joventut en el marc d'una política de ciutat	10
Una política de joventut pel benestar social	11
Una política de joventut integral per afavorir la inserció social i professional que contempli la diversitat d'itineraris formatius i laborals dels joves	12
Una política de joventut en bel.ligerància contra les desigualtats per raó de classe, de gènere, d'origen ètnic i de territori.	13
Una política de joventut en una ciutat descentralitzada	14
En una Barcelona Metropolitana	
En una Catalunya moderna i en una Espanya plurinacional	
Una política de joventut en el marc europeu	
Amb estreta coordinació entre les Institucions	15
Cap a l'any 2000	15
Amb una actitud receptiva	16

CRITERIS D'ACTUACIO

Donar recolzament i suport al procés de Reforma del Sistema Educatiu per tal d'adaptar els ritmes de canvi de l'educació als ritmes de canvi social	18
Facilitar la connexió i l'apropament entre l'ensenyament formal i no formal tenint en compte que els processos educatius no es donen exclusivament a l'escola ni s'esgoten en els plans d'estudi	23
Potenciació de les responsabilitats del Municipi en matèria educativa aprofundint les possibilitats d'intervenció i coordinació a partir de l'estructura político-administrativa del municipal	26
Potenciar la formació i el reconeixement dels agents sòcio-culturals com a professionals en la intervenció adreçada als joves.....	29
Treballar amb els adolescents com a sector d'edat en el que cal potenciar l'actuació amb visió de conjunt per les seves característiques pròpies i per ser un moment clau en el procés d'inserció social i professional del jove.....	31
Fomentar la igualtat d'oportunitats per a les dones joves.....	34
La participació dels ciutadans en els assumptes públics és un dels eixos d'actuació de tota administració democràtica i constitueix un dret constitucional que cal garantir, implementar i desenvolupar des del marc municipal	37

Potenciar la participació en l'àmbit juvenil que té un dels seus principals instruments en l'existència d'un teixit associatiu fort i plural que canalitza i coordina la participació individual projectant-la en l'àmbit públic i social.....	39
Donar suport a l'associacionisme no formal, promocionant i facilitant instruments de participació juvenil individual i col·lectiva que doni un marc d'acció social a aquestes experiències associatives.....	42
Elevar el nivell d'informació dels joves i potenciar la informació com a eina formativa: Aprendre a informar-se. Més enllà de la informació, potenciar l'assessorament i orientació.....	44
Activar el coneixement del mercat del treball i implicar a l'Ajuntament en la consolidació d'un observatori del mercat laboral a al ciutat.....	48
Potenciació de les actuacions de transició a través de la seqüència: INFORMACIO-ORIENTACIO-FORMACIO.....	50
Afavorir les iniciatives d'inserció laboral a través de l'autoocupació i la col·laboració amb empreses, modificant i creant normatives més adequades.....	54
Afavorir un major nivell de coordinació i concertació entre tots els implicats en el procés d'inserció social i professional: les administracions, les empreses, els sindicats i les associacions i entitats de la ciutat.....	57

Barcelona, hereva d'una important tradició cultural, exerceix una àmplia influència a diversos nivells: metropolità, nacional, estatal i europeu. Els grans projectes d'equipaments culturals reforçaran aquest paper i seran part, també de les expressions culturals dels joves 59

Fomentar la participació cultural en aquells espais on es desenvolupa l'activitat relacional dels joves. Afavorint l'enfortiment i el protagonisme de la ciutadania tenint en compte les característiques de cada barri i districte..... 61

Donar suport a la creació vetllant per la formació artística, facilitant la producció i afavorint l'accés dels joves creadors als circuits professionals..... 64

Potenciar les vacances com a temps lliure idoni per recuperar la ciutat per a un ús més lúdic, com a moment privilegiat per viatjar i per l'aventura, i com afavoridores de la inserció social..... 66

Fomentar la pràctica i valors de l'esport com a element d'inserció social, professional i d'integració..... 68

Aprofitar l'impacte dels Jocs Olímpics com a motor per fomentar la pràctica esportiva i la creació d'equipaments..... 71

Millorar la participació de la comunitat en la definició de les necessitats i prioritats d'intervenció en la promoció de la salut i la qualitat de vida 73

Els serveis de salut han de donar suport a les necessitats d'una vida més saludable de les persones, tot tenint en compte els joves i les peculiaritats específiques d'aquests..... 75

Continuar impulsant programes de prevenció i d'intervenció en col·lectius de joves en especial risc de marginació.....	77
Afavorir l'accés a l'habitatge com a element important per a la construcció d'un projecte de vida propi.....	80
Facilitar l'aprofitament de la ciutat i els seus recursos.....	84

1. PER QUE I COM FEM POLITICA DE JOVENTUT

1. Ara fa deu anys, la lluita per la democràcia i la recerca de canals d'expressió juvenil va propiciar el consens entorn una plataforma reivindicativa al si del moviment juvenil. El primer Congrés de la Joventut Catalana va ser un esdeveniment important que va recollir aquesta plataforma. Una de les principals reivindicacions va ser la necessitat d'una Administració Municipal al servei dels joves que comptés amb dos instruments de treball: la Regidoria de Joventut i el Consell de la Joventut, com a organisme de representació i de participació.

El 19 d'abril de 1979 es va constituir el primer Ajuntament democràtic. Poc temps després, el 15 de maig del mateix any, es va aprovar la creació de l'àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona i el seu programa d'actuació. El gener de 1980 es constituïa el C.J.B.

A la primera legislatura es consolida l'àrea de Joventut com una eina de l'administració al servei dels joves barcelonins. Van ser els anys de naixement de nous serveis que ens permetin avançar.

A l'inici del segon mandat, es va convocar el Projecte Jove en ell es convidava als joves de Barcelona a participar en l'elaboració d'un nou programa de joventut a aplicar per l'Ajuntament de Barcelona en el futur més immediat.

L'aprovació del Projecte Jove de Barcelona el 26 de juny de 1985, va suposar la concreció d'un programa integral, global i coherent a desenvolupar per la joventut de la ciutat. Aquest esforç per vertebrar unes línies programàtiques en política juvenil, ha tingut un efecte multiplicador a la resta de l'Estat, ja que diverses ciutats han adoptat, a partir de l'aprovació del Projecte Jove de Barcelona, programes o plans d'acció integral en matèria de joventut.

La realització a Barcelona del Congrés Mundial de la Joventut, organitzat per la UNESCO, amb motiu de l'Any Internacional, i la posterior Declaració de Barcelona sobre les polítiques de joventut ha estat uns dels instruments de treball més importants fins avui.

D'acord amb els objectius de l'Ajuntament i fruit del Projecte Jove, el 28 de maig de 1986 es va aprovar el projecte de transferència als Districtes sobre matèria de joventut amb els següents eixos:

- Descentralització dels equipaments d'interés de barri i Districte (Casals de Joves, Infantils i ludoteques) incorporant els seus contractes de manteniment i prestació de serveis.
- Descentralització de subvencions i convenis d'interés de Districte.
- Descentralització de l'organització d'activitats culturals i de temps lliure d'interés de Districte.

Per aquestes qüestions es van traspassar recursos humans i econòmics als serveis centrals de cada Districte, sota la responsabilitat de les directrius polítiques del Consell de Districte i en l'àmbit de la divisió de serveis personals de cadascun d'ells. El treball d'aquests 10 agents de política de joventut ha suposat un important augment d'iniciatives i de diversificació de l'oferta municipal.

Aprofundir la relació entre els joves i l'Ajuntament i la coordinació de les polítiques de Benestar Social a partir de l'elaboració de Plans i Programes són dos dels objectius del PROGRAMA D'ACTUACIO MUNICIPAL aprovat pel Consell Plenari el 4 de novembre de 1.987 i recollits en l'aplicació del Projecte Jove.

L'any 1.988 va ser especialment important per als joves. S'aprovaren la CARTA ALS JOVES DE BARCELONA (Propostes per a una política de joventut), elaborada pel Consell de la Joventut de Barcelona i la CARTA DE LA JOVENTUT CATALANA, aprovada per l'Assemblea General del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. Els documents, foren elaborats després dels processos de discussió i participació que van ser la proposta del DEBAT JUVENIL del C.J.B. i el II Congrés de la Joventut de Catalunya del C.N.J.C.

A partir del procés de seguiment de l'estat d'execució del Projecte Jove es constata que el grau de compliment de les propostes ha estat satisfactori encara que desigual. Diversos factors hi han contribuït: La mateixa diversitat de les propostes pel que fa al seu abast i dimensió; la limitació de les competències municipals en certs camps; la incidència de importants canvis legislatius i esdeveniments socials; el desenvolupament de la descentralització.

L'any 1988 atenent als nous elements apareguts en la realitat juvenil, a la reestructuració de l'organització del propi Ajuntament i l'aprovació de noves lleis i remarcant la importància de la participació dels joves en l'elaboració de la política de joventut, el Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona, aprovà per unanimitat l'actualització del Projecte Jove.

2. *Fem política de joventut en el marc d'una política de ciutat per:*

** Fer una ciutat saludable*

** Fer una ciutat educadora*

** Fer una ciutat solidària*

** Fer una ciutat socialment justa i territorialment equilibrada*

** Fer una ciutat capital de Catalunya i d'Espanya*

** Fer una ciutat de futur amb els següents eixos :*

- Pla Estratègic Econòmic i Social
- Carta municipal
- Arees de nova centralitat
- Jocs Olímpics
- Àrea Metropolitana
- Acta única europea
- Capitalitat regió europea

3. Una política de joventut pel benestar social, que vol col·laborar en la resolució de les necessitats bàsiques de l'individu: Habitatge, treball, cultura, temps lliure, educació, salut....

Clarament interdepartamental i que es mou dins les coordenades del treball social, la dinamització socio-cultural, la promoció de la salut (tal com avui l'OMS recomana que entenguem aquest terme) i l'educació permanent. Es palesa l'amplitud d'aquests conceptes i la necessitat que les Àrees i Districtes que tradicionalment s'han ocupat d'aspectes sectorials en aquests camps, elaborin i coordinin les seves actuacions.

4. A l'anàlisi de la realitat juvenil a partir dels estudis, es constaten algunes característiques que convé ressaltar:

- a) La joventut com un procés de transició amb itineraris formatius i laborals diferenciats.

- b) La joventut com a un període d'aprenentatge que comporta dificultats importants en els processos d'inserció social i professional.

- c) El procés de transició es fa cada vegada més complexa. Molts joves tenen dificultats reals per a construir positivament el seu futur.

- d) Amb una realitat juvenil plural i heterogènia.

Donada la realitat concreta que viuen els joves, té sentit una política específica i integradora que s'adreci a ells. Això permetrà la iniciació i l'aprenentatge social, tot tenint en compte els trets característics dels diferents grups juvenils.

5. *Una política de joventut integral per afavorir la inserció social i professional que contempli la diversitat d'itineraris formatius i laborals dels joves.*

Un objectiu central de treball de l'Ajuntament de Barcelona en el camp de la joventut és el desenvolupament d'una política que permeti la integració social i professional dels joves. Es a dir, la realització d'activitats, projectes, serveis, equipaments, per tal de facilitar als joves barcelonins els instruments necessaris perquè esdevinguin ciutadans actius que prenen en les seves mans la solució dels seus problemes.

- Una política de joventut on la informació sigui eina de transició de l'escola a la vida adulta.

Cap al desenvolupament d'aquesta política s'adrecen els serveis i les activitats que es promouen, així com la dinàmica que se'n genera. L'objecte és de cercar el protagonisme del jove a la seva pròpia vida i això es pot aconseguir amb diferents tipus de propostes o activitats. En aquest camp, elevar el nivell d'informació i de coneixament del que ofereix la ciutat és un dels eixos més importants a desenvolupar.

Els sistemes d'informació i els canals de participació són instruments a potenciar per facilitar la inserció social i professional, per formar ciutadans amb esperit crític i consciència solidària.

- Una política de joventut per i amb la participació

El fet de creure que la política juvenil s'ha de fer amb els propis joves és també un dels eixos del treball municipal. En aquest sentit, promoure la participació dels joves és un dels objectius més importants. Aquest esforç s'adreça en dues direccions.

a) La participació dels joves, individualment, mitjançant els casals de joves, els centres cívics, els centres d'informació, etc.

b) La participació dels joves, col·lectivament, a través de l'associacionisme juvenil formal i no formal, al marge de la seva realitat i història, cercant i promovent els interlocutors socials dels propis joves.

El Consell de la Joventut de Barcelona, creat el gener de 1980, s'ha anat convertint en l'interlocutor més vàlid pels temes juvenils de la ciutat. A més a més, cal cercar en diferents situacions interlocutors per a àmbits específics o territorials.

6. Una política de joventut en bel.ligerancia contra les desigualtats per raó de classe, de gènere, d'origen ètnic i de territori.

Desenvolupem una política al servei de la Joventut barcelonina, sobretot d'aquella que pateix problemes socio-econòmics i es troba amb més dificultats en el seu procés d'inserció social i professional. Hem pres partit, i tot i que volem arribar amb els nostres recursos a tots els sectors de joves de la Ciutat, ens proposem de forma prioritaria, arribar a aquella que es troben en pitjor situació per sortir de la crisi amb els seus propis recursos.

I això ho volem fer amb la societat civil, coincidint amb les seves iniciatives, que són les que donen la mesura de la vertebració i el nivell cívic d'una societat; promovent accions concertades o actuant directament des de l'Administració.

La política i els serveis a desenvolupar tenen dues prioritats importants:

a) Equilibrar la ciutat amb el desenvolupament de serveis i equipaments preferentment als barris amb més baix nivell de renda i mínims recursos. Promovent la rehabilitació integral dels mateixos.

b) Dur a terme una política compensadora de les desigualtats, que garanteixi la igualtat d'oportunitats, amb atenció especial a aquelles realitats que poden generar marginació i comportaments dissocials.

Aquestes prioritats d'important contingut social justifiquen que, allà on sigui necessari, l'Ajuntament prengui la iniciativa i desenvolupi propostes d'actuació ben concretes per tal de donar resposta i solució a les diferents problemàtiques i desigualtats socials.

7. *Una política de joventut en una ciutat descentralitzada*

L'Ajuntament de Barcelona ha fet de la descentralització un dels seus objectius més importants. En el camp de la política juvenil, aquest objectiu pren al màxim de relleu ja que, amb la seva posta en pràctica, es pot facilitar la concreció de dos importants criteris: la participació i l'apropament dels serveis als joves de la ciutat.

8. *Un altre dels objectius és el de la vertebració de la Barcelona Metropolitana.*

L'Ajuntament de Barcelona es proposa, en el desenvolupament de la seva política de joventut, ser molt sensible a la realitat metropolitana que, d'altra banda, els joves ja viuen com a un tot en la seva vida concreta, com una ciutat real. La perspectiva no és pas la de l'integracionisme, sinó la de sumar realitats presents, que avui els joves ja utilitzen quotidianament.

9. *Una política de joventut a Catalunya i a Espanya*

La política de serveis a la joventut que l'Ajuntament de Barcelona vol desenvolupar, pretén de ser un instrument més per a la construcció de la Catalunya moderna i oberta per a tothom, en una Espanya plurinacional i democràtica. Facilitarem, per tant, aquells instruments que permetin d'expressar noves formes d'entendre la nostra realitat nacional i lligar-les amb aquells senyals d'identitat del nostre poble.

10. *Una política de joventut en el marc europeu*

La lliure circulació de persones, capitals i mercaderies en l'espai dels 12 països membres de les Comunitats Europees l'1 de Gener de 1993 obre més perspectives inèdites i suggerents per a tots els ciutadans comunitaris. Aquest projecte s'ha de construir sobre la base de la participació activa dels joves que en resultaran especialment implicats, tant pel que fa als seus estudis i titulacions acadèmiques com a les possibilitats laborals. L'Ajuntament de Barcelona n'ha fet de la participació un dels seus objectius estratègics i es troba totalment compromès per donar una perspectiva social a la construcció d'Europa.

11. La realitat juvenil barcelonina no s'esgota en el seu estricte terme municipal. Per això es considera imprescindible una estreta coordinació entre les diferents Institucions que tenen incidència sobre aquesta realitat.

Cal emprendre una línia de treball tendent a promoure un ampli acord entre totes les administracions que desenvolupen polítiques juvenils a Catalunya.

L'Ajuntament de Barcelona, com a Administració més propera als ciutadans, considera que cal treballar amb tota la realitat juvenil, tingui o no tingui competències concretes en un camp determinat. Es a dir, com a Administració que és capaç de conèixer i viure més de prop els problemes i de les realitats dels joves, no ha de respondre amb negatives davant realitats complexes. Ha d'assumir-les i, en tot cas, adreçar-se a qui té les competències. Es en aquesta direcció que pren sentit la proposta d'acord entre les Administracions per concretar recursos i evitar possibles duplicitats.

12. *Una política de joventut no pot ésser aliena als problemes i a les esperances dels ciutadans del món quan ens apropem a l'any 2000.*

Els joves es senten compromesos i preocupats a la vegada pel futur i pel món. Els ideals de pau i convivència es troben sovint contestats pels esdeveniments de cada dia. Des de l'Ajuntament es donarà suport a aquelles iniciatives que, al voltant d'aquests temes, es dirigeixin a afavorir el diàleg i la interrelació entre els joves.

A prop del canvi de segle, amb la perspectiva d'importants esdeveniments a l'Europa, tant a l'Est com a l'Oest, en el Món a partir de les propostes de distensió fetes pels blocs i a del diàleg Nord-Sud; des de l'Ajuntament de Barcelona volem posicionar-nos en un programa d'actuació a favor de la transformació i l'enfortiment de les democràcies i una distribució més justa dels recursos, amb especial interès per la situació que viu avui Amèrica Llatina.

Volem contribuir a la difusió de valors de solidaritat, pau i llibertat que tan mobilitzen als joves. I manifestem el nostre compromís de solidaritat amb el Tercer món, amb els que lluiten per la llibertat, per la millora de la qualitat de vida, per salvaguarda del patrimoni natural i per la rehabilitació de les ciutats.

13. En el desenvolupament d'aquests criteris i prioritats, l'Ajuntament de Barcelona vol adoptar una actitud receptiva amb totes les realitats i aposta pel diàleg i la relació amb els joves barcelonins, conscient que només amb aquesta sensibilitat serà possible una relació profitosa que permeti la lliure expressió de les seves potencialitats.

Això s'ha de situar en la línia de la construcció d'una ciutat que sàpiga extreure els millors valors de la societat urbana. Enfront els diversos desavantatges que comporta actualment viure en una ciutat (pol·lució, trànsit angoixant, massificació, etc.) un dels avantatges hauria de ser la tolerància, acceptar i fruir de la riquesa del pluralisme i de la heterogeneïtat de la cultura que genera. Volem, doncs, treballar amb la idea d'anar fent realitat una Barcelona on tothom tingui el seu lloc i on tothom pugui expressar-se lliurement. En aquesta tasca no podem permetre'ns el luxe de deixar ningú al marge.

2. CRITERIS D'ACTUACIO

1. Donar recolzament i suport al procés de Reforma del Sistema Educatiu per tal d'adaptar als ritmes de canvi de l'educació als ritmes de canvi social

Aquesta Reforma que ja es considerava necessària en el Projecte Jove del 1985, contempla iniciatives i propostes que han de millorar l'estructura del Sistema Educatiu i en conseqüència i pel que fa a política de joventut, modificarà substancialment el panorama d'intervenció. Entre d'altres aspectes l'allargament de l'escolarització obligatòria fins els 16 anys, el neixement estructural de la franja d'edats de 12-16 anys, l'adaptabilitat dels dissenys curriculars i una major operativitat.

Malgrat les crítiques que rep el Sistema Educatiu, aquest és un element fonamental en el procés de transició i d'inserció social i professional dels joves ciutadans. Aquests processos són el referent de la política juvenil que ha d'afavorir el conjunt d'itineraris formatius en un pla d'igualtat, i ha de desenvolupar les capacitats d'anàlisi i la capacitat transformadora de cada individu.

En el concepte: **aprendre a aprendre**, es vertebrava l'eix d'aquesta línia de treball, concretant-se en la materialització el Sistema d'informació i dels Canals de Participació. La informació s'ha convertit en un element bàsic d'inserció. És un instrument imprescindible d'accés a la cultura i a les possibilitats de formació i de desenvolupament personal i social. En aquest terreny cal, igualment, garantir la igualtat d'oportunitats facilitant l'accés dels joves als canals informatius mitjançant la descentralització informativa i la creació de xarxes als centres d'ensenyament públics i privats.

Malgrat els Canals de Participació que ofereix la LODE, hom constata una feble participació de l'alumnat en els òrgans de gestió i de participació, dificultats derivades de la manca d'experiència en tasques socials i altres factors externs. Considerem, però que la participació, els mecanismes de representació i associativisme, són fonamentals en la formació dels joves i un instrument privilegiat per formar ciutadans amb esperit crític i consciència solidària. Per això proposem mesures de suport a aquesta participació, que haurien de ser potenciades per tots els estaments implicats en les comunitats escolars: professors, pares, alumnes, i representants municipals als diferents Consells Escolars.

Demanar a les Institucions un major esforç pressupostari i de recursos en general destinats a millorar l'ensenyament tenint en compte el nivell qualitatiu com quantitatiu, d'acord amb l'esperit de la Reforma.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

1.1 Destinar una major quantitat de recursos econòmics i humans en les escoles públiques i demanar a les institucions pertinents que realitzin esforços per augmentar la qualitat de l'Ensenyament en els següents aspectes:

- Ordenació i disseny curricular adequat.
- Professorat ben format i amb coneixements periòdicament actualitzats.
- Adequada dotació de mitjans materials, equipaments dels centres i assignació de places que respongui a les necessitats educatives (Ratio alumnes/aula).
- Equips Psicopedagògics per tota la xarxa educativa.
- Crear un clima d'estímul a la innovació educativa.

Promoure la participació dels alumnes en la gestió del Centre

1.2 Establir convenis amb les associacions d'estudiants, d'àmbit general i en especial aquelles que operen en cada Centre, d'acord amb la Normativa aprovada per la Generalitat de Catalunya.

AJUNTAMENT

1.3 Suport als Consellers Escolars que representen als alumnes en els Centres.

AJUNTAMENT

1.4 Modificar l'actual proposta de La Carta de Drets i Deures tenint en compte la participació dels alumnes.

GENERALITAT

Potenciar l'assessorament i informació sobre la reforma

1.5 Impulsar accions informatives a les escoles, sobre la reforma enfocades a alumnes, pares i mestres.
Formar un equip d'assessorament, seguiment i avaluació de l'aplicació de la mateixa en el que els alumnes tinguin una important participació.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

Impulsar l'assessorament i reciclatge permanent dels mestres

1.6 Organitzar seminaris i conferències pels directors de les escoles per tal de millorar el funcionament i la gestió dels centres.

1.7 Ampliar els cursos i seminaris de perfeccionament científic, pedagògic i didàctic pel professorat, sense oblidar l'educació física i l'educació especial, dins de l'horari de treball.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Assessorament i orientació professional als alumnes

1.8 Impulsar la unificació de Programes d'Orientació Escolar i Professional, d'aplicació a l'ensenyament secundari (BUP, FP i COU) i principalment adreçat al futur mòdul de 12-16 anys, que coordini i vehiculi les ofertes de les diverses administracions amb el concurs de la Generalitat, l'INEM, els sindicats i del món empresarial. Mentre la intervenció de l'Ajuntament continuï sent necessària cal aprofundir en la mateixa.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

Promocionar la igualtat d'oportunitats

1.9 Cal incrementar els recursos, per a joves estudiants de famílies amb rendes baixes, aplicant fórmules d'ajuts econòmics, ampliant la quantitat de beques, així com possibilitant la remuneració de les pràctiques.

GENERALITAT

1.10 Promoure àmplies campanyes de divulgació de l'utilització dels recursos existents en matèria de beques i altres ajuts. Especialment en els centres d'Ensenyament Mitjà.

GENERALITAT

Promocionar la salut en els centres d'ensenyament

1.11 Incloure obligatòriament en el disseny curricular escolar la interdisciplinarietat dels objectius de salut. Amb la qual cosa estarien implicades totes les àrees d'aprenentatge, principalment: Ciències Naturals, Ciències Socials, Educació Física i Ètica.

GENERALITAT

Endegar experiències pilot que permetin desenvolupar metodologies per incorporar la salut d'una forma global i més lligada als aspectes vivencials.

1.12 Fomentar que els espais físics dels centres siguin un marc afavoridor de la salut (seguretat, higiene, espais de trobada..).

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Promoure l'educació per la pau.

1.13 Potenciar i afavorir que en tots els nivells de l'ensenyament i en les activitats extraescolars, tots aquells aspectes que afavoreixin l'educació per la pau, la cooperació i la solidaritat entre els pobles.

AJUNTAMENT

Facilitar la integració dels disminuïts a les escoles

1.14 Promoure l'elaboració d'un programa de supressió de barreres arquitectòniques en tots els centres educatius d'ensenyament secundari i universitats.

GENERALITAT

1.15 Programació de cursos, seminaris i activitats formatives i informatives adreçades als professionals d'educació. De cara a garantir el coneixement de les necessitats i possibilitats d'aquests joves així com per com programar i organitzar activitats educatives adients.

AJUNTAMENT

1.16 Promoure la dotació de recursos materials, atès que la utilització i adaptació de noves tecnologies afavoreix la integració de persones amb graus disminucions físiques i sensorials.

GENERALITAT

1.17 Vetllar per la dotació de recursos humans:

* Ampliació i creació d'equips Psicopedagògics i centres de recursos a tots els districtes.

GENERALITAT

* Incorporació de professors de suport i personal auxiliar als centres d'ensenyament secundari.

AJUNTAMENT

Ofertir alternatives als qui fracassen en el sistema escolar

1.18 Potenciar programes específics alternatius al sistema escolar per aquells joves que abandonen prematurament el sistema educatiu.

GENERALITAT

AJUNTAMENT

Aprofundir en la col·laboració amb les Universitats

1.19 Aprofundir els vincles entre la ciutat i les Universitats aprofitant la participació de l'Ajuntament en els Consells Socials d'aquestes.

AJUNTAMENT

1.20 Potenciar i establir convenis marc amb les universitats que contempli entre altres aspectes:

AJUNTAMENT

UNIVERSITATS

* Promoure el vincle entre la Universitat i l'ensenyament secundari per Programes d'Orientació.

* Augmentar el lligam entre la Universitat i el mercat laboral amb l'adequació de titulacions corresponent.

* Incidir per que en l'estructura de la docència universitària es contempli mecanismes de contacte i d'implicació dels sectors externs a la universitat, a través de professionals-professors, del reconeixement acadèmic de centres formatius, de la realització de pràctiques.

* Coordinació en la realització d'estudis i investigacions

* Col.laboració de l'Ajuntament per a la realització de programes culturals a les universitats i de la creació de punts d'informació.

* Ampliar les iniciatives de col.laboració amb als centres d'ensenyament mitjà, casals de joves o centres cívics.

Facilitar l'accés a l'Universitat

1.21 Estudiar la revisió de les fórmules d'accés a la Universitat que afavoreixin l'admissió a la primera opció.

GENERALITAT
UNIVERSITATS

1.22 L'impuls a la modernització del sistema educatiu ha de permetre l'eliminació de les proves d'accés.

1.23 Demanar a la Generalitat a una major planificació i organització en la tramitació de les inscripcions i matriculacions.

GENERALITAT

Impulsar el funcionament del Consell Escolar Municipal de Barcelona i dels Districtes.

1.24 Realitzar activitats per tal d'incrementar la participació dels representants dels alumnes als Consells Escolars.

AJUNTAMENT

1.25 Recolçament permanent als Consells Escolars per tal que assolixi els seus objectius.

AJUNTAMENT

1.26 Fomentar la discussió de temes d'educació no formal i programes culturals.

2. Facilitar la connexió i l'apropament entre l'ensenyament formal i no formal tenint en compte que els processos educatius no es donen exclusivament a l'escola ni s'esgoten en els plans d'estudi.

Els processos educatius no es donen exclusivament a l'escola, ni s'esgoten amb els plans d'estudi, i que el procés de desenvolupament i de formació personal tenen en l'educació no-formal, en l'adquisició d'hàbits participatius i de consciència ciutadana, i en la potenciació de la creativitat i les activitats culturals; una fita d'importància qualitativa cada dia major en la construcció dels itineraris socials i professionals dels joves.

L'educació no formal és un element important dins del procés d'inserció social i professional, per això s'ha d'afavorir la seva qualitat i racionalització.

Els itineraris formatius que utilitzen els joves dins del procés de transició per a la seva inserció social i professional son molt diversos tant en el ventall de possibilitats com en la seva adequació i qualitat.

Avui dia hom constata que per accedir a la vida professional, el jove ha d'aportar una formació sòlida, donada pel sistema educatiu i per una de formació específica i determinant que obté majoritàriament dins el pla formatiu-educatiu No-Formal.

Aquesta constatació comporta dues lectures: el sistema educatiu no ofereix aquelles necessitats formatives que la societat reclama per inserir els joves en el món professional.

La societat es dota fora del sistema educatiu formal d'instàncies educatives per a satisfer l'adequació de la formació a les necessitats socials. D'aquestes dues constatacions no se'n pot despendre només que el sistema educatiu no respon a les expectatives que se li han depositat. Donada la complexitat de les necessitats socials en aquest camp, creiem que ni el procés educatiu de tot individu es dona dins el marc escolar, ni sobre l'escola ha de recaure tota la responsabilitat de la formació i el desenvolupament personal i social del dels individus.

Cal partir de la complexitat de la realitat social i impulsar i afavorir la creació d'espais de trobada entre educadors dels diferents àmbits o nivells per cercar vies de col.laboració en la gestió d'espais educatius i en la formació permanent dels seus educadors.

Per altra part cal aprofundir en l'establiment de sistemes d'homologació de les diferents iniciatives no formals en el camp educatiu per afavorir la seva qualitat i la racionalització. Una fita important seria aconseguir una major articulació de tota l'oferta extraescolar que arriba als centres, promovent una coordinació entre les diverses administracions, en especial amb l'autonòmica, ja que és qui té competències plenes i directes en matèria educativa.

L'Ajuntament de Barcelona ja ha obert línies de reflexió i de recerca específica en aquesta línia. El Projecte Infància, en procés de presentació i aprovació, fortament connectat amb el Projecte Jove que ens ocupa; i la celebració del Ier Congrés Internacional de Ciutats Educadores el novembre de 1990, amb l'objectiu fonamental d'obrir espais de diàleg i d'intercanvi d'experiències educatives tant en el camp Formal com el No Formal, que tinguin en comú la consideració del potencial educatiu del medi urbà.

25/10/90

Ampliar els convenis de Programes Culturals amb els Centres
Públics d'Ensenyament Secundari.

2.27 Establir un conveni amb la Generalitat per aconseguir una major articulació de tota l'oferta extraescolar que arriba als Centres, vetllant per la seva qualitat.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

2.28 Continuar el suport als diferents Programes Culturals, vetllant per que els barems contemplin sobretot el nivell socio-econòmic dels matriculats en cada Centre, el grau d'innovació de les propostes que es realitzen i el nivell de participació dels alumnes en l'organització de les mateixes.

AJUNTAMENT

2.29 Afavorir un marc legal que permeti una major dedicació per una part del professorat, amb reconeixement del professor-tutor o animador cultural, que li permeti destinar un temps i uns esforços a la coordinació de les diverses iniciatives.

GENERALITAT

2.30 Afavorir la realització d'aquests Programes Culturals en els Centres d'ensenyament no reglat, així com la seva extensió als centres privats concertats.

AJUNTAMENT

Impulsar i afavorir la connexió entre l'ensenyament formal i el no formal

2.31 Impulsar i afavorir la creació d'espais de trobada periòdics entre educadors dels àmbits formals i no formals per a cercar vies de col·laboració en la gestió d'espais educatius i la formació permanent d'educadors.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

2.32 Impulsar en les escoles públiques experiències que possibilitin aprofitar els centres per l'ensenyament no formal.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

2.33 Recolzar per les vies de convenis i ajuts, les iniciatives educatives que s'emmarquen dins el voluntariat que col·labora en activitats lúdiques, esportives i socials, fent reconeixement de la importància de la seva intervenció educativa.

AJUNTAMENT

2.34 Establir sistemes d'homologació de les diferents iniciatives educatives no formals per afavorir la qualitat i racionalització de les ofertes que realitzen.

GENERALITAT

3. Potenciació de les responsabilitats del Municipi en matèria educativa aprofundint les possibilitats d'intervenció i coordinació a partir de l'estructura político-administrativa municipal.

L'entorn, el medi, es configura com un complex d'estímul educatiu d'importància creixent als que cal donar resposta. Cap fenomen que es dona en el medi, estructural, urbanístic, social, etc., té només importància per ell mateix, sinó que pren la seva verdadera dimensió interrelacionat amb el conjunt del territori, influenciant i condicionant la vida social i cultural.

En l'actualitat conviuen tres plans formatius i d'influència educativa: el pla Formal instrumentat pel Sistema Educatiu, el pla No-Formal on s'inclouen totes aquelles iniciatives amb intencionalitat educativa però fora del sistema reglat, i el pla Informal on es consideren tots aquells fenòmens i realitats que influencien directament els individus i la vida socio-cultural però que no comporten una intencionalitat educativa expressa.

Tots aquests plans, en conseqüència, condicionen i configuren la inserció social i professional dels joves. D'aquesta constatació se'n desprèn la necessitat de promoure la planificació, la coordinació i el seguiment de les iniciatives educatives que es donen en el territori per a una major eficàcia i eficiència del Sistema Educatiu, al temps que cal afavorir i instrumentalitzar la connexió, el diàleg i la col·laboració entre els diferents nivells d'influència educativa a fi i efecte d'aconseguir una millor adequació del procés educatiu a les necessitats socials i els interessos i necessitats dels infants i joves.

En aquesta línia cal afavorir l'obertura de l'escola al medi, trencar el seu aïllament, connectar-la amb la vida del territori representat pel barri i la ciutat. En conseqüència, el Municipi és la entitat més ben posicionada per facilitar la concreció d'aquesta globalitat de processos formatius dels infants i joves.

L'Ajuntament que actualment té responsabilitats concretes en el camp escolar, com per exemple en el manteniment i la conservació dels edificis, vol avançar en la línia de la territorialització i gestió dels serveis educatius. La vertebració d'aquest eix de treball en propostes concretes demana en la majoria dels casos l'establiment d'un acord institucional entre la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona.

La relació ciutat-escola és un element formatiu principal en la societat actual, i comporta el necessari reconeixement del paper dels municipis en aquesta relació. En el context de sol·licitud d'augment de les competències educatives que l'Ajuntament ha realitzat, s'emmarca la necessitat d'un conveni específic entre l'administració local i l'autonòmica que, principalment en l'àmbit de l'educació secundària, permeti una millor coordinació i rendabilització dels esforços i recursos destinats des dels poders públics.

Establiment d'un acord institucional entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

3.35 Contemplar el traspàs de competències en matèria educativa cap l'Ajuntament de Barcelona en el marc de la discussió de la futura Carta Municipal.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

- * Preveure en la proposta d'acord amb la Generalitat:
 - L'obertura dels centres en horaris no lectius.
 - Dotar de major suport econòmic els programes que realitzin activitats obertes als joves del barri.
 - Apropar els centres al teixit associatiu del barri (entitats, grups de joves...), facilitant les seves infraestructures per la realització d'activitats.

*Promoure la relació intercentres, fomentant l'intercanvi d'experiències per conèixer la realitat de l'entorn.

Incidència de l'ensenyament en els Projectes globals d'intervenció en un territori

3.36 Que des dels serveis personals dels Districtes es compti amb l'ensenyament mitjà a l'hora de dissenyar els plans d'intervenció.

AJUNTAMENT

3.37 Establir les mesures necessàries per tal que mestres dels centres col.laborin amb els equips d'intervenció interdisciplinar i pluriprofessional del districte.

AJUNTAMENT

4. Potenciar la formació i el reconeixement dels agents socio-culturals com a professionals en la intervenció adreçada als joves .

Més d'una dotzena de perfils professionals treballen a l'àmbit de la socio-cultura de la ciutat, de forma professional o voluntaria, des del privat o des de diversos estaments de l'Administració pública, realitzant tasques socio-educatives i culturals amb els joves. La figura de l'agent sociocultural és hores d'ara una realitat creixent. Queda articulada professionalment amb d'altres tècnics i potenciada directament com a element d'interlocució social, dinamitzador, generador i difusor d'informació qualificada, en gran part de les actuacions que es porten a terme des de l'Administració.

Utilitzar com a canals de transmissió aquells que estan en contacte més directe amb la realitat del jove, com són els agents socials que intervenen sobre la globalitat del territori; assegura i garanteix la qualitat de la intervenció.

Cal un reconeixement d'estatus professional dels agents socials i culturals, definint les seves funcions dins un rol específic i emmarcant-les dins un projecte d'intervenció global en el territori determinat on actua.

La diversitat d'àmbits d'intervenció configura una especificitat en els perfils dels agents socials i culturals, des de la interdisciplinarietat, s'actua sobre una mateixa realitat. El treball coordinat entre aquesta xarxa d'agents, cal que sigui contemplat des d'els diferents programes i projectes d'intervenció comunitària en el territori.

L'Administració ha de garantir i proporcionar una formació de qualitat, de base i permanent en les noves professions i integrar-la en el sistema educatiu reglat.

La definició del currículum formatiu és una funció que s'haurà d'assumir des de tots els estaments implicats en la formació d'agents socials: sigui la Universitat, les escoles de Formació, l'I.M.A.E., les Administracions i els propis agents...

La coordinació entre els diferents estaments és un element clau per donar solidesa i contingut a la preparació formativa d'aquests nous professionals.

Reconeixement formatiu, social i laboral de la figura de l'animador sociocultural

4.38 L'Administració ha de garantir i proporcionar una formació de qualitat, de base i permanent en les noves professions i integrar-la en el sistema educatiu reglat, per això s'ha d'establir un conveni amb les Universitats i el Ministeri d'Educació per a definir el currículum formatiu dels diversos perfils d'animadors socio-culturals.

MINISTERI
GENERALITAT
UNIVERSITATS

4.39 Sol·licitar al Ministeri del Treball per que reconegui la titulació i la categoria professional dels diferents perfils d'agents socio-culturals, mentre no s'estableixin els estudis pertinents.

MINISTERI

Establir marcs adequats que potenciïn la coordinació entre les diferents escoles d'Animació Sòcio-Cultural públiques i privades

4.40 Potenciar la coordinació permanent d'Escoles d'Animació Sòcio-Cultural públiques i privades, per tal d'arribar a una homogeneïtzació de currículums formatius.

AJUNTAMENT

4.41 Recolzar les accions destinades a millorar el reconeixement dels Agents Sòcio-Culturals, així com les entitats que tenen com a col·laboradors aquests agents.

AJUNTAMENT

Potenciar l'Institut Municipal d'Animació

4.42 Reconeixement acadèmic de les titulacions de l'I.M.A.E. .

5. Treballar amb els adolescents, com sector d'edat en el que cal potenciar l'actuació amb visió de conjunt per les seves característiques pròpies i per ser un moment clau en el procés d'inserció social i professional del jove.

L'adolescència es configura en un període de transició amb trets característics pel que fa al seu estil de vida, la seva concepció del món i la seva forma de relació i de consum cultural.

Esdevé, doncs, un període crític i especialment rellevant en el procés d'inserció social i professional del jove. Partint del concepte de joventut com a flux i com a procés, ofereix l'oportunitat d'incidir de forma significativa en els itineraris formatius dels joves des d'un punt de vista preventiu. Es tracta d'un moment propici per desenvolupar tot el potencial positiu i creatiu del noi/a. Al mateix temps, es tracta d'un grup d'edat que planteja necessitats pròpies, no coincidents amb les dels infants o els joves. Es caracteritzen per un ús propi de la ciutat: ús preferent del carrer, dels parcs i les places com a espai de trobada.

Sense pretendre fer de l'adolescència sinònim de conflicte, cal tenir en compte que sovint apareix relacionat amb conductes de risc i trastorns afectius: embarassos no desitjats, abús d'alcohol i altres drogues, accidents, robatoris, conductes fuguistes, depressions, anorexies, intents de suïcidi... Es un dels sectors més desatesos malgrat la problemàtica psicosocial que manifesten: absentisme, fracàs escolar, conductes dissocials...

Es, doncs, un sector susceptible d'intervenció com a conjunt per part de l'Ajuntament, tal com ja apareix recollit tant al mateix Projecte Jove en la seva aprovació el 1985, com en el Projecte 14-16 en el marc del Pla Infància.

Es, així mateix, una línia de treball que s'ha detectat com a necessària en la pràctica i que s'està aplicant en alguns Districtes a nivell territorial.

La Reforma de l'Ensenyament suposarà tenir agrupada l'escola en un mòdul la franja de 12-16 anys. Constitueix, doncs, una immillorable oportunitat d'intervenció. Cal promoure la reconversió dels Centres d'Ensenyament en espais globalitzadors de les iniciatives adreçades als adolescents.

Aquestes iniciatives, sigui des de l'escola o des de d'altres àmbits, han d'incidir en el camp de la participació i l'associativisme, de la sòcio-cultura, de la promoció de la salut, de la informació i la orientació... i en la socialització i la integració dels col·lectius de major risc.

Promoció de l'Associativisme

5.43 Promoure l'increment i consolidació de nuclis relacionals i associatius on puguin participar els adolescents, per a dur a terme l'aprenentatge de la iniciativa, del treball en equip i de la participació social. Fomentar, a partir d'aquests, el voluntariat social.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Promoure que, dins el marc de la Reforma de l'Ensenyament, les escoles es converteixin en centres de formació integral, concentrant el màxim nombre possible d'oferta educativa no formal.

* Fomentar les iniciatives d'associació cultural dels adolescents, promovent les ja existents i donant suport econòmic i recursos a les noves.

Salut mental i millora de la qualitat de vida

5.44 Potenciar la millora de l'assistència primària pública orientada cap a la promoció de la salut, la prevenció i la salut mental.

GENERALITAT

* Incloure l'atenció i tractament de les problemàtiques de salut mental dels adolescents.

* Garantir l'assistència als problemes psicològics dels adolescents, posant especial èmfasi en la prevenció de situacions i processos que poden portar al suïcidi.

5.45 Orientar prioritàriament a aquest sector de població els programes de prevenció de la drogodependència que s'estan duent a terme. Incrementar els recursos preventius que s'hi destinen, especialment els que tenen a veure amb l'educació d'hàbits saludables i amb la informació i assessorament.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

5.46 Dur a terme accions encaminades a ajudar els adolescents a viure més positivament la seva sexualitat. La deficient i subjectiva informació que els arriba comporta conflictes personals, familiars i socials. Generalitzar les experiències que s'estan duent a terme per tal de resoldre aquests problemes.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

5.47 Entès que el tractament sanitari de l'adolescent presenta unes característiques pròpies de l'edat. Proposem obrir una línia de treball amb els professionals de la sanitat, on s'hauria de tenir en compte el tracte directe personalitzat i l'adequació dels espais, pel que fa referència a espais físics favorables i al tractament diferencial i específic pels adolescents.

GENERALITAT

Accions adreçades als agents externs que intervenen directament en la vida de l'adolescent

5.48 Incrementar línies de treball de suport a pares que permetin oferir espais de reflexió i recursos: col·laborar amb organitzacions de pares i medis de difusió de cara a facilitar l'actuació davant les problemàtiques de salut i els aspectes relacionals amb els fills adolescents.

AJUNTAMENT

5.49 Promoure la formació i reciclatge d'interventors socio-culturals i agents educatius que treballen amb adolescents, ja sigui incorporant dins la formació bàsica sessions específiques destinades a conèixer i reflexionar sobre aquest sector d'edat, ja sigui oferint cursos i seminaris monogràfics que tractin les qüestions bàsiques dels adolescents a Barcelona.

AJUNTAMENT

Facilitar l'accés a la cultura

5.50 Facilitar l'accés dels adolescents a les activitats culturals que tenen lloc a la ciutat, ja siguin espectacles, exposicions, concerts.

AJUNTAMENT

Vetllar per la situació jurídica dels adolescents

5.51 Continua revisió de la situació jurídic-penal del menor, col·laborant en les iniciatives legislatives que volen adequar les diferents majories d'edat i responsabilitats socials dels adolescents, vetllant per un marc legislatiu que afavoreixi el màxim la seva inserció social.

MINISTERI
GENERALITAT

5.52 Destinar més recursos a la xarxa de professionals en contacte directe amb el carrer, adolescents i joves per possibilitar la prevenció (animadors, educadors, delegats d'assistència al menor...).

5.53 Obrir noves línies de treball de reinserció social que facilitin una plena integració social i professional:
- Creació d'equips especialitzats en la reinserció social per aquesta franja d'edat.

6. Fomentar la igualtat d'oportunitats per a les dones joves.

Els canvis esdevinguts a la realitat social i en el marc legal en els darrers anys han suposat un avanç en la consecució de la igualtat entre els gèneres, però segurament han afectat més a les formes que al fons.

La problemàtica diferent de les noies i les situacions sovint desiguals que viuen es posen de relleu quan es comencen a esbrinar les dades de la realitat juvenil.

L'accés de les noies a la formació i els èxits aconseguits en el camp acadèmic no es reflecteix en un accés igualitari al Mercat de Treball.

Si el procés d'inserció social i professional dels joves és per ell mateix complex, a les noies s'afegeix al fet de ser joves el de ser dones, i això a hores d'ara encara condiciona la seva existència.

Les noies veuran condicionat el seu itinerari cap a la vida adulta per aspectes que tenen a veure amb el seu cicle vital i amb les obligacions atribuïdes al seu gènere: abandonaran els estudis precoçment, bandejaran la seva formació per dedicar-se a la vida domèstica, optaran per professions feminitzades poc valorades socialment i arribaran amb desigualtat de condicions al mercat de treball.

Intervenir sobre les desigualtats i les discriminacions per raó de gènere suposa posar les bases per una societat progressista i més igualitària.

L'Ajuntament, des de l'òptica d'una política integral de joventut, i amb bel.ligerància amb les desigualtats, pretén incidir en el procés de transició de les noies; realitzant aquelles accions que possibilitin el desenvolupament d'un projecte de vida propi i la seva emancipació.

S'hauran de realitzar accions per tal de possibilitar que les dones joves puguin desenvolupar el seu projecte de vida i desenvolupar el seu itinerari personal i professional sobre la base de la igualtat d'oportunitats i de condicions entre els gèneres: possibilitant la igualtat d'oportunitats formatives, arbitrànt mesures incentivadores i de discriminació positiva en el camp laboral, portant a terme polítiques de promoció de la salut, positivat les aportacions femenines a la vida social (la fecunditat, l'educació infantil, la tasca domèstica, les professions feminitzades, la participació social...), possibilitant la participació i les seves formes d'expressió col·lectives, facilitant l'accés i l'aprofitament dels recursos públics posats a l'abast dels joves.

Facilitar l'accés al treball

6.54 Afavorir l'acció positiva envers les noies en els plans d'ocupació, amb les diverses modalitats contractuals, afavorir la contractació després del període de treball subvencionat.

GENERALITAT
AJUNTAMENT
FOMENT DEL TREBALL

6.55 Afavorir el retorn o incorporació al treball de mares joves potenciant serveis d'ajuda que ho permetin.

GENERALITAT

6.56 Potenciar accions encaminades a la inserció no tan sols en les professions més "feminitzades" sinó també en aquelles que tradicionalment han estat un terreny preferentment masculí, així com potenciar la incorporació de dones joves en les noves professions vinculades al sector terciari.

MINISTERI
GENERALITAT
FOMENT DEL TREBALL

6.57 Sol·licitar una intervenció contundent de la inspecció fiscal i de treball per tal de controlar i acabar amb les situacions irregulars que són especialment incidents en les joves.

MINISTERI
SINDICATS

6.58 Potenciar els serveis d'Orientació Professional per evitar desigualtats en la informació i posterior formació de les dones joves.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Evitar la discriminació a l'escola.

6.59 Sol·licitar al Ministeri d'Educació i Ciència per què dins el currículum dels educadors (pedagogs, professorat d'EGB...) formi part el tema de coeducació, tot fent una reflexió dels problemes actuals i possibles actuacions concretes. Així mateix demanar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per què realitzi cursos obligatoris i gratuïts als professors d'EGB, Educació Secundària i Agents Socioculturals que facin referència a "Pedagogia i Psicologia de la coeducació".

GENERALITAT
AJUNTAMENT

6.60 Creació d'una "Comissió de Seguiment Interdisciplinària", amb el fi de coordinar el disseny d'una política d'intervenció que comprendria tasques com la potenciació d'una informació no sexista als llibres de text i el material didàctic.

GENERALITAT

6.61 Els pares són també un punt d'intervenció fonamental. Es necessari buscar tots els punts de contacte que té l'escola amb els pares, especialment a través de les Associacions de Pares d'Alumnes (APAS), per tal de concienciar-los sobre la necessitat d'igualtat en l'educació.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

6.62 L'Ajuntament de Barcelona a través de l'IMAE i l'Àrea d'Educació oferirà cursos de formació i reciclatge als educadors i agents socioculturals que actuen amb població infantil/adolescents/juvenil pel que fa al tema de coeducació i discriminació sexual.

AJUNTAMENT

Estimular la igualtat en els programes municipals

6.63 Vetllar perquè en tots els programes municipals tinguin en compte la igualtat d'oportunitats i participació d'ambdós sexes.

AJUNTAMENT

Sensibilitzar en l'àmbit familiar

6.64 Realitzar campanyes adreçades a les famílies que informin i sensibilitzin sobre les situacions de desigualtats familiars, conscients i inconscients, que afecten les dones joves i minven les seves oportunitats.

AJUNTAMENT

Afavorir la planificació de la sexualitat

6.65 Orientar l'organització de la planificació de la sexualitat juvenil per a nois i noies. Realització de campanyes de sensibilització adreçada a la població jove per tal que es potenciï una acció responsable entorn aquest tema.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Fomentar la participació de la dona en l'esport

6.66 Diversificació de l'esport de base, promovent disciplines que siguin més practicades per dones. Així mateix, desanar el compromís de clubs i federacions esportives per desenvolupar la pràctica esportiva entre les noies.

AJUNTAMENT

Incrementar la participació de la dona en l'associativisme

6.67 Cooperar en totes aquelles activitats que facilitin la participació de la dona, recolzant molt especialment aquelles iniciatives que puguin tenir un efecte multiplicador.

AJUNTAMENT

7. La participació dels ciutadans en els assumptes públics és un dels eixos d'actuació de tota administració democràtica i constitueix un dret constitucional que cal garantir, implementar i desenvolupar des del marc municipal.

La participació, igualment, és un element cabdal de tota política de joventut que tingui com objectiu la plena inserció social i professional del jove. Participant individualment i, en especial col·lectivament, pel que adquireix més autonomia, seguretat, confiança en si mateix, comunicació interpersonal, etc. També pren consciència del seu entorn, de la seva realitat, del fet de pertànyer a una col·lectivitat (ciutat i país) i s'inicia en una sèrie d'hàbits, en un procés d'aprenentatge social que l'ajuda a introduir-se en els circuits d'informació, elecció i decisió socials, culturals, polítics i econòmics.

L'Ajuntament de Barcelona es proposa difondre especialment entre els joves i les seves associacions les Normes Reguladores de l'Organització dels Districtes i de la Participació Ciutadana. Així mateix, es proposa aplicar i desenvolupar les esmentades normes tot promovent i garantint la participació específica juvenil en els diversos nivells d'actuació de la vida ciutadana: ciutat/Dte., i en els diversos camps i espais on són els joves: escola, treball, salut, benestar social, esport, etc.

Ampliar la col.laboració amb el Consell de la Joventut de Barcelona i els Consells de Joventut de Districte

7.68 L'Ajuntament de Barcelona vol potenciar i promoure la participació dels joves en els organismes de consulta i participació sectorials de ciutat i de districte a través del Consell de la Joventut de Barcelona i els Consells de Joventut de Districtes, i així es farà constar en la revisió del conveni de relacions amb el Consell de la Joventut de Barcelona ja existent.

AJUNTAMENT

7.69 Aprofundir i ampliar la col.laboració amb el Consell de la Joventut com entitat més representativa i interlocutor més valuós en matèria de joventut, tot reconeixent els resultats positius d'aquesta col.laboració i la importància que té per l'Ajuntament seguir cercant la implicació i participació dels joves en la política municipal.

AJUNTAMENT

Impulsar el voluntariat i les associacions que aporten bens i serveis a la comunitat

7.70 Prioritzar les associacions juvenils amb una praxis associativa que posi l'accent en els valors, les experiències i les actituds significatives dels joves en el procés de transició a la vida adulta, i que aportin bens i serveis a la comunitat, a partir del seu treball voluntari.

AJUNTAMENT

Potenciar la difusió i reforçar els mecanismes de participació

7.71 Difondre entre el joves i les seves associacions les Normes Reguladores de l'Organització dels Districtes i de la Participació Ciutadana. Aplicar i desenvolupar les esmentades normes tot promovent i garantint la participació específica juvenil. Incorporar-ho a la nova Carta Municipal.

AJUNTAMENT

7.72 Unificar els criteris en l'elaboració del Registre d'Entitats juvenils de la ciutat i de districtes.

AJUNTAMENT

8. Potenciar la participació en l'àmbit juvenil que té un dels seus principals instruments en l'existència d'un teixit associatiu fort i plural que canalitza i coordina la participació individual projectant-la en l'àmbit públic i social.

En aquest sentit és important citar que existeix a Barcelona un teixit associatiu juvenil que aplega entre el 30 i el 40% dels joves, i que agrupa a més de 300 entitats d'àmbit ciutadà i a unes 1400 entitats/grups que actuen en l'àmbit de Dte. Amb un ampli ventall de camps d'actuació: associacions de joves estudiants, associacions d'educació en el lleure, associacions juvenils sòcio-culturals, federacions esportives, moviments juvenils confessionals, nous moviments socials emergents, organitzacions juvenils polítiques, associacions juvenils de serveis, federacions de centres juvenils, organismes/suprefederacions de joventut, associacions de joves ocupacionals i associació de joves professionals, etc.

L'Ajuntament de Barcelona es proposa continuar donant suport a aquest teixit associatiu juvenil actualment existent i promovent la creació en zones i sectors amb taxa associativa baixa. Aquest ajut es donarà a través de mesures infraestructurals, legals, fiscals, d'ajut econòmic i d'assessorament i formació.

Prioritzant les associacions juvenils amb una praxis associativa que posi l'accent en els valors, les experiències i les actituds significatives dels joves en el procés de transició a la vida adulta, i que aportin bens i serveis a la comunitat, a partir del seu treball voluntari.

Continuant donant suport i reconeixement, com ja ho fa des de l'any 1980 al Consell de la Joventut de Barcelona com organisme de coordinació i cooperació juvenil, i interlocutor més vàlid de l'Ajuntament per afers juvenils de la ciutat.

Promocionant els Consells de Joventut en els Districtes on no n'hi hagi i donant suport on ja són creats.

Donar suport a través de mesures infraestructurals, legals, fiscals, d'ajut econòmic i d'assessorament i informació

8.73 Afavorir l'existència d'un nou marc legal, que suposi la derogació de la Llei d'Associacions de 1964 i que contempli la necessària adequació a la realitat juvenil (menor burocràcia, flexibilitat, ...).

MINISTERI

8.74 L'Ajuntament s'adreçarà al Ministeri d'Hisenda per tal d'estudiar els mecanismes d'exempció fiscal (IVA, quotes patronals, etc.) per aquelles associacions que actuen en l'àmbit del benestar social. Estudi de l'exempció d'impostos municipals per les entitats. Exempció de taxes per l'ús d'equipaments públics per part de grups i entitats. Estudiar la declaració d'interès municipal.

MINISTERI
AJUNTAMENT

8.75 Facilitar serveis d'informació i assessorament a les entitats, sobre tots els aspectes legals relacionats amb el fet associatiu, mitjançant assessories, elaboració de materials específics, etc.

AJUNTAMENT

També en el camp de la informació s'han d'augmentar els convenis específics amb entitats, la connexió de les xarxes informatives, el suport infraestructural a la difusió de les iniciatives del moviment juvenil, etc.

Actualització de la normativa de subvencions

8.76 Establir amb criteris unificats entre l'Àrea d'Afers Socials i Joventut i els Consells de Districte una nova normativa de convenis i subvencions.

AJUNTAMENT

Potenciar recursos per les associacions

8.77 Continuar una política de suport econòmic, infraestructural i formatiu ja sigui des de l'Àrea o des de Districtes, mitjançant convenis principalment, i subvencions, a les entitats juvenils sense afany de lucre.

AJUNTAMENT

- * Facilitar al màxim la relació (agilitat, tramitació) econòmica entre l'Administració i les entitats. Possibilitar acords amb institucions financeres per l'establiment de crèdits i avançaments a baix interès.

- * Possibilitar l'ús de locals i altres infraestructures municipals a les entitats.

- Posta en funcionament del Casal d'Associacions Juvenils.

- * Potenciar recursos de formació per ajudar a la gestió de les entitats juvenils.

Cooperació Internacional

8.78 Relació i suport a les plataformes i organismes de coordinació i cooperació internacional. Difusió de les seves activitats.

AJUNTAMENT

Aprofitament del potencial associatiu

8.79 Fomentar mecanismes i via d'acord i concertació d'activitats i iniciatives conjuntes, de coordinació i planificació per evitar duplicitats entre els serveis municipals i l'activitat juvenil. Reconeixement institucional de la important tasca que efectuen les entitats en els diversos sectors pel millor desenvolupament social i cultural de la ciutat.

AJUNTAMENT

9. Donar suport a l'associacionisme no formal, promocionant i facilitant instruments de participació juvenil individual i col·lectiva que doni un marc d'acció social a aquestes experiències associatives.

La realitat juvenil de la ciutat evidència que, a diferència dels adults, els joves s'agrupen per les necessitats psicosocials inherents que apareixen en el seu procés de transició a la vida aquestes fan que les seves formes d'agregació, condicionades per factors d'experiència i factors conjunturals, segueixin pautes molt plurals: associacions formals estables, en grups no formals de durada limitada, en grups d'amics puntuals, etc.

L'associativisme juvenil formal és una expressió important d'aquesta realitat juvenil, però no l'única. Altra part dels joves s'agrupen en plataformes, associacions-grups no formals en espais com Casals de Joves, Centres Cívics, Centres d'Ensenyament, entitats no juvenils, etc. Aquest fenomen ha de ser, també, contemplat pels poders públics en l'àmbit territorial de la ciutat i dels Dtes.

En aquest sentit l'Ajuntament de Barcelona es proposa donar suport a aquest tipus d'associativisme, perfeccionant i actualitzant els seus mecanismes de relació, especialment des dels districtes i prioritzant les experiències en funció de la problemàtica social i l'interès del servei o l'activitat de la zona on s'ubica.

Millorant i qualificant l'actual xarxa de Casals de Joves, promovent la creació de Casals de Joves en Centres Cívics de nova creació, i establint mecanismes de participació individual i col·lectiva en la seva gestió.

Suport a l'associativisme no formal

9.80 Donar suport a aquest tipus d'associativisme, perfeccionant i actualitzant els seus mecanismes de relació, prioritzant les experiències en funció de la problemàtica social i l'interès del servei o l'activitat de la zona on s'ubica.

AJUNTAMENT

9.81 El marc legal ha d'adaptar-se, també, i respectant l'objectiu de control i transparència dels diners públics, a la realitat associativa juvenil no formal, facilitant mecanismes de suport econòmic a grups no formalitzats.

Recol·locament infraestructural: Casals, Centres Cívics i Equipaments

9.82 Continuar aplicant, en el marc del Pla d'Equipaments per Benestar Social, el Pla Municipal de Casals.

AJUNTAMENT

- * Millorar i qualificar l'actual xarxa de Casals de Joves.
- * Promoure la creació de Casals de Joves en Centres Cívics de nova creació.
- * Aprofundir els mecanismes de participació col·lectiva i individual en la gestió dels equipaments.
- * Estudiar l'ampliació d'horaris en locals i espais públics.
- * Facilitar la creació de comissions de joves que aglutini els diferents grups en aquells centres cívics i centres de barri que disposen d'un programa de dinamització sense espai específic.

9.83 La xarxa municipal de casals de joves es completa amb altres equipaments juvenils d'iniciativa associativa que, moltes vegades compleixen una funció equivalent als equipaments municipals. Establir convenis, a partir dels districtes, amb aquelles associacions amb voluntat pública que disposen d'infraestructura i que compleixin unes condicions mínimes que s'especifiquen a la normativa de convenis i subvencions.

AJUNTAMENT

10. Elevar el nivell d'informació dels joves i potenciar la informació com a eina formativa, aprenent a informar-se. Més enllà de la informació, potenciar l'assessorament i l'orientació.

La informació és una eina fonamental en els itineraris de transició del jove, una eina que li permetrà optar per opcions més favorables de cara al seu present i al seu futur. És important, doncs, que el jove conegui els diferents canals informatius que té al seu abast, però, en aquest període vital és més important apropar canals informatius específics a la seva realitat quotidiana geogràfica, cultural, social i formativa.

Cal, doncs, crear un sistema organitzat d'informació que contempli aquestes realitats i els itineraris ciutadans dels joves, potenciant, d'una banda la xarxa informativa ja existent, tant pública com privada; i creant una estructura informativa municipal descentralitzada per a joves, reformulant les funcions i els objectius dels serveis actualment existents. Barcelona ha d'aprofitar l'esperit associatiu dels seus ciutadans joves i els serveis informatius que aquest esperit genera, consolidant una dinàmica de complementació i ajut, tant en els temes que treballen com en els mecanismes de difusió. Des de l'Administració municipal proposem reforçar el treball en aquells àmbits no treballats per altres serveis de la ciutat (SIPAJ, SICT...), reforçant la línia de convenis amb aquestes entitats.

La informació constitueix en aquests moments un dels àmbits d'intervenció més importants, tant des del sector públic com des del privat. En una societat tecnològicament avançada com la nostra, comptar amb informació permet accedir a un ventall de possibilitats de tot tipus (culturals, recreatives, laborals, formatives, etc.). L'absència d'informació és causa, la majoria de vegades, del tancament de possibilitats d'accés a aquestes oportunitats, per molt que es compleixin les condicions necessàries.

Aquesta afirmació pren més sentit quan es refereix a la població adolescent i jove de la ciutat. En el moment en què s'obren múltiples possibilitats d'itineraris de transició, la informació, com a recurs que ajudi a prendre decisions, adquireix la seva màxima utilitat i rendibilitat, tant social com personal.

Pel que fa a l'àmbit estrictament municipal, proposem (estudiar) la creació d'una xarxa descentralitzada d'informació per a joves, partint de l'actual estructura informativa, tant a nivell general de l'Ajuntament (Barcelona-Informació, 010) com des de l'específica de Joventut (CIAJ, punts d'Informació, Corresponsals a Centres d'Ensenyament Secundari...).

10. Elevar el nivell d'informació dels joves i potenciar la informació com a eina formativa, aprenent a informar-se. Més enllà de la informació, potenciar l'assessorament i l'orientació.

La informació és una eina fonamental en els itineraris de transició del jove, una eina que li permetrà optar per opcions més favorables de cara al seu present i al seu futur. És important, doncs, que el jove conegui els diferents canals informatius que té al seu abast, però, en aquest període vital és més important apropar canals informatius específics a la seva realitat quotidiana geogràfica, cultural, social i formativa.

Cal, doncs, crear un sistema organitzat d'informació que contempli aquestes realitats i els itineraris ciutadans dels joves, potenciant, d'una banda la xarxa informativa ja existent, tant pública com privada; i creant una estructura informativa municipal descentralitzada per a joves, reformulant les funcions i els objectius dels serveis actualment existents. Barcelona ha d'aprofitar l'esperit associatiu dels seus ciutadans joves i els serveis informatius que aquest esperit genera, consolidant una dinàmica de complementació i ajut, tant en els temes que treballen com en els mecanismes de difusió. Des de l'Administració municipal proposem reforçar el treball en aquells àmbits no treballats per altres serveis de la ciutat (SIPAJ, SICT...), reforçant la línia de convenis amb aquestes entitats.

La informació constitueix en aquests moments un dels àmbits d'intervenció més importants, tant des del sector públic com des del privat. En una societat tecnològicament avançada com la nostra, comptar amb informació permet accedir a un ventall de possibilitats de tot tipus (culturals, recreatives, laborals, formatives, etc.). L'absència d'informació és causa, la majoria de vegades, del tancament de possibilitats d'accés a aquestes oportunitats, per molt que es compleixin les condicions necessàries.

Aquesta afirmació pren més sentit quan es refereix a la població adolescent i jove de la ciutat. En el moment en què s'obren múltiples possibilitats d'itineraris de transició, la informació, com a recurs que ajudi a prendre decisions, adquireix la seva màxima utilitat i rendabilitat, tant social com personal.

Pel que fa a l'àmbit estrictament municipal, proposem (estudiar) la creació d'una xarxa descentralitzada d'informació per a joves, partint de l'actual estructura informativa, tant a nivell general de l'Ajuntament (Barcelona-Informació, 010) com des de l'específica de Joventut (CIAJ, punts d'Informació, Corresponsals a Centres d'Ensenyament Secundari...).

Les noves tecnologies (informàtica, telemàtica, video-text i les que puguin sortir), s'han d'aplicar a la informació adreçada als joves, però sempre tenint present que són un mitjà per apropar la informació i no un fi en si mateixes.

Com a eina per a la transició, la informació ha de comptar amb els agents naturals que ajuden el jove en aquest procés. Adreçar la informació als joves mitjançant adults significatius (pares, mestres, educadors, monitors, animadors, etc) pot ajudar a incrementar el ressò i la credibilitat del seu contingut. Alhora, s'ha de ser flexible per poder modificar els canals informatius en funció dels canals utilitzats pels joves en el seu accés a la informació. Potenciar la formació d'agents per la informació.

L'Ajuntament de Barcelona es va avançar en el seu plantejament inicial de la informació per a joves creant un Centre d'Informació i Assessorament. S'ha de reforçar aquesta línia de treball, que afavoreix que juntament amb informacions puntuals i "lleugeres", el jove es trobi amb uns professionals que el poden ajudar en el desenvolupament dels seus interessos o en la resolució dels seus problemes, donant-li eines o derivant-lo al servei més adient.

L'atenció a joves i professionals des del Centre d'Informació i Assessorament, assegura l'accés de molts joves a la possibilitat de plantejar situacions de necessitat o problemes que els preocupen. Per les característiques pròpies del període evolutiu que viuen els adolescents i joves és difícil que s'adrecin a serveis d'atenció primària que estan estructurats pensant en una població adulta.

Quan parlem d'Informació adreçada als joves, hem de pensar, doncs, en la implementació de la línia d'Assessorament, amb una doble funció:

- Atenció als joves, professionals i pares, potenciant el treball amb aquells nuclis multiplicadors de la informació que poden rendabilitzar molt més el treball realitzat.

- Suport a la xarxa descentralitzada d'informació per a joves.

Adequar la informació a les necessitats reals dels joves

10.84 Potenciar i coordinar el DIO, i els Centres d'Informació per a joves i els punts d'informació dels districtes, coordinant-los Assessorament Juvenil i els Punts d'Informació als Districtes.

Adequar la informació a les necessitats reals dels joves, prioritzant aquells temes on hi hagi més demandes. Continuar apropant la informació juvenil allà on es troba el jove, tot ampliant l'estructura descentralitzada amb recursos tecnològics adequats, posant especial èmfasi en aquells llocs on encara la informació és deficitària; tenint en compte també que aquesta informació s'ha d'acostar als sectors de joves més desfavorits sempre ajudant als joves en el seu itinerari de transició. Les línies bàsiques d'aquesta estructura haurien de ser:

* El CIAJ (Centre d'Informació i Assessorament per joves) s'ha de consolidar com a servei receptor i elaborador de la informació, mantenint un espai centralitzat d'atenció individualitzada. Dotant-lo dels recursos adients que permetin la construcció d'un centre digne per la ciutat de Barcelona.

* Programa d'informació juvenil als Districtes, amb personal especialitzat, que a més de l'elaboració i difusió d'informació, coordini la creació de "petites estructures informatives" al món associatiu i voluntariat, bars, cinemes, barris...

GENERALITAT
DIPUTACIÓ
AJUNTAMENT

Establir convenis per tal d'ampliar recursos d'informació i assessorament

10.85 Establir convenis de col·laboració amb la Generalitat i la Diputació on es contempli:

- * Dotació de recursos als Centres d'Informació.
- * Interconnexió de xarxes d'informació.
- * Pressupostos específics per a la incorporació de noves tecnologies.
- * Formació adequada d'informadors i orientadors.

GENERALITAT
DIPUTACIÓ
AJUNTAMENT

Potenciar la Informació a l'escola i centres de treball.

10.86 Crear equips d'orientadors propis dins els centres d'ensenyament.

GENERALITAT

10.87 Consolidació i extensió de l' experiència dels Punts d'Informació periòdics als Centres, per tal de crear un Servei d'Informació i Assessorament a l'estudiant a cada Centre públic i Centres Concertats , reforçat per la figura dels "corresponsals" i gestionat pel Consell Escolar, connectat amb el CIAJ (Centre d'Informació i Assessorament per joves) , la xarxa del "Q10" i els punts d'informació dels Districtes.

AJUNTAMENT

10.88 Creació de xarxes informatives als llocs de treball coordinades pel Centre d'Informació i Assessorament per a Joves.

AJUNTAMENT

Estimular les relacions amb els mitjans de comunicació

10.89 Obrir una línia de treball amb el Col·legi de Periodistes , el Consell de la Joventut de Barcelona i l'Administració.

AJUNTAMENT

* Arribar a acords amb els mitjans de comunicació escrita i audio-visual per que contemplin la realitat juvenil, tant des de la perspectiva de subjectes noticiables com d'usuaris dels esmentats mitjans (ampliar els programes adreçats als joves).

* Vetllar perquè des dels mitjans de comunicació es doni una imatge més positiva del jove, donant importància no només als aspectes negatius, sinó a tots aquells que conformen la participació del jove en la vida ciutadana.

* Recolzar les iniciatives ja existents i fer-les extensives als mitjans que habitualment utilitzen els joves, utilitzant els canals de distribució adients.

10.90 Realitzar acords entre els canals i mitjans de comunicació i el món de l'ensenyament per a facilitar l'aprenentatge de l'informació.

Donar suport a la informació realitzada pels joves

10.91 Donar suport a les emissores de ràdio lliures i televisions locals com a canal d'informació important, especialment les conduïdes pels joves; així com qualsevol altra iniciativa de mitjà de comunicació.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Recolzar les iniciatives d'informació que es donin als centres d'ensenyament, potenciant les provinents de les Associacions d'Estudiants.

* Recolzar les iniciatives que sorgeixen en el món laboral i associatiu.

11. Activar el coneixement del mercat del treball i implicar a l'Ajuntament en la consolidació d'un observatori del mercat de treball a la ciutat.

La iniciativa de l'Inem, de crear un observatori del mercat laboral a la ciutat per tal de recollir la informació sobre les necessitats actuals de formació i ocupació, és l'oportunitat per demanar la participació de l'Ajuntament en la seva tasca de consolidació.

Les diferents actuacions que es vénen realitzant per facilitar la inserció social i professional dels joves, des del conjunt d'instàncies de la Ciutat, ja siguin institucions públiques o privades; han estat mancades d'un element referencial bàsic que permetés la seva justa adequació a les necessitats actuals de formació i d'ocupació.

En aquest període s'ha donat també una separació entre el món productiu de l'empresa i les actuacions ocupacionals amb una intencionalitat formativa i d'inserció en la seva consideració més ample del terme.

El disseny d'intervencions concretes i de programes d'actuació no pot realitzar-se sense disposar de la informació que permeti relacionar les necessitats de la societat en la seva dimensió econòmica i les actuacions que pretenen respondre de diverses maneres.

Aquesta informació de necessitats formatives, de llocs de feina necessaris de cobrir, de perspectives de creixement que apuntarien noves ocupacions, de reciclatges en els treballs; no es pot pretendre recollir-les sense que en la seva recerca estiguin implicades totes les parts que tenen a veure amb aquesta realitat, des de les organitzacions empresarials (aportant les seves necessitats presents i futures), les institucions educatives (que han de formar els futurs treballadors), les administracions (que han d'articular mesures i lleis que regulin i equilibrin, que han de gestionar actuacions concretes), i els sindicats (exercint el seu paper d'interlocutors socials).

En aquest sentit i aprofitant la iniciativa de l'INEM de crear un observatori del mercat del treball, te ple sentit que l'Ajuntament de Barcelona no es mantingui al marge d'aquesta oportunitat i demani col.laborar en el que sense cap mena de dubte, és feina de moltes parts.

Consolidació d'un Observatori del Mercat Laboral

11.92 Implicació de les diferents administracions i agents econòmics en la consolidació de l'Observatori del Mercat Laboral de l'INEM que permeti:

- * Dissenyar actuacions en funció de la demanda d'ocupació existent.
- * Facilitar l'ús de les informacions per aplicacions concretes.
- * Ajustar els programes formatius reglats i no reglats.
- * Ordenar la informació ja existent
- * Contemplar realitats més enllà de la pròpia ciutat i dins el marc de la Regió I
- * Dissenyar programes de seguiment i avaluació que permetin treure conclusions sobre la rendibilitat social dels programes ocupacionals.
- * Difondre de forma generalitzada les informacions que facilitin l'accés als diferents recursos i programes.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT
FOMENT DEL TREBALL
SINDICATS

12. Potenciació de les actuacions de transició a través de la seqüència: INFORMACIO-ORIENTACIO-FORMACIO

La consolidació de les dificultats dels joves per a una positiva inserció social i professional, reforça la importància que té la informació, la orientació i la formació, com elements claus a potenciar en el procés de transició.

Els itineraris que porten a la inserció social i professional dels joves són diversos en la seva durada i contingut. Es dibuixen camins més ràpids i satisfactoris i altres més frustrants i desmotivadors.

Aquesta constatació reforça la importància que té el procés de transició, en aquest cas cap a una plena autonomia personal o una positiva inserció social i professional.

Cada cop s'evidencia com a més difícil que els joves encertin en la construcció d'un itinerari que els porti d'una forma constructiva a una inserció social i professional.

Aquesta dificultat, fruit del conjunt de la realitat de la nostra societat actual en canvi, determina en la seva anàlisi, que existeixen alguns aspectes d'aquest procés de transició que no es poden oblidar si es vol intervenir de forma eficaç en la construcció d'una societat futura en la qual els seus membres estiguin preparats per afrontar una mobilitat molt intensa i un ajust permanent a les noves necessitats.

Entenem, doncs, que en aquesta transició, que no només és de l'escola al treball, sinó també de l'escola a l'escola, del treball al treball, de la família a la família; ha de contemplar un procés que incorpori de forma seqüencial la informació, la orientació i la formació.

Existeixen un conjunt massa gran de passos per arribar a disposar de tota la informació necessària: diferents institucions, centres, associacions... i pocs, amb una visió global de tots els temes. El mateix passa per solucionar un problema o resoldre una gestió.

La informació es presenta en aquests moments, com un dels aspectes fonamentals en el procés d'afavorir i facilitar la inserció. Això és degut al desconeixement que es constata entre la població juvenil dels recursos, actuacions i programes que es realitzen des de les diferents administracions, així com també la manca d'assessorament sobre la legislació econòmica i jurídica.

Cada cop més la presa de decisió per part dels joves sobre la seva orientació futura adquireix una major complexitat. El nombre de possibilitats i opcions és més gran i això fa que sigui necessari un suport adequat per tal de facilitar aquesta presa de decisió.

La nova conjuntura socio-econòmica, fa més urgent que aquests tres elements estiguin ben presents en totes les actuacions, i de forma molt especial l'orientació.

Consolidar i potenciar les actuacions dirigides a l'orientació i formació escolar i professional.

12.95 Ampliar i adequar la formació ocupacional, coordinar les accions entre administracions per tal d'ajustar-se als canvis en els sistemes de producció i pel foment de la plena ocupació, d'acord amb les directius del Pla Estratègic Econòmic i Social.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Establir acords de col·laboració amb el departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per tal de coordinar les diferents actuacions que es refereixin a:

- Orientació Escolar i Professional
- Transició Escola-Treball
- Inserció laboral
- Titulació acadèmica que reconegui la capacitació després d'un procés formatiu no reglat.

* Cooperar amb l'INEM amb totes les iniciatives de formació i inserció laboral.

* Incrementar el nivell de qualitat i la durada dels programes formatius i avaluar-los rigorosament. S'ha de donar resposta a les necessitats de formació detectades, priorititzant programes Marc, Plans integrals o programes pilot amb efecte multiplicador d'acord amb les directrius del Pla Municipal de Formació Ocupacional.

* Promocionar un sistema d'orientació escolar, professional i laboral posant l'accent les iniciatives formatiu/orientatives en l'àmbit extraescolar, tradicionalment més oblidat.

* Denegar el reconeixement acadèmic i laboral de les pràctiques, tipificant la remuneració econòmica en els casos que correspongui.

Facilitar l'accés masiu a la informació de recursos i programes

12.94 Potenciar una xarxa d'informació als districtes amb recursos sobre formació professional reglada, ocupacional i permanent, connectada al Centre d'Informació i Assessorament per a Joves.

AJUNTAMENT

* Coordinar les oficines d'informació dels Districtes municipals amb l'INEM.

* Utilitzar, potenciar i coordinar els canals de transmissió d'informacions i projectes que estan en contacte més directe amb la realitat del jove, com són:

- Els agents socials que actuen en el territori
- Les associacions juvenils
- Les oficines de l'I.N.E.M
- Centres d'ensenyament, casals de joves, centres cívics i altres espais utilitzats per joves.

13. Afavorir les iniciatives d'inserció laboral a través de l'autoocupació i la col.laboració amb empreses, modificant i creant normatives més adequades

Las actuacions dirigides a facilitar la inserció laboral de joves, passa per continuar avançant en la línia de potenciar les iniciatives dels propis joves i aconseguir la implicació de les empreses en la incorporació dels joves al treball, modificant i creant normatives adequades.

La reactivació econòmica a nivell global ha generat un procés natural de creació de llocs de treball, i una important disminució de l'atur.

Aquesta nova conjuntura però, també ha generat una major eventualitat en el temps de permanència en un treball concret, la qual cosa comporta uns efectes que cal contemplar en la seva dimensió qualitativa de desmotivació i desorientació, quan no està acompanyada d'una clara precarització de les condicions del treball que poden generar hàbits i comportaments poc socialitzadors, amb les seves conseqüències de canvi de valors culturals de la societat.

L'impacte del desenvolupament de la Ciutat i la seva transformació urbanística, pot tenir si no s'intervé en sentit contrari, un efecte de desprotecció per part dels joves cara a aconseguir la seva inserció social i professional. Ben conduït, però, pot afavorir en gran manera la seva inserció, fent possible la seva incorporació en els diferents projectes de la Ciutat, siguin aquests grans o petits.

La connexió entre el creixement econòmic de la Ciutat, i possiblement més enllà de la pròpia Ciutat; i les actuacions dirigides a facilitar la inserció dels joves, passa per continuar avançant en la línia de potenciar les iniciatives dels propis joves de crear la seva pròpia empresa, donant tot el suport que sigui possible tan econòmic com tècnic i experimentant noves formes de generar processos de creació d'empreses.

Així mateix, és imprescindible aconseguir la implicació de les empreses en la incorporació dels joves al treball, des d'actuacions pròpies a acords de col.laboració concrets en programes que contemplin la informació, l'orientació i la formació.

Instruments imprescindibles per les actuacions d'inserció social i professional dels joves des de l'Ajuntament són la utilització dels recursos externs que passen per les normatives centrals o autonòmiques, i en aquest sentit cal demanar-les una major flexibilitat de manera que permetin una gestió municipal ajustada a les necessitats que des de la realitat més propera al jove es desenvolupen.

Major coordinació i més competències per l'Administració Local

13.95 Coordinar més les diferents intervencions de les administracions en el tema. Les normatives per part de l'Administració central o autonòmica han de ser més flexibles i possibilitar la intervenció en el sector juvenil, deixant un gran marge d'autonomia als Ajuntaments per decidir la millor concreció i utilització dels recursos.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

Creació i modificació de normatives

13.96 Establir els marcs i reglaments que permetin millorar la situació de treball dels joves per facilitar la seva millora de qualitat i professionalitat així com el seu possible itinerari professional, avançant en la disminució de la precarització del treball.

MINISTERI
GENERALITAT

13.97 Necessitat d'establir una normativa pròpia per la creació d'empresa (salari-risc), que resolgui les disfuncionalitats actuals (contractació individual, uniformitat, temps...), assegurant el suport tècnic d'una manera sistematitzada. També cal demanar normatives específiques per a promoure la capacitat d'iniciativa dels joves per a crear la seva pròpia empresa.

MINISTERI
GENERALITAT

* Interessar a l'Administració competent per que estableixi mesures que previnguin excepcions fiscals a les empreses de nova creació.

Prioritats i política en les actuacions municipals destinades a fomentar l'autocupació i col.laboració amb empreses

13.98 El paper de l'Administració local és fonamental com a canalitzador de recursos i en el desenvolupament de programes i projectes de creació d'empresa adaptada a la realitat, adoptant criteris que reverteixin en el benestar de la comunitat.

AJUNTAMENT

* Passar d'un plantejament receptiu a un altre d'inducció d'utilització del recurs.

* Fomentar de manera explícita les formes d'empresa d'economia social, en front iniciatives individuals a l'atur.

- * Establir plans d'actuació territorialitzats, amb una perspectiva integral, com a instrument fonamental per potenciar el desenvolupament econòmic i l'accés a sectors menys afavorits (atur llarga durada, abandonament escolar, itineraris curts...).

Milliores en el recolçament de les iniciatives d'autoocupació

13.99 Potenciar el recolçament de les iniciatives d'autoocupació.

AJUNTAMENT

- * Potenciar el Centre d'Informació i Assessorament de Noves Empreses (CIANE), com instrument coordinador de les actuacions municipals entorn de la creació d'empresa i un organisme de suport metodològic, formatiu i d'assessorament.

- * Augmentar els recursos propis de l'Ajuntament que puguin garantir el suport tècnic i formatiu.

- * Aprofundir en la definició dels criteris de selecció, establint els diferents nivells i mecanismes de suport en funció del desenvolupament dels projectes.

- * Plantejar la cooperació amb organitzacions, institucions per analitzar la creació PIME a partir d'un mercat previsible.

- * Foment de la inter-cooperació (xarxes) per facilitar la comercialització.

- * Optimitzar els recursos existents a través d'una seqüència correcta (FIP, salari-risc, capitalització i ILE)

- * Considerar de forma diferenciada als tècnics que fan possible l'execució dels programes dels joves destinataris de l'actuació, tant pel que fa a la seva forma de contractació com incorporant processos de formació que permetin optimitzar el nivell de capacitació dels mateixos.

Aconseguir la implicació de les empreses en la incorporació dels joves al treball

13.100 Sensibilitzar a les empreses de la ciutat, municipals, altres tipus d'empresa pública i aquelles que tenen caràcter privat, per que afavoreixin la inserció laboral dels joves, adaptant-se a les seves característiques curriculars i fent especial atenció al món de la dona jove (discriminació positiva).

14. Afavorir un major nivell de coordinació i concertació entre tots els implicats en el procés d'inserció social i professional: les administracions, les empreses, els sindicats i les associacions i entitats de la ciutat

Treballar per aconseguir un major nivell de coordinació i concertació entre tots els implicats en el procés d'inserció social i professional dels joves a través d'una taula formada per les administracions, les empreses, els sindicats i les associacions i entitats de la Ciutat: ha de ser un objectiu que mereixi els màxims esforços per part de tothom. La creació d'un Consell Econòmic i Social es necessari per assolir aquesta coordinació.

Es a través d'aquesta coordinació i col.laboració que es podrà arribar a acords marc amb les organitzacions empresarials i sindicats que permetin amb major facilitat la inserció professional dels joves i el millorament de les condicions de treball, incidint específicament en els processos de formació i de contractacions posteriors al període que pugui estar subvencionat.

Aquesta coordinació i col.laboració s'ha de contemplar des d'una perspectiva més àmplia que la nostra Ciutat, tenint en compte que la realitat urbana es caracteritza per la seva pluridimensionalitat però també, i sobretot, per la seva complexitat d'interrelacions espaials. Així, mentre les demarcacions municipals presenten un límits clarament establerts, els fluxos que l'activitat econòmica genera sobrepassen aquests límits i configuren difoses relacions entre les diferents zones que amb Barcelona formen l'Àrea metropolitana. Cal constatar, així, que els joves, en principi, estan particularment influenciats per les circumstàncies que tenen relació amb el món del treball i amb les seves implicacions genèriques.

Per altra part, l'atur juvenil i els problemes d'inserció socio-laborals que els diferents segments de joves pateixen, juntament amb la implícita capacitat renovadora i dinamitzadora que aquests segments representen, és un tema d'interès per als altres municipis i, en general per a les altres regions i països de l'entorn més o menys proper.

Implicació de tots els agents i sectors en joc

14.101 Treballar per aconseguir un major nivell de coordinació i concertació entre tots els implicats en el procés d'inserció social i professional a través Consell Econòmic i Social format per les administracions, les empreses, els sindicats i les associacions i entitats de la Ciutat. Aquesta coordinació i col.laboració s'ha de contemplar des d'una perspectiva ampla, que contempli les zones d'influència econòmica de Barcelona.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Promoure acords marc amb les organitzacions empresarials i sindicals que permetin amb major facilitat la inserció professional dels joves, incidint específicament en els processos de formació i de contractacions posteriors al període que pugui estar subvencionat.

* Continuar la línia de convenis , subvencions i ampliació d'acords amb entitats creditícies i empresarials pel que fa a actuacions que faciliten la inserció dels joves.

* Facilitar la informació i el suport tècnic per tal que les intervencions des de les associacions siguin de la màxima qualitat i eficàcia possible.

- Considerar als grups informals com a destinataris, també, d'aquests suports.
- Proposar actuacions de col.laboració amb associacions per desenvolupar programes específics.

Intercanvis d'informació i experiències

14.102 Potenciar la relació i la coordinació entre els municipis, principalment amb els més propers a la nostra Ciutat a fi de realitzar programes conjunts, intercanviar experiències i avaluar actuacions i potencialitats.

AJUNTAMENT

14.103 Fomentar la relació amb altres regions i amb altres països a través d'intercanvis i actuacions conjunts. S'han de contemplar tant l'intercanvi d'informacions i experiències com els intercanvis de treballadors amb caràcter formatiu vistes les properes perspectives de l'Europa del 93.

AJUNTAMENT

15. Barcelona, hereva d'una important tradició cultural, exerceix una àmplia influència a diversos nivells: metropolità, nacional, estatal i europeu. Els grans projectes d'equipaments culturals reforçaran aquest paper i seran part, també, de les expressions culturals dels joves.

En la construcció d'itineraris d'inserció social i professional, la cultura constitueix un immillorable instrument per afavorir la transició dels joves a la vida adulta, per la qual cosa s'ha de potenciar l'accés a la cultura en la seva triple vessant: formació, creació i difusió cultural.

Entenem per cultura el conjunt de referents reals i imaginaris a partir dels quals es construeix la identitat col·lectiva: una manera de reconèixer i comportar-se en el món per part d'un grup social.

Parlar d'identitat cultural d'un grup social és parlar de la síntesi específica i dinàmica que un grup fa a partir de tradicions i moviments culturals amb els quals es relaciona.

Tota cultura és una realitat viva i dinàmica que es mou entre dualitats: valors consagrats i emergents, tradició i innovació, i que compta amb un valor de canvi subjecte a modificacions.

La cultura es desenvolupa en un espai i un temps concret. La ciutat de Barcelona és hereva d'una important tradició cultural, fruit d'unes condicions històriques i geopolítiques que determinen el seu caràcter. Com a gran ciutat, exerceix una influència dins d'una àmplia àrea cultural que abasta diversos nivells: metropolità, nacional, regional, estatal i europeu.

Tanmateix, Barcelona no compta amb les infraestructures necessàries per desenvolupar el paper que li correspon. Aquest dèficit d'espais de creació i difusió serà modificat amb els projectes de grans equipaments culturals que es troben en curs. Equipaments tan significatius per als joves com són el Centre de Cultura Contemporània de la Casa de la Caritat, l'Auditori, o el Centre Cultural del Nord de la Ciutat.

La cultura reflexa també una identitat col·lectiva dels joves diferenciadora, que es manifesta a través d'una forma d'entendre i consumir el fet cultural, d'una determinada expressió creativa, d'uns processos de formació i aprenentatge. Identitat col·lectiva que respon a la pluralitat i heterogeneïtat dels joves barcelonins, i que abasta des de la cultura popular fins a les tendències més innovadores.

Així mateix s'ha de garantir la participació de sectors socials més desfavorits, establint mesures que afavoreixin l'accés a la cultura per part dels joves.

Impulsar els grans projectes d'equipaments culturals

15.104 Afavorir un ampli merc d'intercanvis culturals que es vertebrí al voltant dels eixos europeus i mediterrani, potenciant alhora el paper de capitalitat de Barcelona.

MINISTERI
AJUNTAMENT

15.105 Facilitar l'accés i la presència activa dels joves en els projectes i equipaments culturals de la ciutat, vetllant per que les programacions abastin un ampli ventall d'interessos.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Complementar els grans equipaments culturals

15.106 Articular xarxes d'equipaments culturals que configurin un circuit B, amb un projecte propi, arrelats al territori i amb capacitat de projectar a la ciutat les seves propostes. Creant dinàmiques pròpies de creació i difusió.

AJUNTAMENT

15.107 Impulsar convenis amb aquells organismes o entitats que disposin d'equipaments o espais infrautilitzats.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT
DIPUTACIO

16. Fomentar la participació cultural en aquells espais on es desenvolupa l'activitat relacional dels joves. Afavorir l'enfortiment i el protagonisme de la ciutadania tenint en compte les característiques de cada barri i districte.

La participació cultural s'ha de fomentar en aquells espais on es desenvolupa l'activitat relacional dels joves: els centres d'ensenyament, els Casals de Joves, els Centres Cívics, les entitats,..., s'han de recolzar-hi tècnicament i infraestructuralment totes aquelles activitats que hi sorgeixin.

Així mateix, s'ha de donar suport a la iniciativa privada, actuant de forma complementària i cercant l'enfortiment i el protagonisme de la ciutadania. En aquest sentit cal fer esment de la importància a la nostra ciutat de les entitats culturals i del desenvolupament d'un significatiu associativisme no formal.

En el context de la descentralització i les competències assumides pels consells de Districte, cal afavorir totes aquelles iniciatives que sorgeixin en aquest àmbit dins un marc de programació global de ciutat, tenint en compte les característiques de cada barri i districte.

En aquest sentit es desenvolupa actualment un estudi encarregat per l'Àrea de Cultura, que té com a objectiu la creació d'un instrument interpretatiu que faciliti la reflexió sobre la política cultural que es fa, i que donarà pautes per a una política cultural de futur, tot establint una metodologia que pugui ser aplicada en cadascun dels districtes de la ciutat.

El joc és una activitat transmissora dels valors culturals de la societat en la qual es desenvolupa, permet als homes i dones de totes les edats adquirir coneixements, descobrir, divertir-se, investigar, evolucionar, distreure's.

Actualment, a Barcelona, existeix una xarxa social i cultural estructurada al voltant de diferents modalitats d'activitats relacionades amb el joc. Cal potenciar recursos que com la Casa del Mig, l'annex de Golferichs i el Xalet del Clot que dinamitzin aquesta expressió lúdica i espontània que és el joc vertebrant una xarxa ciutadana.

Facilitar l'accés a la cultura.

16.108 Promoure una política d'actuació global a la ciutat establint una unitat de criteris i una línia d'acció comuna per tal de racionalitzar els recursos, que contempli mecanismes i plataformes que afavoreixin les produccions culturals juvenils.

GENERALITAT
DIPUTACIO
AJUNTAMENT

16.109 Aplicar la normativa de subvencions contemplant les especificitats de cada territori i prioritzant aquelles activitats que sorgeixin dels joves, recolzant-les tècnica i infraestructuralment.

AJUNTAMENT

16.110 Mantenir i millorar les programacions actuals, per a tots els sectors de la població. Ampliar les ofertes que ofereixin els districtes.

AJUNTAMENT

16.111 Ampliar el recursos destinats a la formació i a la creació cultural, impulsant la seva diversificació i coordinació tant a les escoles com en els espais de relació dels joves.

GENERALITAT
DIPUTACIO
AJUNTAMENT

16.112 Potenciar la coordinació amb totes les entitats culturals, públiques i privades :

ESTAT
GENERALITAT
DIPUTACIO
AJUNTAMENT

- * acords i convenis en actuacions conjuntes.
- * fomentar la inversió privada en bens i serveis culturals, afavorint l'establiment d'un marc legal que reguli i faciliti l'esponsorització.

El joc, una eina de cultura i d'inserció social

16.113 Potenciar aquelles activitats transmissores dels valors culturals de la societat mitjançant el joc.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

16.114 Ampliar la xarxa de centres especialitzats i ludoteques, dotant dels recursos suficients a les ja existents. Assegurant la coordinació entre elles.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

16.115 Sol·licitar a la Generalitat el traspàs de les ludoteques de la ciutat.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

16.116

17. Donar suport a la creació vetllant per la formació artística, facilitant la producció i afavorint l'accés dels joves creadors als circuits professionals.

La consolidació i complementarietat dels espais i circuits d'expressió i difusió cultural és primordial per dotar als joves creadors dels estris adients i reafirmar el caràcter dinàmic de Barcelona que s'expressa en la qualitat i la innovació de les seves produccions culturals.

La potencialitat d'una ciutat es reflexa en el paper dels seus creadors, en la qualitat de les seves produccions culturals i en el seu caràcter d'innovació.

Els joves són protagonistes privilegiats de la creació cultural. L'administració ha de donar suport a la creació vetllant per la qualitat de la formació artística, afavorint la producció i facilitant l'accés als circuits professionals.

Una ciutat com Barcelona s'ha de caracteritzar per presentar i mostrar totes aquelles creacions culturals dels joves que ja han assolit una qualitat suficient però encara no han accedit als circuits més professionalitzats; per això comptem amb diversos instruments com la Biennal de Barcelona, l'espai B del Mercat de les flors, Transformadors, el futur Centre Cultural del Nord de la Ciutat, o el desenvolupament de circuits B d'arts plàstiques i visuals i d'arts escèniques en els Districtes i l'Àrea Metropolitana. Cal consolidar aquests espais com a plataformes de difusió, propiciant una major complementarietat de la seva tasca i afavorint la producció amb espais d'assaig, suport tècnic i suport infraestructural, tant a nivell de districte com a nivell de ciutat.

L'Olimpíada Cultural és també una bona oportunitat per afavorir la creació cultural a partir d'iniciatives de promoció i suport als joves creadors.

Els joves són un sector amb unes necessitats específiques d'expressió i de consum. La programació de les creacions culturals juvenils més significatives en els grans esdeveniments ciutadans com les Festes de la Mercè, el Festival de Tardor o el Grec, dona coherència al conjunt de propostes i ofereix una determinada forma d'entendre la cultura de la ciutat.

Inseriment professional dels joves creadors

17.116 Potenciar les accions formatives adreçades als joves creadors.	GENERALITAT DIPUTACIO AJUNTAMENT
* Afavorir el reconeixement de les escoles de Formació artística. * Impulsar la reforma dels ensenyaments artístics, tan a nivell bàsic com especialitzat.	
17.117 Afavorir la producció cultural dels joves, establint mesures d'informació, assessorament, suport infraestructural i espais d'assaig.	AJUNTAMENT
17.118 Facilitar la difusió i l'accés als circuits consolidats de les creacions culturals dels joves de la ciutat.	AJUNTAMENT
17.119 Impulsar la Biennal de Barcelona, consolidant el certamen com a moment àlgid de la jove creació.	AJUNTAMENT

18. Potenciar les vacances com a temps lliure idoni per recuperar la ciutat per a un ús més lúdic, com a moment privilegiat per viatjar i per l'aventura, i com afavoridores de la inserció social

El període de vacances és un moment ideal per realitzar activitats formatives des d'un punt de vista lúdic, creatiu i cultural, bo i assegurant que un nombre determinat de joves visquin diferents experiències a partir de l'oferta municipal. Paral·lelament, la recuperació de la ciutat en temps de vacances permet fer-ne un ús més vital i d'aprenentatge

La línia de treball de vacances proposa tres eixos d'actuació: activitats a ciutat, activitats fora de ciutat i els intercanvis. Aquests són els instrument per potenciar i millorar l'oferta de vacances per a joves.

Activitats a ciutat. Barcelona contempla un gran ventall de possibilitats d'activitats com a espais on viure el temps lliure. La recuperació del front marítim suposa la incorporació d'un lloc clau on concretar moltes d'aquestes activitats i en possibilita de noves.

Activitats fora de ciutat. Ampliar el ventall i l'abast d'aquestes activitats de les quals Barcelona ha estat pionera. Els interessos dels joves fan que aquesta via sigui una de les que experimenta una necessitat de canvi i potenciació més gran, en la vessant d'afavorir la inserció, la promoció i la participació dels joves.

Intercanvis. Desenvolupar experiències d'intercanvis amb col·lectius concrets; d'activitats i intercanvis familiars.

Els objectius bàsics de les activitats promogudes haurien de ser: una funció social, qualitat, adequació als interessos de la població jove, i recolzament de la xarxa associativa, accessibilitat de tota la població. Cal, doncs, que tots els interventors socials assumeixin els projectes de vacances, atès que són els que estan en un contacte quotidià i directe amb els joves.

Es necessària també una infraestructura imprescindible per canalitzar totes les activitats.

Com a punts de partença imprescindibles s'han de compactar en un programa únic i coherent les activitats de vacances generades per les diverses Àrees i Serveis, especialment esports i Parc i Jardins. Paral·lelament, és necessari fer un estudi en profunditat dels interessos dels joves i de la seva realitat, amb prospeccions territorials, per poder dissenyar una oferta més adient i equilibrada. Per últim, s'han de trobar uns criteris homogenis d'adjudicació d'ajuts econòmics.

Elaboració Pla de vacances.

18.120 Elaboració d'un pla de vacances únic per tot l'Ajuntament de Barcelona, en el que intervinguin els districtes, i les diferents àrees implicades i, alhora s'especifiquin les competències i mecanismes de coordinació per dur-ho a terme, assegurant l'homogeneïtzació de criteris.

AJUNTAMENT

* Revisar la tipologia de l'oferta de vacances de joves, determinant quin és el model més adient a oferir: intercanvi, camps de treball, viatges i activitats monogràfiques.

* Homogeneïtzar i revisar els criteris en la concessió de beques. Ampliar els recursos.

* Continuar amb el programa d'integració de disminuïts, dotant-lo dels recursos necessaris.

* Vetllar per que l'oferta sigui accessible a tota la població, fent especial èmfasi en aquells sectors més desfavorits.

Participació de les entitats gestores.

18.121 Potenciar la participació de les entitats gestores

AJUNTAMENT

* Aprofundir en l'important treball de col·laboració amb les entitats gestores d'activitats de vacances.

* Garantir i potenciar els models de gestió indirecta amb un adequat suport

Col·laboració amb la Generalitat.

18.122 Potenciar un conveni de relacions amb la Direcció General de Joventut de La Generalitat, per tal de racionalitzar l'oferta i els mitjans utilitzats per a organitzar les diverses activitats d'estiu i vacances juvenils.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Reordenació dels Equipaments d'acollida.

18.123 En el marc d'una reordenació dels equipaments revisar el medi o els medis d'acolliment de joves estrangers a la ciutat de Barcelona. Instar a la Generalitat per que faci més albergs.

GENERALITAT

19. Fomentar la pràctica i valors de l'esport com a element d'inserció social, professional i d'integració.

Dins de l'objectiu general d'extensió de la pràctica esportiva com a hàbit cultural i de salut dels ciutadans, promoure l'activitat físico-esportiva entre els joves donant rellevància al seu significat, tant de mitjà relacional i de lleure, com d'integració social i professional.

Les línies d'actuació s'organitzen en 3 eixos:

1. Potenciar l'activitat físico-esportiva dels joves prioritzant els aspectes de mitjà de relació, de formació personal, de plaer, de salut... que té aquesta activitat, i oferint als joves vies alternatives que els permetin trobar els canals idonis per accedir-hi :

- Aprofitar els espais de trobada dels joves (casals, centres cívics...)
- Promocionar la participació mixta (homes i dones) a les activitats. Per això cal accentuar els aspectes de recreació, relació, participació i lleure, que també són atributs de la pràctica físico-esportiva.
- Oferir alternatives i facilitats als joves perquè puguin auto-organitzar-se, aprofitant les seves tendències naturals a agrupar-se.
- La dinamització dels projectes d'intervenció i de les iniciatives dels joves hauria de ser recolzada per la figura de l'animador esportiu.

2. Potenciar l'activitat físico-esportiva com a camp d'inserció professional/laboral dels joves, aprofitant l'important mercat de treball que s'està creant al voltant de l'esport i superant els greus déficits de regularització laboral i professional que hi ha :

- Donar suport i assessorament per a la creació de cooperatives i associacions de serveis esportius.
- Promoure la regularització legal dels actuals llocs de treball en aquells casos on sigui necessari.
- Promoure una formació institucional i reglada de les noves professions que s'han anat generant en aquest sector (tècnics esportius de base, animadors, tècnics de gestió, de manteniment d'instal·lacions, etc...)

3. Explorar i aprofitar la funció terapèutica i integradora de l'esport per al desenvolupament de :

- Programes de rehabilitació de drogodependències
- Programes d'integració de disminuïts
- Programes per a grups marginals concrets (població penitenciària, grups ètnics, aturats, etc...)

L'esport com a mitjà de relació i formació personal.

19.124 Potenciar l'activitat físic esportiva dels joves, tot prioritant els aspectes de: mitjà de relació i formació personal:

AJUNTAMENT

- *Aprofitar els espais de trobada dels joves (Casals Centres Cívics, etc), dotant-los dels recursos adients.
- *Promocionar la participació mixta (nois i noies) a les activitats.
- *La dinamització dels projectes d'intervenció i de les iniciatives adreçades als joves, hauria de ser recolzada per la figura de l'animador esportiu.
- *Garantir l'obertura dels equipaments esportius escolars a les entitats del barri.

L'esport com a mitjà d'inserció professional dels joves.

19.125 Potenciar l'activitat físic esportiva com a camp d'inserció professional/Laboral dels joves.

AJUNTAMENT

- *Donar suport i assessorament per a la creació de cooperatives i associacions de serveis esportius.
- *Promoure una formació institucional i reglada de les noves professions que s'han anat generant en aquest sector (tècnics esportius de base, animadors, tècnics de gestió, de manteniment d'instal·lacions esportives, etc)
- *Promoure la regularització legal dels actuals llocs de treball en aquells casos que sigui necessari.
- *Promoure la formació a les entitats gestores d'instal·lacions.

L'esport com a eina terapèutica i integradora.

19.126 Explorar i aprofitar la funció terapèutica i integradora de l'esport per al desenvolupament de:

AJUNTAMENT

- *Programes de rehabilitació de drogodependències.
- *Programes d'integració de disminuïts.
- *Programes per a grups marginals concrets (població penitenciària, grups ètnics, aturats, etc)

Aquests programes desonen augmentar la coordinació amb les entitats que agrupen aquests sectors.

L'activitat físico-esportiva a l'àmbit escolar.

19.127 Potenciar els programes d'Educació Física i Esports als Centres Escolars, mitjançant:

- * reciclatge de mestres
- * dotació de professors especialistes
- * adequació de les instal·lacions esportives , planificant l'obertura de les mateixes fora de l'horari lectiu.
- * fomentar la participació en els jocs escolars de Barcelona organitzats per el Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Evitar la violència en l'esport.

19.128 Evitar el creixement de la violència en la pràctica esportiva amb mesures no repressives, sensibilitzant el teixit esportiu i fomentant els valors de cooperació.

AJUNTAMENT

20. Aprofitar l'impacte dels Jocs Olímpics com a motor per fomentar la pràctica esportiva i la creació d'equipaments.

Després de l'experiència dels dos darrers Jocs Olímpics, ha canviat la perspectiva de Joc Olímpic com quelcom deficitari per a una ciutat. Ens trobem amb la possibilitat que la pròpia celebració dels Jocs generi els recursos necessaris, per a tirar-los endavant.

Es en aquest moment quan passa a primer terme, la possibilitat dels Jocs Olímpics com a motor en el desenvolupament de la vida esportiva de la ciutat. Així ho hem entès a Barcelona i, per això, s'està desenvolupant un projecte sobre la base de les possibilitats reals de la ciutat, amb el criteri de la construcció d'aquelles instal·lacions que la ciutat, per si mateixa, també necessita.

Més enllà d'aquest important fet esportiu, els Jocs Olímpics són una immillorable ocasió per fer avançar la ciutat de futur, per situar la ciutat en els circuits internacionals i per a donar a conèixer la cultura del nostre país, tot garantint la catalanitat dels jocs.

A part de les infraestructures, la preparació i celebració dels Jocs Olímpics significaran, ben segur, un gran increment en la demanda de pràctica esportiva, l'interès de la joventut de la ciutat d'accedir a l'esport, la difusió de totes les disciplines esportives i molt probablement facilitarà l'autoorganització dels joves en el camp de l'esport.

Amb la celebració dels Jocs Olímpics s'ha de vetllar per la millora i qualitat de la pràctica esportiva, així com la difusió de totes les disciplines esportives i la possible autoorganització dels joves en el camp de l'esport.

Increment i millora de les instal·lacions esportives.

20.129 Garantir que les instal·lacions utilitzades en els Jocs Olímpics després dels mateixos responguin als objectius del Pla d'Equipaments Esportius dissenyat en el seu dia, que té com elements essencials:

AJUNTAMENT

- * Donar respostes a la diversitat d'úsos tot cercant el màxim rendiment esportiu, social i econòmic sense oblidar l'esport de base.
- * Millorar les instal·lacions esportives a les escoles:
 - Adequació dels espais existents
 - Nova construcció d'equipaments que resolgui els déficits existents.
 - Dotar de recursos aliens a aquelles escoles que estiguin mancades d'espai per la construcció d'equipaments.
- * Reequilibri territorial de les instal·lacions esportives a Barcelona i la diversificació de la seva tipologia.

La importància de l'associativisme esportiu en el marc de la Barcelona Olímpica.

20.130 Cooperar amb el teixit associatiu esportiu, per la gestió de les instal·lacions, professionalitzant-ho alhora i fomentar l'increment d'aquest teixit.

AJUNTAMENT

20.131 Tenir en compte els diferents graus existents dins l'associativisme esportiu per tal d'ajustar les diferents actuacions i la seva implicació en el marc de la Barcelona Olímpica.

AJUNTAMENT

Diversificació ofertes.

20.132 Diversificar l'oferta de l'esport com a element per facilitar la pràctica esportiva.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

21. Millorar la participació de la comunitat en la definició de les necessitats i prioritats d'intervenció en la Promoció de la salut i la qualitat de vida.

La promoció de la salut és el procés de posar en condicions als individus i a les comunitats per incrementar el control de les causes determinants de la salut i, d'aquesta manera, millorar-la. Per assolir un estat de benestar físic, mental i social, el grup o l'individu ha de poder identificar i realitzar les seves aspiracions, satisfer les seves necessitats i d'altra banda evolucionar amb el medi o adaptar-s'hi.

Es important pels joves sentir que poden conduir la seva pròpia vida i que poden influir sobre ella. Gran part dels problemes de salut dels joves tenen a veure amb les condicions i estils de vida (accidents, drogodependències ...). La promoció de la Salut significa ajudar els joves a desenvolupar un nivell d'autoestima positiu i a que es facin conscients del seu propi potencial per influenciar les seves pròpies vides i el seu medi ambient.

La Promoció de la Salut pretén la millora del potencial de la salut de la comunitat. Cal potenciar la creació d'uns Consells de Salut d'àmbit territorial, els quals permetran fomentar la participació de la comunitat en la definició de les necessitats. En abordar la promoció de la salut per part de la comunitat, hom aspira al millorament del potencial de la salut en el seu conjunt, a través de l'acció multisectorial i global, així com de les accions legislatives i administratives. Cal que les necessitats i les prioritats siguin definides conjuntament per tots els àmbits implicats.

Els Consells de Salut de Districte estaran formats per representants de la comunitat i del Districte i presidits pel Regidor. Haurien de comptar amb la participació del personal dels Serveis tècnics, serveis personals (socials, sanitaris) i representació de la comunitat assegurant la participació dels joves. La presència dels joves en un canal de participació i coordinació comunitària, com els Consells de Salut, que els permeti pronunciar-se i incidir sobre tots aquells aspectes que incideixen en el seu benestar i qualitat de vida, constitueix una eina fonamental per a la seva promoció de la salut.

Aquests Consells de Salut haurien de ser coordinats a nivell central, constituint el Consell de Salut de Barcelona amb la participació també de les diferents Àrees Centrals.

L'objectiu de cada Consell de Salut és elaborar el diagnòstic de Districte, establir les prioritats de treball i concretar el programa global d'intervenció.

Participació de la comunitat en la promoció de la salut.

21.133 Constitució dels Consells de Salut de Districte i coordinats pel Consell de Salut de la ciutat amb els objectius:

GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Elaborar el diagnòstic del districte, establir prioritats de treball i concretar el programa global d'intervenció

* Proposar accions coordinades de tots els implicats: entitats, voluntariat, professionals, etc, per garantir bens i serveis més saludables.

21.134 Incentivar i donar suport als projectes d'intervenció comunitària orientats a millorar la qualitat de vida del districte :

AJUNTAMENT

* Establint convenis amb entitats o grups que vulguin dur a terme projectes que responguin a les necessitats bàsiques de districte i/o ciutat.

* Contemplar tan el nivell de prevenció inespecífica i promoció de la salut com atenció a problemàtiques i grups específics (dones adolescents i sectors de risc).

22. Els serveis de salut han de donar suport a les necessitats d'una vida més saludable de les persones, tot tenint en compte els joves i les peculiaritats específiques d'aquests.

Cal donar suport a la reorientació dels Serveis de Salut tot potenciant la millora de l'assistència primària pública.

L'assistència primària pública ha d'estar orientada cap a la prevenció de la malaltia, la salut mental i la promoció de la salut, tot afavorint la coordinació amb els serveis d'atenció social dels Districtes.

La salut ha de ser entesa en el seu significat global com a benestar físic, psíquic i social perquè està lligada a la integritat de l'individu i a la globalitat de les seves necessitats. No només significa l'absència de malaltia sinó una capacitat personal de funcionar que permeti un desenvolupament òptim que generi aptituds adequades per competir així com una condició positiva de benestar; és a dir, d'equilibri físic i mental. Els serveis de salut han d'abordar un marc més ample que sigui sensible i que respecti les diferents realitats de la població.

Els joves i, especialment, els adolescents, apareixen com un sector de la població amb trets característics pel que fa a les seves vivències i el seu estil de viure. Els seus canvis de temperament, el replantejament ideològic, la seva forma d'estar i comportar-se, les seves relacions no són sempre sinònim de conflicte o de malaltia, però sí que a vegades apareixen relacionats amb trastorns de l'afectivitat (ansietats, depressions, intent de suïcidi,...) i amb un comportament de risc (consum de drogues, embarassos no desitjats, robatoris,...).

Es necessari que aquestes "particularitats" dels joves siguin tingudes en compte pels serveis de Salut i siguin ateses. Això significa facilitar el seu accés així com ampliar les seves prestacions (salut mental) i elaborar programes que contemplin les necessitats específiques (contraccepció, drogues,...) i les realitats plurals d'aquesta població.

Això exigeix un canvi en l'actitud general i en l'organització dels serveis de salut, centrats sobre el conjunt de les necessitats globals de l'individu.

Millora de l'Assistència Primària

22.135 Potenciar la millora de l'assistència primària pública (centres de salut), orientada cap a la promoció i prevenció de la salut física i mental:

GENERALITAT

- * Potenciar la sensibilització dels professionals cap el tracte adequat a les característiques dels joves.
- * Garantir l'assistència i tractament de les problemàtiques psicològiques dels joves i adolescents.

La sexualitat com a element pel desenvolupament integral del individu

22.136 Ajudar als joves a desenvolupar la seva sexualitat de forma lliure i responsable.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Millorar la planificació familiar

22.137 Facilitar l'accés dels joves als Serveis especialitzats per tal de poder donar informació i atenció contraceptiva adaptades a l'especificitat dels joves.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

Sensibilització i formació en els temes de Promoció de la Salut

22.138 Fomentar la sensibilització i formació dels agents socials:

GENERALITAT
AJUNTAMENT

- * Suport en els projectes d'actuació en el camp de la promoció de la salut.
- * Facilitar la incorporació d'objectius de salut en els projectes d'intervenció comunitària, programacions i activitats dels equipaments de lleure.
- * Oferir recolzament metodològic i de formació.
- * Incorporar dins del pla de formació de personal de l'Ajuntament de Barcelona possibilitats de formació en el camp de promoció de la salut com un element important, especialment dels treballadors de serveis personals.

23. Continuar impulsant programes de prevenció i d'intervenció en col·lectius de joves en especial risc de marginació.

Cal que la nostra ciutat proporcioni les oportunitats i els ambients necessaris als joves per tal que puguin créixer i desenvolupar el seu potencial.

Existeixen col·lectius de joves que en iniciar el seu procés de transició, parteixen d'una situació de base de desfavoriment o de mancança que condicionarà el seu desenvolupament posterior.

Els joves en situació de risc social constitueixen un col·lectiu lligat a unes variables molt definides com són: créixer en unes determinades condicions socio-econòmiques i rebre determinades respostes socials. Existeixen, per tant, grups de joves, en determinades zones o barris de la ciutat, amb diferent grau de risc o de problemàtica: des de sectors d'adolescents amb fracàs o abandonament escolar, fins els joves delinqüents.

Aquesta situació no es pot deslligar del context socio-cultural en què es produeix. Cal fer, doncs, un abordatge des d'una perspectiva integral, globalitzadora, preventiva i compensadora; en el marc d'una política de promoció de la salut i la qualitat de vida. Cal seguir contemplant una política de prevenció inespecífica que incideixi de forma global en els diversos factors de risc i espais de socialització: escola, treball, lleure...; assegurant l'accés i la integració dels joves en situació de risc en la xarxa normalitzada de serveis i priorititzant la intervenció en aquells barris o zones on s'ha detectat un grau elevat de risc social. D'altra banda, és necessària una prevenció específica adreçada als sectors amb problemàtiques de marginació evidenciades (delinqüents, toxicòmans ...), a través de projectes d'intervenció des d'una òptica territorial i a través d'un treball coordinat.

Cal continuar impulsant el desenvolupament del Pla d'Integració amb persones amb disminució en el marc escolar, laboral i ciutadà, amb l'objectiu últim de la desinstitucionalització i la integració en la vida social activa.

Cal afavorir aquelles iniciatives (institucionals, privades, etc.) que signifiquin la posta en marxa de programes preventius de la marginació per raons d'orientació sexual.

Reinserció i integració de joves en risc

23.139 Afavorir els processos de reinserció i integració a la socialització dins dels canals normalitzats de convivència i socialització dels joves que han passat per situacions de conflicte (toxicòmans, empresonats,...). Dotar els programes de recursos necessaris per aconseguir-ho plenament.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

23.140 Garantir que es compleixin els mecanismes establerts per a la integració de joves amb discapacitats.

AJUNTAMENT

Recursos i espais per la socialització

23.141 Ampliar la xarxa de serveis i Centres d'Acollida i Ajut Transitori per aquells joves que es troben en situació de conflicte, que doni resposta tan a les necessitats de manutenció i habitatge temporal, com a l'atenció i orientació respecte a la seva problemàtica específica atès per un equip interdisciplinari de professionals.

AJUNTAMENT

23.142 Estudi de les experiències de Salari Social per a joves en atur, com a fórmules complementàries a les ja existents.

AJUNTAMENT

Col·laboració i recolzament a les entitats

23.143 Reconeixement d'entitats o grups que vulguin treballar o treballin, en la prevenció, orientació i atenció, a tots nivells, de joves marginats. Recolzar accions que facilitin la formació i professionalització.

AJUNTAMENT

Informació i difusió de projectes i programes

23.144 Facilitar la informació i/o intercanvi de recursos i projectes al voltant de la promoció de la salut tant a nivell de ciutat com de districte:

AJUNTAMENT

* Millorant l'accés permanent a la informació per tal d'afavorir les oportunitats d'aprenentatge per a la salut i coneixement de recursos de suport.

* Elaborant un banc de dades de recursos i projectes de promoció de la salut a nivell de ciutat que centralitzi i retorni la informació.

* Estudiant la creació d'un inventari de fons documental de recursos informatius i didàctics de promoció de la salut a nivell de ciutat.

* Editar publicacions que recullin els projectes i recursos de promoció de la salut que s'adrexi i interconnecti la xarxa pública i entitats que treballa en aquest camp.

* Elaborar i incentivar la producció de material informatiu i pedagògic amb la intenció de que serveixi com a base per treballar en el camp de promoció de la salut.

24. Afavorir l'accés a l'habitatge com a element important per a la construcció d'un projecte de vida propi.

L'accés a un habitatge independent de la llar familiar és una qüestió important en el procés de transició a la vida adulta. Malgrat que el procés d'emancipació no es pugui reduir a l'accés a un habitatge independent, anar a viure pel seu compte és per als joves quelcom important per la consecució d'un projecte de vida propi. El jove viu amb contradicció l'expectativa de marxar de casa per aconseguir independència i autonomia personal i el fet d'haver de restar al nucli familiar pel que li suposa de suport econòmic i material.

Donar aquest pas, suposa per al jove disposar d'uns recursos econòmics importants. L'elevat cost que cal pagar per ser llogater i la inaccessibilitat del mercat immobiliari de Barcelona dificulta el procés d'emancipació del jovent que es veu obligat a deixar el seu barri i/o marxar de la ciutat per anar a viure a indrets on es més fàcil aconseguir un habitatge.

A partir de la promulgació del Decret-llei que suprimia la possibilitat de pròrroga forçosa dels lloguers i dels seus efectes sobre el mercat immobiliari que es van deixar sentir especialment a partir de l'any 1986, el lloguer ha deixat de ser un recurs normalitzat d'accés a l'habitatge, donades les condicions econòmiques i la seva provisionalitat.

Si des de l'Ajuntament es vol incidir de forma important en el procés d'emancipació i transició dels joves cap una vida adulta mitjançant una política d'habitatge, s'han de reclamar mesures estructurals (jurídiques, administratives...) però també s'hauran d'assajar accions de caire conjuntural que suposin la discriminació positiva vers la població jove que es troba amb dificultats per a accedir a un habitatge.

Realitzar una política d'habitatge per als joves suposa tant arbitrar o reclamar les mesures legals i administratives (regulació dels lloguers, crèdits a baix interès, subvencions...) que possibilitin un més fàcil accés dels joves a l'habitatge, com augmentar l'oferta d'habitatge pública, possibilitant l'accés mitjançant el sistema de lloguer i reservant un determinat percentatge d'habitatge públic pels joves. A aquesta demanda d'habitatge per part dels joves que volen viure de forma independent, s'afegeix la d'aquells que per estudis o ocupació es traslladen a Barcelona. En aquest sentit caldria implementar projectes d'allotjament per a joves que vénen a residir a la ciutat de forma temporal.

Caldria donar especial atenció a sectors de població amb problemàtiques específiques (com per ex. les mares solteres, les parelles joves amb fills, etc...) i a col·lectius que viuen en situacions marginals (transeünts, insolvents etc...) de cara a arbitrar mesures d'allotjament i habitatge temporal que possibilitin el seu procés inserció social.

Necessitat d'una intervenció urgent en matèria d'habitatge

24.145 Urgent i profunda reflexió per part de les administracions sobre les actuals polítiques d'habitatge; reflexió que basada en el model de ciutat i distribució territorial socialment desitjable té que decidir les polítiques administratives i de competències, econòmiques i fiscals que incidiran més positivament en la problemàtica de l'habitatge.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

Measures legislatives

24.146 Modificacions significatives en la Llei del Sòl, Llei d'expropiacions i Llei d'Arrendaments Urbans.

MINISTERI

24.147 Estudiar mesures fiscals que afavoreixin l'accés a l'habitatge dels sectors amb més dificultats. S'han considerar, les següents possibilitats:

MINISTERI

- Discriminacions fiscals positives en matèria de lloguer.
- Avantatges en la imposició indirecta (IVA) o fiscalitat directa que permetin millorar les condicions financeres a cooperatives impulsores d'habitatges.
- Incentivar fiscalment la construcció de mòduls d'habitatge individual més petits a les ciutats.

24.148 En l'aspecte legislatiu es necessari demanar una revisió i regulació de la normativa, dictada a nivell estatal, dels models d'habitatges de protecció oficial en quant a superfície i fórmules d'accés. La normativa s'ha d'adaptar a les necessitats reals de la població a qui van destinades aquestes actuacions.

MINISTERI

24.149 No existeix una Llei d'Habitatge a Catalunya per això proposen instar a la Generalitat a l'elaboració d'aquest imprescindible marc d'actuació. Una política d'habitatges dirigida als col·lectius més necessitats no pot deixar de banda als joves tenint en compte l'accés a l'habitatge com un pas inevitable per assolir la seva inserció social i professional. L'actual situació requereix mesures de caràcter urgent per solucionar la demanda existent en aquest col·lectiu.

GENERALITAT

24.150 Possibilitar que l'accés a l'habitatge públic sigui també a través del sistema de lloguer. Reservar d'un determinat percentatge d'habitatge públic per a joves i existència d'habitatges de tipologia especial pels mateixos.

GENERALITAT

24.151 Garantir que els lloguers dels habitatges públics siguin proporcionals als guanyos o recursos del jove. El mateix criteri s'hauria d'aplicar als pagaments mensuals dels crèdits per cobrir les despeses de construcció, rehabilitació o millora de la casa.

GENERALITAT

Mesures polítiques

24.152 Augment de l'oferta d'habitatge públic, ja sigui a través de la construcció com a través de la rehabilitació d'edificis.	GENERALITAT
24.153 Major incidència de la política d'habitatge a Barcelona i àrea d'influència, per evitar l'emigració dels joves, sobretot de totes les classes treballadores per evitar la dualització social i equilibrar poblacionalment la ciutat per sectors d'edat.	GENERALITAT

Mesures legislatives i econòmiques

24.154 Estudiar discriminacions positives en la fiscalitat municipal en matèria de lloguer.	AJUNTAMENT
24.155 Estudiar l'establiment d'un fons de garantia per joves que busquen allotjament en el mercat privat per tal que puguin pagar les despeses de fiança pels lloguers que cal fer efectives al propietari (assegurança, despeses corrents, etc..)	AJUNTAMENT
24.156 Estudiar la viabilitat de la creació de línies de crèdit a baix interès i de les subvencions a fons perdut per rehabilitació d'habitatges vells.	AJUNTAMENT

Actuacions Municipals

24.157 Potenciar un àmplia política d'adquisició de sòl públic per tal de promoure la construcció d'habitatges de protecció oficial i de règim especial de lloguer reduït. L'Ajuntament ha de dotar-se d'un parc d'habitatges de lloguer.	AJUNTAMENT
24.158 Ajudar a facilitar l'adquisició i lloguer d'habitatges del règim general de Protecció Oficial per part dels joves.	AJUNTAMENT
24.159 Prioritzar l'acció rehabilitadora integral: S'ha de tenir en compte que una de les debilitats més fortes és la "expulsió" de joves i l'apropiació del centre de la ciutat pel sector terciari.	AJUNTAMENT
24.160 Continuar amb la política d'eradicació del barraquisme.	GENERALITAT
AJUNTAMENT

Habitatges per joves

24.161 Promoure cooperatives impulsores d'habitatges, utilitzant i ampliant les plataformes existents i amb una participació més directa de les entitats financeres	AJUNTAMENT

25. Facilitar l'aprofitament de la ciutat i els seus recursos.

La ciutat, a les societats avançades, es configura com a gresol on cristal·litza l'experiència humana, lloc d'interacció i espai de creixement cultural. Moltes ciutats compaginen la seva prosperitat amb inconvenients importants, conseqüència dels processos d'urbanització (l'estratificació del territori, l'especulació del sòl, la contaminació i el deteriorament del medi ambient, la congestió i el tràfec..).

L'accés a la ciutat i l'aprofitament ple dels seus recursos està condicionat pel poder adquisitiu, l'origen social, la proximitat i l'accessibilitat dels serveis, el coneixement de la xarxa urbana i dels mitjans de comunicació i de transport que són a l'abast.

Als joves els agrada Barcelona i gaudeixen de la vida urbana malgrat els seus inconvenients. Per als joves, la ciutat és el marc de vida on transcorre la vida quotidiana, és un espai per a l'emancipació i el desenvolupament personal, és un lloc de relació i comunicació, un punt de referència cultural, un canal d'accés a diversitat de serveis, un lloc per al consum i la creació cultural. Els joves tenen una determinada representació de la ciutat, tenen una gran mobilitat i fan una especial apropiació de l'espai i el territori com a lloc per a la comunicació interpersonal, per a les relacions de grup, per a les activitats de lleure i la cultura. Fan un ús dels espais i els recursos urbans molt lligat al seu estil de vida i a les seves ocupacions principals: la formació, l'ocupació, l'esbarjo i el consum.

Per a l'Ajuntament millorar les condicions de vida a la ciutat i posar-la a l'abast dels joves suposa adequar els serveis a les seves necessitats i estils de vida: facilitant la seva mobilitat i transport, possibilitant espais pel contacte i la interrelació, augmentant l'accessibilitat i l'aprofitament dels recursos (equipaments, instal·lacions i serveis), possibilitant la llibertat d'acció i un ús creatiu dels espais oberts (carrers, parcs, places...) i donant a conèixer la xarxa urbana i l'estructura organitzativa i administrativa del territori (Consells de Dte., Equipaments culturals i socials, Oficines d'Informació,...).

Es tracta d'adequar els serveis públics (horaris, condicions econòmiques, instal·lacions, tràmits administratius, estructura organitzativa, prestacions i serveis...) a les necessitats i demandes dels joves.

Es proposa apropar als joves al patrimoni cultural i natural de la ciutat (informació, itineraris urbans, investigació-acció del medi, ...). Caldrà fer compatibles la llibertat d'acció i la mobilitat dels joves amb la garantia d'uns mínims de seguretat i protecció (educació vial, protecció ciutadana, s.urbana...).

Millora de les condicions de vida: Urbanísticament

25.165 Ajustar els objectius dels programes urbanístics al model de ciutat definit en el Pla Estratègic Econòmic i Social de Barcelona, com model per construir la Barcelona del futur, la Barcelona que viuran els joves al 2000. D'acord amb aquest pla proposem:

AJUNTAMENT

- Fomentar la planificació urbana (i no sols urbanística)
- Desenvolupar la concepció de les Àrees de Nova Centralitat i implementar-les a nivell de l'Àrea Metropolitana.
- Prioritzar l'acció rehabilitadora integral
- Promoure la singularitat dels barris i la identificació cultural dels veïns.

Millora del medi ambient

25.166 Avançar en els temes de millora del medi ambient per aconseguir un ecosistema estable. Impulsar totes aquelles accions destinades a la protecció dels entorns naturals i artificials i conservació dels recursos naturals, tot tenint en compte la creixent preocupació de la població, especialment juvenil, pels aspectes de preservació ecològica:

GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Potenciar la conservació i millora dels grans espais naturals de Barcelona:

- Serra de Collserola
- Costa Metropolitana

* Informació sobre els nivells de contaminació ambiental ciutadans i conscienciació de mesures de col.laboració ciutadana.

* Contemplar i millorar les possibles mesures de disminució dels índex de contaminació química i acústica.

-Eliminar el plom del combustible dels vehicles.

-Ordenació en el tema dels agents contaminants aplicant el Pla aprovat per la Generalitat.

* Reequilibrar l'ús del sòl segons les necessitats d'habitatge i la necessitat d'una major quantitat i qualitat de zones verdes i parcs a la ciutat.

* Potenciar l'ús del transport públic com a mitjà de comunicació menys contaminant. Potenciar experiències de mitjans de transport públics d'energies netes.

* Avançar en les mesures de millora de comunicacions i viabilitat per tal d'incidir en els problemes medi ambientals causats pel creixent parc mòbil de Barcelona, sense oblidar les accions dissuasòries de l'ús del cotxe.

* Promoure i afavorir l'ús de la bicicleta com a vehicle de lleure i d'utilitat en la salut i l'esport.

* Rendabilitzar espais i serveis públics i fomentar el seu ús

- Ampliant les campanyes sobre les possibilitats d'ús i lleure que ofereixen els parcs urbans, platges i espais urbans.
- Crear una normativa fluida per la concessió de permisos per la realització d'activitats lúdiques i recreatives als espais públics.

Compatibilitzar llibertat d'acció i mobilitat amb seguretat i protecció.

Prevenició de la marginació

25.173 Potenciar tots els programes de prevenció del desenvolupament social, de la indigència i de la delinqüència.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

* Destinar més recursos econòmics i humans als programes de prevenció.

* Potenciar actuacions, tant a nivell policial com judicial i penal, més adequades, que no accelerin el procés de criminalització dels joves delinqüents.

- agilitzar els processos a joves.

Dret a la pròpia imatge

25.174 Vetllar per la imatge dels coscos de seguretat en front dels joves i per la dels joves en front al coscos de seguretat. Incloure en la formació dels coscos de seguretat elements de sociologia de la joventut per tal de sensibilitzar sobre comportaments, actituds i estils de vida que poden ser interpretats com conflictius.

MINISTERI
GENERALITAT
AJUNTAMENT

Potenciar la plena integració dels joves a la vida de la ciutat

25.175 Promoure programes i accions que facilitin la plena integració dels joves a la vida de la ciutat i potenciïn el reconeixement com a ciutadans de ple dret.

GENERALITAT
AJUNTAMENT

756

GRUP DE TREBALL SOBRE "DONA"
DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

Juny 1990

I N D E X

I <u>Composició del Grup</u>	pag. 1/2
II <u>Calendari de Treball</u>	pag. 3
III <u>Conclusions i Propostes</u>	pag. 4/18
IV <u>ANNEXES</u>	

Coordinadora: Ilma. Sra. Rosa Barenys

Participants:

Il·lma. Sra. Sara Blasi i Gutiérrez, Regidora del Grup Municipal de CiU.

Sra. Cristina Azcona i Gómez, Grup Municipal de CiU.

Sra. Alicia Pacheco i Crespo, Grup Municipal de CiU.

Sra. Pilar Segura i Badia, Grup Municipal de CiU.

Sra. Mª Glòria Soriano i Molins, Grup Municipal de CiU.

Sra. Carmen Sebastià i de la Presa. Grup Municipal Partit Popular

Sra. Pilar Gumà. Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. Maribel Sanchez, FAVB

Sra. M^l Carmen Soldan. FAVB

Sra. Montserrat Estapé i Julià. CC00.

Sra. Marina Palmero, CC00

Sra. Catalina Martínez i Vera. Foment del Treball

Sra. Victoria Sau. Universitat de Barcelona

Sra. Juliana Joaniquet. Universitat Autònoma de Barcelona

Sra. Teresa Torns. Universitat Autònoma de Barcelona.

Sra. Mercè Costa i Cuberta. Collegi d'Economistes

Sra. Teresa Pi i Sunyer. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

• • • / • • •

Sra. Rosa Doménech. Membre del Consell, Expert

Sra. Marina Subirats, Membre del Consell, Expert

* Tècnics Municipals:

Sra. Irene Balaguer. Àrea d'Educació, Ajuntament.

Sra. Teresa Batet. Ponència de Desenvolupament Econòmic i Social

Sra. Enrica Mata. Àrea d'Afers Socials i Joventut, Ajuntament

Sr. Josep Mª Raya. Àrea d'Afers Socials i Joventut, Ajuntament.

Sra. Pilar Suero. Àrea d'Afers Socials i Joventut, Ajuntament

Sra. Eugènia Sánchez Carreté. Serveis Socials Dte. Les Corts

* Representants d'altres Entitats:

Sra. Pilar Gallisà. Grup Alba

Sra. Odila Pérez. Grup Alba

Sra. Carmen Alemany. CEDIS

* Invitades per a temes específics:

Sra. Isabel Romero. Coordinadora del Pla d'Igualtat del Ministerio de Educación i Ciencia.

Sra. Ana Mafiero. Responsable dels temes d'Educació en el Instituto de la Mujer del Ministerio de Asuntos Sociales.

Sra. Irene Rigau. Subdirectora de Formació del Professorat. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

Sra. Núria Llorach. Directora de l'Institut Català de la Dona.

Sra. Pilar Codina. Responsable d'Edicions i Programes de l'Àrea d'Ensenyament de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Sra. Montserrat Casas. Coordinadora de l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Sra. Pilar Figueras. Coordinadora del Congrés de les Ciutats Educadores.

.../...

II Calendari de reunions del Grup de Treball sobre Dona

1ª reunió	1 de desembre de 1989
2ª reunió	19 de gener de 1990
3ª reunió	9 de febrer de 1990
4ª reunió	16 de març de 1990
5ª reunió	4 de maig de 1990
6ª reunió	18 de maig de 1990
7ª reunió	25 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes.

INTRODUCCIÓ

Per avançar en la superació de les desigualtats socials, i fer realitat els principis constitucionals, cal que es reconegui el sistema educatiu com un instrument capdal.

Per facilitar la comprensió del marc en que s'ha plantejat i el debat sobre aquesta temàtica, hem abordat la qüestió de l'educació en un sentit concret, és a dir, entesa com una activitat vinculada a la docència i als aprenentatges, conscients de que no podem escometre l'educació com el conjunt de normes, hàbits i aprenentatges culturals necessaris per a la vida social.

Precisament perquè l'educació és un dels àmbits en que la dona s'ha trobat llargament discriminada, s'han d'emprendre totes aquelles actuacions necessàries perquè el sistema i els processos educatius siguin garanties de les igualtats reals.

Per aquesta raó, en el transcurs d'aquests debats, ens hem preguntat quina era la situació real a la societat catalana i a la ciutat de Barcelona, i quins els problemes que es produeixen com a conseqüència de la inèrcia cultural i social, i la persistència d'actituds.

Hi ha diferències entre les taxes d'escolaritat masculina i femenina?; la coeducació avança com a sistema?; quins són els condicionants de la diversificació professional?, quines mancances tenen els currículum del professorat?; quines són les taxes d'analfabetisme feme-

ni?; etc. etc. Preguntes totes elles a les que hi hem trobat resposta, donat que les investigacions i estudis sobre la situació de l'ensenyament ens ho demostren clarament. (*)

Respecte a la situació de l'escolarització de les dones en els diversos nivells educatius, es constata que tot i que es produeix un equilibri numèric entre homes i dones es mantenen fortes diferències en els estudis triats. Les dones continuen essent minoritàries en els estudis de caràcter tècnic.

Les dades ens indiquen que encara hi ha, "de fet", traves importants en l'accés a l'educació que tendeixen a dissuadir les joves-nenes a realitzar estudis tècnics. No obstant, i això s'ha de dir, que el nivell d'escolarització ha progressat pel que fa a nenes i dones joves, però continua existint una forta desigualtat ja que el percentatge de dones adultes i velles analfabetes, doble al dels homes.

La tria dels estudis que acostumen a fer les noies les condueixen a posicions poc autònomes i poc retribuïdes. Per tant, avui el ventall de possibilitats educatives per les noies implica un augment de les seves possibilitats d'autonomia econòmica i personal.

D'altra banda, a l'actual situació veiem que les dones s'han incorporat al món laboral i en canvi segueixen realitzant la major part de les tasques domèstiques, que no estan compartides. Per tal d'aconseguir l'autonomia de tots els individus -homes i dones- i de fer més equilibrada la distribució de càrreges socials, els nens també haurien d'adquirir a l'educació aquesta autonomia, aquesta capacitat de desenvolupar-se a la vida quotidiana.

Hem constatat també que l'atenció a dones amb molt baixos nivells educatius ha estat molt reduïda, encara que hi ha una assistència important als cursos de formació permanent d'adults.

Sorgeix una altra anotació del conjunt d'observacions fetes: fins a on persisteix la discriminació per raó de sexe en el sistema educatiu...? Com els rols masculins i femenins hi perduren i inclús es reforcen?.

(*) Veure Annex 1

Podem assenyalar tres dimensions en les que es mantenen discriminacions sexistes en l'educació.

a) En la forma general de la cultura, que repercuteix en els aspectes escolars. (Els llibres de text en els quals les referències a les dones solen ser molt limitades i estereotipades, en les didàctiques utilitzades a l'ensenyament de les matèries científiques, etc.).

b) En la persistència de trets sexistes en les relacions que es produeixen en les aules i centres educatius entre professorat i nois i noies, i entre alumnes dels dos sexes.

c) En la posició dels docents dins del conjunt del sistema educatiu en el qual les dones continuen ocupant posicions desiguals malgrat sigui una professió majoritàriament "femenina".

Qüestions totes elles que requereixen una intervenció urgent que s'ha d'impulsar des de les Institucions polítiques, tant a nivell de la reforma del sistema educatiu, com mitjançant l'impuls de Plans d'Actuació des de les administracions Autònòmiques i Locals i també des de la mateixa societat civil i l'organització de les dones més conscients i perjudicades pels estereotips sexuals.

Per acabar aquesta introducció cal manifestar que hem intentat amb aquesta proposta reflectir a on estan els buits i els problemes i proposar mesures d'acció positiva, que ens facin avançar en la superació d'aquestes desigualtats.

A.- ANALISI POLITIQUES INSTITUCIONALS.

- Ambit Europeu.

La Comunitat Europea ha jugat un paper molt important de cara a la promoció de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. Mitjançant l'activitat legislativa i els Plans d'Actuació (1982-85 i 1986-90), aquesta organització ha contribuït de forma significativa al progrés social, en el marc d'avançar cap a la igualtat

Tant és així que la majoria d'Estatos membres, han impulsat polítiques d'acció positiva, com és el cas d'Espanya amb el Plan de Igualdad de Oportunidades 1988/90 aprovat pel Consejo de Ministros del 25.9.87.

A nivell legislatiu cal citar com a Resolució bàsica, la del Consell dels Ministres d'Educació del 3 de juny de 1985, en la que s'estableix un programa d'actuació que s'aplicarà en el marc de les possibilitats constitucionals de cada país membre i tenint en compte el context econòmic, social i cultural.

El·ls eixos d'aquesta recomanació són: "la garantia de la igualtat d'oportunitats per els i les joves, d'accedir a totes les formes d'ensenyament i a tots els tipus de formació".

"Fer possible que els i les joves facin amb coneixement de causa i en el seu temps, l'elecció escolar i professional que els proporcioni les mateixes possibilitats d'ocupació i d'independència econòmica".

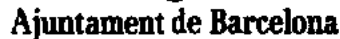
"Motivar als i les joves perquè facin eleccions no tradicionals, i segueixin eleccions que les qualifiquin per tenir accessos professionals més diversificats".

Estimular a les joves perquè participin a l'igual que els joves en els sectors nous en vies d'expansió, com poden ésser les tecnologies de la informació i la biotecnologia.

Cal com a conseqüència que els Estats membres desenvolupin un marc general de referència, per emmarcar aquest conjunt de principis, i desenvolupar-los mitjançant la connexió de mesures específiques.

- **Àmbit Estatal.**

és en aquest context que hem de contemplar el "Plan de Igualdad de Oportunidades para las mujeres 1988-1990" del Govern de l'Estat, i les actuacions impulsades per l'Institut de la Mujer i el Ministerio de

Educación y Ciencia en el seu territori competencial.
(1)

L'anàlisi de la situació estatal i les causes tant d'indole històrica, ideològica i política, que motiven el Pla de Mesures que desenvolupa el MEC, parteix de la consideració del sistema educatiu com un dels instruments bàsics per corregir les desigualtats socials, i la necessària modificació d'actituds que comporta aquest canvi en la vida de la família i la societat.

El desenvolupament d'aquest conjunt de mesures coincideix amb el debat de la Reforma Educativa, que ha de possibilitar, segons objectius del MEC, "...l'atenció a les característiques individuals de les persones, en un procés d'aprenentatge comprensiu i compensatori de les desigualtats. Així com que l'educació proporcioni una formació no discriminatòria i elimini els estereotips tradicionals, estimulant l'acceptació del repartiment equilibrat de les responsabilitats familiars i professionals i preparar ambdós sexes per la seva futura reinserció professional i social en igualtat d'oportunitats...".

- Àmbit Autònom.

El Govern de la Generalitat conseqüent amb les recomanacions i propostes tant de les Comunitats Europees com del Govern de l'Estat, ha establert el "Pla d'Actuació per la Igualtat d'Oportunitats per a les Dones 1989/92". Les Mesures per l'àmbit Educatiu estaran impulsades per l'Institut de la Dona i desenvolupades pel departament d'Ensenyament. (*).

Creiem que l'impuls d'aquesta política comporta entre d'altres actuacions la reunió de pautes i models en els programes i en els llibres de text, la formació del professorat molt especialment en els primers nivells, la distribució equitativa en els diversos nivells educatius, així com impulsar la coeducació, fent intervenir a les Inspeccions Tècniques a vetllar per el respecte en aquest principi.

(1) Veure Annex 2

(*) **Veure Annex 3**

La figura de coordinadors per a la igualtat, com agent encarregat d'impulsar projectes amb d'altres Departaments pot ajudar a superar les persistents actituds discriminatòries tant en la funció educativa com en lo social.

Després d'analitzar les cinc mesures que proposa el Pla d'Actuació, que considerem que estan molt lluny d'oferir una programació a curt termini de les actuacions institucionals, tant per la manca d'especificació i desenvolupament de cada un dels enunciats generals, així com per la restricció ideològica dels mateixos i tenint en compte que Catalunya ha estat pionera en els plantejaments renovadors de l'educació, l'impuls de la política per la igualtat en l'àmbit educatiu s'ha d'inscriure en aquesta corrent impulsada des de la Comunitat Europea, i que s'està desenvolupant ja en altres CCAA i Ajuntaments.

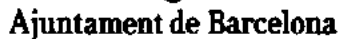
- Ambit Local.

Segons la normativa vigent, els Ajuntaments tenen l'obligació de fer el manteniment i la vigilància de les Escoles Públiques i la vigilància de l'assistència dels nens de 6 a 14 anys a l'escola. Des de l'aprovació de la LODE han de tenir un representant als Consells Escolars de les escoles públiques i el Consell Escolar Municipal. També la LODE permet que l'Administració educativa competent transfereixi algunes de les seves competències als Ajuntaments.

L'Ajuntament de Barcelona, a més de dur a terme les seves competències, té una llarga tradició educativa, que es concreta en un conjunt de 60 escoles pròpies:

- 32 Escoles Bressol
- 12 Escoles d'EGB amb els seus parvularis
- 2 escoles d'Educació Especial
- 7 escoles de Formació Professional
- 1 Conservatori Superior de Música
- 1 Escola d'Arts i Oficis
- 5 Escoles d'Adults.

Entre tots els Centres Municipals, acullen un total de gairebé 15.000 alumnes.

El Grup ha estat informat del treball realitzat en favor de la igualtat des de l'Àrea d'Educació. És principalment en dos camps que s'ha treballat per la igualtat:

a) - Escola Bressol. Tot considerant l'educació del nen petit com molt important per al seu futur desenvolupament, es té una cura especial envers les Escoles Bressol, tenint en compte que ajuden realment a que les mares puguin realitzar treballs fora de casa. D'altra banda, s'organitzen activitats formatives tant pel que fa a com educar els nens, com de quina manera organitzar les feines de la llar per tal que la família hi col.labori.

Dins el Pla d'Infància, i portat per educadores d'Escoles Bressol, es du a terme al barri de Canyelles, el programa de seguiment del primer any de vida del nen, en el qual intervenen d'una manera molt activa les mares.

Es té en compte, en tractar les mares dels més petits, la seva necessitat d'emancipació en estreta relació amb l'atenció del nen.

b) - Formació Professional. Es vetlla d'una manera especial la tria per part dels nois i les noies de les diverses branques de la formació professional, per evitar al màxim possible la fixació estereotipada dels nois en unes professions i les noies en unes altres.

El fet que a les escoles de Formació Professional municipals, des de 1985, els nois i noies no comencin l'especialitat fins que cursen el segon grau obeeix, entre altres raons, a la intenció que puguin experimentar diverses especialitats, adquirir unes nocions bàsiques de cada una d'elles, i per procurar que la tria de l'especialitat que cursaran al segon grau sigui a través dels interessos i aptituds i no per cap altre motiu. D'altra banda, en retardar la tria de l'especialitat es fomenta que nois i noies tinguin més maduresa i les seves opcions obeeixin menys a estereotips.

En el curs 89-90, al centre Josep Pallach de Sant Andreu s'han posat en marxa diversos mòduls professionals, sobretot tecnològics, seguint ja la programació de la nova llei d'educació, i en ells es vetlla especialment la igualtat de nois i noies en les diverses professions.

Tots els nois i noies de segon grau de Formació Professional fan practiques a diverses empreses, molts d'ells a través de convenis. Aquest fet, que és bo per a l'educació en la igualtat, ho és també per a les empreses on van a practicar les noies, moltes vegades en professions socialment considerades masculines, com són: instal.lacions d'aigua, gas i electricitat, fred i calor, etc.

També en els altres nivells educatius es té en compte, d'una manera general, l'educació per a la igualtat, a través de les mateixes activitats per a nens i nenes -i per a homes i dones en el cas de les escoles d'adults- a la classe i a l'escola i de donar-los el mateix tracte, afavorint actituds igualitàries i no discriminatòries. Els llibres de text i els materials didàctics en general són triats de manera que ajudin la igualtat i no la discriminació.

Des del programa de prevenció de l'Absentisme Escolar que es du a terme dins el marc del Pla d'Infància, es té una cura especial a evitar l'absentisme de les nenes i noies, donat que en unes capes determinades de la població moltes nenes prenen el rol de mainaderes de germans i germanes més petits i de la casa. D'altra banda, hi ha també les nenes de determinades minories ètniques que cap als 12 anys deixen d'anar a l'escola sistemàticament.

B. - RECOMANACIONS I PROPOSTES.

A partir del coneixement i anàlisi de les actuacions en els diferents àmbits institucionals, el Grup de Treball fa les següents propostes d'actuació:

- A nivell autòmic.

1. PER COMBATRE ELS ESTEREOTIPS EN ELS MATERIALS DIDACTICS I EN ELS CURRICULA:

- 1.1. S'establiran recomanacions generals sobre llibres de text dirigits a cases productores de materials didàctics. Impuls d'aquesta política mitjançant la creació de premis a llibres de text i materials didàctics.
- 1.2. Es portaran a cap, tant per nens com per a nenes, dins de l'ensenyament obligatori cursos d'aprenentatge pràctic de tot allò que cal saber per assumir les responsabilitats de la vida domèstica. S'inclouran aquestes matèries en els curricula de l'ensenyament i es farà especial atenció a la diferenciació entre els aspectes tècnics de les habilitats manuals i els específics d'atencions a les persones.
- 1.3. S'impulsaran activitats adequades per tal d'estimular l'interès en les activitats esportives de les nenes, potenciant la participació conjunta en les classes d'Educació Física, i promoguent aquesta activitat en equips de nois i noies. Tanmateix caldrà realitzar campanyes d'imatge, per interessar a nenes i també a joves en la pràctica de l'esport.
- 1.4. S'introduirà la formació psico-sexual des de l'escola bressol fins a l'ensenyança secundària obligatòria a fi d'afavorir unes relacions afectives no conflictives.

2. CANVI D'ACTITUDS EN EL PROFESSORAT.

L'escola mixta no es una garantia per a la superació de determinades actituds discriminatòries pel que fa al tracte en el professorat. Els estereotips socials dominants, encara estan presents en els processos pedagògics i socials, per això no es necessari orientar al professorat perquè des de la seva intervenció educativa-pedagògica-social impulsin una política d'igualtat entre els sexes.

A tal fi s'implementaran les següents mesures:

- 2.1. S'introduirà en els curricula de l'ensenyament universitari, materials de formació inicial en la pedagogia de la igualtat d'oportunitats entre els sexes, així com en totes les formes de reciclatge dels professors.
- 2.2. La Conselleria d'Ensenyament, elaborará els estudis pertinents per editar una guia del professorat, que estableixi les orientacions i/o instruccions concretes per superar actituds discriminatòries.
- 2.3. Es posarà en marxa un pla d'experiències pilot en pedagogia per a la igualtat, previ a la seva extensió a tots els centres.
- 2.4. Els grups de renovació pedagògica introduiran en els seus estudis i investigacions aquestes matèries.

3. GARANTIR LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS A TOTES LES FORMES DE L'ENSENYAMENT

La diversificació professional entre les professions anomenades masculines i femenines, és molt significativa; en general les noies fan unes eleccions escolars i professionals més marcades per la seva condició cultural de dones, que per la seva capacitat d'estudi o aprenentatge, per tant, cal impulsar un conjunt de mesures que afavoreixin la igualtat d'accés real a tot tipus d'ensenyament i formació. Es necessari doncs, que el Govern de la Generalitat promogui actuacions adreçades a l'orientació escolar no discriminatòria mitjançant

- 3.1. L'impuls de serveis i actuacions d'informació i orientació professional que afavoreixin l'elecció de carreres i professions diversificades. En l'elaboració i coordinació d'aquests programes hi han de participar els ensenyants, els pares i les oficines d'ocupació.
- 3.2. S'ha de retardar al màxim el moment d'elecció de la futura professió, donat que com a conseqüència dels estereotips socials, una elecció precoç afavorirà l'elecció d'estudis tradicionals.

- 3.3. En el marc d'una política d'impuls de la diversificació professional, caldrà establir orientacions molt específiques dins del sistema educatiu no universitari, per a l'accés igualitari a les noves tecnologies.
- 3.4. Proposar la creació en els Consells Escolars d'una comissió d'igualtat amb representació de pares-professors-alumnes, perquè vetllin per la igualtat d'oportunitats en tots els nivells i formes de l'ensenyament.
- 3.5. En els centres de professors de la C.E.P. es crearà la figura del responsable de la coeducació, que juntament amb el professorat, analitzarà i valorarà les experiències que es porten a terme, a la vegada que treballaran per la seva sensibilització i l'impuls d'activitats coeducatives.
- 3.6. Els serveis territorials d'Ensenyament i l'Institut de la Dona, coordinaran les actuacions previstes en el Pla de la Igualtat.

4. EDUCACIÓ PERMANENT.

A més d'impulsar una política d'igualtat d'oportunitats per a les noies, cal també no oblidar l'adequació de l'educació permanent de les dones adultes, que en el seu moment no varen poder accedir a la formació o que per raons determinades varen abandonar-la.

Cal, doncs, que el Govern de la Generalitat posi en marxa les següents mesures:

- 4.1. Establiment de dos nivells d'educació permanent; aquells que van orientats a l'alfabetització i a l'il·llettrisme i la dirigida a la formació ocupacional i al reciclatge cultural.
- 4.2. No es pot parlar d'educació d'adults sense parlar de la cura dels nens. Donar fer suport a les dones amb càrregues familiars, ampliant l'horari d'escoles bressol de districtes perifèrics. L'educació d'adults necessita ser reforçada amb més formadors, s'haurien de preveure fórmules de col·laboració amb facultats, estudiants de pedagogia, filosofia, sociologia... Seria una mesura

S. MITJANS DE COMUNICACIÓ.

Donat que la població femenina té un menor hàbit de lectura, caldrà plantejar-se la utilització dels mitjans de comunicació com una eina educativa-formativa. A tal fi el Govern de la Generalitat:

- 5.1. Impulsarà un acord conveni entre l'ens públic de Ràdio i TV i l'Institut de la Dona i la Conselleria d'Ensenyament, a fi d'introduir programes formatius-informatius adreçats a les dones, en hores d'audiència majoritàriament femenina.
- 5.2. S'haurien de potenciar les TV locals com a mitjans didàctics per a la participació i difusió d'activitats ciutadanes. (A Barcelona hi ha 4 TV locals i a Catalunya 42). La TV local podria emprar-se com a mitjà d'expressió de moltes dones.
- 5.3. Es promouran campanyes d'imatge, graduals i sistemàtiques, a fi d'afavorir un canvi de mentalitat sobre els estereotips sexuals, pel que fa especialment referència a l'educació, la professió, el treball i els rols a la vida domèstica familiar.

6. INVESTIGACIÓ I ESTUDIS.

- 6.1. Es promouran les investigacions necessàries que permetin conèixer millor els estereotips sexistes, temàtics, conceptuals, lingüístics, gràfics, etc. que impideixen la igualtat, a fi d'assegurar l'accés de nois i noies de manera igual a tots els nivells i especialitzacions professionals del sistema educatiu.
- 6.2. En aquesta línia de treball, es recolliran en els projectes curriculars de l'ordenament del sistema educatiu, tots els aspectes de la història de les dones que han estat investigades; així mateix es finançaran les investigacions necessàries per avançar en un millor i més complet coneixement de la

història passada i la realitat present. (*)

- A nivell local

En el marc de les seves competències i funcions els Ajuntaments han de vetllar i impulsar el desenvolupament municipal d'aquest conjunt de mesures. Amb tot, a continuació proposem un conjunt d'actuacions específiques adreçades a l'Ajuntament de Barcelona.

Es proposa la realització d'un Pla d'Actuació per a la igualtat d'oportunitats en l'educació i la creació d'una figura referent a la Direcció de Serveis Pedagògics que vetlli per la implementació i desenvolupament del Pla.

- 1.- Revisió dels llibres de text a fi d'eliminar els continguts discriminatoris i/o sexistes. Mitjançant el seu professorat, l'Ajuntament impulsarà actuacions per detectar i corregir els materials didàctics que perpetuen els estereotips sexistes.
- 2.- Establiment de programes d'informació i orientació sobre les diferents opcions professionals per tal de facilitar a les nenes-joves l'accés a carreres i professions no tradicionals. Aquests programes s'haurien d'introduir al més aviat possible, especialment en els moments previs a l'elecció de les diverses opcions d'estudi.
- 3.- Incorporació de la temàtica de la igualtat entre els sexes en els plans de formació del professorat de les escoles municipals: informació, documentació i activitats de formació específica per a una educació no sexista.
- 4.- Introducció en el nivell d'ensenyament primari de l'aprenentatge pràctic de tot allò que cal saber per assumir les responsabilitats de la vida domèstica quotidiana.

(*) S'han consultat els Plans de Mesures per a la Igualtat de l'Institut de la Mujer del Govern de l'Estat i el de l'Institut de la Dona de la Generalitat Valenciana. Moltes de les mesures aquí compreses formen part dels plans esmentats.

- Tot i que les mesures proposades a l'Ajuntament de Barcelona fan referència principalment a l'àmbit d'actuació de l'Àrea d'Educació, considerem també molt important la dimensió educativa de moltes de les activitats que es porten a terme des d'altres àrees, com són l'Àrea d'Afers Socials i Joventut, l'Àrea d'Esports, l'Àrea de Salut Pública i l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Social.

En aquest sentit, fem extensiu a aquestes àrees l'objectiu fonamental de les recomanacions en favor de la igualtat de les nenes-joves-dones, demanat-los que vetllin per a la detecció i correcció de les situacions discriminatòries que de fet es puguin produir en la programació de les seves activitats i que promoguin accions específiques amb el mateix objectiu.

Volem, finalment, fer una recomanació concreta en relació al Centre de Documentació de la Dona.

El Grup de Treball ha fet constar reiteradament la seva preocupació per l'actual descens de l'activitat i la discriminació dels recursos existents al Centre de Documentació de la Dona i proposa a l'Ajuntament de Barcelona la potenciació d'aquest Centre, atès que, segons consta de l'experiència dels membres del Grup, ha estat un recurs vàlid i important per la tasca educativa de nombrosos grups i sectors de dones de la Ciutat de Barcelona i comarques properes.

donn. pro

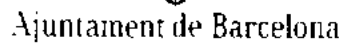

756

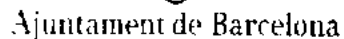
GRUP DE TREBALL SOBRE "DROGODEPENDÈNCIES"

DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

Juny 1990

I <u>Composició del Grup</u>	pag. 1/3
II <u>Calendari de Treball</u>	pag. 4
III <u>Conclusions i Propostes</u>	pag. 5/8
IV ANNEXES	

I Composició del Grup.

Coordinador: Il·lm. Sr. Joan Clos i Matheu, Regidor de Salut Pública.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretària del Consell.

Participants:

* Representants de les Entitats membres del Consell:

Il·lm. Sr. Joan Puigdollers i Fargas. Regidor del Grup Municipal de
CIU

Sr. Esteve Canut i Muntades. Grup Municipal de CiU.

Sr. Manuel Pujol la Torre. Grup Municipal de CiU.

Sr. Antoni Satorre i Canes. Grup Municipal de CiU.

Sra. Pilar Segura i Badia. Grup Municipal de CiU.

Il. Im. Sr. Alberto Fernández Díaz. Regidor Partit Popular

Sr. Carlos Graells i Pané, Grup Municipal Partit Popular

Sra. Imma Mayol, Grup Municipal I.C.

Sr. Albert de Gregorio. Consell de la Joventut de Barcelona

Sra. Rosa Pains, Consell de la Joventut

Sr. Miquel Puente, Consell de la Joventut

Sra. María Angeles González. Justícia i Pau

Sr. Narcís Martí i Barnusell, Càritas Diocesana

Sra. Catalina Martínez i Vera. Foment del Treball

• • • / • • •

Sra. Margarita Legorburu, CCOO.

Sr. Reinaldo Reyes i Vivo. U.G.T.

Sra. Ana Sancho Gomez de Travesedo. U.G.T.

Sra. Laura Delgado. Col·legi Oficial d'Assistents Socials

Sra. Julia Montserrat i Codorniu, Col·legi d'Economistes

Sra. Pilar Duró i Herrero. Col·legi de Metges

Sr. Josep Masip i Vidal. Col·legi de Metges

Sr. Roberto Bergalli i Russo. Membre del Consell, Expert

* Tècnics Municipals:

Sr. Rodolfo Hoyuelos. Àrea de Salut Pública, Ajuntament

Sra. Pilar Solanes. Àrea d'Afers Socials i Joventut, Ajuntament.

Sr. Eduard Spagnolo. Coordinador de Salut Pública. Ajuntament

* Representants d'altres Entitats:

Sr. Director, Associació d'Alcoholics de l'Hospital Clínic

Sr. Anton Calvo, APAT. Dte. Eixample

Sra. Angels Guiteras i Mestres. APAT

Sra. Isabel Leon. APAT, Dte. Horta-Guinardó

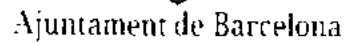
Sra. Pilar Sanahuja, APAT

Sra. Mª Dolors Coll i Santamaria. Associació Llevant

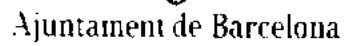
Sra. Mª Rita Sol. Associació Llevant

Sr. Jaume Roig i Llaверia. CATS

Sr. Josep Cadafalch i Arpa. CITRAN

Sr Joan García. Sport-Drog

II Calendari de Reunions del Grup de Treball sobre "Drogodependències"

1ª reunió	14 de desembre de 1989
2ª reunió	25 de gener de 1990
3ª reunió	27 de febrer de 1990
4ª reunió	3 d'abril de 1990
5ª reunió	8 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes

INTRODUCCIÓ

En aquest segon període de treball, el Grup sobre Drogodependències s'ha reunit mensualment sota la coordinació del Dr. Joan Clos, Regidor de Salut Pública de l'Ajuntament de Barcelona, en substitució de la Sra. Francesca Masgoret que com a Regidora d'Afers socials es va encarregar de la seva conducció en el període 1988-89. El grau de participació i interès en els temes debatuts ha estat elevat i molt positiu tant en un període com en l'altre.

El Grup de Treball va ser informat, en la primera sessió de la incorporació al Pla Municipal d'Acció sobre Drogodependències, dels suggeriments i recomanacions proposades al Consell de Benestar Social i aprovades a la sessió plenària de juny de 1989. (Annex 1).

Durant la resta de sessions, s'ha optat per aprofundir en aquells aspectes que s'han considerat més rellevants i significatius de cadascuna de les grans línies d'intervenció en el camp de les drogodependències: Participació social i prevenció, atenció flexible i integral al toxicòman i al seu entorn immediat i dissuasió i repressió del tràfic de drogues i els delictes associats a ell.

Com introductors i impulsors dels debats s'ha comptat amb la participació de dos qualificats experts en cadascun dels temes, que han col·laborat de manera significativa en l'elaboració de les **conclusions i recomanacions** sobre cadascun dels temes tractats les quals exposem a continuació classificades per àrees d'actuació.

1.- SOBRE PARTICIPACIÓ SOCIAL I PREVENCIÓ.

- La prevenció de les drogodependències només es pot realitzar mitjançant la integració complementària del paper de les diverses Administracions i el de les entitats civiques i del voluntariat mitjançant mecanismes de participació social.

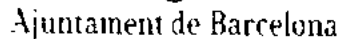
.../...

- Entre les Administracions públiques és a l'Administració local a qui correspon el lloc més determinant per ser la més propera als ciutadans. La seva tasca es desenvoluparà a través de programes d'àmbit territorial o dins del marc escolar.
- Es considera necessària la dotació de recursos per donar suport a iniciatives de les entitats cíviques i del voluntariat i per a potenciar el moviment associatiu.
- Són necessàries també les aportacions de professionals qualificats, per a realitzar anàlisis crítics de les diferents situacions i identificar solucions que modifiquin la percepció social del problema. Només al voltant d'aquestes solucions pot evitar-se el sentiment desmobilitzat d'impotència i promoure's una autèntica coresponsabilització de les forces socials.
- Igualment, quan des de les diverses Administracions es promogui la participació social s'han de definir clarament: raons, objectius, interlocutors socials, competències, etc. i tot allò que contribueixi a concretar l'esmentada participació en projectes específics.
- Tenint en compte que els joves i els infants són els primers i principals destinataris de la prevenció, s'estima de vital importància promoure la seva participació solidària a partir de l'educació i basant-se sobretot en les pròpies organitzacions.
- Com recurs prioritari per a la prevenció s'ha d'augmentar l'oferta d'alternatives per als joves: formació continuada, iniciatives culturals, promoció de l'esport, etc...

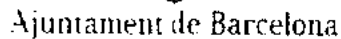
2. SOBRE ASSISTÈNCIA FLEXIBLE I INTEGRAL.

- Es considera necessària la implementació de mesures per a frenar l'increment de les conseqüències negatives vinculades a la drogo-dependència i les seves pràctiques de risc: malalties infeccioses com tuberculosi, hepatitis i SIDA, mortalitat lligada a la ingesta de drogues, etc...
- L'assistència al pacient drogodependent ha de ser integral, de manera que es garanteixin tant els processos de deshabitació i reinserció social com l'atenció a les patologies orgàniques associades al seu hàbit, complementant la resposta psico-sòcio-cultural amb una adequada atenció sanitària.
- Tanmateix s'ha de flexibilitzar l'assistència, posant a l'abast del professional la gama més gran possible de recursos que li permetin afrontar les diverses situacions que poden presentar els toxicòmans al llarg del seu procés terapèutic.

- Des d'aquest punt de vista, es considera un instrument important el Reial Decret de 19 de gener de 1990 que regula els tractaments amb opiàcis de persones que en depenen.
- Es valora de forma positiva la coincidència de criteris de les Administracions estatal, autonòmica i local i la seva col·laboració per a l'aplicació del Reial Decret.
- Un dels objectius més immediats ha de ser l'augment del contacte de la xarxa assistencial amb la població de risc, inclosos aquells membres que encara no puguin o no desitgin abandonar la seva addicció. Entre les diferents mesures es proposa estudiar la creació d'un equip mòbil per a la dispensació de substituïts opiàcis.
- Simultàniament, es posaran en marxa programes de prevenció destinats a la mateixa població amb l'objecte que abandonin les seves pràctiques de risc.
- També es realitzaran campanyes d'informació sobre els nous programes dirigits tant als professionals com a les persones toxicòmanes i el seu entorn immediat.
- S'han d'articular formes de col·laboració i coordinació entre les diferents Administracions perquè les persones drogodependents que estan en establiments penitenciaris tinguin accés a la mateixa assistència flexible i integral.

- S'han de combinar de forma eficaç les respostes de caire preventiu i les estrictament repressives.
- S'assenyala el paper dels Consells de Prevenció i Seguretat dels Districtes per afrontar de forma participativa els problemes de convivència cívica, a les zones de la ciutat més afectades.
- Per a una actuació més eficaç contra la delinqüència vinculada a l'ús de drogues s'han d'ampliar les competències de la policia judicial a altres cossos policials com els mossos d'esquadra i la Guàrdia Urbana, assegurant la coordinació entre ells per evitar duplicitats o interferències entorpidores.
- Des de la necessitat d'assegurar la coherència i Coordinació de les actuacions en aquest camp es proposa que la Junta de Seguretat de Barcelona sigui presidida per l'Excm. Sr. Alcalde.

- Des d'aquesta mateixa perspectiva es valora positivament la creació de la Fiscalia Especial sobre Drogodependència de la Comunitat Autònoma de Catalunya.
- Se sol·licita de l'esmentada Fiscalia que s'investigui amb especial interès les operacions de "blanqueig de diners" procedent del tràfic il·lícit de drogues.
- És necessari complementar les mesures dirigides al fet que les persones drogodependents responguin dels delictes que hagin comès, amb altres que possibilitin la seva rehabilitació i reinserció social.
- En aquest sentit es proposa una aplicació no restrictiva de l'article 93 bis, i dels altres articles del Codi Penal que permeten solucions alternatives a l'empresonament.
- Tenint en compte la lentitud de l'aparell judicial, s'han d'arbitrar solucions per a aquelles persones que entre la comissió del delictes i el procés legal per al seu judici hagin iniciat o completat el seu procés de rehabilitació i reinserció social.

AGRAIMENTS.

El Grup de Treball agraeix la participació i col·laboració de les següents persones:

- Sra. Imma Mayol, psicòloga, experta en temes de prevenció.
- Sr. Roberto Bergalli, sociòleg, Professor de la Universitat Central de Barcelona.
- Dr. Luis de la Fuente, Conseller Tècnic de la Delegació del Govern per al Pla Nacional de Drogues.
- Dr. Joan Colom. Director de l'Organ Tècnic del Pla de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya.
- Sr. Santiago Marsal, Secretari Tècnic del Consell de Seguretat i Prevenció del Districte de Ciutat Vella.
- Il·lm. Sr. Josep Me de Mena, Fiscal Antidroga per a la Comunitat Autònoma de Catalunya.

I Composició del Grup.

Coordinador: Illma. Sra. Mercè Pérez Salanova. Degana del Col·legi de Psicòlegs.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretaria del Consell

Participants:

* Representants de les Entitats membres del Consell:

Sra. Alicia Pacheco i Crespo. Grup Municipal de CiU.

Sr. Àngel Sànchez i Àlvarez. Grup Municipal de CiU.

Sra. Mª Glòria Soriano i Molins. Grup Municipal de CiU.

Sr. Manuel Casasnovas de Despujol. Grup Municipal Partit Popular.

Sr. Claudi Carreras. FAVB.

Sra. Teresa Congost. Càritas Diocesana.

Sra. Montserrat Ribas i Piera. Càritas Diocesana.

Sra. Francisca Cubero i Vicente, U.G.T.

Sr. Francisco Rodríguez i Contreras, U.G.T.

Sr. Josep Bastús. CCOO.

Sr. Manuel Martínez. CCOO.

Sra. Catalina Martínez i Vera. Foment del Treball.

Sra. Mª Pia Barenys. Facultat de Sociologia, U.A.B.

Sra. Mercè Costa. Facultat Ciències Econòmiques, U.B.

Sr. Domènec Gil i Saladie. Col·legi de Metges.

Sr. Joseph Knobel i Freud. Col·legi Oficial Psicòlegs.

Sra. Carmen Lavandera. Col·legi d'Assistents Socials.

Sr. Josep Martínez i Grau. Obra Social Caixa de Catalunya.

Sra. Teresa Fatjó. Membre del Consell, Expert.

* Tècnics Municipals:

Sr. Antoni Arias. Servei d'Informació Sanitària. IMS.

Sra. Fidència Foz i Balaguer. Àrea d'Afers Socials i Joventut.

Sr. Josep Mª Raya. Àrea d'Afers Socials i Joventut, Ajuntament.

Sr. Jordi Vizcaino. Àrea d'Afers Socials i Joventut. Ajuntament de Barcelona.

* Representants d'altres Entitats:

Sr. Tomas Tortajada, Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de les
Vocalies de les AA.VV.

Sra. Montserrat Colomer. INTRESS

II Calendari de reunions del Grup de Treball sobre Gent Gran

1ª reunió	16 de novembre de 1989
2ª reunió	14 de desembre de 1989
3ª reunió	25 de gener de 1990
4ª reunió	15 de febrer de 1990
5ª reunió	15 de març de 1990
6ª reunió	5 d'abril de 1990
7ª reunió	19 d'abril de 1990
8ª reunió	10 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes

INTRODUCCIÓ

El Grup de Gent Gran decidí, enguany, tractar el tema del **manteniment a domicili** des d'una perspectiva àmplia que inclogués el conjunt d'iniciatives dirigides a facilitar que la persona gran pugui romandre a la llar, pròpia o familiar.

El treball del Grup s'inicia considerant de forma genèrica els factors que poden dificultar o incidir negativament en el manteniment a domicili. Aquestes factors s'ordenen en dos apartats: els relatius a la vivenda (vivenda en mal estat, incidència de plans urbanístics i dificultats d'accés) i els relatius a la situació personal del vell (manca de recursos econòmics, aïllament social, autonomia funcional, salut en els aspectes físic i psíquic).

En relació al tipus d'intervenció que es desenvolupen o a desenvolupar, se'n tractaren inicialment els següents: detecció i seguiment de persones grans en situació d'aïllament social, serveis d'ajuda telefònica, voluntariat, serveis de menjador, serveis d'ajuda a domicili i ajuda econòmica. En el transcurs de les sessions, s'ha procedit a analitzar les experiències d'activitats presentades pels membres del Grup en el conjunt de línies esmentades, excepte la relativa a ajuda econòmica, incloent-se l'anàlisi del tipus d'intervenció "Centre de Dia".

L'anàlisi i la discussió s'han centrat fonamentalment en els aspectes qualitatius de les diferents intervencions: característiques i objectius de l'actuació, a qui va diregida, condicions per accedir-hi i dificultats que sorgeixen en la seva aplicació. El tractament emprat ha estat essencialment pràctic, cenyint-se als aspectes concrets.

.../...

SUGGERIMENTS I RECOMANACIONS

A tall de referència, presentem a continuació alguns dels aspectes tractats en relació a les intervencions esmentades:

- Detecció i seguiment

Es valoren positivament les experiències presentades i es planteja quines modalitats poden afavorir la cooperació de la comunitat. En aquesta direcció se susciten qüestions relatives a l'estructura dels serveis i la dimensió del territori a abastir i d'altres relatives a la incorporació del voluntariat.

- Serveis d'ajuda telefònica

ES CONSIDERA que s'ha d'incrementar el nombre d'usuaris, tot i reflexionant respecte a les funcions diverses que compleix i a les condicions establertes per accedir-hi, especialment en allò relatiu al paper del veïnat i/o persona de referència.

- Voluntariat

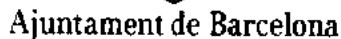
Per augmentar l'actuació del voluntariat ES CONSIDERA clau promoure l'associacionisme, incloent aquest tipus d'activitat en el repertori d'accions que els socis poden efectuar. Es valora que per una major eficàcia de l'actuació voluntària, especialment quan aquesta es produeix des d'un marc organitzat, cal que es compti amb agents professionals. Aquests actuen com elements de referència, garanteixen la coordinació, faciliten la continuïtat i desenvolupament una acció de suport als voluntaris.

- Serveis de menjador

S'observa en les diferents modalitats la necessitat de tenir especial cura per evitar que aquests serveis esdevinguin estigmatitzats o devaluadors de la dignitat de la persona gran. S'ASSENYALA la inclusió de l'àpat-sopar com una prestació necessària a l'igual que l'existència de diferents menús adequats per a les patologies més freqüents entre les persones grans.

SE SUBRATLLA la seva utilitat com a espais i moments que permeten el contacte i la relació social.

.../...

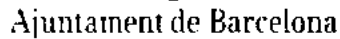
8.

els que efectuen el treball com entre els que el reben.

PROPOSTA

Ateses aquestes consideracions, el Grup PROPOSA la posada en marxa d'una experiència relativa a les intervencions de manteniment a domicili, amb les característiques següents:

- Dissenyada com un programa d'investigació, acció que permeti l'avaluació de les diferents variables i l'aplicabilitat dels resultats obtinguts.
- Realitzada en dues zones de la ciutat per tal de possibilitar la contrastació.
- Aplicació de mecanismes de coordinació entre:
 - . els serveis socials i els serveis sanitaris
 - . el sector públic i el privat
 - . els agents professionals i els voluntaris.
- Difusió de l'experiència que es realitza en les zones on es dugui a terme.
- Inclusió de la valoració dels usuaris i de la comunitat en relació als programes de manteniment a domicili, previament i posteriorment a la realització de l'experiència.

Sr. Manuel Peña i Mitjavila, Grup Municipal Partit Popular

Sr. David Dorat i Badells, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Albert de Gregorio, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Salvador Magrinyà, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Jaume Moregó, Consell de la Joventut de Barcelona

Sr. Xavier Díez i Roca, Creu Roja

Sra. Ines Escrig i González, Càritas Diocesana

Sra. Mª Climorisa Pla i Villafranca, Càritas Diocesana

Sra. Catalina Martínez i Vera, Foment del Treball

Sr. Juan Manuel Gutierrez i Albentosa, C.C.O.O.

Sr. Jaume Trilla i Benet, Universitat Central

Sr. Jordi Cots i Moner, Col·legi d'Advocats

Sra. Rosa Jorba i Cuixart, Col·legi d'Assistents Socials

2.

Sra. Assumpta Soler i Farràs, Col·legi d'Assistents Socials

Sr. Ferran Casas i Aznar, Col·legi Oficial Psicòlegs

Sra. Mercè Costa i Cubera, Col·legi d'Economistes

Sr. Ramon Fàbregas i Sala, Caixa de Barcelona

* Tècnics Municipals:

Sra. Montserrat Pelegrí, Responsable del Pla Municipal d'Infància,
Àrea d'Afers Socials i Joventut.

Sra. Mª Josep Udina i Abelló, Àrea d'Educació.

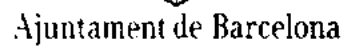
* Representants d'altres Entitats:

Sr. Jaume Carbonell, Revista "Cuadernos de Pedagogía"

Sr. Antoni Martínez i Roig, President de l'A.C.I.M.

Sr. Joan Mestres, Alt Inspector de l'Estat a Catalunya.

Sra. Roser Ros, Directora de la revista "Infància".

1ª reunió	1 de març de 1990
2ª reunió	28 de març de 1990
3ª reunió	26 d'abril de 1990
4ª reunió	17 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes.

INTRODUCCIÓ

El Grup de Treball sobre "Infància" es va constituir el mes de març d'enguany i va decidir iniciar la seva tasca amb l'estudi i valoració del Pla Municipal d'Infància. A partir de la reflexió sobre les Línies Programàtiques contingudes en el Pla (*), mira de reordenar-les, a fi de fomentar unes recomanacions per adreçar al Consell.

Aquesta reordenació tindria dos grans blocs que permetrien elaborar una doble línia de propostes:

a). Una línia general, que inclou totes aquelles actuacions que tenen com a objectiu millorar la qualitat de vida de TOTS ELS INFANTS.

b). Una línia de propostes específiques, que conté les actuacions adreçades a donar resposta a necessitats particulars de COL·LECTIUS DETERMINATS o de SECTORS DE POBLACIÓ INFANTIL.

Aquest serà l'objecte de treball del proper curs.

CONSIDERACIONS I SUGGERIMENTS

En l'intent de fer aquesta classificació es constata que d'aquestes qüestions generals, que a més tenen concrecions particulars, hi ha tres grans elements a tenir en compte de forma especial: legislació, informació i coordinació d'iniciatives.

(*) Annex 1.

1. - Legislació.

En relació a la legislació referida a la infància es pot destacar aquelles mancances que s'observen, però, tant o més important que això, seria divulgar el que està legislat. Hi ha les Lleis del Parlament de Catalunya (especialment la de Serveis Socials i la de Protecció de Menors, les dues de l'any 1985), i també hi ha la Convenció dels Drets de l'Infant, que s'aprovà el novembre de 1989 a l'Assemblea de la ONU.

Divulgar el text de la Convenció és interessant perquè els principis generals serveixen per a entendre les situacions concretes. En la Convenció es diu quins són els drets de l'infant, quin és el terme mitjà de qualitat de vida de l'infant, no tant com un model d'home a proposar-se, ans com un ciutadà de ple dret. A partir d'aquests conceptes es poden plantejar les situacions concretes: els infants que, per déficits socials o personals, no veuen respectats i complerts aquests drets. No oblidem que només allò que és general dóna sentit a allò que és concret.

Dins d'aquest apartat de Legislació també s'ha pensat en el control i seguiment que caldria establir per garantir que els projectes -urbanístics, educatius, culturals, ...- que es fan a nivell de la ciutat tinguin en compte l'infant.

I per últim, recollint una línia programàtica expressada en Pla Municipal d'Infància, exercir algun tipus de control sobre la publicitat que es fa utilitzant els nens.

2. - Informació

Hi ha una idea perseverant tant en el Grup de Treball com en el Pla i es que cal garantir que la informació arribi a tots els ciutadans com a base per a la igualtat d'oportunitats.

En aquest sentit cal fer referència a dos tipus d'informació:

- La informació dels serveis i iniciatives adreçades als infants i adolescents, que ha de ser sistematitzada i accessible.

- La informació educativa que serveix fonamentalment a aquelles famílies amb més dificultats, com a orientació per poder establir projectes de futur.

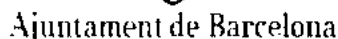
Aquests dos tipus comporten diferents "suports" de la informació. El primer es pot donar a través de "Punts d'informació" que existeixen als Districtes, per mitjà de publicacions determinades, guies, fulletons, etc. però arriba a un sector de la població que normalment ja en fa ús. Suposa uns receptors de la informació amb un cert nivell cultural, que freqüenten les institucions socials -escola, centre cívic, etc.- i que fan ús dels mitjans socio-culturals i d'esplai.

Segurament la informació arribaria a un col·lectiu més gran si, a més d'aquests "suports" establerts, es fessin servir els mitjans audio-visuals, especialment la ràdio, que és un mitjà ràpid i amb un ampli espectre d'oïdors.

El segon tipus suposa un "suport" d'informació diferent, més personalitzat, per què arribi als infants i famílies que no fan ús de la informació normalitzada, perquè no els arriba o perquè no la comprenen. Aquí cal pensar en formes diferents de transmetre la informació, nous llenguatges, nous mitjans. Cal pensar també en les "noves professions": l'educador especialitzat, l'animador socio-cultural, l'animador comunitari, ... que són persones que han d'arribar en l'exercici de la seva professió als col·lectius de ciutadans que menys accés tenen a la informació tradicional. En aquest sentit seria convenient aprofitar els espais reglats de formació d'aquestes noves professions per iniciar el procés d'informació.

3.- Coordinació d'iniciatives

Aquesta coordinació és necessària en el sentit de potenciar aquelles iniciatives adreçades a donar resposta a les necessitats dels infants i/o compensar aquelles mancances que pateixen alguns col·lectius infantil i/o d'adolescents. Tot això en el marc d'un pla que doni prioritat les actuacions i optimitzi els recursos.

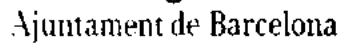
També cal destacar que aquesta coordinació integradora implica la dedicació per part dels agents, vista com una funció normal de la seva tasca, no com una feina supletòria que cal fer per voluntarisme. Tant com cal destacar la participació de les entitats i institucions implicades en el sector, tant per part de l'Administració com de la societat civil.

Com a resultat de l'anàlisi que hem fet sobre els nivells d'informació, així com sobre les limitacions de les estratègies de comunicació i la coordinació d'iniciatives proposen que es realitzi una experiència pilot sota el lema "Acostar la informació a tots els usuaris. Optimitzar la coordinació de recursos i d'iniciatives" i que, en una primera formulació, tindria les següents característiques:

A.- L'experiència pilot es realitzaria simultàniament a dos barris de la ciutat de característiques socio-culturals força diferents.

B.- L'objectiu fonamental seria analitzar l'ús dels diferents punts d'informació per part de tots els estrats de la població i, al mateix temps, estudiar i experimentar noves estratègies i escenaris d'informació per tal que l'oferta d'activitats i serveis d'infància sigui a l'abast de tothom.

C.- Aquesta proposta hauria d'integrar, de forma estretament connectada, dos components bàsics: l'un d'estudi i seguiment tècnic i l'altre de sensibilització i mobilització cívica. I per això caldria comptar tant amb el suport de l'Administració i de les institucions professionals i científiques com amb la col.laboració activa dels diversos col.lectius i entitats del barri. Sense entrar ara en la concreció de qui ha d'elaborar, gestionar i participar en l'experiència, pensem que podria ser profitosa la col.laboració dels estudiants.

D.- Indirectament, l'experiència pilot podria servir també per avaluar la qualitat de l'oferta d'activitats i serveis d'infància -institucionals i no institucionals-, i també per detectar millor, en un àmbit territorial més reduït, els déficits, les demandes i les prioritats d'actuació.

Infância, pro

756

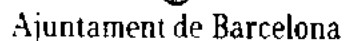
GRUP DE TREBALL SOBRE "POBRESA"

DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

Juny 1990

I	<u>Composició del Grup</u>	pag. 1
II	<u>Calendari de Treball</u>	pag. 2
III	<u>Conclusions i Propostes</u>	pag. 4/8
IV	ANNEXES	

1.

I Composició del Grup.

Coordinador: Sra. Pilar Malla. Càritas Diocesana.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretària del Consell

Participants:

* Representants de les Entitats membres del Consell:

Il·lma. Sra. Sara Blasi i Gutiérrez, Regidora del Grup Municipal de CiU.

Sra. Pilar Segura i Badia. Grup Municipal de CiU.

Sr. Luis Alberto López i López. Grup Municipal P.P.

Sra. Anna Roig Campo. Voluntariat Creu Roja

Sra. Lourdes Astigarraga. Càritas Diocesana.

Sra. Aurora Marco, Càritas Diocesana

Sr. Gonçal Coll i Vinent. Fundació Família i Benestar Social.

Sra. Matilde Serra, Cambra de Comerç Indústria i Navegació

Sra. Ana Mª Collado, C.C.O.O.

Sra. Glòria Heranz i Hidalgo, U.G.T.

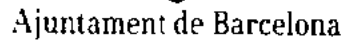
Sra. Berta Boadas i Mir. Col·legi d'Assistents Socials.

Sra. Mercè Costa i Cuberta. Collegi d'Economistes.

Sr. Josep M. Dachs. Caixa de Barcelona.

Sra. Teresa Fatjó i Carbonell. Membre del Consell, Expert

440/500

Sr. Oriol Xirinachs, Secretariat Pastoral de Marginació

II Calendari de reunions del Grup de Treball sobre Pobresa

1 ^a reunió	21 de novembre de 1989
2 ^a reunió	1 de febrer de 1990
3 ^a reunió	5 de març de 1990
4 ^a reunió	2 d'abril de 1990
5 ^a reunió	7 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes

INTRODUCCIÓ

A fi de continuar amb el tema que ens va ocupar el curs 1989-90 i per incidir en la política social del govern de Catalunya, hem determinat reflexionar sobre l'aplicació de la Renda Mínima d'Inserció en el Municipi de Barcelona.

Aportem a la consideració del Consell Municipal de Benestar Social els **critèris** que creiem més adients per a la inserció de les persones indigents i les **mesures** necessàries perquè la Renda Mínima d'Inserció no cronifiqui la pobresa.

Tanmateix, ens ha semblat bo fer el recull d'algunes **experiències d'inserció social** que es fan a Catalunya, amb la intenció de remarcar la importància i la possibilitat de la inserció social i laboral. Altrament, la Renda Mínima d'Inserció podria ser solament una renda mínima que cronifiqués la marginació amb greus repercussions socials, sobretot quan es tracta de famílies joves amb fills petits.

El document té, doncs, dues parts. En la primera part parlem de les mesures necessàries perquè la Renda Mínima d'Inserció compleixi el seu doble objectiu, és a dir, fer tot el possible perquè els beneficiaris s'encaminin cap a la inserció social i laboral tot assegurant-los una mínima renda. En la segona part, com a annex, expliquem algunes de les experiències que existeixen a Catalunya.

La comissió ha treballat en dos grups. Un d'ells ha reflexionat sobre les mesures que seria convenient aplicar per a les **persones indigents**. L'altre s'ha format per unificar criteris sobre la inserció laboral i/o social de les **famílies marginades**.

L'annex, l'ha elaborat una persona que no formava part del grup, però que, interessada pel tema, ha volgut col·laborar-hi.

SUGGERIMENTS I PROPOSTES.

A). Renda Mínima d'Inserció (R.M.I.), criteris d'aplicació a persones indigents.

La concessió de la R.M.I. a persones soles, mancades d'un marc de referència residencial, i amb un grau elevat de pèrdua d'hàbits de comportament normalitzats, planteja d'entrada tres dificultats importants:

- a) La quantitat que la R.M.I. proposa per a una persona sola és insuficient per cobrir totes les despeses de la seva manutenció íntegra, ja que només l'allotjament pot absorbir la totalitat de l'esmentat salari.
- b) Aquesta població no té la capacitat d'administrar i distribuir determinades quantitats de diners per a un període de 30 dies, en la majoria dels casos.
- c) Una altra dificultat és l'exigència que els beneficiaris estiguin empadronats i que constitueixin una llar independent. Aquesta exigència eliminaria una gran part dels transeünts, ja que no estan empadronats i molts viuen al carrer, en pensions o institucions.

En conseqüència es RECOMANA:

- Dotar un conjunt de recursos que permetin cobrir els aspectes que no pot assumir l'usuari amb la quantitat que se li assignarà.
- Establir un seguiment de la persona per part de les entitats que participen en l'assignació de la R.M.I.
- I buscar alternatives a l'empadronament.
- Eliminar l'exigència de constituir una llar independent.

Més concretament es PROPOSA:

- 1- Plantejar la possibilitat que l'Administració assumeixi la compra de tres pensions que puguin ser utilitzades per entitats i institucions que treballen amb aquesta població, per oferir-li allotjament.
- 2- Creació d'un equip mèdic d'atenció primària situat a Perecamps que atengui i faci el seguiment de la problemàtica que presenta aquesta població, a causa de

les seves particulars condicions de vida.

3- Lliurament de la R.M.I. en prestacions i serveis per a les persones sense llar, en les quals es valori la dificultat d'administrar eficaçment una quantitat. El lliurament en forma de prestacions i serveis l'haurien de canalitzar institucions i entitats que atenen aquesta població.

4- Com a desplegament del punt anterior, s'hauria d'establir un contracte individualitzat amb l'usuari, que adoptés en un únic document diferents graus de administració de la R.M.I.

- Un primer grau en què l'usuari rebria el 80% de la R.M.I. en prestacions (allotjament i manutenció) i un 20% en efectiu.

Caldria posar com a condició prèvia, passar un reconeixement mèdic i seguir els tractaments corresponents.

- Segon grau. Els usuaris que hagin demostrat després d'un temps variable (de 3 a 6 mesos) continuïtat en l'ús dels recursos i en el manteniment de tractaments mèdics, percebran un increment gradual en efectiu de la R.M.I.

- Tercer grau. L'usuari capaç ja d'una certa autonomia pot percebre en efectiu el total de la R.M.I.

5- La creació de recursos pre-laborals que permetin l'aproximació d'aquesta població a unes pautes mínimes de comportament laboral normalitzat, com a pas previ per poder enfocar una formació ocupacional i una inserció laboral.

6- Establiment d'un acord marc entre Generalitat, Ajuntament i Institucions privades que fes possible un treball coordinat i conjunt de reinserció.

B). Mesures necessàries perquè la Renda Mínima d'Inserció no cronifiqui la pobresa.

Perquè la renda mínima d'inserció no cronifiqui la pobresa ES PROPOSA que vagi acompanyada de tot un Pla d'Inserció per a aquelles famílies que es beneficiïn d'aquesta ajuda.

En la sol·licitud hi han de constar totes aquelles dades que serveixin per a dibuixar el perfil de la unitat de convivència: afiliació, convivència, situació laboral de cada membre, nivell d'estudis, escolaritat dels fills, situació econòmica, situació sanitària, habitatge. Aquestes dades facilitaran que posteriorment es pugui fer el pla d'inserció que afectaria tots els membres de la unitat de convivència.

El pla ha de ser elaborat per cada família. El pare s'hauria d'inserir laboralment; la mare potser li caldria alfabetització, els fills escola o guarderia. Tot aquest conjunt seria la base per a l'adjudicació de la renda d'inserció.

Amb aquesta proposta s'hauria de tenir en compte que:

- Es demana una **prestació** per part dels adults amb un horari màxim de 4 hores de prestació laboral (que afectaria a cada membre adult de la família).
- **Escolaritat obligatoria** per als fills (6 a 16 anys).
- **Guarderies** per als més menuts, especialment en les famílies monoparentals. Cal tenir present l'escassetat de places de guarderia i els preus de les privades.
- La prestació horària dels adults s'ha de presentar en forma de **cursos de formació socio-laboral**, encara que sigui per obtenir una adquisició d'hàbits i que suposi un primer nivell (en alguns casos) per accedir a cursos de l'INEM o altres, o a un treball.
- El cursos, almenys els de primer nivell, haurien d'estar **situats al districte** de residència o zona propera al domicili per facilitar-hi l'assistència.

Aquest pla d'inserció, pensem que hauria de ser fet per l'assistent social.

Per a la concessió de l'ajuda caldria:

- Acceptació dels compromisos per part del qui ha de rebre l'ajuda.
- Un cop acceptada, regular, durant l'any que rep la renda d'inserció, el grau de millorament i el compliment dels compromisos acceptats.
- La regulació o seguiment dels cursos hauria de ser amb un control el més semblant possible a la vida quotidiana: assistència al curs, assistència a l'escola, altres.

Tots els professionals que intervenen en la realització dels diferents compromisos, han d'implicar-s'hi.

Considerem que el tractament ha de ser en tots els aspectes el més semblant possible a la vida laboral normalitzada, ja que es tracta de la població activa.

Pel que fa als recursos caldria implicar al màxim les entitats que econòmicament hi puguin col·laborar (Caixes i altres)

- Tot i que considerem que molts dels beneficiaris de la renda d'inserció són usuaris dels serveis socials, caldrà que es tingui en compte que la dedicació necessària del professional ha de ser més intensa que l'actual, i en alguns aspectes diferenciadora.

- Caldrà, doncs una ampliació de la Xarxa Bàsica d'Atenció Primària, tal i com està ja previst en el pre-acord del programa de renda mínima d'inserció.

- També és urgent la xarxa de mitjans d'inserció, tant pel que fa al personal com als equipaments.

I N D E X

I <u>Composició del Grup</u>	pag. 1/2
II <u>Calendari de Treball</u>	pag. 3
III <u>Conclusions i Propostes</u>	pag. 4/9
IV <u>ANNEXES</u>	

1.

I Composició del Grup.

Coordinador: Il·lm. Sr. Joan Torres i Carol. Regidor Àmbit de la Via Pública. Ajuntament.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretària de Consell

Participants:

* Representants de les Entitats membres del Consell:

Il·lm. Sr. Joan Puigdollers i Fargas. Regidor Grup Municipal de CiU.

Sra. Alicia Pacheco i Crespo. Grup Municipal de CiU.

Sr. Ernest Weickert i Jornet. Grup Municipal de CiU.

Sr. Màximo Godó i Folgoso. Grup Municipal P.P.

Sr. Joan Manuel Gil i Meneses. Creu Roja.

Sr. Jaume Rius, C.C.O.O.

Sr. Jordi Galver i Rallo. UGT.

Sr. Pere Serra. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Sra. Núria Cusó i Calaf. Col·legi Oficial d'Assistents Socials.

Sr. Josep Font. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Sr. Jorge Pérez. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

Sr. Roberto Bergalli i Russo. Membre del Consell, Expert.

Sr. Raimon Bonal i Falgàs. Membre del Consell. Expert.

Sra. Teresa Fatjó i Carbonell. Membre del Consell. Expert.

.../...

2.

* Tècnics Municipals:

Sr. Jordi Conill i Vall. Comissió Tècnica de Seguretat Urbana.

Sr. Rodolfo Hoyuelos. Pla Municipal d'Acció sobre Drogaddiccions.

Sra. Francesca Mata i Roch. Comissió Tècnica de Seguretat Urbana.

Sr. Orenci Medina. Àrea d'Afers Socials i Joventut.

Sra. Paz Molinas. Comissió Tècnica de Seguretat Urbana.

Sra. Silvia Nevado. Comissió Tècnica de Seguretat Urbana.

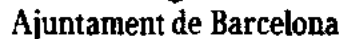
Sr. Josep Mª Pascual, Adjunt al Comissionat del Pla Estratègic.

3.

II Calendari de reunions del Grup de Treball sobre Prevenció

1ª reunió	6 de novembre de 1989
2ª reunió	11 de desembre de 1989
3ª reunió	15 de gener de 1990
4ª reunió	19 de febrer de 1990
5ª reunió	17 d'abril de 1990
6ª reunió	14 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes.

A) El grup de "Prevençió" ha reflexionat sobre els elements que s'han considerat com a prioritaris a l'hora de preveure una política per al futur immediat de la nostra ciutat i metròpoli, encaminada a reduir el sentiment d'inseguretat de la població.

Ha pres com a punt de referència i consideració els documents del Pla Estratègic 1993-2000, en especial, aquells més relacionats amb les temàtiques de seguretat ciutadana i benestar social.

Entenem que la demanda de "seguretat" i d'un nivell mitjà de benestar social és una exigència prioritària en l'expressió dels nostres conciutadans. I que aquesta demanda de "seguretats" personals va des de l'anomenada "seguretat ciutadana", fins a les temàtiques lligades a la seguretat del "status i del reconeixement social", la seguretat de tenir feina, o davant la malaltia, l'infortuni i els desastres col·lectius -guerra, medi ambient, catàstrofes, etc.-.

Quant les enquestes i sondeigs d'opinió mostren una notable demanda de "seguretat ciutadana", però alhora el "sentiment d'inseguretat" és força més elevat del que caldria esperar de la realitat objectiva de victimització cal concloure que en el "sentiment d'inseguretat" s'estan expressant un conjunt de temences i insatisfaccions socials i personals d'indole molt

diversa.

Justament, el P.E.M. assenyala que la seguretat, globalment entesa, no és una debilitat a Barcelona.

En primer lloc, trobem una indexa de victimització en descens a la ciutat; d'altra banda, aquests són més baixos que els d'altres ciutats europees de les quals tenim dades comparables, com és el cas de Londres i París. Barcelona, a més, és la ciutat espanyola amb un nivell més efectiu de coordinació policial i que forçosament s'incrementarà de cara a les Olimpíades.

En canvi, contrastant amb l'index de descens de victimització, els ciutadans mantenen la seva preocupació -inclús l'incrementen en termes relatius- per la seguretat ciutadana.

Això ens fa concloure que la debilitat rellevant, des del punt de mira del Benestar Social, no és l'index de victimització i la coordinació policial, en canvi sí que ho és el sentiment d'inseguretat de la població.

Preveure les estratègies tendents a reduir aquest fenomen, suposa, per tant, prestar atenció a les polítiques de seguretat preventiva i dissuasòria, però i sobretot, posar l'èmfasi en les polítiques de benestar social, i molt en concret, en aquelles tendents a reduir els desequilibris socials observats, i millorar i dignificar l'hàbitat metropolità.

L'anàlisi d'estudis criminològics efectuats a barris de certa conflictivitat a Barcelona posen en relleu unes coincidències comunes en el nivell de notables mancances en matèria educativa, de fluxos de comunicació social, d'equipaments, de medi ambient i habitatge, ocupacionals i de transport, que reclamen actuacions multidisciplinàries adients per a superar l'aïllament físic i psicològic que pateixen molts dels seus habitants.

Cal dir que les estratègies configurades en el PEM de cara a la superació dels desequilibris socials ens semblen les adequades i que conjuminades amb les assenyalades per tal d'incrementar la "seguretat ciutadana" pròpiament dita, han de contribuir a reduir el "sentiment d'inseguretat" dels nostres conciutadans.

Amb tot, volem subratllar:

1. L'abast metropolità d'aquest fenomen i la necessitat del seu tractament, tant a nivell d'objectius, com d'instruments, en aquesta escala territorial.
2. I a la vegada, aprofundir en el coneixement de la realitat i les necessitats a nivell de microterritori . I, per tant, definint estratègies a mig termini per districtes i barris.
3. La continuada revisió de les dades i la seva interpretació multidisciplinària faria convenient que l'Ajuntament es dotés d'una taula d'experts que periòdicament interpretés globalment totes les "bases de dades" de què disposen els diversos àmbits municipals.
4. Incrementar la seguretat ciutadana i racionalitzar els recursos policials.
Subratllem, en especial, els següents objectius:
 - Unificar l'actuació policial en matèria de seguretat ciutadana sota la responsabilitat delegada en l'Alcalde.
 - Incrementar les competències i consolidar els Consells de Seguretat i Prevenció dels Districtes.
 - Orientar l'actuació de totes les Comissaries en funció de la comunicació amb el ciutadà i l'atenció a les víctimes.
 - Coordinar les accions policials i les dels Serveis Personals, per encaminar la política de seguretat vers la prevenció de la delinqüència i reinserció dels delinqüents i atenció a les víctimes del delictes.
 - Donar especial rellevància a la política preventiva i transformadora de la segregació per cultura i raça.

- Propiciar l'elaboració d'un pla d'acció de totes les Administracions per aconseguir una justícia més eficaç i equitativa.
- 5. El conjunt de mesures assenyalades en el P.E.M. encaminades a l'increment de l'oferta de Serveis Socials i Personals, a ampliar i adequar la formació ocupacional, aconseguir millors condicions medi-ambientals de qualitat en la ciutat, han d'ésser un mitjà adient per superar desequilibris socials i reduir els elements d'insatisfacció generadora també d'inseguretat ciutadana.
- 6. Ens pronunciem per la ràpida constitució d'un Consell de Seguretat i Prevenció, depenent de la mateixa Alcaldia, i que suposi l'estreta coordinació en matèria de "seguretat ciutadana" de Benestar Social i Protecció Ciutadana; ha d'aglutinar al seu entorn altres institucions -Justícia, sobretot- i agents socials -Associacions, Gremis, Sindicats-. Un Consell capaç -al costat de la Junta de Seguretat Local- de coordinar l'actuació policial en aspectes concrets de la seguretat ciutadana i d'impulsar plans socials preventius específics.

B) El grup de "Prevenció" del Consell de Benestar Social, ha tractat la problemàtica del vandalisme.

Aquesta és una preocupació que s'expressa en determinats medis socials de la ciutat i que demana d'una actuació més decidida de les institucions i dels agents socials.

Encara que és difícil objectivar el conjunt de destrosses materials que comporten els fets vandàlics, un informe exhaustiu realitzat per l'Àrea de l'Àmbit de Protecció Ciutadana -que adjuntem a l'annex-, mostra que només allò que afecta béns municipals, les destrosses consignades a l'any 1989, s'eleva a més de 200 milions de pessetes, amb una certa tendència a l'increment en els darrers anys.

El grup entén que aquests fets són conseqüència d'un increment de l'agressivitat en el si de la nostra societat, l'origen del qual obeeix a distintes raons estructurals, i que s'expressa de diverses maneres: conductes incíviques, individualisme social, maltractes a menors i dones, etc., i que troba en el vandalisme una expressió contundent, en especial, entre els joves.

és per això, que el grup entén que atenuar aquest fenomen pressuposa articular un conjunt de mesures, tant de caràcter preventiu com dissuasori, que abordin aquesta problemàtica des de totes les seves vessants.

Suggerim les següents:

MESURES PREVENTIVES:

- Millora general dels sistemes de vigilància, quant a alarmes, enllumenat de les zones d'alt risc, etc.
- Utilització de materials més sòlids, recollint l'especificitat dels elements a tractar.
- Augmentar la vigilància en funció de períodes i llocs més conflictius.
- Reparació immediata dels elements danyats.
- Elaboració de campanyes de sensibilització del públic en general.
- Programes de formació cívica en medis escolars, mitjançant campanyes informatives a les escoles i les APAS.
- Cursos de formació dels treballadors de les empreses de transports per tal de millorar les relacions quotidianes.
- Encontres amb joves en els centres d'esbarjo.
- Propiciar concursos d'eslògans, pintures murals, etc.

756

GRUP DE TREBALL SOBRE "REFUGIATS I ESTRANGERS"

DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

Juny 1990

I N D E X

I <u>Composició del Grup</u>	pag. 1/2
II <u>Calendari de Treball</u>	pag. 3
III <u>Conclusions i Propostes</u>	pag. 4/10
IV <u>ANNEXES</u>	

1.

I Composició del Grup.

Coordinador: Sr. Josep Ribera i Pinyol. Membre del Consell. Expert.

Secretari: Sra. Berta Gutiérrez i Reñón. Secretària del Consell.

Participants:

* Representants de les Entitats membres del Consell:

Illm. Sr. Joan Puigdollers i Fargas. Regidor del Grup Municipal de CiU.

Sr. Sever Mendieta i Riera. Grup Municipal de CiU.

Sra. Guadalupe Correidoira. Grup Municipal del P.P.

Sra. Carmela Sanchez Piqué. Grup Municipal del P.P.

Sra. Soledad Asiain Echevarria. Creu Roja

Sra. Ana Roig i Campo. Creu Roja

Sr. Ali El Morabet. CCOO.

Sr. Soliman El Morabet. CCOO.

Sr. Juan Antonio del Moral Vizcaino. U.G.T.

Sra. Alegria Borrás. Universitat de Barcelona

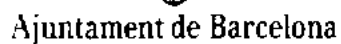
Sra. Yolanda Fierro. Col·legi d'Assistents Socials

Sr. Manuel Lecha. Comissió Diocesana d'Emigrants

Sra. Juana Martin i Martin. Comissió Diocesana d'Emigrants

Sra. Rosa Mª Plana i Flores. Comissió Diocesana d'Emigrants

.../...

Sr. Jordi Forcem. Regidoria de Relacions Territorials. Ajuntament

Sr. Marcos García. Oficina Permanent d'Afers Socials. Ajuntament

Sr. Santiago Marsal. Districte de Ciutat Vella

Sra. Silvia Nevado. Comissió Tècnica de Seguretat, Ajuntament

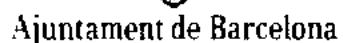
Sr. Pera Novella. Àrea d'Afers Socials i Joventut.

Sra. Teresa Losada. BAY AL TAQAFI

Sr. Antoni Me Lluçh. CIDOB

Sra. Maria Carreño i Ors. Comité Solidaritat amb Líbano

Sr. Albert de Semir i Compte. Institut de Drets Humans

3.

II Calendari de reunions del Grup de Treball sobre Refugiats i Estrangers.

1ª reunió	30 d'octubre de 1989
2ª reunió	27 de novembre de 1989
3ª reunió	16 de gener de 1990
4ª reunió	15 de febrer de 1990
5ª reunió	15 de març de 1990
6ª reunió	24 d'abril de 1990
7ª reunió	15 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes.

INTRODUCCIÓ

En la presentació del document de conclusions i propostes del Grup, assenyalaríem alguns aspectes que considerem rellevants i que haurien d'orientar el treball sobre la immigració en el futur.

En primer lloc, constatar la major informació i sensibilitat social respecte al fet immigratori. Això ha portat en els darrers mesos a la mobilització i incorporació de nous grups i col·lectius que es proposen treballar des de diferents àmbits per als estrangers i refugiats. La seva veu i aportacions són nous elements per a enriquir el debat i avançar conjuntament en el disseny d'actuacions socials i culturals.

La satisfacció per aquest fet no ens ha d'amagar la necessitat d'aprofundir en l'estudi de la realitat dels diferents col·lectius presents entre nosaltres. El coneixement d'aquesta diversitat cultural va essent cada cop una necessitat més sentida per molts treballadors socials. És, bàsic doncs, anar establint una connexió entre aquests treballadors i els experts que des de diversos camps, com el dret, la sociologia, la psicologia, l'estudi del fet religiós, l'educació i d'altres, poden orientar i formar els tècnics i professionals que intervenen en aquest terreny.

El Grup s'ha plantejat el treball dels darrers mesos en dues vessants:

- Una vessant ha estat el seguiment dels acords i del document de conclusions i propostes del 1989. Un conjunt d'aquestes conclusions s'han traduït ja en actuacions concretes en nous serveis cap als col·lectius d'immigrants estrangers i refugiats.

2.2. Informació al llou d'origen.

Pendent de la distribució del fulletó informatiu.

3. - Serveis Socials.

3.1. - Coordinació dels Serveis Socials.

Es signà un conveni de col.laboració entre l'Ajuntament de Barcelona, Creu Roja i ACSAR que preveu la cessió per part de l'Ajuntament d'un local i l'obertura del punt informatiu per a estrangers i refugiats -abans assenyalats-.

Igualment, la Creu Roja i l'ACSAR signaren un acord de col.laboració pel que fa a l'assistència a refugiats i coordinació dels serveis que ja es venien fent.

3.2. - Formació del personal tècnic.

A través de l'Institut Municipal d'Animació i Esplai es promouen un conjunt d'iniciatives per a la formació dels treballadors socials que tenen un contacte directe amb els immigrants. En concret: una taula rodona introductòria, un curset formatiu i la formació d'animadors de les mateixes comunitats per als espais.

3.3. - Sondeig d'opinió.

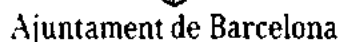
Recolliríem la proposta efectuada sobre la conveniència de conèixer l'opinió ciutadana respecte a la immigració. Es tractaria d'introduir algunes qüestions al respecte en alguna de les enquestes realitzades periòdicament pel mateix Ajuntament.

4. - Aspectes educatius i culturals.

4.1. - Idioma.

Diverses entitats vénen fent cursos d'idioma tant per a nens com per a adults, dintre de les seves activitats habituals.

4.2/4.3/4.4. El grup insistiria en la necessitat d'anar trobant camins d'actuació que facilitin en coneixement del país, potenciïn la formació professional i promoguin

4.5. - Programes interculturals.

PROPOSTES I RECOMANACIONS DEL 90

1. - Aspectos jurídicos:

En concret el Grup PROPOSA:

- Es recomana a les instàncies competents que tinguin en compte la indocumentació i indefensió en què resten aquests col·lectius discriminats pel seu propi país i es faciliti la via de regulació d'acord amb els principis constitucionals no discriminatoris del nostre.

- 1.3.- El Grup constata favorablement l'agilització dels tràmits dels permisos de residència i treball i recomana dirigir-se a la Comissió Interministerial

de Refugi i Asil en ordre a agilitzar les tramitacions d'asil i refugi polític.

- 1.4. - La facilitació a l'accés a la cèdula d'inscripció a aquells estrangers que es troben indocumentats i que el seu país no els documenta, acceptant alguna prova possible de la indocumentació, sense les exigències formalistes actuals.
- 1.5. - El Grup assenyala la conveniència que s'estableixi un mecanisme de diàleg entre el Govern Civil i aquelles entitats i serveis que atenen estrangers per a exposar els problemes concrets i facilitar la resolució dels expedients.
- 1.6. - Exposa la preocupació per les condicions del Centre d'Internament per a estrangers que estan pendents d'expulsió.

2. - Aspectes formatius.

2.1. - Alfabetització.

Coordinació de les iniciatives actualment en funcionament per a l'alfabetització d'adults, per a fer-les més extensives amb la intervenció tècnica de l'Institut de Ciències de l'Educació.

Completar l'alfabetització amb el coneixement del país i cultura d'origen.

2.2. - Escolarització.

Intentar resoldre's per part de l'administració els problemes relacionats amb l'obtenció del Llibre d'Escolaritat i posterior titulacions.

Ampliar el reforç per als nens en educació compensatòria i en educació d'adults, quan el nombre d'immigrants així ho requereixi.

Ampliar les beques de menjador escolar concedides als immigrants com a mitjà d'estimular la integració escolar.

Obrir a les escoles amb aquests col·lectius un espai extraescolar per a facilitar l'estudi i el treball escolar (biblioteques, material, etc.) per a aquells nois que no ho poden fer al seu domicili per manca de condicions i mitjans.

Establir ajuts d'estudi per als fills d'immigrants amb problemes econòmics perquè puguin seguir els estudis de BUP o FP.

La recollida d'informació dels programes europeus i de les experiències desenvolupades amb matèria d'educació intercultural per a difondre-la entre els professionals interessats.

A la vista de la revisió feta dels manuals escolars, proposar a les editorials algunes recomanacions per al foment d'una educació intercultural i per la no discriminació.

Recomanar als òrgans legislatius i administratius que considerin la realitat intercultural en l'actual reforma del sistema educatiu

2.3.- Assistència i formació professional.

Informació i orientació ocupacional pels estrangers i els seus fills de les necessitats laborals del nostre país (àrees geogràfiques i professions de més demanda). Aquesta informació s'hauria de cercar a la Conselleria d'Ensenyament, Conselleria de Treball i a l'INEM.

Accés als programes de formació de l'INEM i plans d'ocupació promoguts per les administracions.

Dirigir-se a l'INSERSO sol·licitant l'ampliació i flexibilització dels programes d'assistència social per a estrangers i refugiats.

3.- Sensibilització.

- 3.1.- Preparació d'un dossier informatiu sobre estrangers i refugiats destinat als treballadors socials, mestres, educadors, funcionaris de l'Administració, Serveis de Policia, advocats i en general a totes aquelles persones que tenen un

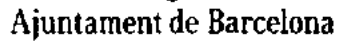

10.

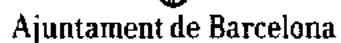
tracte directe i constant amb aquests col·lectius.

- 3.2. Afavorir l'autoorganització dels col·lectius, facilitant el seu coneixement i implantació en la societat -la guia d'entitats suposarà un impuls en aquesta direcció- ajudant-los en les seves activitats i recomanant a les diferents àrees i districtes l'interès de promoure aquests grups.

refugiat.pro

• • • / • • •

Sra. Francina Roca. Servei de Promoció de la Salut, IMS.

Sr. Txema Castiella. Àrea d'Afers Socials, Ajuntament

* Representants d'altres Entitats:

Sr. Victor Bayarri, Secretariat Català pel Voluntariat Social

Sr. Lluís Horta Sanfeliu, Federació Catalana pel Voluntariat Social

Sr. Aureli Diaz, ICESB.

Sr. Pep Martí, INITS.

II CALENDARI DE REUNIONS DEL GRUP DE TREBALL SOBRE VOLUNTARIAT

1ª reunió	26 d'octubre de 1989
2ª reunió	23 de novembre de 1989
3ª reunió	11 de gener de 1990
4ª reunió	6 de març de 1990
5ª reunió	29 de març de 1990
6ª reunió	19 d'abril de 1990
7ª reunió	10 de maig de 1990

III Conclusions i Propostes.

INTRODUCCIÓ

El Grup de Treball sobre Voluntariat decidí, per a aquest segon curs de funcionament, variar, respecte del curs anterior, els continguts dels temes a treballar.

L'aprovació del Pla Municipal de Voluntariat i Cooperació, així com el treball d'elaboració entorn la definició del Voluntariat i de l'Organització voluntària, que havia realitzat el Grup de Treball en el primer curs permetien aquest canvi d'aproximació als temes a debatre.

El Grup ha mantingut dues línies paral·leles de treball: seguiment de l'aplicació del Pla Municipal i debat sobre noves propostes.

RECOMANACIONS I PROPOSTES

A partir de les propostes elaborades pel Grup en el document de Recomanacions del Consell Municipal de Benestar Social, s'ha realitzat el seguiment de la seva aplicació, comptant amb la col·laboració de la Unitat Operativa de Promoció Social de l'Àrea d'Afers Socials i Joventut que ha participat a totes les reunions del Grup, tant per informar sobre l'aplicació del Pla com per recollir les aportacions sobre temes concrets que el Grup realitzava.

En aquest sentit es va examinar el projecte de Guia d'entitats de Voluntariat de Barcelona. El Grup va fer una sèrie de recomanacions, que van ser recollides per l'Àrea d'Afers Socials i Joventut, sobre l'àmbit geogràfic barceloní, la seva distribució gratuïta i la utilització d'aquesta guia com un mecanisme difusor i sensibilitzador del Voluntariat.

• • • / • • •

5.

El Grup va valorar igualment de manera positiva la publicació de la Guia del Voluntariat a Catalunya editada per la Federació Catalana d'Entitats de Voluntariat Social.

Fruit de la recomanació efectuada pel Grup i de la discussió mantinguda a les primeres reunions d'aquest curs en el Grup, s'ha iniciat la preparació de les Jornades de Voluntariat organitzades en col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i tres entitats membres del mateix Grup (Creu Roja, Federació Catalana d'Entitats de Voluntariat Social i Consell de la Joventut de Barcelona).

Recollint una altra recomanació del Grup, s'han dedicat dues sessions a tractar els temes de Formació de Voluntaris i tècnics municipals.

Les recomanacions que s'inicien a partir del treball del Grup s'enmarquen en una opinió comú dels membres del Grup que considera fonamental la formació dels voluntaris a les pròpies entitats. En aquest sentit el Grup considera que el treball de l'Ajuntament ha de ser de recolzament i col·laboració amb les entitats de Voluntariat.

Les recomanacions efectuades són:

- Col·laboració de l'IMAE en la formació de Voluntaris de les entitats que així ho demanin.
- Organització de cursos monogràfics.
- Formació de tècnics municipals en el camp del Voluntariat.
- Informar els Voluntaris i les Entitats de voluntariat sobre els diferents serveis de l'Administració municipal, principalment en l'àmbit dels Serveis Personals.
- Estudiar la concessió d'ajuts municipals als cursos de formació de les pròpies entitats.
- Posar a disposició de les entitats documentació i materials de formació que els diferents serveis de l'Administració elaborin.

En constatar la importància que per a moltes entitats suposa la col·laboració econòmica de l'Administració, el Grup ha estudiat diferents models de suport i fa les següents recomanacions:

.../...

6.

- Elaboració per part de l'Ajuntament d'un document informatiu que reculli els diferents tipus de convenis i subvencions als quals les entitats poden optar.
- Avançar en la línia de convenis amb les entitats, amb mecanismes d'avaluació i seguiment adequats a la realitat associativa.
- Necessitat de transparència i coordinació de les diferents Administracions. En aquest sentit es demana traslladar a altres administracions la necessitat de coordinació entre les entitats receptores d'ajuts i les administracions locals en el moment d'aplicar els programes subvencionats.
- El Grup considera fonamental estudiar el curs vinent una proposta de normativa de convenis i subvencions amb entitats de Voluntariat de la ciutat de Barcelona. Així com elaborar un document de reflexió sobre les necessitats de les entitats, la destinació de les ajudes de l'Administració i els diferents models possibles de col·laboració entre Administració i entitats.

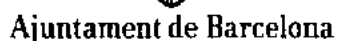
El Grup va recomanar en el seu primer document l'elaboració d'un informe sobre possibles exercicions fiscals a entitats de Voluntariat.

El Grup s'ha proposat estudiar el curs vinent l'informe elaborat pels Serveis Jurídics de l'Ajuntament sobre la situació de la fiscalitat municipal. Així mateix el Grup valoraria positivament l'elaboració i estudi d'un informe sobre legislació d'associacionisme, tot i que aquest tema no s'emmarca dins de les competències municipals.

Un dels temes que també es tractà fou el dels Voluntaris Olímpics en una sessió informativa amb la Divisió de Voluntaris del COOB. Tot i no haver exhaurit totes les possibilitats de la discussió, el Grup valorà positivament el coneixement dels programes de formació de la Divisió i **proposà:**

- Incrementar la relació entre entitats de Voluntariat i la Divisió de Voluntaris amb l'objectiu de sensibilitzar aquest col·lectiu.
- Aprofitar l'estructura i dinàmica creada per la Divisió de Voluntaris posteriorment a la celebració dels Jocs Olímpics.

.../...

El Grup ha permès també l'intercanvi d'experiències de les diferents entitats i és per això que el Grup valora positivament la continuïtat del Grup com espai d'intercanvi i reflexió entre entitats i agents que hi participin.

Creiem que avançant en el canvi de la línia de treball del Grup que esmentàvem a la introducció, caldria consolidar el Grup com un espai de discussió, però també de coneixement de programes o experiències que destaquin en el món del Voluntariat. També seria positiva la línia d'elaboració i reflexió, sobre estudis i informes realitzats a partir de la iniciativa del propi Grup.

756

IV ANNEXES

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL

GRUP DE TREBALL SOBRE "DONA"

- "Dona i Educació. La situació actual a Catalunya".
Marina Subirats. Universitat Autònoma de Barcelona.
- "Plan para la igualdad de oportunidades de las mujeres:
1988-1990". Instituto de la Mujer.
- "Pla d'Actuació del Govern de la Generalitat de Cata-
lunya per a la Igualtat d'oportunitats per a les Dones
1989-1992". Comissió Interdepartamental de Promoció de
la Dona.

**ANNEX 1. "DONA I EDUCACIÓ. LA SITUACIÓ ACTUAL A CATALUNYA".
MARINA SUBIRATS. UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA.**

Dels diversos àmbits de la vida social en els quals les dones ens hem trobat llargament discriminades, l'educació és probablement aquell en el que s'han dut a terme una avenços més notables en els últims anys. Aquesta és una constatació que podem fer en tots els països europeus, i també a Catalunya. Fer aquesta afirmació, que de seguida documentaré, no significa que s'hagin resolt tots els problemes educatius per a les dones, ni que l'educació hagi perdut totalment el seu caràcter sexista. Ans bé, noves formes de sexisme apareixen i es desenvolupen, més difícils de combatre que en el passat, atès el seu caràcter ocult i poc identificable dins el sistema educatiu.

Abans de passar, però, a referir-nos al sistema educatiu, cal fer algunes precisions. L'educació, entesa en un sentit ampli com a conjunt de normes, hàbits i aprenentatges culturals necessaris per a la vida social, no es duu a terme únicament en el sistema escolar. Si bé és cert que l'escola, considerada com a aparell educatiu que va des de la llar d'infants fins a la Universitat, té cada dia una major importància en la vida de les persones joves, també ho és que no monopolitza de cap manera la seva formació; hi ha un gran nombre d'aprenentatges que continuen produint-se al marge de l'escola, en contacte amb la família, els amics, la publicitat, els mitjans de comunicació, etc. Si l'escola té una importància especial és sobretot perquè confereix uns nivells culturals i unes titulacions estratificades, que permeten d'accedir a uns llocs de treball amb diferents salaris, seguretat, possibilitats d'avançament, prestigi, etc. Cal distingir doncs entre l'educació com a aprenentatge de normes, conductes i hàbits -i per tant com a procés de formació de la personalitat- i l'educació com a procés d'adquisició d'unes capacitats de treball específiques.

En el primer aspecte, l'educació rebuda a través de la família, l'entorn i els mitjans de comunicació es tant o més important, per als individus, que l'educació escolar. Encara que no puc entrar, en aquesta ponència, en l'anàlisi de les característiques de la cultura que avui es transmet a Catalunya a través d'aquestes institucions -perquè fer-ho equivaldria a analitzar gairebé la totalitat de la nostra cultura actual-, crec que cal assenyalar que hi ha en aquesta cultura molts elements de sexisme. Falten estudis específics que ens mostrin els hàbits familiars d'educació dels nens i de les nenes a Catalunya; però sabem, per exemple, que a la majoria de les llars es compren joguines diferents per a uns i altres; que se'ls demana la participació en tasques diferents -la nena ha d'ajudar la mare i el nen no-, i que, sobretot, veuen una divisió del treball entre els homes i les dones, pel fet que massivament són encara les dones, a Catalunya, les qui duen a terme la major part del treball domèstic i tenen cura de les necessitats físiques i psíquiques dels diversos membres de la llar. El mateix succeeix en relació a altres tipus de missatges que incideixen sobre nenes i nens: mireu qualsevol programa de televisió i, sobretot si es tracta d'un programa que vulgui tenir una certa transcendència -debats, notícies, etc.-, veureu que la presència de les dones és mínima, o fins i tot inexistent, com si les dones no generessin notícies o no fessin res que valgués la pena de ser assenyalat. I el mateix podeu observar en els diaris i en les revistes considerades importants. Les imatges de les dones hi apareixen gairebé sempre com a reclam publicitari o eròtic; no com a persones individualitzades, amb un nom propi i una trajectòria, sinó com a sers genèrics, "dones", que només es diferencien per ser més maques o més lletjes, més joves o més velles; és a dir, per una capacitat diversa per a generar desig en els homes.

Tots aquests missatges culturals constitueixen la base damunt la qual es continua bastint la personalitat dels nens

i de les nenes. Passi el que passi en l'educació escolar, nens i nenes continuen rebent des de la infantesa, i al llarg de la vida, un conjunt de signes sexistes que els diuen que determinades actituds o feines són més adequades per als homes que per a les dones i a la inversa; i que els diuen també que allò que fan els homes, o que els és atribuït com a propi, és sempre més important que allò que es considera propi de les dones. Es produeix així l'assumpció, gairebé sempre inconscient, d'una sèrie de prejudicis, és a dir, de nocions que hem assimilat com a veritats sense aturar-nos a considerar-les en profunditat, i que organitzen la nostra manera de pensar i d'actuar fins a formar part de la nostra personalitat profunda. Personalitat que reproduïx, doncs, encara avui, a Catalunya com arreu, una forta diferenciació entre allò que es considera propi de cada sexe, i un fort menyspreu de les dones i de totes les actituds i tasques que històricament els han estat atribuïdes.

Cal dir que s'ha avançat poc en aquest sentit: la distribució de tasques domèstiques, fins i tot en llars de parelles molt joves, ens ho demostra. Hi ha, per tant, una primera feina a realitzar, tant per part de les institucions com del conjunt de la població, que és el canvi de valors culturals i la lluita contra el manteniment dels estereotips sexistes en tots els àmbits públics, especialment en els mitjans de comunicació, la importància dels quals en el món actual no pot ser de cap manera negligida.

Dit això, que em sembla cabdal per a comprendre l'ambigüitat de molts dels avenços realitzats per les dones en el terreny educatiu, passem a veure quina és la situació actual en l'àmbit estrictament escolar.

L'escolarització de les dones avui

En relació a la situació de l'escolarització, el primer que cal que ens preguntem es si encara hi ha diferències entre les taxes d'escolaritat masculina i femenina. En efecte, històricament, i fins a èpoques molt recents, les dones han rebut una escolarització molt inferior a la dels homes, fet que explica la seva manca de preparació per ocupar molts llocs de treball i per actuar en la vida pública. Per tant, el primer pas per assolir la igualtat és que no hi hagi discriminació en l'accés de les dones als diferents nivells educatius, cosa que podem veure a través de les taxes d'escolarització de nois i noies a cada nivell.

Com es pot veure a la taula 1, els percentatges de matrícula de les dones en els diversos nivells educatius ja s'acosten molt a la igualtat, si exceptuem la formació professional, en la qual encara hi ha diferències numèriques relativament elevades, i les Universitats i Escoles Tècniques Superiors, que globalment, però, s'estan apropant també a l'equilibri numèric entre homes i dones. Des d'aquest punt de vista, les xifres obtingudes a Catalunya són molt similars a les de la resta de l'Estat. Cal, però, que analitzem amb més detall alguns aspectes d'aquestes xifres; en efecte, a Catalunya, com a la majoria de països europeus, es produeix gairebé l'equilibri numèric en els estudis entre homes i dones, però alhora es mantenen fortes diferències en el tipus d'estudis triats. Les dones continuen sent minoritàries en els estudis de caràcter tècnic. Vegem els percentatges de matrícula en les diverses facultats i en les Escoles Tècniques Superiors (Taules 2 i 3)

Taula 1

Percentatge de dones matriculades a cadascun dels següents nivells educatius. Catalunya. Curs 1985-1986

	Sector Públic	Sector Privat	Total
Jardí d'infància	46,9	49,5	49,3
Parvulari	47,6	51,4	49,2
EGB	46,9	50,8	48,7
Batxillerat i COU	53,4	50,5	52,3
Form. Prof. 1	31,1	52,0	41,7
Form. Prof. 2	37,4	53,9	46,1
Escoles Univers.*	51,5	-	51,5
Facultats i E.T.S.*	47,9	-	47,9

* Percentatges corresponents al curs 84-85

Font: Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'Ensenyament. Curs 1985-1986, per a l'ensenyament primari i mitjà. Per a l'ensenyament superior, dades procedents de les Universitats i cedides pel Departament d'Ensenyament; elaboració pròpia.

La taula 2 ens mostra les diferències existents en la matrícula per facultats universitàries. Les noies són majoritàries a Lletres, Farmàcia, Psicologia i Belles Arts; amb l'excepció de Farmàcia, que té unes característiques molt específiques, es tracta d'estudis amb molt poques sortides professionals. En canvi, continuen sent molt minoritàries en altres estudis, com per exemple els d'Economia. Però és a les Escoles Tècniques on les diferències entre nois i noies

assoleixen els seus màxims: en el conjunt de la Universitat Politècnica de Catalunya només hi havia, en el curs 85-86, un 17% de dones matriculades, i el percentatge de les que havien acabat els estudis l'any anterior és encara molt més reduït. Es fa evident, per tant, que si bé les dones ja han entrat en forma igualitària als estudis superiors, ho han fet, en conjunt, per la porta petita, dirigint-se als estudis socialment i econòmicament menys valorats, i que tenen

Taula 2

Percentatge de dones matriculades als diferents tipus d'estudis universitaris. Facultats de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona. (1984-85)

Ciències	44,4
Ciènc. Informació	46,3
Dret	44,8
Ciènc. Econòm.	30,1
Lletres	67,0
Psicologia	70,9 *
Belles Arts	58,6
Medicina	49,5
Farmàcia	66,3
Veterinària	46,8
TOTAL	53,3

* Només UB perquè a la UAB està compresa en Lletres.

Font: UAB Memòria Estadística. Curs 1984-85 i UB Memòria Acadèmica 1986-1987. Elaboració pròpia.

Taula 3

Percentatge de dones matriculades i que finalitzaren els estudis als diversos centres de la Universitat Politècnica de Catalunya. 1985-86

Matriculades Han finalitzat estudis
(dades curs 84-85)

CENTRES SUPERIORS

ETS Arquít. B.	23,02	13,48
ETS E. Ind. T.	6,89	2,66
ETS E. Tel. B.	8,31	1,15
ETS E. Ind. B.	7,27	2,94
ETS E. CCP B.	8,17	4,65
ETS E. Agr. Ll.	21,79	16,66
Fac. Inform. B.	28,70	31,11
ETS Arquít V.	20,19	0
TOTAL	16,05	8,27

ESCOLES UNIVERSITÀRIES

EU Arqu. T.B.	19,07	16,85
EU ETI T.	7,25	2,44
EU Poli M.	7,38	9,30
EU ETI V. i G.	7,13	11,11
EU E.T. Agr. Ll.	25,44	15,00
EU Poli G.	14,65	16,00
EU Opt. T.	55,21	63,29
TOTAL	18,73	21,92
TOTAL UPC	16,97	14,52

Font: UPC Dades estadístiques i de Gestió Maig 1986.

encara greus dificultats per a realitzar estudis tècnics d'alt nivell. També en la formació professional es produeix una gran diferència en la matrícula de nois i noies per branques: en l'especialitat d'Administració, a FP1, hi ha un

54,6% de noies matriculades, mentre que a Electricitat, una de les branques amb més alumnes, hi trobem únicament un 1,5% de noies. Llar, perruqueria i estètica, i sanitat, junt amb administració, concentren la quasi totalitat de les estudiants de FP1 i de FP2.

Aquest fet ens mostra que encara hi ha traves importants en l'educació de les dones, és a dir, que es mantenen formes de discriminació que tendeixen a dissuadir-les de realitzar estudis tècnics. Perquè, com han demostrat diversos estudis europeus (1) no es pot dir que si no duen a terme estudis tècnics això sigui perquè "no els agraden", o "consideren que no són propis de dones". Quan un col·lectiu humà renuncia a un dret o a un bé socialment considerat valuós sol ser perquè algú l'hi obliga, malgrat que les coaccions no siguin sempre evidents. Més endavant tornaré sobre les formes de discriminació sexista que encara es mantenen en l'educació escolar. Vegem, de moment, algunes dades complementàries.

La taula 4 ens mostra el percentatge de noies que repeteixen curs a l'EGB, sobre el total de repetidors. Com es pot observar, és un percentatge menor que proporcional a la seva presència en aquest cicle; és a dir, les noies obtenen, en conjunt, millors rendiments acadèmics que els nois (2). Aquest fet no suposa que "siguin més intel·ligents", sinó que per un conjunt de raons, entre les quals cal destacar el fet que no se'ls exigeix, com als nois, la prova de la seva capacitat d'imposar-se damunt el seu entorn, les noies solen ser més respectuoses de la norma escolar, i, per tant, s'adapten en major mesura a les demandes acadèmiques. Però no per això aconseguixen millors llocs de treball, ans al contrari. El millor rendiment escolar no té com a conseqüència una major rendibilitat en el mercat de treball dels títols aconseguits, sinó una menor valoració del mercat, malgrat les notes obtingudes.

Taula 4

Percentatge de noies entre els repetidors d'EGB, per cicles.
Catalunya. Curs 85-86.

	Sector Públic	Sector Privat	Total
Cicle inicial	38,5	40,0	38,9
Cicle Mitjà	39,8	48,5	42,7
Cicle Superior	40,2	47,0	43,1

Font: Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament.
Estadística de l'Ensenyament. Curs 1985-1986, i elaboració
pròpia.

Les dades exposades en les taules anteriors mostren que el nivell d'escolarització de les nenes i dones joves ha progressat, a Catalunya, malgrat els dèficits d'educació tècnica que hem constatat. Ara bé, això no suposa que els nivells educatius assolits per homes i dones estiguin ja igualats. En les generacions adultes, i sobretot velles, el percentatge de dones analfabetes dobla el d'homes analfabets. Així, per exemple, les xifres obtingudes l'any 1986 per a l'àrea metropolitana de Barcelona mostraven que hi havia un 6,5% de dones analfabetes enfront d'un 2,2% d'homes, i que entre les dones de més de 65 anys la proporció d'analfabetisme s'eleva al 15,7% (3). Cal dir, però, que es tracta d'analfabetisme total: l'analfabetisme funcional és de fet, molt més elevat, encara que no disposem de xifres precises per a avaluar-lo.

L'atenció a les dones amb molt baixos nivells educatius ha estat sumament escassa. La taula 5 mostra que hi ha una majoria de dones en els cursos de Formació Permanent d'Adults, però que són sobretot nombroses en els nivells d'escolarització més elementals. I encara aquests cursos són insuficients per atendre les necessitats d'aquesta població;

ahora, caldria analitzar les seves peculiaritats culturals, per tal que l'escolarització els fos més fàcil i els ajudés en els aspectes concrets que necessiten.

Taula 5

Percentatge de dones entre els alumnes de Formació Permanent d'Adults, segons nivell. Catalunya. Curs 85-86.

	Sector Públic	Sector Privat	Total
Alfabetització	83,1	42,9	82,6
Certificat Escol.	68,1	40,0	67,9
Graduat Escolar	55,4	45,8	54,1
Altres act. cult.	71,0	56,9	66,9

Font: Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'Ensenyament. Curs 1985-1986, i elaboració pròpia.

Les formes de discriminació sexista que subsisteixen en el sistema educatiu

Vista la situació general de l'escolarització de les dones en el moment actual, a Catalunya, en els aspectes numèrics, cal que ens preguntem quines són les formes de discriminació sexista que es mantenen encara i que tenen com a conseqüència una menor valoració de la dona en el mercat de treball, l'escassetat d'estudis tècnics i, en general, l'actitud de retret que mantenen la majoria de les dones en relació a l'àmbit públic, tant en els aspectes professionals com en els polítics. Nombrosos estudis d'altres països mostren la relació entre les formes de socialització

primària i secundària i aquestes actituds relativament passives de les dones. Vegem, per tant, en quins aspectes subsisteixen encara trets sexistes en el sistema educatiu, malgrat que sovint no siguin clarament percebuts ni pel professorat ni per l'alumnat.

D'una manera sintètica podem assenyalar tres dimensions en les que es mantenen discriminacions sexistes en l'educació:

1) La forma general de la cultura és una forma sexista. Les diverses ciències han ignorat gairebé totalment l'existència de les dones, les seves aportacions a la cultura, i els fets que eren especialment significatius per a elles en relació a allò que històricament podem considerar com àmbits femenins de la cultura. Aquest caràcter androcèntric de la ciència, que comença a ser analitzat i criticat en diversos àmbits acadèmics, té evidentment el seu reflex en l'educació escolar: absència de referències a les dones i a tot allò que han fet, absència d'atenció i de transmissió de coneixements en un conjunt de camps de la cultura; només cal veure, per exemple, la precarietat de l'educació sexual i la forma en què habitualment és desenvolupada, que ignora l'educació emocional i sentimental (4).

En les seves manifestacions més concretes, el sexisme de la cultura apareix també en altres aspectes escolars: els llibres de text, en els quals les referències a les dones solen ser molt limitades i gairebé sempre estereotipades, reproduint les imatges clàssiques de les funcions domèstiques realitzades per dones; els contes infantils, amb la seva unió de prínceps valents i noietes que els esperen i amb la figura de dones sense control masculí, les bruixes, que sempre simbolitzen el mal; però a més del sentit i els personatges que apareixen el tot el material escrit emprat per l'escola, hi ha un altre element cabdal: el llenguatge, que sistemàticament degrada la significació dels termes de connotació femenina i silencia l'existència de dones i nenes

amb la constant referència a "l'home" i al gènere masculí per a designar al conjunt de la humanitat (5).

2) Un altra dimensió en la que es pot constatar la persistència de trets sexistes és la de les relacions que es produeixen en les aules i centres educatius entre professorat i nois i noies, i també entre alumnes dels dos sexes. Diversos estudis han mostrat que les noies reben menor atenció dels professors i professores, que se'ls dirigeixen menys paraules -fet que permet d'avaluar el grau d'atenció- que se'ls fa menys preguntes, se'ls posa menys sovint com a exemple, i, en general, es considera menys important tot allò que fan (6). Els nens i nois, en el seu conjunt, mantenen un paper protagonista en les relacions educatives, ocupen els espais centrals de les aules i patis, els seus jocs i activitats esportives són més valorats, imposen els seus ritmes al conjunt de la classe i de l'escola. Les noies, en canvi, es mantenen en una situació relativament secundària, que s'accentua quan menys atenció reben del docent. Aquests trets de comportament són gairebé sempre inconscients per part dels docents, que creuen tractar a nois i noies per igual i que, malgrat això, actuen en forma discriminatòria, seguint uns patrons culturals que tendeixen a devaluar a les dones i les seves activitats.

3) Un tercer nivell de discriminació que cal esmentar és la posició de les docents dins el conjunt del sistema educatiu. En efecte, malgrat que es tracta d'una professió en la qual les dones són molt nombroses, continuen ocupant unes situacions desiguals: com més important es considera socialment un nivell escolar, menys dones hi trobem, amb l'única excepció de la formació professional, que compta amb menys proporció de professores que el batxillerat, perquè té un caràcter més tècnic. La taula 6 ens mostra els percentatges de dones ensenyants en cadascun dels nivells educatius.

Taula 6

Percentatge de dones entre el professorat, per nivells.
Catalunya. Curs 85-86.

	Sector Públic	Sector Privat	Total
Jardí d'infància	100	99,5	99,6
Parvulari	96,1	96,1	96,9
E.G.B.	67,9	72,6	70,0
Batxillerat	54,8*	48,9	52,3
Formació Professional	33,1	41,3	36,6
Univ. de Barcelona**	31,5	-	31,5

* Inclou Instituts i extensions

** No disposem de les dades de professorat per sexes per a la UAB i per a la UPC.

Font: Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament.
Estadística de l'Ensenyament. Curs 1985-1986. i elaboració pròpia.

Com es pot veure, les dones són molt nombroses en el jardí d'infància, parvulari i E.G.B., però la seva presència va disminuint a mesura que creix l'edat de l'alumnat, amb l'excepció ja esmentada. No disposem de les xifres de professorat de l'UAB i l'UPC per sexes, però, per al conjunt d'Espanya, les dones constitueixen el 25,3% del total de professorat de les facultats i escoles universitàries, durant el curs 83-84, i el 9,4% del professorat de les Escoles Tècniques Superiors. Distribució, per tant, altament desigual, i que s'agreuja quan considerem els llocs que ocupen; en el conjunt d'Espanya les dones formen només el 15,1% del cos de catedràtics d'Universitat, és a dir, hi tenen una presència menor que entre el total del

professorat. Situació que probablement es repeteix a Catalunya, encara que no disposo d'aquestes dades.

Aquesta posició d'inferioritat en relació a la jerarquia docent no sembla en absolut justificada per una preparació menor que la dels homes. Les dades sobre reciclatge de mestres, per exemple, mostren que les mestres tenen més tendència que els seus companys a realitzar cursos, fet que podem considerar com indicador d'un interès professional similar o més elevat per part de les dones (7).

D'altra banda, la menor presència de professores en l'ensenyament superior no solament constitueix una forma de discriminació de les ensenyants, sinó que té també conseqüències negatives en la transmissió d'estereotips sexuals. Nois i noies veuen que les mestres s'ocupen sobretot de les classes d'edats baixes; la seva feina apareix en certa mesura com una continuació del paper maternal; mentre que en les edats altes de l'EGB o en l'ensenyament mitjà i superior, és a dir, en els cicles que semblen tenir una major implicació tècnica, les dones es troben en minoria, corroborant les formes clàssiques de divisió sexual del treball.

Els canvis que cal dur a terme

Tots els trets assenyalats, que de fet no són sinó una mostra del tipus de diferenciacions que encara es mantenen, requereixen una intervenció, que ha de ser feta a la vegada des de l'Administració i des de la població, i dintre d'aquesta, per part de les dones, més conscients i perjudicades en la transmissió d'estereotips sexuals, malgrat que aquesta afecta també negativament als homes, al limitar la llibertat i les possibilitats que tenen en tant que individus.

En aquest aspecte, hi ha un cert nombre de mesures que es poden prendre i que són urgents: la sensibilització del

professorat, tant per mitja de la formació inicial com de la formació permanent; la revisió dels llibres de text; la crítica dels curricula i dels continguts de les diverses ciències; el recolzament a les noies perquè triïn estudis i professions de caràcter científic i tècnic; la valoració positiva de la cultura femenina i l'educació dels nens en el sentit de responsabilitzar-los també de les tasques domèstiques i desenvolupar molt més en ells l'afectivitat, l'increment de les activitats esportives de les noies, l'augment d'escolarització de les dones adultes que tenen nivells educatius molt limitats, la promoció de les mestres i professores. I, més enllà d'aquestes mesures directament vinculades a l'educació escolar, la crítica d'una cultura encara estereotipada i l'establiment d'unes formes de vida molt més igualitàries entre homes i dones, que fomentin la llibertat d'uns i altres per triar el caire de les seves activitats i desenvolupar al màxim les seves capacitats.

Es tracta, evidentment, d'una llarga llista de tasques, molt complexes unes, relativament fàcils de dur a terme les altres. No podem esperar que la cultura canviï en un temps curt; però podem treballar per aconseguir que comenci a canviar des d'ara, si ens ho proposem, perquè tenim moltes coses a fer i a guanyar i no podem permetre que les noves generacions quedin també afectades pels prejudicis i limitacions que tant hem hagut de lamentar nosaltres.

Notes

(1) Es poden consultar, per exemple, les conclusions de la Conferència de Ministres Europeus de l'Educació de l'any 1979 que va tractar del tema de l'educació dels sexes i per a la que van ser elaborats documents extremadament interessants, que mostren la persistència de formes de sexisme en l'educació fins i tot en els països com Suècia, en els que fa molts anys que s'està treballant per aconseguir la igualtat d'homes i dones. Conférence Permanente des Ministres Européens de l'Education L'Education, les sexes et leurs Roles 11 Sessió, La Haya, 10-13 de juny de 1979.

(2) No dispo de xifres detallades per Catalunya, però estudis d'altres països mostren que els rendiments acadèmics de les noies són millors també, en conjunt, en els nivells d'estudis mitjans i superiors.

(3) Institut d'Estudis Metropolitans. Enquesta Metropolitana 1986. Condicions de vida i hàbits de la població de l'Àrea metropolitana de Barcelona Vol. 1. Barcelona 1987.

(4) Aquesta afirmació no pressuposa que l'educació sexual, emocional i sentimental sigui més necessària a les noies que als nois. En refereixo al fet que també dins de la cultura existeixen àmbits que són considerats femenins o masculins, i els femenins no reben la mateixa atenció dins el currículum escolar. I, alhora, no dic que determinats temes culturals siguin, en si mateixos, femenins, o que ho siguin per naturalesa o per essència, sinó que històricament han estat considerats propis de les dones i han format part de l'univers que se'ls atribuïa com a característic.

(5) Existeix una literatura molt ampla sobre aquestes qüestions en llengua anglesa, que mostra a bastament el caràcter androcèntric de la ciència, dels llibres de text i de contes, i del llenguatge. Entre nosaltres s'han realitzat ja alguns estudis d'aquest tipus, no referits directament a Catalunya, perquè es tracta de trets culturals compartits amb altres pobles. Vegeu, per exemple, Moreno, A. (1986) El arquetipo viril protagonista de la historia, Barcelona: laSal; Moreno, M. (1986) Como se enseña a ser niña: el sexismo en la escuela Barcelona: Icaria; Amorós, C. (1985) Hacia una crítica de la razón patriarcal, Barcelona: Anthropos; Careaga, P. (1987) "Modelos masculinos y femeninos en los libros de texto de E.G.B.", a Min. de Cultura. Instituto de la Mujer La investigación en España sobre Mujer y Educación, Madrid; Heras, P. (1987) "El papel de la mujer en la enseñanza y en los libros de texto en Cataluña", a Min. de Cultura. Instituto de la Mujer La investigación en España sobre Mujer y Educación, Madrid; Grupo de Estudios de la Mujer. Dep. de Sociología (1982) El sexismo en la Ciencia ICE/UAB; Durán, A. (ed.) (1982) Liberación y Utopía Madrid: Akal Editor. La llista completa ja és molt més llarga, però incloc aquestes títols com a mostra dels treballs que s'estan produint entorn d'aquest tema.

(6) He estudiat, junt amb C. Brullet, aquest fenomen a Catalunya, sobre una mostra d'onze escoles d'EGB. Els resultats confirmen la situació descrita i permeten d'aprofundir-ne les característiques. M. Subirats i C. Brullet (1988) Rosa y Azul. La transmisión de los géneros en el

sistema escolar Madrid: Instituto de la Mujer, 1982.

Cal dir però que foren necessaris molts més estudis per a copsar tota l'amplitut i característiques de la discriminació sexista en les relacions entre professorat i alumnat.

(7) Es pot veure, per exemple, Generalitat de Catalunya: Departament d'Ensenyament. Estadística de l'Ensenyament. Curs 1985-1986, on figuren les dades sobre reciclatge de professorat de l'ensenyament primari.

ANNEX 2. "PLAN PARA LA IGUALDAD DE OPORTUNIDADES DE LAS
MUJERES: 1988-1990". INSTITUTO DE LA MUJER.

EDUCACION Y CULTURA

El sistema educativo debe ser uno de los instrumentos fundamentales para corregir las desigualdades sociales, entre ellas las que se producen por razón de sexo, contribuyendo así a hacer realidad los principios constitucionales.

La educación conjunta de chicas y chicos constituye ya, por sí misma, un importante elemento corrector de las desigualdades por razón de sexo, puesto que contribuye a fomentar un mejor conocimiento e interacción entre los niños y adolescentes de ambos sexos y, como consecuencia de ello, también a favorecer la igualdad. Parte del problema del tratamiento todavía desigual de niños y niñas y chicos y chicas en el sistema educativo tiene su raíz en que no se han extraído aún todas las consecuencias educativas de la educación mixta y de las oportunidades que ofrece y, por ello, en muchos casos, el sistema educativo confirma los estereotipos de discriminación sexual vigentes en la sociedad y, lejos de contribuir a eliminarlos, los consolida.

Por ello, la política educativa para la igualdad entre los sexos debe tener como objetivo central el desarrollo de la coeducación, fomentando un cambio de actitudes dentro de la práctica escolar que permita preparar a las/os alumnas/os para

asumir responsabilidades tanto en la vida pública como en la privada y posibilite a ambos una inserción menos conflictiva en la vida laboral y doméstica.

El sistema educativo parece empujar de modo diferente a hombres y mujeres hacia distintas elecciones profesionales, de modo que las estudiantes eligen en una proporción muy inferior a sus compañeros varones las carreras científicas y tecnológicas. Pero, aparte de esta diferenciación, en el interior de los procesos educativos mismos se produce a menudo una implícita o explícita confirmación de los roles tradicionales del hombre y de la mujer, con la consiguiente discriminación en perjuicio de las mujeres.

Ahora bien, no todas las desigualdades que se producen dentro del sistema educativo tienen su clave en el propio sistema. Muchas de ellas tienen su origen en el sistema social en general, y de manera específica en los medios de comunicación. Por lo cual, para la consecución de la igualdad en la educación es necesario, al mismo tiempo, arbitrar medidas de carácter cultural que fomenten un cambio en la imagen que de las mujeres se

transmite a través de la publicidad y de los medios de comunicación en general.

Esta política en favor de la igualdad en la educación y la cultura se estructura alrededor de cinco objetivos básicos: 1) combatir los estereotipos sexistas en el material didáctico y en los currícula; 2) fomentar el cambio de actitudes en el profesorado a

través de la sensibilización y de la formación inicial y continua; 3) garantizar la igualdad de oportunidades para las chicas y los chicos en el acceso a todas las formas de enseñanza y a todos los tipos de formación, con el fin de hacer posible que todas las personas desarrollen plenamente sus aptitudes; 4) adecuar la educación permanente a las necesidades específicas de las mujeres; 5) fomentar en los medios de comunicación una imagen de las mujeres no discriminatoria ni estereotipada.

OBJETIVO 2.1.

**Combatir los estereotipos
sexistas en el material didáctico
y en los currícula.**

Los textos y, en general, los materiales didácticos, a menudo son transmisores de los estereotipos vigentes en la sociedad acerca de los roles sexuales diferenciados y discriminatorios para la mujer. Los estereotipos pueden aparecer no sólo en forma de texto, de ideología verbalmente expresada, sino también en forma gráfica y de imagen. Con frecuencia son implícitos más que explícitos, y entonces su presencia puede pasar inadvertida, sin que por ello sea menos eficaz. Ejemplo de esto pueden ser los enunciados de problemas en libros de Matemáticas, donde aparecen hombres debiendo resolver cuestiones tecnológicas y mujeres haciendo cuentas con la compra en el mercado.

Los estereotipos son también transmitidos por las materias mismas que son objeto de enseñanza y de aprendizaje, principalmente en talleres y actividades optativas, donde es frecuente que los chicos elijan actividades de orientación tecnológica, mientras las chicas se aplican a tareas de bordado. En general las prácticas educativas a menudo privan a las chicas de experimentar con un amplio abanico de materiales, con que trabajan los chicos, pero también sucede a la inversa, los chicos se ven excluidos de la experiencia con actividades que se consideran típicas de sus compañeras.

Por otra parte, los contenidos de las distintas áreas curriculares siguen teniendo al hombre como centro y medida de todo, impidiendo un conocimiento global de la realidad pasada y presente de las mujeres y dificultando la identificación de las niñas y las jóvenes con modelos femeninos no tradicionales.

A partir de estas consideraciones acerca de este primer objetivo, se desarrollarán las siguientes actuaciones:

ACTUACION 2.1.1.

Recomendaciones sobre contenidos no discriminatorios en libros de texto y materiales didácticos.

El Ministerio de Educación y Ciencia elaborará un conjunto de criterios claramente especificados para asegurar que los libros de texto y otros materiales didácticos no incorporen contenidos discriminatorios entre sexos. Aun en el caso de que el Ministerio liberalice la edición de libros de texto y materiales didácticos, prescindiendo del requisito de autorización previa, los criterios de referencia pueden ser objeto de recomendaciones a las editoriales y casas productoras, para que los tengan en cuenta y los incorporen a su producción. Las recomendaciones prácticas derivadas de estos criterios han de ser tan concretas como sea posible, descendiendo a ilustraciones particulares que ejemplifiquen el modo de instaurar una didáctica no discriminatoria en las distintas áreas y disciplinas: no sólo en las Ciencias Sociales, la Historia o la Lengua, sino también en las Ciencias Físicas, las Matemáticas y el Dibujo.

ACTUACION 2.1.2.

Distinciones a textos y materiales didácticos para la igualdad educativa de los sexos.

Aparte de las recomendaciones generales para las editoriales y casas productoras de materiales didácticos, el Ministerio de Educación y Ciencia contribuirá a favorecer una educación igual entre los sexos, mediante el establecimiento conjunto o alternativo de:

- a) Un premio para el libro de texto o conjunto de materiales didácticos que se haya distinguido especialmente por su contribución a la interpretación no sexista de la sociedad y/o de la historia, así como a la transmisión didáctica de esta interpretación.
- b) Una distinción oficial a los textos y conjuntos de materiales didácticos que no sólo satisfagan los requerimientos mínimos frente a la discriminación entre sexos, sino que a juicio del Ministerio hayan resuelto con particular acierto los problemas inherentes a la presentación no sexista de sus contenidos. De la distinción así otorgada quedaría constancia impresa o permanente en el propio libro o material didáctico.

ACTUACION 2.1.3.

Establecer cursos de aprendizaje práctico de todas las destrezas y actitudes necesarias para la vida doméstica en la enseñanza obligatoria.

Los cambios que han experimentado los papeles de las mujeres y de los hombres hacen necesaria la preparación de ambos sexos para asumir las responsabilidades de la vida privada y doméstica. Para ello es necesario desarrollar conocimientos, habilidades y destrezas relativas a la salud, al cuidado y atención de las personas, y, en general,

todas aquellas vinculadas al papel tradicional de las mujeres, que deben considerarse igualmente importantes en la educación integral de todas las personas.

Estos contenidos deberán recogerse en el futuro ordenamiento del sistema educativo. Los aspectos técnicos y de destreza podrían incluirse en el área de tecnología y los que tienen que ver con las actitudes, el cuidado y atención a las personas, en el área de educación para la salud.

ACTUACION 2.1.4.

Promover la actividad física y deportiva de las niñas.

Las observaciones realizadas de forma sistemática en los centros escolares ponen de manifiesto que la única segregación que persiste de manera formal se produce en las actividades relacionadas con el cuerpo y especialmente en las actividades físicas y deportivas.

Por otra parte, estudios realizados en otros países comienzan a relacionar la menor actividad física y deportiva de las niñas con las dificultades y el menor interés de las mismas por las asignaturas de Ciencias (especialmente la Geometría, la Física, etc.).

Las/os investigadoras/es sobre el tema del deporte en relación a las mujeres afirman que en el único nivel donde se producen diferencias, debidas a la constitución física distinta entre hombres y mujeres, es en el deporte de alta competición.

Para esta actuación hay que asegurar, mediante la normativa adecuada, que las clases de Educación Física sean mixtas. Potenciar la actividad física de las niñas a través de la formación de equipos mixtos y promover actividades deportivas que faciliten la participación de chicos y chicas. Asimismo se realizará una campaña de imagen para interesar a las niñas y mujeres en la práctica del deporte.

ACTUACION 2.1.5.

Introducción de la educación sexual, dentro de la educación para la salud, en la enseñanza no universitaria.

Para conseguir una educación integral e igualitaria que desarrolle todas las posibilidades de las personas, es necesario que los chicos y las chicas reciban una formación suficiente que les permita el desarrollo global de su personalidad y les posibilite unas relaciones afectivas y sexuales no conflictivas.

Esta actuación adquiere un carácter de urgencia ante los datos de embarazos no deseados en jóvenes y de abortos provocados.

Para ello es necesario recoger en los currícula, con carácter interdisciplinar, todos los aspectos que se relacionen con la educación sexual (biológicos, sociológicos y psicológicos). Este objetivo debe ser asumido desde los Consejos Escolares de Centro para asegurar la participación de las/os madres/padres, profesorado y estudiantes, y reciclar al profesorado en este campo. Especialmente a los/as tutores/as que deberían ser los encargados de coordinar y globalizar todos los aspectos a tener en cuenta.

ACTUACION 2.1.6.

Introducción en las distintas áreas del currículum de todas las aportaciones con que las mujeres han contribuido y contribuyen al desarrollo de la cultura a lo largo de la historia.

Se recogerán en los proyectos curriculares del futuro ordenamiento del sistema educativo todos los aspectos de la historia de las mujeres que ya han sido investigados y se conocen. Asimismo, se fomentarán y financiarán las investigaciones necesarias para avanzar en un mejor y más completo conocimiento de la realidad pasada y presente de las mujeres. Se tendrá en cuenta la importancia del movimiento feminista y la necesidad de que las alumnas y alumnos conozcan su historia.

OBJETIVO 2.2.

Fomentar el cambio de actitudes en el profesorado a través de la sensibilización y de la formación inicial y continua.

La educación mixta de chicos y chicas constituye el marco general que hace posible experiencias y procesos de interacción entre ambos sexos. Sin embargo, el hecho físico de la educación conjunta no siempre se ve acompañado de los procesos pedagógicos y sociales que serían capaces de darle pleno desarrollo y efectividad. Hay que resaltar que a menudo el profesorado efectúa agrupamientos de sus alumnos/as en determinados trabajos o actividades, con arreglo a criterios de sexo, con lo que importantes actividades se desarrollan de modo semejante a como se producirían en el marco de una educación segregada por sexos.

Esta situación aconseja al Ministerio de Educación orientar al profesorado acerca de cómo puede intervenir en los procesos de interacción entre sus alumnos/as, con objeto de que, en contra de los estereotipos sociales dominantes, la educación mixta se oriente hacia una real coeducación que desarrolle la igualdad entre ambos sexos. A este fin se encaminan las actuaciones propuestas a continuación:

ACTUACION 2.2.1.

Incorporación de la temática de la igualdad educativa entre los sexos, en la formación inicial y continua del profesorado.

Los estudios realizados sobre la actitud del profesorado y la interacción que se produce en las aulas han permitido constatar que los/as profesores/as contribuyen a la transmisión de estereotipos sexistas de forma inconsciente y que, en general, carecen de conocimientos acerca de la discriminación de las niñas y las mujeres en el sistema educativo. Esta falta de formación aparece como un obstáculo fundamental a la hora de poner en marcha una política para la igualdad entre los sexos en el sistema educativo.

Por ello se promoverá la integración de una formación inicial en la pedagogía de la igualdad de oportunidades entre los sexos, en los currícula de las distintas Universidades. Y se ampliará y reforzará, una vez realizado su seguimiento y evaluación, el programa de formación continua del profesorado orientado a eliminar la discriminación por razón de sexo en la práctica escolar, que se ha iniciado en el curso 1986/87 mediante convenio entre el Ministerio de Educación y Ciencia y el Instituto de la Mujer. Este programa de formación deberá alcanzar en los próximos tres años, por lo menos, al 30 % del profesorado en activo.

ACTUACION 2.2.2.

Instrucción ministerial sobre prácticas educativas para la igualdad.

El Ministerio de Educación y Ciencia elaborará una circular o instrucción con orientaciones concretas, dirigidas a las direcciones de los Centros y, a través de éstas, a todo el profesorado, recomendando prácticas educativas que aseguren la igualdad y la comunicación entre chicos y chicas, tanto en el aula y en las actividades propiamente académicas, como en las actividades extraescolares.

El contenido principal de dicha instrucción se referirá a temas como los ya señalados anteriormente: criterios no sexistas en agrupamientos del alumnado, para determinadas actividades o determinados fines; asignación indistinta a chicos y chicas de tareas en el aula o fuera de ella; distribución no sólo equitativa, sino propiamente compartida de todos los espacios disponibles en el centro; aprovechamiento de las oportunidades que ofrece la convivencia de niños y niñas en el aula y su mutua interacción, como factor de enriquecimiento en el desarrollo de la personalidad de ambos sexos.

ACTUACION 2.2.3.

Elaboración de una guía del profesorado para la igualdad educativa entre los sexos.

Como complemento de la medida anterior y para su desarrollo, el Instituto de la Mujer cooperará con el Ministerio de Educación y Ciencia en la preparación de una guía del profesorado para la igualdad educativa, donde, ante todo, estén contenidos los principios y criterios que hayan sido objeto de recomendación expresa en la instrucción oficial. Esta guía deberá ilustrar dichos principios con prácticas concretas al alcance del profesorado en los distintos niveles educativos y, además, incorporar ulteriores sugerencias, de libre adopción por parte del profesorado en orden a actividades complementarias. Entre estas últimas, pueden señalarse: preparación de posters y carteles en el aula acerca del tema de la igualdad de los sexos y de la relación entre ellos; concursos de redacción sobre el mismo tema; dramatizaciones y juegos de roles donde chicos y chicas, de manera sistemática, desempeñen papeles tradicionalmente atribuidos al otro sexo.

ACTUACION 2.2.4.

Fomento de las actividades de los grupos de renovación pedagógica que trabajen para la igualdad entre los sexos en el sistema educativo.

Cualquier cambio que se quiera realizar en el campo educativo será imposible o, al menos, más difícil si no se cuenta con la participación activa del profesorado.

En la actualidad existen grupos trabajando en este campo que son un elemento necesario para que la política que se promueva desde el Ministerio pueda extenderse al conjunto del profesorado.

Esta actuación se realizará a través de ayudas para las actividades de investigación en el aula, elaboración de materiales, difusión de experiencias, etc.

ACTUACION 2.2.5.

Realización de una experiencia piloto de aplicación y seguimiento de los principios constitucionales de igualdad.

Esta experiencia se realizará en algunos centros educativos con el objetivo de observar y analizar las discriminaciones que se producen en la práctica escolar.

Para ello se contará con la presencia de asesoras/es para la igualdad de oportunidades que realizarán no sólo una primera fase de detección de los problemas, sino que serán también responsables tanto de proporcionar información y asesoramiento, como de impulsar todas las actividades necesarias para corregir las desigualdades que se detecten.

OBJETIVO 2.3.

Garantizar una igualdad de oportunidades para las chicas y chicos en el acceso a todas las formas de enseñanza y a todos los tipos de formación, con el fin de hacer posible que todas las personas desarrollen plenamente sus aptitudes.

Es un hecho que las mujeres, una vez terminada la enseñanza obligatoria, se orientan principalmente hacia estudios de tipo general y, más tarde, hacia estudios superiores de letras y son minoría en los estudios superiores de carácter técnico. También es cierto que después de la enseñanza obligatoria, la tasa de desescolarización femenina es ligeramente superior a la masculina. Sin embargo, los resultados académicos de las chicas tanto en la Primaria como en la Secundaria son ligeramente superiores a los de sus compañeros, obteniendo en general mejores calificaciones y repitiendo menos.

La contradicción de estos datos manifiesta que las elecciones escolares y profesionales de las niñas y de las mujeres están más marcadas por su condición genérica de mujeres que por su nivel de capacidad o rendimiento escolar.

Por ello, para garantizar una igualdad de acceso no sólo teórica, sino real, se proponen las siguientes actuaciones:

ACTUACION 2.3.1.

Orientación escolar y profesional no discriminatoria que promueva la diversificación de las opciones escolares y profesionales de ambos sexos.

Las experiencias de otros países demuestran que una orientación escolar no discriminatoria es un elemento eficaz para corregir estos desequilibrios y conseguir la diversificación necesaria para adecuar la educación de las mujeres al mercado de trabajo.

Para esta actuación es conveniente elaborar documentos y textos de información y orientación profesional, que faciliten a las mujeres la elección de carreras y profesiones no tradicionales, proporcionando lo más pronto posible una información sobre la relación entre las elecciones escolares y las futuras salidas profesionales y retrasando al máximo el momento de elección, dado que las elecciones precoces favorecen la elección de estudios tradicionales y mantienen la segregación.

Asimismo es necesario establecer una cooperación eficaz entre los servicios de orientación, los enseñantes y los padres, así como entre éstos y los servicios de orientación de las oficinas de empleo. Las personas encargadas de diseñar y desarrollar los programas de orientación deberán tener un conocimiento del mercado de trabajo y de los problemas específicos que plantea la orientación de las jóvenes.

A partir de la experiencia piloto de orientación que se está realizando en el primer ciclo de la reforma de Enseñanzas Medias, que supone un primer paso en este sentido, se podría evaluar y estudiar la posibilidad de generalizar la orientación escolar en la enseñanza

secundaria y diseñar para las/os orientadoras/es un módulo de formación específico.

En el resto de la enseñanza obligatoria, la formación continua del profesorado en la problemática de la igualdad entre los sexos puede ser un instrumento que, de forma general, coopere a la ampliación y la diversificación de las opciones escolares y profesionales de las niñas y de las mujeres.

ACTUACION 2.3.2.

Promover las investigaciones necesarias que permitan conocer mejor los mecanismos que impiden la real igualdad de oportunidades.

Algunos datos sobre la desigualdad entre hombres y mujeres en el acceso a distintos estudios superiores y a distintas profesiones son suficientemente claros y conocidos. Sin embargo, la información acerca de la distribución por sexos en tales estudios y profesiones no basta para conocer los mecanismos determinantes por los que tal distribución llega a producirse. Es aquí donde se echan de menos estudios que, más allá de lo descriptivo de una situación real de desigualdad de oportunidades, intenten esclarecer los procesos a través de los cuales se consolida progresivamente la desigualdad, identificando principalmente los momentos y puntos cruciales en los que la igualdad educativa de ambos sexos ante la Ley se escinde, de hecho, en una desigualdad efectiva en las oportunidades de acceso a ulteriores niveles educativos y/o posteriores elecciones profesionales.

Hace falta, por tanto, llevar a cabo y/o promover investigaciones para la identificación de esos mecanismos selectores dentro del sistema educativo. Por esto se financiarán proyectos individuales o colectivos de investigación sobre la realidad educativa de la desigualdad entre sexos y sobre las posibilidades de superar esta desigualdad.

Por otra parte, es también necesario recoger todos los datos que nos permitan conocer los puestos que ocupan las mujeres en el sistema educativo, con vistas a tomar medidas que corrijan la desigualdad. Así como estudiar el nivel de participación femenina en la Educación Compensatoria y en la Formación Profesional en alternancia, etc., y desagregar por sexo el reparto de las becas para estudios e investigaciones concedidas hasta el momento.

ACTUACION 2.3.3.

Arbitrar medidas específicas para asegurar el acceso igualitario de las niñas a las nuevas tecnologías en el sistema educativo no universitario.

Las niñas y las mujeres realizan opciones profesionales muy reducidas y tienen una especial dificultad para acceder a los estudios técnicos y científicos. Potenciar el interés de las niñas por las nuevas tecnologías es un mecanismo para conseguir una mayor diversificación de opciones profesionales y, por tanto, una mejor adecuación entre la educación y el empleo de las mujeres.

Para la realización de esta actuación se evaluará y generalizará la experiencia de investigación-acción, para fomentar el interés de las niñas hacia las nuevas tecnologías de la información, que se está realizando este curso escolar a propuesta del grupo de trabajo para la igualdad de oportunidades de las niñas en la educación de Comunidades Europeas. Y se diseñarán programas de formación para los profesores en el marco de los Proyectos Atenea y Mercurio.

OBJETIVO 2.4.

Adecuar la educación permanente a las necesidades específicas de las mujeres.

Una política de igualdad de oportunidades para las mujeres en el campo educativo tiene que responder a la situación y a las necesidades de dos colectivos diferentes. Por un lado, hay que plantear un plan de acción para las niñas y las mujeres jóvenes, que es a lo que responden los objetivos y las actuaciones anteriores y, por otro, dar respuesta a las necesidades de las mujeres que, por cuestiones históricas o de otra índole, no tuvieron acceso a la educación o la abandonaron sin completar su formación. Por tanto, se impone una doble política compensatoria que dé respuesta tanto a las desigualdades que todavía genera el sistema educativo como a las que son producto de un sistema anterior fuertemente discriminatorio para las mujeres.

No podemos olvidar que las tasas de analfabetismo indican que por cada hombre analfabeto hay 2,6 mujeres que no saben leer ni escribir. Y, en general, dentro de los grupos de más edad, el nivel de formación de las mujeres es más bajo que el de los hombres. Por otra parte, la educación permanente de las mujeres es un mecanismo muy eficaz para potenciar su participación en el desarrollo de la comunidad.

Para la consecución de este objetivo sería necesario desarrollar las actuaciones que a continuación se describen:

ACTUACION 2.4.1.

Estudiar las dificultades de las mujeres en la educación permanente y formular los programas adecuados para que respondan a sus necesidades.

En general la educación permanente se dirige de hecho a mujeres que al no realizar un trabajo fuera del hogar y al estar sujetas por sus actividades al ámbito de lo doméstico, no participan en la vida social, cultural y política. Estas mujeres se hallan marginadas y hace falta realizar programas que fomenten su participación en la vida comunitaria y su formación para incorporarse a la vida social activa.

Para esta actuación es necesario adecuar los horarios de los cursos a las responsabilidades familiares de este colectivo y tener en

cuenta la diversidad de situaciones. Las necesidades de las mujeres analfabetas no son las mismas que las de las mujeres con escasa preparación; ni la situación en el medio rural es la misma que en el urbano; por otra parte, habrá que considerar la situación de las mujeres que necesiten un reciclaje de sus conocimientos básicos para poder reintegrarse al mercado de trabajo, etc.

ACTUACION 2.4.2.

Promover la práctica deportiva de las mujeres.

Se realizará una campaña bajo el título genérico de «La mujer y el deporte», con el objetivo de que todas las mujeres consideren la práctica deportiva como una actividad normal en su vida cotidiana. Esta campaña tendrá como soportes tanto los medios de comunicación (Radio, TV y Prensa) como una serie de publicaciones (folletos, carteles, pegatinas, etc.).

OBJETIVO 2.5.

Fomentar en los medios de comunicación una imagen de las mujeres no discriminatoria.

A través de los medios de comunicación se sigue dando, con frecuencia, una imagen tradicional de la mujer, diferenciando comportamientos entre mujeres y hombres con criterios estereotipados, que no reflejan ya la realidad social.

Dado que la población femenina tiene un menor hábito de lectura, sobre todo de prensa escrita, la información le llega prioritariamente por radio y televisión. La emisión, en estos medios, de programas informativos y formativos para la mujer puede suponer un paso adelante en la superación de estereotipos tradicionales y contribuir a sensibilizar a la opinión pública sobre la necesidad de adecuar los comportamientos y las estructuras sociales a la transformación del papel de la mujer en la sociedad.

Para lograr el objetivo descrito, se proponen las siguientes actuaciones:

ACTUACION 2.5.1.

Establecer mecanismos de colaboración entre el Ente Público RTVE y el Instituto de la Mujer.

Para esta actuación se propone la firma de un Acuerdo Marco entre los dos organismos, en el que se contemplen los contenidos siguientes, referidos tanto a la radio como a la televisión:

- a) Evitar en la programación las imágenes o modelos estereotipados que impliquen superioridad o inferioridad de hombres o mujeres.
- b) Aumentar el número de programas que tratan de la problemática de la mujer y reflejan el cambio de mentalidades sobre el papel social de las mismas.
- c) Incluir siempre, en los programas donde se debatan aspectos generales, el punto de vista de las mujeres, aumentando su participación numérica en ellos.
- d) Procurar que en los programas infantiles se presenten a los niños y a las niñas en situación de igualdad.
- e) Utilizar la programación matinal, cuya audiencia es mayoritariamente femenina, para programas de información y formación básica dirigidos a las mujeres.

ACTUACION 2.5.2.

Procurar eliminar en la publicidad los estereotipos sexistas y cualquier utilización vejatoria del cuerpo del hombre y de la mujer, especialmente en la publicidad emitida por Televisión Española.

El análisis de la imagen de la mujer utilizada por la publicidad que se ha hecho estos últimos años en numerosos países, incluida España, revela que ésta es estereotipada, contribuyendo con ello a mantener y favorecer prejuicios sexistas sobre el papel que deben desempeñar las mujeres en la sociedad. En algunos países se han adoptado mecanismos jurídicos o de control para evitarlo y conseguir que la publicidad refleje una imagen de la mujer consecuente con el cambio social producido.

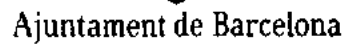
La Administración adoptará, por ello, una actitud ejemplificadora en el contenido de los mensajes y campañas publicitarias que patrocine, asegurándose de que la imagen de la mujer sea positiva y no discriminatoria.

Se establecerá el diálogo conveniente con el Consejo de Radio y Televisión a fin de que las normas de admisión de publicidad en RTVE se adecuen a lo señalado en el artículo 5 de la Convención de las Naciones Unidas sobre eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer.

Se dará especial importancia a que las normas de admisión de la publicidad dirigida a niñas y niños (como, por ejemplo, la de

juguete; eviten la difusión de ideas estereotipadas de inferioridad o superioridad de cualquiera de los sexos.

El Anteproyecto de Ley sobre Publicidad incluirá las correspondientes disposiciones para el adecuado tratamiento de la imagen de la mujer en la publicidad, declarando, por tanto, ilícita aquella que atente a la dignidad de la persona y a los derechos y valores constitucionales, estableciéndose, asimismo, los mecanismos de acción contra los anuncios discriminatorios.

4 EDUCAR EN LA IGUALTAT

ACTUACIÓ 20

SUPRESSIÓ DELS CONTINGUTS SEXISTES DE L'ENSENYAMENT.

Després de la família, l'escola és l'ambient que més influeix en la mentalitat i els hàbits dels nens, és un dels factors principals en la formació de la seva personalitat.

Qualsevol iniciativa per a la igualtat entre homes i dones ha de començar, per tant, educant les noves generacions en aquests principis.

La implantació generalitzada de la coeducació ja és un important avenç, però és insuficient si no s'acompanya d'un ambient no discriminatori, i això no es produeix en l'actualitat.

Els llibres de text continuen transmetent models de valors d'homes.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA posarà els mitjans adequats per tal de revisar els llibres de text de l'ensenyament, amb l'objectiu de dotar-los d'un contingut que no prejudgi els rols dels sexes.

DEPARTAMENTS IMPLICATS: Departament d'Ensenyament.

ACTUACIÓ 21

ORIENTACIONS DEL PROFESSORAT PER CORREGIR LES ACTITUDS SEXISTES.

L'actitud que adopten els mestres respecte a les relacions amb l'altre sexe, a l'hora de transmetre als nens una educació bé sexista bé igualitària té tanta importància o més que els llibres de text.

Atès que els mestres, com la resta de la societat, també són producte d'un ambient i d'un sistema educatiu sexista, és difícil esperar que, d'una manera generalitzada, transmetin un sistema de valors igualitaris als seus alumnes.

Cal, per tant, prendre les mesures per ajudar-los a adoptar les noves actituds pedagògiques que requereix una educació igualitària.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA vetllarà perquè a qualsevol forma de reciclatge dels professors i en tots els recursos a l'efecte s'inclouï la formació de l'actitud pedagògica no sexista.

DEPARTAMENTS IMPLICATS: Departament d'Ensenyament.

43

ACTUACIÓ 22

ELS APRENTATGES DE LA LLAR A L'ENSENYAMENT OBLIGATORI.

La divisió tradicional del treball de la llar és un dels principals vehicles de transmissió de la mentalitat no igualitària als infants.

Aquesta divisió del treball s'accentua quan es generalitza el treball de la dona fora de la llar.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, un cop realitzats els estudis i els treballs preparatius que calguin i dins l'àmbit competencial propi, inclourà als continguts dels currículums de l'ensenyament els aprenentatges de la llar sense distinció del sexe de l'alumne.

DEPARTAMENTS IMPLICATS: Departament d'Ensenyament.

ACTUACIÓ 23

FER PARTICIPAR LES APA I ELS CONSELLS ESCOLARS EN EL FOMENT DE LA IGUALTAT A LES ESCOLES.

La llar constitueix el marc on els infants aprenen llurs models bàsics de conducta. Per això, una relació no igualitària entre els pares en l'àmbit familiar fa difícil qualsevol intent de transmetre un missatge de signe contrari a l'escola.

Aquesta circumstància fa necessari que, a l'hora d'educar els infants en els principis de la igualtat entre homes i dones, calgui també plantejar-se la difusió d'aquesta orientació entre els pares.

És en aquest context que les associacions de pares d'alumnes juguen un paper molt important en donar suport, com en altres aspectes, a la tasca de l'escola en la llar; i vetllar per la participació igualitària de les noies i els nois en les assignatures escolars i en les activitats tant si són d'esbargiment com extraescolars.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA elaborarà i portarà a terme un pla de difusió entre les APA i els consells escolars dels principis igualitaris i de la complementació de les vies formatives de l'escola i la llar en l'educació igualitària.

DEPARTAMENTS IMPLICATS: Departament d'Ensenyament.

ACTUACIÓ 24

PROGRAMES D'EDUCACIÓ SEXUAL A LES ESCOLES.

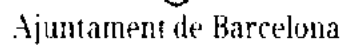
Les tendències més liberals en els costums sexuals de la joventut és un tret característic de les societats actuals. No obstant això, aquest fenomen no va acompanyat d'un augment paral·lel de la informació sobre aquestes qüestions entre els joves.

La confluència d'ambdues circumstàncies provoca un augment significatiu dels embarassos no desitjats entre nenes i noies menors d'edat, i altres problemes greus per a la seva formació i preparació per a l'edat adulta.

Aquests fets posen de manifest la necessitat de portar a terme en les escoles cursos d'educació sexual, els quals permetin als joves enfocar la seva vida sexual de forma responsable, rebre una bona informació sobre tots els temes que els interessin en el camp de l'educació sexual.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA introduirà als curricula de l'ensenyament primari i secundari els programes d'educació sexual a les escoles, de manera adequada a l'edat i capacitat de comprensió dels alumnes.

DEPARTAMENTS IMPLICATS: Departament d'Ensenyament.
Departament de Sanitat i Seguretat Social

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL
GRUP DE TREBALL SOBRE "DROGODEPENDÈNCIES"

**ANNEX 1. INCORPORACIÓ AL PLA MUNICIPAL D'ACCIÓ SOBRE DROGO-
DEPENDÈNCIES (PMAD) DELS SUGGERIMENTS I RECOMANA-
CIONS DEL GRUP DE TREBALL SOBRE DROGODEPENDÈNCIES.**

Incorporació al PMAD dels suggeriments i recomanacions del Grup de Treball sobre drogodependències.

INTRODUCCIO

Al final de les tasques dels Grups de Treball de Participació Social, el Consell Municipal de Benestar Social aprovava per unanimitat les propostes i conclusions de tots i cadascun dels grups.

Conseqüentment amb aquesta aprovació, el PMAD, que ha estat present en les deliberacions i sessions del Grup de Treball de Drogodependències, ha fet seus els suggeriments i les recomanacions, i en la mesura que ho han permès les seves competències i recursos els ha incorporat a les seves línies d'actuació.

Exposem a continuació per capítols l'estat de la situació en l'assumpció per part del PMAD de cadascun dels esmentats suggeriments i recomanacions.

PREVENCIÓ

1. Potenciar la informació

El Pla ha fet de la informació un dels seus eixos d'actuació, i així en la informació general sobre recursos dirigida als afectats i el seu entorn més immediat ha incorporat últimament material pensat per a col·lectius i situacions més específiques.

Pot afegir-s'hi que per l'any 1990, s'aprofundirà en la línia d'aquesta major especificitat, un cop que la informació general sobre recursos es considera assegurada mitjançant la distribució de més de 35.000 opuscles.

2. Dotació tècnica per a la prevenció en els Districtes.

D'acord amb les recomanacions, el PAMD subvenciona la realització de programes específics d'actuació que poden prevenir la contractació d'un tècnic per a la seva dinamització en aquells Districtes que ho considerin

necessari. Els 1507 4 Districtes: Ciutat Vella, Santa-
Catalina, Sant Andreu i Nou Barris han rebut del
suport del TMAD per desenvolupar programes específics de
prevenció.

Per 1990 es mantenen els ajuts als Districtes com a
responsables últims de les intervencions preventives.

Existeix un servei tècnic format per 5 professionals
en Serveis Socials per a l'assessorament dels Districtes
en aquest camp.

3. Actuació per zones de risc.

Els 4 plans de Districtes als que fem referència en
el punt 2 s'han implementat en zones identificades com
de risc: Zona Franca, Poble Sec, REnfe-Meridiana, Bon
Pastor i les zones més conflictives de Ciutat Vella.

4. Treball amb famílies de nivells socio-culturals més baixos.

Entre el material d'informació editat destaca
l'opuscle destinat a pares amb fills toxicòmans,
elaborat en col.laboració amb Llevant. S'ha mirat
especialment que el contingut sigui accessible a les
persones de pràcticament qualsevol nivell socio-
cultural.

Altrament, i dins els programes d'alguns Districtes,
com el de Sant Andreu s'ha previst el contacte directe
amb les famílies afectades.

5. Prevenció en el marc escolar.

A través del Servei de Promoció de la Salut de l'IMS
s'ha posat en marxa un projecte pilot de prevenció en el
marc escolar. En el marc d'aquest projecte s'ha
realitzat un vídeo sobre prevenció: "La generación de la
ruptura".

6. Formació de professionals d'intervenció social.

Està previst incloure en 1990 i fins dels programes de formació de l'IMAE, la sensibilització i formació dels informadors de base, animadors socio-culturals i altres treballadors de serveis personals, com persones més en contacte amb els afectats dins de contextos inespecífics.

7. Utilització dels mitjans de comunicació social.

S'està en contacte permanentment amb més de 40 professionals dels mitjans de comunicació als quals es fa arribar informació i documentació que ajudin a tenir una dimensió més objectiva i menys sensacionalista del problema.

El tema de la limitació de la publicitat escapa a les competències municipals encara que en el camp esportiu l'Ajuntament està col·laborant amb el COOB en el projecte "Olimpiades sense fum", que preveu l'existència d'espais en què no es pugui fumar.

8. Compliment de la prohibició de la venda d'alcohol i tabac a menors.

L'Ajuntament, amb escasses competències en aquest camp, intervé administrativament sobre bars i locals que no compleixen les lleis.

9. Difusió del servei telefònic d'informació i assessorament.

S'han distribuït més de 30.000 fulletons que ho recullen.

A més, i per facilitar el seu accés, aquest servei telefònic serà gratuït.

10. Sensibilització AA.VV., APAs, etc.

D'acord amb la proposta i per evitar un alarmisme innecessari, s'està contactant amb AA.VV., APAs, etc., en el marc de projectes i actuacions concretes. Així, p.ex., en el projecte PASE, s'han editat tríptics

d'informació per a famílies i es preveuen reunions amb les AFAA, etc.

Quant a les famílies amb membres toxicòmans, ens hem de referir un altre cop al fulletó d'Orientacions per a ells, on s'ha buscat insistir en la necessitat d'una corresponsabilització família-addicte que fugi de la culpabilització i eviti una angoixa en molts casos paralizzadora.

11. Prevenció i informació sobre la SIDA.

Es té molt en compte el problema de la SIDA dins de la campanya d'informació i prevenció de conductes de risc en els grups més problematitzats, als que p.ex. va dirigit el còmic del dossier realitzat per la Càtedra d'Antropologia amb subvenció del PMAD.

Per altra banda, a partir de 1990 s'ampliarà el programa d'administració d'isonacida a toxicòmans afectats de SIDA.

ASSISTÈNCIA I REINSERCIÓ

1. Diversificació de la resposta assistencial.

Dins de l'estratègia per flexibilitzar l'assistència, el PMAD està fent un esforç per ampliar la seva resposta assistencial: ampliació dels pisos terapèutics i els tallers ocupacionals, inclusió de toxicòmans en programes ocupacionals, famílies d'acollida i programes d'agonistes i antagonistes.

En el camp de les respostes amb agonistes, el PMAD de Barcelona, en funció de les necessitats dels afectats, està estudiant l'obertura en breu termini de serveis de tractament amb metadona, que preveuen tant la deshabitució progressiva com el manteniment per a addictes que no accepten programes lliures de drogues.

- A. i B. Noves estratègies per arribar a més toxicòmans i facilitar el seu contacte amb els centres especialitzats.

El còmic de la Càtedra d'Antropologia forma part de l'esmentades estratègies per a entrar en contacte amb els grups de toxicòmans més allunyats de les institucions. Per augmentar i avaluar l'eficàcia d'aquesta intervenció s'han fet a mans 1.000 exemplars i s'han passat a continuació 350 enquestes per a conèixer la impressió del destinatari.

Per una altra banda, i en col.laboració amb la Generalitat de Catalunya s'està fent un esforç de coordinació entre les xarxes atenció sanitària i de l'atenció específica de toxicomanies, a partir de la seva distribució territorial.

4. Coordinació entre l'Ajuntament i la Generalitat per garantir l'assistència integral i flexible.

El Conveni en matèria de Drogodependències signat entre l'Ajuntament i la Generalitat recull textualment aquesta necessitat en la clàusula 7. Per a operativitzar aquesta col.laboració, l'òrgan Tècnic del Pla de Drogues de la Generalitat està representat en totes les Comissions Tècniques del PMAD, entre les que destaca la d'Assistència i Reinserció.

5. Unificació de criteris dels professionals de l'Assistència.

Amb l'objectiu d'unificar els seus criteris, en la Comissió Tècnica d'Assistència i Reinserció estan presents els directors dels 9 Centres d'Atenció als toxicòmans de la ciutat, tant els municipals com els no municipals.

L'última concreció de l'esmentada unificació és l'elaboració d'un protocol comú de la visita amb un scrinning orgànic dels pacients.

6. Rehabilitació en el medi urbà.

S'està duent a terme una redistribució de recursos de tal manera que per ex. ha disminuït els temps d'estada en Comunitat Terapèutica i han augmentat els recursos més inserits en el medi urbà que s'indicaven en el punt 1.

7. Adequació del sistema informàtic.

Ja està consolidada la informatització dels 4 Centres municipals i en fase d'implantació en els no municipals.

8. Oferta de serveis als toxicòmans empresonats.

Malgrat la insistent demanda del PMAD per a concretar aquesta proposta, no s'ha obtingut resposta de la Generalitat, que a través del Departament de Justícia té la competència sobre presons.

9. Utilització de serveis no específics.

Tant a través de la coordinació entre les Direccions del Pla de Drogues de la Generalitat i del PMAD, com en el si de la Comissió Tècnica d'Assistència i Reinserció s'està treballant en aquest sentit, com ja es recull en els punts 2 i 3.

La Generalitat s'ha compromès a garantir l'atenció i seguiment de les malalties orgàniques associades a la toxicomania a través de la seva xarxa normalitzada d'atenció sanitària.

DISSUASSIÓ-REPRESSIÓ

1. Facilitar la denúncia com acte solidari amb la comunitat.

Segons l'anàlisi per la CTSU (Comissió Tècnica de Seguretat Urbana) convé impulsar la denúncia d'activitats delictives només en determinats contextos molt problemàtics doncs, que en els llocs en que

existeix una sensibilitat més alta de l'acció anònima respecte a negativament la participació social.

2. Eradicació dels mercats d'objectes robats.

Ha finalitzat la fase de diagnòstic dut a terme per la CTSU, de l'informe preliminar destaca la dificultat de localització a causa de la mobilitat i clandestinitat dels esmentats mercats.

3. Coordinació dels aparells policial i judicial.

A nivell municipal, segueixen funcionant de forma positiva les taules de coordinació policial de Districte.

4. Vigilància de la prohibició de la venda d'alcohol a menors.

Ens em referit a aquest aspecte en el punt 8 de l'apartat de prevenció.

5. Actuació discriminant sobre consumidors-petits traficants.

Dins les competències municipals, s'està fent un important esforç de sensibilització i capacitació amb la G.U. la col.laboració de la qual en el terreny no repressiu, i per tant no criminalitzador dels addicte, s'està demostrant molt important.

En aquest sentit, i a suggeriment de la pròpia G.U., s'editaran les targetes de "què fer en cas de sobredosi o síndrome d'abstinència", situacions amb les quals s'enfronta sovint. També s'han dotat els cotxes-patrulla d'ambús o ressuscitadors, amb l'objecte de facilitar l'actuació en aquestes situacions.

6. Generalització telèfon Ciutat Vella.

Malgrat l'experiència positiva a Ciutat Vella, la CTSU, abans de la seva extensió, fa les mateixes consideracions que per a les denúncies anònimes, i l'aconsella solament en situacions o contextos molt conflictius.

PAPER DE LES ENTITATS CIUTADANES I DE VOLUNTARIAT

1. Potenciació del voluntariat.

En 1989, el PMAD va convocar ajuts a projectes de les entitats ciutadanes i de voluntariat a la que es van presentar més de 30 projectes dels que es van aprovar 3. (En el programa de Grup de Treball està prevista una valoració dels esmentats projectes).

Durant 1990 la convocatòria amb el mateix grau de participació d'entitats ciutadanes i del voluntariat.

2. Coordinació d'entitats ciutadanes.

Creiem que el Grup de Treball de Drogodependències ha estat un bon lloc per facilitar aquesta coordinació.

Drogues. Annex

756

IV ANNEXES

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL

GRUP DE TREBALL SOBRE "INFÀNCIA"

ANNEX 1. PLA MUNICIPAL D'INFÀNCIA: DOCUMENT PROGRAMÀTIC

Comissió de Benestar Social PLA D'INFÀNCIA

« D O C U M E N T S »

(I)

DOCUMENT PROGRAMÀTIC

Ajuntament de Barcelona

PLA D'INFANCIA

DOCUMENT PROGRAMATIC

INDEX

Davantall.....	3
1. Presentació.....	5
1.1. Justificació del document.....	6
1.2. Procediment d'elaboració.....	7
1.3. Criteris d'actuació de caràcter general.....	7
2. Línies programàtiques generals.....	10
3. Actuacions que se'n deriven (fitxes).....	16
3.1. Incidències en actuacions ja existents.....	46
3.2. Noves actuacions.....	52
4. Propostes de continuïtat.....	57
5. Annexos	
5.1. Relació de persones que han participat en l'elaboració dels documents del Pla d'Infància.....	60
5.2. Relació general de documents elaborats pel Pla.....	63

Davantall

Com a responsables del Pla d'Infància de la Comissió de Benestar Social del Ajuntament de Barcelona presentem aquest document programàtic després d'una colla de mesos de treball intens.

Des del primer moment hem entès el Pla d'Infància des d'una doble perspectiva: com a procés i com a producte. Com a procés participatiu hem intentat que les diferents instàncies de l'Ajuntament fessin un debat interactiu sobre les necessitats i les possibilitats de la infància a Barcelona. Estem convençuts que el Pla és obra d'un col·lectiu nombrós de persones que s'han avingut, a deixar periòdicament les urgències i els neguits de la gestió quotidiana, per dissenyar inter-disciplinàriament les actuacions prioritàries. Un procés participatiu tant complex ha comportat, necessàriament, un procediment lent i laboriós, i després de 18 mesos de treball tenim la sensació que ens ha faltat temps. Però hi ha hagut suficients espais com per incorporar les preocupacions i conviccions que cada Àrea i Districte ha aportat.

Com a producte, és a dir, com a línies programàtiques fonamentades en un Informe General de la Infància a Barcelona, hem volgut situar sobretot la visió de conjunt de la intervenció institucional en relació al sector 0-16. Creiem que és necessari tenir un marc global de referència on situar cada actuació concreta. I ens hem guiat per una doble condició: la utopia i el pragmatisme. La utopia ens ha servit per a no rebaixar d'entrada cap línia d'intervenció: pensem que com més amunt posem el llistó segurament més coses farem. I el pragmatisme ens ha servit per evitar quedar-nos en l'utopia: ens ha forçat a explorar, en cada línia programàtica, les actuacions concretes més operatives. Creiem que hem deixat el producte en el seu punt just: si haguéssim volgut concretar més haguéssim substituït el paper que pertoca a cada Àrea i a cada Districte.

El producte potser no és brillant. Un altre pla de treball, menys participatiu i més de laboratori, segurament hauria incorporat una major dosi d'erudició. I hagués estat elaborat en menys temps i amb menys diners. Però aquest recull el sentir actual de les diferents instàncies municipals i de les organitzacions ciutadanes consultades.

Voldriem deixar clar, però, que aquest no és un producte acabat. Cal assegurar la continuitat de la feina feta a través d'un Grup de treball sobre Infància del Consell de Benestar Social. En l'apartat 4 resumim les actuacions immediates que cal assegurar.

Finalment ens cal agrair a la Tinència d'Alcaldia de Benestar Social la confiança dipositada i la disponibilitat a facilitar a cada moment els recursos que necessitàvem, i ens cal posar de manifest el paper clau que ha assumit la Coordinadora de Serveis d'Educació en l'orientació i desenvolupament del projecte assegurant que l'estructura municipal estés a disposició del mateix.

Dir, per acabar, que el treball fet ens ha deixat

satisfets com a procés i com a producte, i que estem a disposició per a continuar col.laborant en el camí que emprengui en el marc del Consell de Benestar Social.

Cordialment,

Montserrat Pelegrí
Mª Josep Udina
Jaume Colomer

1 -PRESENTACIO

1.1 - Justificació del document

Aquest document és el resultat d'un procés laboriós d'estudi i valoració de la realitat infantil a Barcelona. Té un caràcter programàtic, és a dir, vol ser un conjunt de línies d'actuació que serveixin de marc de referència de les prestacions municipals i d'altres intervencions institucionals a la ciutat de Barcelona en relació al sector 0-16 anys.

En aquests moments, la ciutat és l'escenari de nombroses prestacions inconnexes adreçades a la infància i adolescència en terrenys com l'escola, l'educació no formal, la salut i la qualitat de vida, la sociocultura, l'atenció social, la configuració urbanística... Aquestes actuacions però, no sempre són prou eficaces i complementàries, ni són sempre adequades a les necessitats del moment. Convé dedicar moments intensius de reordenació de l'actuació institucional, i va bé fer-ho per sectors de població.

La Comissió de Benestar Social va acordar l'elaboració de diversos plans integrals de l'actuació institucional en relació a sectors de la població; un dels quals és el Pla d'Infància. L'acció planificadora de la globalitat de sectors és present actualment a través de diferents iniciatives, com el Pla Estratègic de Barcelona. El Pla d'Infància vol emmarcar-se en aquesta tendència i aportar als altres Plans la visió globalitzadora d'un sector important de la població.

Quan es redacta un Pla, d'altra banda, costa de trobar el nivell de concreció adequat i de generalització necessària. En el nostre cas, hem situat les propostes programàtiques a dos nivells.

1. a nivell de línia programàtica general: fites a aconseguir, objectius, tendències d'actuació... que són un punt de referència de les actuacions concretes que cal fer, ara i aquí.

2. a nivell d'actuacions concretes que es deriven de les línies programàtiques anteriors. Aquestes actuacions indiquen el procediment proposat d'execució pel qual s'opta, i en el qual han de coincidir les actuacions que es recullen als programes de les Àrees i Districtes.(1)

Pel que fa a la revisió d'aquest document marc sobre el Pla d'Infància, es proposa que sigui conegut i revisat pels coordinadors dels Districtes i de les Àrees implicades, abans de ser discutit i aprovat a la Comissió de Benestar Social.

(1) Com annex, hem inclòs també una proposta de les estratègies concretes que es recomanen.

1.2 - Procediment d'elaboració

El procés d'elaboració ha seguit tres fases:

a) La primera fase del Pla d'Infància ha consistit en l'elaboració de l'Informe General de la situació de la Infància a Barcelona. La configuració d'aquest Informe el componen:

- Informes sectorials i estudis. Encomanats a professionals, recullen les aportacions bàsiques de la realitat infantil a Barcelona.

- Banc de dades d'infància. Es el resultat de la unificació de quatre bancs de dades elaborats per separat que recullen les diferents iniciatives institucionals adreçades al sector 0-16 anys a Barcelona.

- Aproximació a la realitat infantil a Barcelona. A partir dels referents teòrics d'un model urbà afavoridor del desenvolupament infantil, fa una síntesi de les possibilitats i déficits de la ciutat a Barcelona en els set àmbits temàtics adoptats pel Pla.

b) Un altre moment en l'elaboració del Pla ha constituït el debat intern en Àrees i Districtes de l'Ajuntament, per tal d'analitzar l'oferta actual infantil, la seva possible racionalització i aquelles iniciatives que caldria incorporar. Paral·lelament, la mateixa acció s'extenia a l'exterior de l'Ajuntament, a través de la Consulta a institucions i experts en matèria d'infància.

c) La redacció del document programàtic ha anat a càrrec de grups de treball formats per tècnics de l'Ajuntament, coordinats per membres de la Comissió de Seguiment, els quals a partir de tota la documentació recollida han formulat unes línies programàtiques amb les actuacions que se'n deriven. La redacció final del document programàtic ha anat a càrrec de la Comissió de Seguiment i els Responsables del Pla.

1.3 - Criteris d'actuació de caràcter general

En les diferents sessions de treball han aparegut unes preocupacions comunes que queden reflectides en les diferents línies programàtiques. Ens ha semblat convenient d'extreure aquestes necessitats comunes i definir, d'entrada, uns criteris d'actuació de caràcter general que no són exclusius d'un Pla d'Infància, sinó que són generalitzables a tota l'actuació municipal. El fet de remarcar-los parteix del convenciment que són essencials per a fer possible el que després es proposa. D'altra banda, són unes conclusions finals que coincideixen

plenament amb els objectius i la filosofia del Pla.

1.3.1 - Cal valorar l'eficàcia de les prestacions actuals, evitar-ne la dispersió i fer-les arribar al conjunt de la població

A partir del Banc de Dades d'Infància i de l'intercanvi d'experiències, hem constatat una gran dispersió d'iniciatives institucionals adreçades a la infància. Moltes d'aquestes iniciatives han sorgit de manera espontània o sectorial, sense partir d'un marc general d'actuació. De moltes, no se n'ha avaluat la seva eficàcia i rendibilitat social. També es detecten llacunes i duplicitats. Caldria reordenar les iniciatives adreçades a la infància a partir d'un marc general d'actuació, evitant la seva dispersió i concentrant-les en les que es considerin bàsiques a partir de la verificació de la seva validesa, i de la possibilitat de la seva universalització a les subpoblacions destinatàries.

1.3.2. Planejar l'equilibri territorial adequant a cada territori les línies programàtiques per a compensar les diferències

Per tal que les diferents línies programàtiques s'adeqüin als diferents territoris, cal considerar els aspectes d'equilibri i compensadors de les diferències que hi ha en els esmentats territoris. En aquest sentit, cal tenir una visió general, a nivell de ciutat, d'aquelles actuacions existents que cal iniciar o bé reactivar. D'aquesta manera podrem saber quins són els recursos que cal destinar-hi, i obtenir un "equilibri" en el conjunt de les diverses línies programàtiques.

D'altra banda, i en aquells òrgans de gestió més directes, caldrà fer una funció "compensadora" en base a les variables que actuen en el territori, ja es delimiti a nivell de Districte, zona, barri..., per a adequar-hi les diverses línies programàtiques.

1.3.3. Cal assegurar una bona coordinació institucional i interinstitucional

Si bé en alguns camps el nombre d'iniciatives és elevat, es constata un baix nivell de coordinació a l'intern del mateix Ajuntament i en relació a les altres institucions que hi treballen. Per això, caldria assegurar una bona coordinació que permetés evitar duplicitats i cobrir buits, i, alhora, sumar esforços i recursos en les direccions coincidents, assegurant una clara identificació i fàcil accés als recursos per part dels ciutadans.

La coordinació programàtica i operativa és una necessitat prioritària a l'intern de l'Ajuntament. Per aquest motiu caldria establir uns mecanismes clars i variables. Pel que fa a la

coordinació programàtica de les iniciatives adreçades a la infància, es podria establir que els programes sectorials de les Àrees i Districtes han de ser informats pel grup de treball sobre Infància de la Comissió de Benestar Social per tal de veure l'equilibri de prestacions i la coherència amb el Pla elaborat.

1.3.4 - Cal assegurar un nivell suficient d'informació dels recursos que ofereix la ciutat, especialment per part d'aquelles subpoblacions que no accedeixen als canals convencionals

Hem constatat també un nivell molt baix d'informació dels recursos de la ciutat per part de determinades subpoblacions. Els canals estàndard d'informació (el telèfon, l'oficina d'informació, el díptic...), són usats per un sector actiu que ja té interès per utilitzar els recursos urbans. Però hi ha d'altres sectors als quals caldria fer arribar -a través de canals específics- la informació de les ofertes del seu entorn, que contribueixen al seu desenvolupament personal, juntament amb una tasca sensibilitzadora que desvetlli l'interès per a accedir-hi. En el cas dels infants encara és més complex, ja que la informació ha d'arribar als mateixos infants i també als adults que decideixen la participació d'aquells en les iniciatives ciutadanes (pares, mestres, animadors...); i, a part de l'escola -que és un canal massa explotat i per tant poc efectiu-, costa de trobar uns canals vàlids.

Una oferta de serveis territorial equilibrada només té sentit si va acompanyada d'una tasca informativa que permeti d'accedir-hi. I aquesta acció informativa ha de ser, bàsicament, compensadora de les desigualtats actuals.

2 - LINES PROGRAMATIQUES GENERALES (PER AMBITS)

AMBIT: NUCLI FAMILIAR

1. La promoció del nucli familiar, potenciant aquelles actuacions dirigides a donar-li el suport en sentit ampli, per tal de millorar la qualitat de vida.

2. La prevenció d'aquelles situacions que tendeixen a disminuir la capacitat de resposta de la família, ja sigui per factors previsibles -canvis de residència, naixements d'un nou fill...-, ja sigui per factors estructurals -l'atur, separació de la parella...-.

3. L'assistència a les famílies amb conflictes greus; la intervenció i assistència als nuclis familiars i, si cal, la substitució per mitjà de serveis i recursos.

AMBIT: SALUT I QUALITAT DE VIDA

4. Facilitar el desenvolupament d'habilitats en els infants i les famílies que possibilitin conductes saludables.

4.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Sensibilització amb famílies respecte a accidents domèstics, vacunacions i hàbits alimentaris.

4.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Intervencions relacionades amb el consum de drogues, els suïcidis, els accidents de tràfic i la pràctica d'exercici físic.

5. Millora de l'assistència sociosanitària, a través de la racionalització i reorientació de serveis d'assistència cap a la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.

5.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Intervencions relacionades amb l'embaràs no desitjat.

6. Facilitar la participació individual i comunitària en els temes de salut infantil, a través de l'aprenentatge de l'autocura, dels grups d'autoajuda, del voluntariat i dels consells de salut de sector (districte) de l'Institut Català de salut més freqüents.

6.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Informació a famílies sobre desenvolupament infantil i com afavorir-lo i

prendre cura o prevenir els problemes de salut més freqüents.

6.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Reforçar l'aprenentatge d'habilitats de vida i socials i informació per a prevenir problemes de salut més freqüents i prendre cura d'un mateix en moments de canvi i refinició (sexualitat, abús de substàncies, accidents...).

7. Millora del coneixement de la realitat sociosanitària de la ciutat, introduint dins el procés de presa de decisions de les diferents àrees i districtes l'avaluació de l'impacte de cada decisió sobre la salut de l'infant, i promovent les modificacions del marc legal que siguin adients.

8. Donar suport a la creació d'entorns saludables, tant físics com socials, per a la infància, en les escoles i guarderies, en els habitatges i en els espais públics urbans."

AMBIT: EDUCACIO FORMAL I NO FORMAL

9. Atenció al nen de 0-3 anys. Potenciar l'atenció al desenvolupament dels petits a través d'Escoles Bressol, de Centres Infantils on vagin amb la mare o amb els pares, segons les necessitats de cada zona.

9.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Cal tenir en compte les mares adolescents i donar informació sobre l'anticoncepció, la relació sexual precoç, etc. En general, ha baixat el nombre de violacions d'adolescents, però en capes marginades la problemàtica és encara molt greu.

10. Aconseguir l'assistència a l'escola dels nens en l'edat obligatòria, començant per un bon procés de matriculació, vetllar especialment perquè no hi hagi abandó de l'escolaritat abans d'acabar la Bàsica, i fer el seguiment dels adolescents que han acabat l'escola obligatòria.

10.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Es una franja d'edat que no té obligació d'anar a l'escola, però tampoc pot treballar, i això és greu. La nova ordenació educativa pot arreglar aquest extrem. Mentrestant, és important fer-ne el seguiment.

11. Es tracta d'acollir i formar els nois i noies que no van a l'escola, i acollir-los a l'escola o a altres tipus d'activitats, per a ajudar-los a desenvolupar-se i preparar-los per al món del treball i la inserció en la societat.

12. Formar tots els tècnics i persones que estan en contacte amb els nois: mestres, monitors, guàrdies, conserges, personal de neteja, etc.

AMBIT: SOCIOCULTURA

13. Facilitar la participació activa del nen en l'oferta sociocultural de la ciutat, sense menysprear però, aquelles activitats que impliquen una participació passiva -espectador-. Qualsevol programació dirigida als nens ha de tenir en compte aquests mecanismes de participació i optar explícitament per unes programacions amb implicació activa o passiva.

14. Facilitar el lliure desenvolupament dels grups naturals en el medi urbà. Considerem que el grup natural és el nucli bàsic de participació del nen, i no sempre el medi urbà li permet desenvolupar-se.

14.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Aquesta franja presenta, en aquest cas, unes circumstàncies especials que obliguen a fer-ne un tractament diferent.

15. Potenciació dels nuclis associatius com a marc de participació del nen.

15.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Hi ha poca oferta, per tant, sembla que és on s'hi hauria d'esmerçar uns esforços superiors.

16. Definició de la xarxa d'equipaments socioculturals i esportius de la ciutat dirigida a la infància, de la definició de les seves funcions i disseny estructural i de la seva complementació.

16.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Activitats a ludoteques els matins adreçades als nens que no van a guarderia i on hi puguin participar pares i nens.

17. Promoció de l'oferta sociocultural per a nens dirigida directament als nens.

18. Promoció de l'oferta sociocultural dirigida als nens a través de l'escola, mitjançant una política d'informació eficaç per tal de facilitar l'accés dels nens a l'esmentada oferta.

18.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS:Caldrà partir de l'experiència dels punts d'informació a instituts i cercar nous sistemes que arribin a adolescents no escolaritzats.

19.Promoció de l'oferta sociocultural dirigida als nens a través de la família, mitjançant una informació als pares que els permeti planificar les activitats conjuntes amb els nens.

19.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS:La família té poca incidència a l'hora que els nois decideixin les activitats.

20. Promoció de l'oferta sociocultural dirigida a nens a través dels mitjans de comunicació i adreçada tant als mateixos nens com als pares i educadors.

20.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS:Per a aquest sector d'edat ja té sentit incloure una informació específica escrita als diaris.

AMBIT: MEDI URBA I MARC LEGISLATIU

21. Promoure iniciatives d'educació ambiental, per tal que els nens adolescents prenguin consciència i millorin les relacions amb el seu entorn.

22. Suprimir les barreres arquitectòniques que dificulten la mobilitat urbana i la participació social dels nens i adolescents disminuïts físics o psíquics, afavorint la seva participació en les ofertes normalitzades.

23. Augmentar l'actual dotació d'espais lliures de la ciutat i reordenar els grans parcs perquè disposin d'àmbits específics, configurant un espai de múltiple ús.

24. Planejament territorial equilibrat de serveis i equipaments culturals, esportius i socioeducatius.

25. Assegurar la informació continuada dels serveis i activitats dirigides als nens i adolescents.

26. Assegurar la qualitat mínima de l'habitatge, considerant que hi ha famílies que no en tenen i d'altres que no reuneixen les condicions adequades -tant pel que fa referència a l'estructura física com d'espai de relació intergeneracional-, i tenint en compte les necessitats dels nens dins de la unitat familiar.

27. Afavorir la mobilitat urbana dels nens i adolescents a través d'una xarxa de transports suficient, i l'ús autònom d'aquesta a partir de la informació que reben, en els anys anteriors, amb un coneixement de la ciutat i una educació vial bàsica.

28. Revisar la legislació existent i promoure els canvis que es considerin adients en relació a la publicitat i el contingut dels programes que es realitzen en els mitjans de comunicació (agressivitat, consumisme, passivitat...).

3 - ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN (FITXES)

AMBIT 1:

NUCLI FAMILIAR

1

0.CAMP TEMATIC: El nucli familiar amb plena capacitat de resposta a les necessitats bàsiques.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Considerar la família com el nucli bàsic de socialització vol dir que aquesta ha de garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de subsistència: nutrició, higiene, salut, protecció... convivència; les necessitats específiques de la relació afectiva entre els membres de la família, les necessitats socioculturals, la socialització, l'educació. La cobertura d'aquestes necessitats pressuposa un sistema de relacions intrafamiliar i l'articulació d'aquest sistema familiar amb la comunitat.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: De les iniciatives institucionals, n'hi ha que van específicament dirigides a la família:

- Centres de Planificació Familiar
- Serveis d'assessorament i orientació a la família
- Escoles de Pares

I d'altres iniciatives són generals per a tota la població i en conseqüència també per a la família.

- Escoles
- Casals infantils i de joves
- Ludoteques
- Esplais
- Tallers ocupacionals
- Aules-Taller
- Centres d'Atenció Primària
- Centres de Salut

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL:

Hi ha molts serveis que incideixen en el nucli familiar, però dispersos i sense dades acurades respecte a la seva eficàcia. No s'utilitza una informació homogènia sobre la població ni es racionalitza la programació d'aquests serveis. Sovint, a més, resulten inaccessibles per a les

famílies que més els necessiten.

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: La promoció del nucli familiar, potenciant aquelles actuacions dirigides a donar-li suport en sentit ampli, per tal de millorar la qualitat de vida.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIÓ:

TERRITORIAL: A tota la ciutat, vetllant per a l'equilibri entre zones.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN

4.1. ACTIVITATS QUE CAL REFORÇAR:

- Activitats d'informació i formació de cara a millorar la qualitat de vida.
- Informació i formació en relació al desenvolupament dels diferents rols.
- Afavorir la integració i la identificació amb la comunitat. Pertinença al grup. Rol social.
- Facilitar l'accés als serveis.
- Facilitar l'accés a l'oferta sociocultural.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

Creació d'espais oberts per a l'esbarjo de les famílies i de llocs de trobada.

2

0. CAMP TEMÀTIC: Els nuclis familiars amb capacitat de resposta reduïda.

1. ESTAT DE LA QÜESTIÓ:

1.1. DADES BASIQUES: Hi ha nuclis familiars que, per alguna raó tenen reduïda o disminuïda la seva capacitat de resposta a les necessitats bàsiques, sigui a totes en general, sigui a les de subsistència, afectives o socioculturals.

1.3. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL: En aquest camp s'evidencia també la manca de dades que permetin conèixer i valorar l'eficàcia d'aquests serveis; així com el fet que resulten desconeguts i, per tant, de difícil accés per a les famílies.

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: La prevenció d'aquelles

situacions que tendeixen a disminuir la capacitat de resposta de la família, ja sigui per factors previsibles -canvis de residència, naixements d'un nou fill...-, ja sigui per factors estructurals -l'atur, separació de la parella...-.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

TERRITORIAL: Els barris amb un index sintètic de necessitat social significatiu.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Accions per a evitar alteracions en la salut, la nutrició, l'habitatge...
- Tractament de conflictes previsibles en el desenvolupament de la família.
- Accions per a evitar desajustos amb l'entorn, tant pel que fa a l'aïllament com a la dispersió en la comunitat.
- Informació sobre higiene, nutrició, protecció..., dirigida a situacions de risc.
- Capacitació per a afrontar els conflictes previsibles en el desenvolupament.
- Informació i suport en el procés de desenvolupament de l'infant.
- Facilitar la integració en grups amplis per a evitar la formació de "ghettos".
- Detecció precoç, evitant el deteriorament de la salut, la nutrició, l'habitatge, etc.
- Reconèixer les situacions socioculturals d'alt risc.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Creació d'espais de formació:
 - Educació sexual
 - Educació de rols

3

0. CAMP TEMATIC: Les famílies amb greus discapacitats.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Aquells nuclis familiars amb greus dificultats per donar resposta a les necessitats bàsiques que requereixen atencions específiques per part dels serveis públics, sigui ajudes materials, suport i, si s'escau, substitució en la criança i educació dels fills.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: A més de les que hem citat en els apartats anteriors:

Centres d'Acolliment
Col·lectius Infants i Juvenils
Servei d'Acolliment Familiar

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Per manca de dades objectives, sovint la planificació d'aquests serveis no es correspon amb les necessitats reals.

2. LINIA PROGRAMATICA: L'assistència a les famílies amb conflictes greus; la intervenció i assistència als nuclis familiars amb discapacitats importants i, si cal, la substitució per mitjà de serveis i recursos.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

TERRITORIAL: Els barris amb un índex més gran de necessitat.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Intervencions en aquelles situacions que impliquen variacions o alteracions externes imprevisibles, les quals depassen la capacitat de resposta del nucli familiar.
- Tractament dels conflictes puntuals, produïts per variacions imprevisibles de l'estructura familiar.
- Intervencions en situacions de canvi sociocultural.
- Intervencions en situacions carencials complementant la resposta que la família és capaç de donar.
- Orientació i tractament de conflictes relacionals dins la família.
- Intervencions per a facilitar l'articulació social dels nuclis familiars. Grups de mútua ajuda.
- Activitats d'entrenament en la cobertura de les necessitats bàsiques de subsistència.
- Facilitar mitjans, infraestructura i recursos per a desenvolupar les habilitats de cobertura de les necessitats.
- A partir de l'assistència es poden redefinir els rols.
- Tractament per a modificar les conductes conflictives.
- Complementar o substituir, temporalment o indefinidament, la família per mitjà de serveis.
- Accions, si cal substitutives, d'integració a la xarxa social pròxima, tant per als infants com per als adults.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Augmentar les ajudes materials per a cobrir les necessitats bàsiques.
- Escoles bressol obertes 24 hores diàries.

- Facilitar ajuts relacionats amb l'habitatge.

AMBIT 2:

SALUT I QUALITAT DE VIDA

4

0. CAMP TEMATIC: Salut i qualitat de vida-habilitats individuals i familiars i conductes saludables

1. ESTAT DE LA QÜESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Es disposa d'informació essencialment qualitativa, però caldria aprofundir el coneixement en les àrees relacionades amb el suïcidi i la planificació familiar. Alta prevalença de consum de tabac (32%) i alcohol entre la població adulta de la ciutat. Consum d'heroïna, cocaïna i coles entre la població adulta de la ciutat. Consum d'heroïna, cocaïna i coles entre determinats sectors socials. Associació entre consum d'heroïna i SIDA.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: Pla municipal d'acció sobre les drogodependències.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Existeixen diverses iniciatives però es duen a terme de forma poc integrada i des d'una oferta competencial diversa. Com a conseqüència es treballa essencialment a demanda, sobretot amb famílies, però també amb les escoles. Lleugera disminució de la prevalença de l'hàbit tabàquic en els homes, augment en les dones, menor prevalença en les classes socials altes. Manca d'una política definida respecte a les drogues legals. Tendència cap a una política de penalització del consum de les drogues il·legals a nivell internacional i estatal.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Facilitar el desenvolupament d'habilitats en els infants i les famílies, que possibilitin conductes saludables.

2.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Sensibilització amb famílies respecte a accidents domèstics, vacunacions i hàbits alimentaris.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Intervencions relacionades amb el consum de drogues, els suïcidis, els accidents

de tràfic i la pràctica d'exercici físic.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Prevenció de l'inici del consum de tabac.
- Prevenció de l'inici del consum abusiu d'alcohol.
- Prevenció de l'inici del consum de drogues il·legals.
- Increment de la pràctica d'exercici físic.
- Reducció de la incidència, mortalitat i la discapacitat per causes externes, i concretament:
 - accidents (de trànsit, domèstics)
 - suïcidis
- Reducció de la prevalença de càries dental.
- Millora de la planificació familiar.
- Millora dels hàbits alimentaris.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Informació a pares i adolescents (toxicomanies, sexualitat)
- Reorientació dels equips de salut escolar, afavorint el seu paper en el reforç dels punts indicats a 5.1.
- Assumpció completa dels programes de vacunació per part de l'Institut Català de la Salut.
- En general, retard de l'edat d'inici del consum, augment del nombre d'abstinents i disminució de l'abús a través de:
 - Prevenció inespecífica a l'escola i en el temps lliure: paper modèlic dels mestres, desenvolupament d'actituds de tolerància a la frustració, resistència a la pressió de grup, rebuig de solucions màgiques, facilitació d'opcions saludables (esports, relaxació, begudes no alcohòliques, activitats culturals...).
 - Prevenció específica a l'escola: Informació de les drogues tan des d'un context biològic com sociocultural integrada en el currículum escolar.
 - Participació d'associacions ciutadanes (APAS, agrupacions d'ensenyants, AAVV...) i dels mateixos afectats.
 - Formació dels professionals claus per a la prevenció: ensenyants, monitors d'esplai, sanitaris, treballadors socials...
 - Intervenció entorn dels hàbits no saludables difosos per alguns mitjans de comunicació.

5

0. CAMP TEMÀTIC: Salut i qualitat de vida-assistència
socio sanitària

1. ESTAT DE LA QÜESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Existeixen nombroses dades heterogènies, que en general permeten un bon coneixement de la realitat sociosanitària i assistencial de la ciutat. Tanmateix manca informació respecte a la salut mental de la població infantil (0-16).

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Manca d'integració de les ofertes assistencials.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Millora de l'assistència sociosanitària, a través de la racionalització i reorientació de serveis d'assistència cap a la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Intervencions relacionades amb l'embaràs no desitjat.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR: Afavorir l'assumpció per part de l'ICS de la millora de les condicions de l'assistència primària de salut al sector públic i més especialment pel que fa a la:

- Reducció de la incidència i la mortalitat (global i especialment la prematura) de les següents causes:

Asma

Infeccions bacterianes

- Disminució de la incidència anual i de la freqüència de brots epidèmics de xarampió.

- Reducció de la incidència anual de les següents malalties transmissibles:

Poliomelitis i tètanus

Rubèola congènita i sífilis congènita

- Reducció de la incidència de la síndrome de Down.

- Reducció de l'embaràs no desitjat. Per altra part, cal reforçar els mecanismes d'assistència a infants abandonats i/o maltractats.

4.3. NOVES ACTUACIONS: Integració de la xarxa sociosanitària d'atenció primària amb la col.laboració estreta d'equips multidisciplinaris i des dels districtes, i orientats cap a la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, i especialment en el camp de la salut mental.

0. CAMP TEMATIC: Salut i qualitat de vida-participació individual i comunitària

1. ESTAT DE LA QÜESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: No es disposa d'informació quantitativa aplicable, només valoracions qualitatives i evidències anecdotal.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: Esforços descoordinats per a facilitar la participació en grups o organitzacions relacionats amb la salut. Iniciatives aïllades de foment de l'autocura. Existència d'un sol Consell de Salut d'àrea bàsica (CAP Rec Comtal).

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: De manera general, es valora que les famílies es troben aïllades en aquest camp. Això deixa sense recursos per a l'autocura amplis sectors, generant dependència dels serveis sanitaris i sentiments de no poder controlar la pròpia salut.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Facilitar la participació individual i comunitària en els temes de salut infantil a través de l'aprenentatge de l'autocura, dels grups d'autoajuda, del voluntariat i dels consells de salut de sector (districte) de l'Institut Català de Salut més freqüents.

2.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Informació a famílies sobre desenvolupament infantil i com afavorir-lo i prendre cura o prevenir els problemes de salut més comuns.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Reforçar l'aprenentatge d'habilitats de vida i socials, i informació per a prevenir problemes de salut més freqüents i prendre cura d'un mateix en moments de canvi i refinició (sexualitat, abús de substàncies, accidents...).

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

EDAT: Famílies amb infants i 14-16 anys

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Reforç programes promoció salut a l'E.M. basats en

grups actius.

- Informació a famílies d'infants sobre desenvolupament i salut (en la línia Calendari Desenvolupament Infantil).
- Presència municipal en l'impuls decidit dels Consells de Salut d'àrea i districtes (com al Casc Antic).
- Reforç a la xarxa associativa relacionada amb la salut (en la línia del Patronat Municipal de Disminuïts o de l'edició i difusió del directori de grups i associacions d'ajuda mútua).

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Creació d'un Casal Associatiu de la Salut que ofereixi espai, suport de secretaria i ajuda a la posada en marxa de grups i associacions d'ajuda mútua en el camp de la salut.
- Desenvolupament de programes en el marc escolar (final EGB i inici EM) per a la promoció de la salut i la prevenció de problemes (potser relacionats amb propostes que prepara el PMAD):
- Experimentar en un barri i districte (de cara a posterior generalització), un procés participatiu (professionals, xarxa associativa, representants polítics), simultani a la recollida d'indicadors de salut que condueixi a la formulació de prioritats i objectius de salut per la zona, per a totes les administracions.

7

0. CAMP TEMÀTIC: Salut i qualitat de vida-planificació i gestió.

1. ESTAT DE LA QÜESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Existeix una gran diversitat de dades, recollides i considerades amb objectius diferents, i sovint poc conegudes i poc integrades.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Es detecta la manca d'un marc de referència global que integri les actuacions en salut i qualitat de vida des del qual s'avaluï l'impacte de les decisions sobre la salut i la qualitat de vida de l'infant. Encara que de forma incipient, existeix una plataforma de tècnics de les diverses àrees de Benestar Social i dels Caps de Serveis Personals que pot contribuir a corregir aquesta situació.

2. LINIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Millora del coneixement de la realitat sociosanitària de la ciutat, introduint dins el procés de presa de decisions de les diferents àrees i districtes l'avaluació de l'impacte de cada decisió sobre

la salut de l'infant, i promovent les modificacions del marc legal que siguin adients.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Reforçament de la gestió dels programes des dels districtes, amb el suport de les àrees.
- Homogeneïtzació de la metodologia d'intervenció.
- Millora de la Coordinació: interinstitucional (Institut Català de la Salut-Districtes-Àrea de Salut Pública); interàrees i amb districtes; i intraàrees.
- Millora de la formació tècnica continuada.
- Millora de l'accés a recursos per part de la població marginal.
- Increment de la participació ciutadana.
- Limitació de l'excessiva especialització dels serveis a subgrups de població.
- Millora de la difusió de les prestacions a l'usuari.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Desenvolupament d'un sistema d'informació integrador pel que fa a les necessitats i els recursos disponibles a l'entorn de la salut i la qualitat de vida de la infància.
- Creació d'un grup de treball sobre infància en el marc del Consell de Benestar Social.
- Configuració de l'Àrea de Salut de Barcelona.

8

0. CAMP TEMÀTIC: Salut i qualitat de vida-entorns saludables.

1. ESTAT DE LA QÜESTIO:

1.3. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL: Malgrat l'existència de nombroses normatives relatives a l'adequació de l'entorn físic i social a l'infant, sembla que es fa poc èmfasi en la seva aplicació.

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Donar suport a la creació d'entorns saludables, tant físics com socials, per a la infància, en les escoles i guarderies, en els habitatges i en els espais públics urbans.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS QUE CAL REFORÇAR:

- Reforçament de l'acompliment de les normatives de vigilància i seguretat.

- Increment de la col.laboració dels agents sociosanitaris.

- Més especialment la col.laboració s'haurà de dur a terme entorn de:

Higiene a zones de joc infantil

Increment d'instal.lacions esportives

Millora de l'accessibilitat a equipaments

Supressió de barreres arquitectòniques

Millora habitabilitat vivendes, més rehabilitació dels habitatges degradats

Evitar allotjaments en pensions de les famílies

Millora de la qualitat de l'aigua de consum

AMBIT 3:

EDUCACIO FORMAL I NO FORMAL

9

0. CAMP TEMATIC: Els nens de 0-3 anys

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: L'atenció educativa als nens de 0-3 anys no va, en aquest moment, més enllà d'un 6 % a la ciutat de Barcelona. A través de diversos serveis no escolars, EIPi, Servei Social, etc. hi ha algun altre sector acollit.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: La Generalitat té a Barcelona quatre escoles bressol.

La Generalitat té també equips d'estimulació precoç a totes les zones, relacionats amb els EIPiS. També hi ha convenis amb diverses entitats privades per a l'atenció a la primera infància. Molts dels nens que s'hi acullen van a les E.B. públiques.

L'Ajuntament, entre Municipals de Patronat i concertades, en té quaranta. Cal comptar els EIPiS i altres serveis i programes municipals, que donen serveis puntuals, qualitativament importants i lligats a l'Escola o a la família.

Hi ha diverses experiències concretes d'atenció com la Casa de la Font, lligada amb el programa de Salut

Pública, on se segueix la mare embarassada i se li ensenya a tenir cura del fill quan ja ha nascut, la Ludoteca de Sants, etc.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Es molt baix el nombre de nens que són acollits, atesos o educats. Això és molt greu, sobretot en els barris més marginats, perquè l'Educació del nen d'aquesta edat és bàsica per al seu futur i pot ser, sobretot, compensadora de desigualtats.

En haver-hi poques escoles-bressol i entrar-hi els nens segons els barems estipulats, en alguns barris a l'EB només hi ha nens de capes marginades, amb la qual cosa no es poden integrar amb altres nens. Es converteixen en Escoles Bressol especials. Només es pot solucionar ampliant el nombre d'Escoles Bressol.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Atenció al nen de 0-3 anys. Potenciar l'atenció al desenvolupament dels petits a través d'Escoles Bressol, de Centres Infantils on vagin amb la mare o amb els pares, i altres serveis alternatius, segons les necessitats de cada zona.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Cal tenir en compte les mares adolescents, i donar informació sobre l'anticoncepció, la relació sexual precoç, etc. En general, ha baixat el nombre de violacions d'adolescents, però en capes marginades la problemàtica és encara molt greu.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

TERRITORIAL: A tota la ciutat, però principalment als barris marginats

EDAT: 0-3 anys

SECTORIAL: Famílies més marginades del barri

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- L'atenció al nen petit a través de la família i l'Escola Bressol Pública. Estendre el seu servei.
- Potenciar experiències que tinguin garanties de consolidació i que cobreixin realment les necessitats de les famílies i els nens de 0-3 anys.
- Ampliar l'experiència d'algun districte sobre el seguiment del nen al llarg del primer any. Si té dificultats, fins als tres anys, i garantir la continuïtat del seguiment en etapes posteriors.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Incrementar l'atenció del seguiment dels nens des

d'abans del seu naixement i, per tant, de les famílies.

- Creació d'Escoles Bressol públiques i serveis alternatius. En reestructurar el parc escolar amb motiu de la reforma, els nens de 3 anys poden anar a l'Escola, i quedarà lloc a les Escoles Bressol per a atendre més nens.
- Interlocutor únic al districte per a atendre la població d'aquesta edat.
- Crear equips de tècnics diversos que incideixin sobre nens de 0 a 3 anys i que es coordinin amb l'interlocutor esmentat.
- Redacció, amb intervenció i més participació de l'administració local, d'un llibre blanc sobre la legislació d'infància.
- Esforç de coordinació institucional.
- Una tasca de divulgació ciutadana de la legislació d'Infància que podria estendre's a les escoles, i la confecció de guies especialitzades com a complement de la funció de la llei.
- Impulsar des de les instàncies municipals la promulgació de les lleis que falten.
- Proposar la creació i/o consolidació de projectes i serveis en base a les característiques i necessitats d'aquesta franja de població. Fóra molt útil que la informació provinent d'Estadística Municipal tingués en compte els barris naturals fent-los coincidir amb les zones estadístiques.
- Afiançar el compromís de l'Administració local en l'atenció a la Primera Infància, mitjançant projectes i recursos especialment adreçats a aquest sector de la població.

10

0. CAMP TEMATIC: Assistència a l'escola en edat obligatòria i seguiment post-obligatori.

1. ESTAT DE LA QUESITIO:

1.1. **DADES BASIQUES:** L'única dada numèrica de la qual disposem és que a Barcelona, al curs 86-87, hi havia un 63,5 % de graduats escolars. Els nivells més baixos se situen a Ciutat Vella, Sant Martí i Nou Barris. Es palès que en els barris més marginats hi ha molt absentisme escolar i, més encara, nens que ni tan sols s'han matriculat a l'escola. Són, en realitat, nens que estan fora del sistema en general, no només de l'escolar, perquè ho està també la família i l'entorn.

1.2. **INICIATIVES INSTITUCIONALS:** L'Ajuntament de Barcelona, a través del Pla d'Infància, i amb els Serveis

Personals dels Districtes, el Coordinador dels representats municipals als Consells Escolars i la Guàrdia Urbana, ha començat un programa de prevenció de l'absentisme en dos barris: Ciutat Vella i Sant Martí, amb la intenció d'estendre'l als altres. Hi col·labora la Inspecció d'EGB de la Generalitat.

El procés de matriculació a l'escolaritat obligatòria és, als darrers anys, acordat per l'Àrea d'Educació i els Serveis Territorials.

1.3. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL: L'experiència de prevenció s'està iniciant i sembla que funciona.

Pel que fa al procés de matriculació, no hi ha un control institucional acurat.

Cal veure quina pot ser la col·laboració entre els diferents agents educatius implicats: Inspecció Dte., EAP, Districte, equip d'escola, pares, representants municipals als Consells Escolars, Educadors de Carrer...

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Aconseguir l'assistència a l'escola dels nens en l'edat obligatòria, començant per un bon procés de matriculació, vetllar especialment perquè no hi hagi abandó de l'escolaritat abans d'acabar la Bàsica, i fer el seguiment dels adolescents que han acabat l'escola obligatòria.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: És una franja d'edat que no té obligació d'anar a l'escola, però tampoc pot treballar, i això és greu. La nova ordenació educativa pot arreglar aquest extrem, si es fa bé. Mentrestant, és important fer-ne el seguiment.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIÓ:

TERRITORIAL: A tota la ciutat, però especialment als barris més marginats.

EDAT: De 4 a 14 i de 14 a 16

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Intentar millorar el procés de matriculació, i controlar que no hi hagi refús envers cap nen per part de l'escola.
- Fer seguiment i donar suport a la família dels nens absentistes.
- Potenciar, modificant-lo, el circuit escolar, de manera que serveixi més a les necessitats i aficions dels nois.
- Continuar en la línia, difícil però positiva, d'utilització d'espais escolars per a altres activitats.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Fer una campanya de sensibilització a tots els sectors socials, de cara a la Reforma Educativa, per ajudar a veure la importància de l'educació i d'una educació de qualitat, de 0 a 16 anys.
- Donar suport als representants municipals als consells escolars i a tots els agents educatius, per ajudar a pal·liar l'absentisme.
- Fer el seguiment dels nois després de l'edat obligatòria, per tal que no quedin desatesos.

11

0. CAMP TEMATIC: 14-16 anys

1. ESTAT DE LA QUESCIO:

1.1. DADES BASIQUES: Una gran part de la població, abans dels 14 anys, abandona l'escola. La programació de continguts no és, en molts casos l'adequada a les necessitats dels nois d'aquesta edat.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: La Generalitat té escoles d'ensenyament reglat de BUP i algunes, molt poques, de FP., i les concertades.

Organitza també Colònies de vacances per a nois i joves. L'Ajuntament té 7 Escoles de FP dependents de l'Àrea d'Educació, una de Salut Pública i una del Patronat de Disminuïts.

A partir de 16 anys, edat laboral mínima, es realitzen programes de formació i inserció ocupacional i programes de transició de l'escola al treball: incorporació, orientació, etc., comptant amb recursos procedents de l'INEM, Generalitat i CEE, coordinats per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Social i gestionats conjuntament amb les Àrees d'Educació i Joventut. Als Districtes hi ha Casals de Joves i Colònies de Vacances, i altres serveis dirigits a aquestes edats. Hi ha Aules-Taller i tallers que acullen adolescents que han abandonat el sistema escolar. Són municipals.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL:

No hi ha coordinació entre educació formal i no formal, i caldria que hi fos.

Hi ha una gran problemàtica en aquesta edat, en els sectors marginats. Molts, surten de l'escola sense ni tan sols tenir el graduat escolar. D'altres comencen FP i abandonen després 1r.

La FP, d'altra banda, està desvaloritzada socialment. Molts adolescents, després d'haver fracassat a l'escola, i en no tenir expectatives de feina, tenen una apatia total. Llavors es fan la seva pròpia societat i van en contra de tot el que no són ells. Entren en una dinàmica

difícil de trencar.

D'altra banda, el valor del treball com a servei a la societat i com a desenvolupament propi, no existeix. Es vol treball en la mesura que es necessiten diners i només per això.

En ocasions, les APAS d'escoles de FP i BUP fan activitats extraescolars. De vegades, no hi ha res més al barri.

L'educació no formal es dona com a lleure i com a complementació de continguts. Cal tenir-les en compte.

Pel que fa als esports, hi ha molts joves que els practiquen. Les instal·lacions van creixent i s'aprofiten els espais.

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Es tracta d'acollir i formar els nois i noies que no van a l'escola, i acollir-los a l'escola o a altres tipus d'activitats, per a ajudar-los a desenvolupar-se i preparar-los per al món del treball i la inserció en la societat.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIÓ:

TERRITORIAL: Tota la ciutat, especialment els barris marginats

EDAT: 14-16

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Totes les actuacions que es dirigeixen a la compensació de desigualtats.
- Una escola de qualitat. Amb la posada en marxa de la Reforma, caldrà incidir en aquest punt seriosament.
- El sistema d'orientació educativa i professional a partir de 12 anys.
- Activitats d'educació no formal que ajudin al desenvolupament i preparin per al món del treball, i que arribin a tots el nois que ho necessitin.
- La relació escola-món del treball.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Racionalització i augment equilibrat d'equips de tècnica i recursos dedicats a aquestes edats, segons cada territori.
- Estudiar la influència de l'educació informal.
- Relacionar l'educació formal i la no formal, en la filosofia de la Ciutat Educadora.
- Estudiar com, a Europa, han anat solucionant els problemes d'atur i inserció laboral dels joves.
- Potenciar els esports, la música, l'educació tecnològica, l'educació estètica i el coneixement del medi.

- Preparar per al món laboral, donant una formació personal que ajudi a veure el treball com un servei i una promoció personal. A partir d'aquí, inserció en el món del treball amb totes les conseqüències.
- Reforma en profunditat de l'escola, per tal que doni valors adequats i eduqui per la iniciativa.
- Fomentar l'associacionisme juvenil
- Fer el cens dels joves no escolaritzats de 14-16 anys i dels que deixen els estudis secundaris una vegada començats.

12

0. CAMP TEMATIC: Formació de tècnics que estan en contacte amb els nens.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES: Hi ha molts tècnics que eduquen formalment mestres, psicòlegs, educadors de carrer, monitors de lleure, monitors esportius... Cal que estiguin preparats per a la feina.

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: L'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona porta a terme un programa de formació dels mestres municipals. L'IMAE fa programes de formació per a tècnics de serveis personals.

1.3. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL: Pel que fa als mestres municipals, pràcticament tots participen en el programa. Una part important és la formació en les matèries dels programes prioritaris de l'Àrea: Informàtica, Audio-visuals, Música, Educació Física i Coneixement de Barcelona. L'IMAE fa formació permanent a personal municipal i de fora, en relació amb la infància. La Guàrdia Urbana fa també formació als districtes sobre temes relacionats amb la infància.

2. LINIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Formar tots els tècnics i persones que estan en contacte amb els nois: mestres, monitors, guàrdies, conserges, personal de neteja, etc.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIÓ:

TERRITORIAL: Tota la ciutat

EDAT: Educadors mestres i de lleure de 0 a 16 anys

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

Tots els programes de formació. Cal tenir clar que la formació és rentable i forma part dels programes d'actuació. Cal que tinguin objectius clars i globalitzadors.

Com a denominador comú, els plans de formació han de:

- Donar coneixement de la dinàmica de grups
- Reforçar l'esperit d'equip
- Visió globalitzadora de la situació
- Sensibilització de cara a les demandes i necessitats
- Donar un coneixement del nen i les seves necessitats
- Donar coneixement del barri i del context
- Propiciar els intercanvis d'experiències
- Donar instruments d'avaluació

CONSIDERACIONS DE TIPUS GENERAL:

- Manca coordinació i informació de les àrees i districtes
- El canvi de persones en els llocs de responsabilitat, sovint implica canvis en les orientacions, i això fa perdre els punts de referència.
- Es deixen perdre projectes que podrien ser interessants, perquè no són acollits ni tenen suport.
- D'altres projectes, que no són suficientment seriosos, van endavant.
- Cal tenir més en compte les necessitats dels nens i els nois.
- Hi ha manca d'informació de serveis a tots els nivells, però especialment en les capes marginades de la població, que són les que ho necessiten més.
- Cal, més que emprendre noves actuacions, millorar i posar al dia els recursos ja existents. A la llarga això és un estalvi econòmic.
- Cal racionalitzar normatives de beques i subvencions.

AMBIT 4:

SOCIOCULTURA

13

O.CAMP TEMATIC: Participació del nen en l'oferta sociocultural

1. ESTAT DE LA QUESITIO:

1.1. DADES BASIQUES:Vegeu el banc de dades de l'oferta sociocultural de la ciutat.

1.2.INICIATIVES INSTITUCIONALS:Vegeu el banc de dades de l'oferta sociocultural de l'Ajuntament.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL:Es constata que hi ha una oferta considerable però molt dispersa, a més, la participació dels nens en l'esmentada oferta no sempre està prevista.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL:Facilitar la participació activa del nen en l'oferta sociocultural de la ciutat, sense menysprear però, aquelles activitats que impliquen una participació passiva -espectador-. Qualsevol programació dirigida als nens ha de tenir en compte aquests mecanismes de participació i optar explícitament per unes programacions amb implicació activa o passiva.

4.ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:Com s'expressa en l'apartat d'equipaments, és necessari estendre la xarxa d'equipaments infantils ja que és en aquest marc que el nen pot tenir una participació més activa en l'oferta sociocultural.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Flexibilitzar les normes d'ús de les biblioteques públiques de manera que el nen se'l faci un espai més seu.
- Que un tècnic en temes d'infància participi en els processos de planificació de nous espais urbans -parcs, museus, etc.- de manera que es contemplin els elements infraestructurals necessaris per a assegurar la futura participació activa del nen.
- Tendir que els museus de la ciutat siguin un instrument que faciliti la participació activa del nen. A aquest efecte proposem que el Pla d'Infància es dirigeixi en aquests termes a la Direcció de l'Àrea de Cultura per tal que es tingui en compte aquest document en els museus que s'estan remodelant (Museu d'Art de Catalunya) i que s'elaborin propostes per als altres museus de manera progressiva.
- Impulsar el manteniment de la base de dades de produccions culturals destinades a públics infantils amb la implicació dels diferents sectors que programen a l'Ajuntament. Aquesta informació pot permetre d'elaborar més programacions, més coordinades, i criteris clars.

0. CAMP TEMATIC: Participació del nen en l'oferta sociocultural.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS:

- Programa "Guanyem el carrer"
- Tasques relacionades amb els animadors comunitaris, educadors de carrer i casals infantils.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Facilitar el lliure desenvolupament dels grups naturals en el medi urbà. Considerem que el grup natural és el nucli bàsic de participació del nen, i no sempre el medi urbà li permet desenvolupar-se.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Aquesta franja presenta, en aquest cas, unes circumstàncies especials que obliguen a fer-ne un tractament diferent.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

TERRITORIAL: Barris amb menys nivell de renda i més desestructurats urbanísticament, o sense serveis.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR: Els casals infantils de barri han d'impulsar els espais de trobada com a marc físic que possibiliti el desenvolupament dels grups naturals.

4.2. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL SUPRIMIR. No sabem si cal suprimir-ne alguna concreta, però en qualsevol cas l'Administració no ha de ser gens intervencionista en la dinàmica interna d'aquests grups.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Tenir en compte els espais de relació en el procés de planificació urbanística.
- Intentar reduir el tràfic rodat a certes zones que poden constituir punts de trobada de grups naturals.

0. CAMP TEMATIC: Participació del nen en l'oferta sociocultural.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES:

- Veure cens d'activitats infantils i juvenils i els diferents tractaments que se n'han fet (taxa d'associativisme, etc...).

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS:

- Programa de suport a iniciatives i entitats infantils i juvenils.
- Conveni amb C.J.B.
- Conveni amb entitats d'esplai i agrupaments per a l'organització d'activitats d'estiu.
- Conveni amb Consells de Joventut de Districtes.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Es constata la poca estabilitat de les entitats i la manca de recursos en què es troben, així com la manca de formació dels responsables i l'escassa participació en projectes comunitaris.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Potenciació dels nuclis associatius com a marc de participació del nen.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Hi ha poca oferta, per tant, sembla que és on s'hi hauria d'esmerçar uns esforços superiors.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

SECTORIAL: Potenciar els nuclis associatius amb més dificultats de funcionament i, per tant, en perill de desaparició.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Revisar i augmentar els mòduls de subvencions i convenis.
- Establir canals de participació de les entitats en les programacions de dinamització dels Districtes i de les Arees.
- Donar més difusió al cens d'entitats infantils i juvenils, incloent-ho a la "Guia de recursos per a la infància".
- Activar la posada en marxa i la reglamentació del Casal d'entitats.
- Publicitar l'oferta de les entitats amb tots els mitjans possibles.
- Adequar el programa de formació per a agents socioculturals a les necessitats de cada territori en

funció de les entitats que hi ha.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Contemplar la necessitat de locals per a les entitats en la política de planificació d'habitatges per part del Patronat Municipal de l'habitatge.
- Tenir en compte la xarxa d'equipaments de la ciutat en la línia de considerar les infraestructures d'algunes entitats com a espais d'ús públic a través de convenis.
- Crear una modalitat de subvenció per a l'arranjament de locals i infraestructures de les entitats.

16

0. CAMP TEMATIC: Equipaments/infraestructures socioculturals i esportius.

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.1. DADES BASIQUES:

(Vegeu esquema adjunt de l'anàlisi dels diferents equipaments de la ciutat a partir de diferents variables: localització, especificitat d'usuaris, grau de participació, franges d'edat i existència o no.)

Cal partir del concepte implícit de democratització cultural. La sociocultura sempre té objectius formatius. Els objectius han de tenir com a fita poder assolir el màxim de maduresa cultural així com fomentar una capacitat crítica.

Aspectes a considerar:

1. Anàlisi de les necessitats
2. Identificació de les prioritàries.
3. Redefinició de la xarxa d'equipaments, la qual cosa comporta el disseny d'infraestructures culturals.
(vegeu en l'annex el quadre desglossat d'equipaments)

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: Ens remetem a la informació suara descrita, que cal complementar amb el banc de dades.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Manca una definició de funcions de cada equipament i d'una xarxa global de tota la ciutat que complementi les diferents funcions*.

(*) Inadequació dels equipaments no específicament destinats als infants perquè també en puguin fer ús.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Definició de la xarxa d'equipaments socioculturals i esportius de la ciutat dirigida a la infància, de la definició de les seves funcions i disseny estructural i de la seva complementació.

2.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Activitats a ludoteques als matins adreçades als nens que no van a la guarderia i on puguin participar-hi pares-nens.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

SECTORIAL: Adequar les instal·lacions a l'accés de les persones amb deficiències físiques.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.3. NOVES ACTUACIONS: Elaboració de la xarxa d'equipaments. Es proposa que sigui un compromís del Pla d'Infància que el plenari de l'Ajuntament de Barcelona aprovi, el gener de 1990, la xarxa d'equipaments socioculturals i esportius dirigits a la infància de la ciutat de Barcelona.

17

0. CAMP TEMATIC: Informació/promoció/accés

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: Cap

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Inexistent

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Promoció de l'oferta sociocultural per a nens dirigida directament a aquests.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- stands d'informació al carrer i als parcs
- bus cultural
- agenda infantil

18

0. CAMP TEMÀTIC: Informació/promoció/accés

1. ESTAT DE LA QÜESTIÓ:

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS:

- Punts d'informació a instituts
- Agenda cultural que fa l'IME
- Guia de la infància

1.3. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ACTUAL: Deficitària

2. LÍNIA PROGRAMÀTICA GENERAL: Promoció de l'oferta sociocultural dirigida als nens a través de l'escola, mitjançant una política d'informació eficaç per tal de facilitar l'accés dels nens a l'esmentada oferta.

2.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Cap

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Caldrà partir de l'experiència dels punts d'informació a instituts i cercar nous sistemes que arribin a adolescents no escolaritzats.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIÓ:

EDAT: 12-16 anys

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Punts d'informació a ensenyament mitjà.
- Ampliar la difusió de l'agenda cultural que fa l'IME a totes les escoles de Barcelona, pensant en les activitats que poden anar dirigides als nens.

4.3. NOVES ACTUACIONS:

- Reedició actualitzada de la guia de serveis per a la

infància i distribució a les escoles per a ús dels educadors.

- Facilitar el màxim d'informació possible a les escoles per tal que arribin directament als nens. En aquest sentit l'Ajuntament, a través dels representants als Consells Escolars, potenciarà l'establiment de xarxes d'informació interna a l'escola.

19

0. CAMP TEMATIC: Informació/promoció/accés

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: No n'hi ha en aquest camp.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: La inexistència d'actuacions dirigides a la informació de la família fa que es proposi que és un sector prioritari d'intervenció, ja que aquesta té un paper fonamental en l'estructuració del temps lliure dels nens.

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Promoció de l'oferta sociocultural dirigida als nens a través de la família, mitjançant una informació als pares que els permeti planificar les activitats conjuntes amb els nens.

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: La família té poca incidència a l'hora que els nois decideixin les activitats.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

EDAT: de 3 a 10 anys

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Incloure un apartat en la revista "Barcelona 10" d'agenda d'activitats culturals per als infants.

4.3. NOVES ACTUACIONS: Enviar anualment una síntesi de la guia de recursos i una explicació de com hom pot accedir a les agendes que s'editen mensualment, a tots els pares dels nens que fan els 6 anys, adjuntant una presentació de l'alcalde explicant la importància de la participació dels nens en les activitats

socioculturals (una tramesa anual aproximada de 7.000 exemplars).

20

0. CAMP TEMATIC: Informació/promoció/accés

1. ESTAT DE LA QUESTIO:

1.2. INICIATIVES INSTITUCIONALS: Actualment, cap.

1.3. VALORACIO DE LA SITUACIO ACTUAL: Deficitària

2. LINIA PROGRAMATICA GENERAL: Promoció de l'oferta sociocultural dirigida a nens a través dels mitjans de comunicació i adreçada tant als mateixos nens com als pares i educadors.

2.1. ESPECIFICITAT 0-3 ANYS: Cap

2.2. ESPECIFICITAT 14-16 ANYS: Per a aquest sector d'edat ja té sentit incloure una informació específica escrita als diaris.

3. SUBSECTOR PRIORITARI DE POBLACIO:

EDAT: Diaris i ràdio a la franja 12-16 i Tv de 6 a 12.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

4.1. PRESTACIONS ACTUALS QUE CAL REFORÇAR:

- Millorar la cartellera als diaris.
- Reforçar la capacitat informativa del 010.
- Ampliar la informació d'activitats socioculturals i esportives als mitjans de comunicació de masses.

ALTRES TEMES:

1. En el terreny de la participació creiem que pot ser útil tendir a la redacció d'una mena de carta dels drets dels nens en el terreny local. En aquest sentit, pot ser interessant fer una adaptació de les normes de participació ciutadana pensades per adults al món infantil.

- 100 firmes de nens obliguen que el regidor del

Districte rebi una delegació?

- Audiències del Consell de Districte a determinats grups de nens?
- etc.

2. Pel que fa als continguts de les programacions, la discussió del grup no va poder acabar concretant molt; tot i això, creiem que hi ha un seguit de criteris que cal contemplar:

2.1. Qualsevol programació cultural implica uns continguts i, per tant, una transmissió de valors. Convé que els organitzadors polítics pertinents facin unes opcions sobre els límits dels valors que es volen transmetre.

2.2. Cal cercar una coherència entre aquests continguts, a nivell molt general, en l'actuació municipal.

2.3. Cal trobar l'espai propi de l'oferta pública complementària a l'oferta privada.

AMBIT 5:

MEDI URBA I MARC LEGISLATIU

21

0. CAMP TEMATIC: marc urbà

2. LINIES PROGRAMATIQUES GENERALS:

núm18. - Promoure iniciatives d'educació ambiental, perquè millorin les relacions amb el seu entorn.

núm24. - Suprimir les barreres arquitectòniques que dificulten la mobilitat urbana i la participació social dels nens i adolescents disminuïts físics o psíquics, afavorint la seva participació en les ofertes normalitzades.

núm26. - Augmentar l'actual dotació d'espais lliures de la ciutat i reordenar els grans parcs perquè disposin d'àmbits específics, configurant un espai de múltiple ús.

núm27. - Planejament territorial equilibrat de serveis i equipaments culturals, esportius i socioeducatius.

núm28. - Assegurar la informació continuada dels serveis i activitats dirigides als nens i adolescents.

núm29. - Revisar la legislació existent i promoure els canvis que es considerin adients en relació a la

publicitat i el contingut dels programes que es realitzen en els mitjans de comunicació (agressivitat, consumisme, passivitat...).

núm30. - Assegurar la qualitat mínima de l'habitatge, considerant que hi ha famílies que no en tenen i d'altres que no reuneixen les condicions adequades -tant pel que fa referència a l'estructura física com d'espai de relació intergeneracional-, i tenint en compte les necessitats dels nens dins de la unitat familiar.

núm31. - Afavorir la mobilitat urbana dels nens i adolescents a través d'una xarxa de transports suficient, i l'ús autònom d'aquesta a partir de la informació que reben, en els anys anteriors, amb un coneixement de la ciutat i una educació vial bàsica.

4. ACTUACIONS QUE SE'N DERIVEN:

CAMP TEMATIC:Relacions adolescents-entorn

ACTUACIONS A REFORÇAR:

1 -Educació de l'entorn a les escoles: reforçar el programa de l'Àrea d'Educació sobre Barcelona a l'escola.

2 - Reforçar les campanyes de sensibilització sobre el tema a l'entorn.

3 - Assegurar el manteniment de les instal·lacions de l'entorn per a incrementar-ne el respecte.

CAMP TEMATIC:Barreres arquitectòniques

SUBSECTOR TERRITORIAL:Població amb disminucions

ACTUACIONS :

1 - Millorar la configuració dels espais públics (equipaments, locals...), definint les condicions que han de tenir i assegurant el compliment de la normativa vigent.

2 - Adequar aquells espais construïts que no reuneixen les condicions apuntades.

3 - Garantir la mobilitat urbana de la població amb disminucions, assegurant uns transports públics adequats i acondicionar els parkings públics i privats.

CAMP TEMATIC:Espais lliures

SUBSECTOR TERRITORIAL:Barri amb dèficit constatat d'espais lliures.

ACTUACIONS:

1 - Reforçar els canals de participació ciutadana en la configuració del Plans Especials i els Projectes d'Urbanització, partint d'un estudi de necessitats.

2 - Potenciar la participació ciutadana en la dinamització d'aquests espais, optimitzant els recursos existents.

3 - Definir bé les condicions físiques que han de tenir els espais abans d'encarregar-ne els projectes, i garantint la seguretat de la seva utilització.

4 - Trobar a nivell de Districtes espais que, encara que sigui de forma temporal, puguin ser utilitzats com a espais lliures oberts o tancats.

CAMP TEMATIC:

SUBSECTOR TERRITORIAL: Barris amb dèficit de serveis i instal·lacions en els espais lliures.

ACTUACIONS:

1 - Optimitzar l'oferta específica de serveis i equipaments dirigits als nens en el seu entorn més proper.

ACTUACIONS:

1 - Realització d'una enquesta sensibilitzadora per posar de manifest les possibles deficiències de l'ús de l'espai envers els nens.

2 - Continuar en la línia de treball preventiu dels accidents infantils.

CAMP TEMATIC: Transports públics i educació vial/mobilitat urbana.

ESPECIFICITAT: 14-16 anys

A partir dels 12 anys

ACTUACIONS A REFORÇAR:

1 - els equipaments esportius, culturals i educatius.

2 - Garantir una senyalització adequada

3 - Incrementar l'educació vial coordinant-la amb una informació suficient dels transports públics.

4.4 - ESTUDIS PREVIS:

Coincidint amb el plantejat per Josep Muntañola en l'estudi encarregat sobre Medi Urbà, subratllarem la insuficiència d'estudis en aquest camp; la qual cosa dificulta el plantejament de projectes concrets per desconèixerment de la realitat.

En aquest sentit, una primera línia programàtica:

la qualitat de vida.

- Informació i formació en relació al desenvolupament dels diferents rols.
- Afavorir la integració i la identificació amb la comunitat. Pertinença al grup. Rol social.
- Facilitar l'accés als serveis.
- Facilitar l'accés a l'oferta sociocultural.

2 - Accions per a evitar alteracions en la salut, la nutrició, l'habitatge...

- Tractament de conflictes previsibles en el desenvolupament de la família.
- Accions per a evitar desajustos amb l'entorn, tant pel que fa a l'aïllament com a la dispersió en la comunitat.
- Informació sobre higiene, nutrició, protecció..., dirigida a situacions de risc.
- Capacitació per a afrontar els conflictes previsibles en el desenvolupament.
- Informació i suport en el procés de desenvolupament de l'infant.
- Facilitar la integració en grups amplis per a evitar la formació de "ghettos".
- Detecció precoç, evitant el deteriorament de la salut, la nutrició, l'habitatge, etc.
- Reconèixer les situacions socioculturals d'alt risc.

3 - Intervencions en aquelles situacions que impliquen variacions o alteracions externes imprevisibles, les quals depassen la capacitat de resposta del nucli familiar.

- Tractament dels conflictes puntuals, produïts per variacions imprevisibles de l'estructura familiar.
- Intervencions en situacions de canvi sociocultural.
- Intervencions en situacions carencials complementant la resposta que la família és capaç de donar.
- Orientació i tractament de conflictes relacionals dins la família.
- Intervencions per a facilitar l'articulació social dels nuclis familiars. Grups de mútua ajuda.
- Activitats d'entrenament en la cobertura de les necessitats bàsiques de subsistència.
- Facilitar mitjans, infraestructura i recursos per a desenvolupar les habilitats de cobertura de les necessitats.
- A partir de l'assistència es poden redefinir els rols.
- Tractament per a modificar les conductes conflictives.
- Complementar o substituir, temporalment o indefinidament, la família per mitjà de serveis.
- Accions, si cal substitutives, d'integració a la xarxa social pròxima, tant per als infants com per als adults.

AMBIT: SALUT I QUALITAT DE VIDA

4 - Reforç programes promoció salut a l'E.M. basats en grups actius.

- Informació a famílies d'infants sobre desenvolupment i salut (en la línia Calendari Desenvolupment Infantil).
- Presència municipal en l'impuls decidit dels Consells de Salut d'àrea i districtes (com al Casc Antic).
- Reforç a la xarxa associativa relacionada amb la salut (en la línia del Patronat Municipal de Disminuïts o de l'edició i difusió del directori de grups i associacions d'ajuda mútua).

5 - Prevenció de l'inici del consum de tabac.

- Prevenció de l'inici del consum abusiu d'alcohol.
- Prevenció de l'inici del consum de drogues il·legals.
- Increment de la pràctica d'exercici físic.
- Reducció de la incidència, mortalitat i la discapacitat per causes externes, i concretament:
 - accidents (de trànsit, domèstics)
 - suïcidis
- Reducció de la prevalença de càries dental
- Millora de la planificació familiar.
- Millora dels hàbits alimentaris

6 - Reforçament de l'acompliment de les normatives de vigilància i seguretat.

- Increment de la col·laboració dels agents sociosanitaris.
- Més especialment la col·laboració s'haurà de dur a terme entorn de:

- Higiene a zones de joc infantil
- Increment d'instal·lacions esportives
- Millora de l'accessibilitat a equipaments
- Supressió de barreres arquitectòniques
- Millora habitabilitat vivendes més rehabilitació dels habitatges degradats
- Evitar allotjaments en pensions de les famílies
- Millora de la qualitat de l'aigua de consum"

7 - Afavorir la col·laboració per tal que l'ICS millori les condicions de l'assistència primària de salut al sector públic i més especialment pel que fa a la:

- Reducció de la incidència i la mortalitat (global i especialment la prematura) de les següents causes:

- Asma

- Infeccions bacterianes

- Disminució de la incidència anual i de la freqüència de brots epidèmics de xarampió.

- Reducció de la incidència anual de les següents malalties transmissibles:

- Poliomelitis i tètanus

- Rubèola congènita i sífilis congènita'
- Reducció de la incidència de la síndrome de Down.
 - Reducció de l'embaràs no desitjat. Per altra part, cal reforçar els mecanismes d'assistència a infants abandonats i/o maltractats.

AMBIT: EDUCACIO FORMAL I NO FORMAL

- 8 - Estendre el servei d'atenció al nen petit i a la família a través de l'Escola Bressol Pública, i d'altres iniciatives adequades a cada circumstància. En aquesta línia cal potenciar experiències que tinguin garanties de consolidació i que cobreixin realment les necessitats de les famílies i els nens de 0-3 anys.
- Ampliar l'experiència d'algun Districte sobre el seguiment del nen al llarg del primer any. Si té dificultats, fins als tres anys, i garantir la continuïtat del seguiment en etapes posteriors.

- 9 - Intentar millorar el procés de matriculació, i controlar que no hi hagi refús envers cap nen per part de l'escola.
- Fer seguiment i donar suport a la família dels nens absentistes.
 - Continuar en la línia, difícil però positiva, d'utilització d'espais escolars per a altres activitats.
 - Relacionar l'educació formal i la no formal, en la filosofia de la Ciutat Educadora.
 - Potenciar els esports, la música, l'educació tecnològica, l'educació estètica i el coneixement del medi.
 - Fomentar l'associacionisme juvenil.

- 10 - Reforçar totes les actuacions que es dirigeixin a la compensació de desigualtats.
- Col·laborar en la millora de la qualitat de l'escola, així com en la posada en marxa de la reforma, que ha d'assolir l'adequació del circuit escolar a les necessitats i aficions dels nois i noies.
 - Sistema d'orientació educativa i professional a partir de 12 anys.
 - Donar suport als representants municipals als consells escolars i a tots els agents educatius per ajudar a pal·liar l'absentisme.

AMBIT: SOCIOCULTURA

- 11 - Extensió de la xarxa d'equipaments infantils ja que és en aquest marc que el nen pot tenir una participació més activa en l'oferta sociocultural.

12 - Per mitjà dels casals infantils de barri donar impuls als espais de trobada com a marc físic que possibilitin el desenvolupament dels grups naturals.

13 - Revisar i augmentar els mòduls de subvencions i convenis.

- Establir canals de participació de les entitats en les programacions de dinamització dels Districtes i de les Àrees.

- Activar la posada en marxa i la reglamentació del Casal d'entitats.

14- Reforç i extensió dels punts d'informació a ensenyament mitjà.

- Tenir al dia l'agenda cultural que fa l'IME a totes les escoles de Barcelona, pel que fa a les activitats que poden anar dirigides als nens.

AMBIT: MEDI URBA I MARC LEGISLATIU

15 - Educació de l'entorn a les escoles: reforçar el programa de l'Àrea d'Educació sobre Barcelona a l'escola.

- Reforçar les campanyes de sensibilització sobre el tema a l'entorn.

- Assegurar el manteniment de les instal·lacions de l'entorn per a incrementar-ne el respecte.

16 - Millorar la configuració dels espais públics oberts (carrers, places, parcs...), i tancats (equipaments, locals...), definint les condicions que han de tenir i assegurant l'acompliment de la normativa vigent.

- Adequar aquells espais construïts que no reuneixen les condicions apuntades.

- Garantir la mobilitat urbana de la població amb disminucions, assegurant uns transports públics adequats i acondicionar els aparcaments públics i privats.

17- Reforçar els canals de participació ciutadana en la configuració del Plans Especials i els Projectes d'Urbanització, partint d'un estudi de necessitats.

- Potenciar la participació ciutadana en la dinamització d'aquests espais, optimitzant els recursos existents.

- Definir bé les condicions físiques que han de tenir els espais abans d'encarregar-ne els projectes, i garantint la seguretat de la seva utilització.

- Trobar a nivell de Districtes espais que, encara que sigui de forma temporal, puguin ser utilitzats com a espais lliures oberts o tancats.

18 - Optimitzar l'oferta específica de serveis i equipaments dirigits als nens en el seu entorn més proper.

19 - Continuar en la línia de treball preventiu dels accidents infantils.

20 - Reforçar la xarxa de transports que permeten d'accedir als equipaments esportius, culturals i educatius.

- Garantir una senyalització adequada
- Incrementar l'educació vial coordinant-la amb una informació suficient dels transports públics.

21. INFORMATIVES

- Millora de la difusió de les prestacions a l'usuari.
- Publicitar l'oferta de les entitats amb tots els mitjans possibles.
- Millorar la cartellera als diaris.
- Reforçar la capacitat informativa del OIO.
- Ampliar la informació d'activitats socioculturals i esportives als mitjans de comunicació de masses.
- Donar més difusió al cens d'entitats infantils i juvenils, incloent-ho a la guia de recursos per a la infància.

22. FORMATIVES

- Tots els programes de formació. Cal tenir clar que la formació és rentable i forma part dels programes d'actuació. Cal que tinguin objectius clars i globalitzadors.

Com a denominador comú, els plans de formació han de:

- Donar coneixement de la dinàmica de grups
 - Reforçar l'esperit d'equip
 - Visió globalitzadora de la situació
 - Sensibilitzar de cara a les demandes i necessitats
 - Donar un coneixement del nen i les seves necessitats
 - Donar coneixement del barri i del context
 - Propiciar els intercanvis d'experiències
 - Donar instruments d'avaluació
-
- Adequar el programa de formació per a agents socioculturals a les necessitats de cada territori en funció de les entitats que hi ha.
 - Reforçament de la gestió dels programes des dels

- districtes, amb el suport de les Àrees.
- Homogeneïtzació de la metodologia d'intervenció.
- Millora de la Coordinació: interinstitucional (Institut Català de la Salut-Districtes-Àrea de Salut Pública); interàrees i amb districtes; i intraàrees.
- Millora de la formació tècnica continuada.
- Millora de l'accés a recursos per part de la població marginal
- Increment de la participació ciutadana.
- Limitació de l'excessiva especialització dels serveis a subgrups de població.

3.2. Noves actuacions

De les actuacions ressenyades en cada línia programàtica n'extreiem aquí aquelles que incideixen en actuacions ja existents, agrupades per àmbits:

ÀMBIT: NUCLI FAMILIAR

- 1 - Creació d'espais oberts per a l'esbarjo de les famílies i de llocs de trobada.
- 2 - Creació d'espais de formació:
 - Educació sexual.
 - Educació de rols.
- 3 - Augmentar les ajudes materials per a cobrir les necessitats bàsiques.
 - Escoles bressol obertes 24 hores diàries.
 - Ajuts relacionats amb l'habitatge.

ÀMBIT: SALUT I QUALITAT DE VIDA

- 4 - Reorientació dels equips de salut escolar, afavorint el seu paper en el reforç dels punts indicats a 5.1.
 - Col·laborar per tal que l'administració sanitària competent assumeixi els programes de vacunació.
 - Disminuir en general les substàncies tòxiques, per tal de retardar l'edat d'inici del seu consum i afavorir l'augment d'abstinents i la disminució de l'abús, a través de:
 - Prevenció inespecífica a l'escola i en el temps lliure: paper modèlic dels mestres, desenvolupament d'actituds de tolerància a la frustració, resistència a la pressió de grup, rebuig de solucions màgiques, facilitació d'opcions saludables (esports, relaxació, begudes no alcohòliques, activitats culturals...).
 - Prevenció específica a l'escola: Informació de les drogues tan des d'un context biològic com sociocultural

integrada en el currículum escolar.

- Participació d'associacions ciutadanes (APAS, agrupacions d'ensenyants, AAVV...) i dels mateixos afectats.
- Intervenció entorn dels hàbits no saludables difosos per alguns mitjans de comunicació.

5 - Integració de la xarxa sociosanitària d'atenció primària amb la col·laboració estreta d'equips multidisciplinaris i des dels districtes, i orientats cap a la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, i especialment en el camp de la salut mental.

6 - Creació d'un Casal Associatiu de la Salut que ofereixi espai, suport de secretaria i ajuda a la posada en marxa de grups i associacions d'ajuda mútua en el camp de la salut.

- Desenvolupament programes en el marc escolar (final EGB i inici EM) per a la promoció de la salut i la prevenció de problemes (potser relacionats amb propostes que prepara el PMAD):

- Experimentar en un barri i districte (de cara a posterior generalització), un procés participatiu (professionals, xarxa associativa, representants polítics), simultani a la recollida d'indicadors de salut que condueixi a la formulació de prioritats i objectius de salut per la zona, per a totes les administracions.

- Realització d'una enquesta sensibilitzadora per posar de manifest les possibles deficiències de l'ús de l'espai per part dels nens.

AMBIT: EDUCACIO FORMAL I NO FORMAL

7 - Incrementar l'atenció del seguiment dels nens des d'abans del seu naixement i, per tant, de les famílies.

- Creació d'Escoles Bressol públiques i serveis alternatius. En reestructurar el parc escolar amb motiu de la reforma, els nens de 3 anys poden anar a l'Escola, i quedarà lloc a les Escoles Bressol per a atendre més nens.

- Interlocutor únic al districte per atendre la població d'aquesta edat.

- Crear equips de tècnics diversos que incideixin sobre nens de 0 a 3 anys i que es coordinin amb l'interlocutor esmentat.

- Redacció, amb intervenció i més participació de l'administració local, d'un llibre blanc sobre la legislació d'infància.

- Esforç de coordinació institucional.

- Una tasca de divulgació ciutadana de la legislació d'Infància que podria estendre's a les escoles, i la confecció de guies especialitzades com a complement de la

16 - FORMACIO

Formació dels professionals, claus per a la prevenció:
ensenyants, monitors d'esplai, sanitaris, treballadors
socials..."

4 -PROPOSTES DE CONTINUITAT

La redacció del Pla d'Infància no pretén ser sinó l'inici d'un treball que cal dur a terme a partir de les diferents Àrees i Districtes coordinadament.

S'han assenyalat un seguit d'elements que cal assegurar per a un bon desenvolupament del Pla. Aquest recull, d'entrada, les línies programàtiques generals i les actuacions que se'n deriven, més o menys concretades en cada cas.

La definició de les línies programàtiques ha evidenciat la necessitat de completar la informació amb estudis que aportessin determinades dades per, d'aquesta manera, precisar més acuradament les actuacions.

Les línies d'actuació que es plantegen apunten a uns objectius generals a assolir. Cal, però, en un segon moment, un treball de definició i concreció de les estratègies adients, amb procediments que permetin assolir amb eficàcia els objectius marcats de forma coordinada amb les diferents actuacions que s'adrecen a un mateix sector de la població.

Un altre aspecte a treballar per tal de rendabilitzar la feina feta fins ara és el Banc de Dades d'Infància. En aquesta segona fase, es tracta de verificar les dades obtingudes i completar la informació d'algunes iniciatives llistades.

D'altra banda, caldrà assegurar el manteniment i actualització del Banc de Dades per tal que no quedi obsolet en un breu termini de temps.(1)

Per a assegurar la cobertura d'aquests aspectes fins ara ressenyats, així com el seguiment i la coordinació de totes les línies del Pla d'Infància, proposem la creació d'un Grup de Treball sobre Infància en el marc del Consell de Benestar Social.

Una de les funcions d'aquest grup hauria de ser la realització d'un informe cada dos anys sobre la situació de la infància a Barcelona, i la intervenció municipal en aquest sector. També hauria de coordinar la definició d'estratègies, la realització d'estudis i l'actualització del Banc de Dades d'Infància.

(1) Caldria, per a la difusió de les dades obtingudes, publicar una Guia d'infància a Barcelona, i assegurar la incorporació de les dades del Banc de Dades d'Infància en la Xarxa municipal d'informació.

5. ANNEXOS :

ANNEX 1

5.1. Relació de persones que han participat en l'elaboració dels documents del Pla d'Infància

1. INFORME GENERAL DE LA INFANCIA A BARCELONA

1.1. Persones que han col·laborat en el Banc de Dades d'Infància:

Rosa Xabé	Area d'Afers Socials i Joventut
Gemma Parera	Col·laboradora
Helena Boira	"
Anna Esteban	"
Josefina Palomar	"
Antoni Añó	Col·laborador
Jordi Casanovas	Area d'Afers Socials i Joventut
Helena Elizalde	Area d'Educació

1.2. Redacció de l'Aproximació a la realitat infantil a Barcelona:

Jaume Carbonell	Col·laborador
-----------------	---------------

1.3. Cura general de l'Informe:

Montserrat Clarasó	Col·laboradora
Jaume Colomer	Area d'Afers Socials i Joventut

2. DOCUMENT PROGRAMATIC DEL PLA.

2.1. Cura general del Document:

Montserrat Clarasó	Col·laboradora
M ^a Josep Udina	Area d'Educació
Montserrat Pelegrí	Area d'Afers Socials i Joventut
Jordi Recasens	"
Jaume Colomer	"

2.2. Grup de treball sobre educació formal i no formal:

Coordinació:	
M ^a Josep Udina	Area d'Educació
Participants:	
Jordi Caròs	Dte. Sants-Montjuïc
Teresa Folguera	Serveis Pedagògics IME
Casimir Macià	Dte. Ciutat Vella
Jordi Recasens	Pla d'Infància

Miquel Pulgarín
Carme Tomàs
Teresa Udina

Dte. Sants-Montjuïc
Area d'Educació
ADES

2.3. Grup de treball sobre nucli familiar:

Coordinació:

Montserrat Pelegrí

Area d'Afers Socials i Joventut

Participants:

Guadalupe Pulido

Centre Serveis Socials Poble Sec

Carme Melus

Dte. Sants-Montjuïc

Helena Mas

Dte. Sarrià-Sant Gervasi

Imma Noguera

Dte. Sarrià-Sant Gervasi

Francesc Beltri Gebrat

Dte. Horta-Guinardó

2.4. Grup de treball sobre salut i qualitat de vida:

Coordinació:

Antoni Plasència

Area Salut Pública

Participants:

José Luis Taberner

Dte. Sant Andreu

Xaro Borda

Patronat Municipal Disminuïts

Joan Ramon Villalbi

Area Salut Pública

Jaume Costa

Area Salut Pública

Pilar Solanes

Area d'Afers Socials i Joventut

Elia Díaz

Dte. Ciutat Vella

Joan Torrella

Ambit Benestar Social

Mª Carme Rueda

Area Educació Projecte 14-16 anys

2.5. Grup de treball sobre sociocultura:

Coordinació:

Antoni Nicolau

Area de Cultura

Participants:

Conxa Rodà

Area de Cultura

Angels Navarro

Area d'Afers Socials i Joventut

Anna Ferrer

IMAE

Gloria Meler

Districte Sant Martí

2.6. Grup de treball sobre medi urbà i marc legislatiu:

Coordinació:

Francesca Mata

Seguretat Ciutadana-CTSU

Participants:

Jaume Guardia

Protecció ciutadana

Mª Eugènia Sánchez

Centre Serveis Socials Dte. Les
Corts

Jordi Santamaria	Area de Urbanisme
Ferran Julià	Dte. Sant Martí
Francesc Narváez	Area Transports i circulació
Carme Valls	Dep. Tècnic Descentralització

3. ANNEXOS

3.1. Autor del Fons documental sobre infància.

Antoni Añó	Col.laborador
------------	---------------

3.2. Síntesi de la Consulta a experts i institucions

BCN, Gestió i Promoció Cultural S.A.
Entitat Responsable de la gestió tècnica del Pla

3.3. Cura de la Memòria

Montserrat Clarasó	Col.laboradora
--------------------	----------------

3.4. Autors dels Estudis i Informes Sectorials

APRISE
Irene Balaguer
Milagros Calleja
Mª Antònia Cardona
Joaquim Casal
Jaume Colomer
Eva Comín
Núria Cortada
Jordi Cots
Dolors Dilmé
Ana Carmen Esteban
Ferran Ferrer
Pilar Ferrando
Teresa Folguera
Carme Fortea
GREDJ
Begonya Gros
Mercè Mach
Josep Muntañola
Manel Nebot
Montserrat Pelegrí
José Mª Pellicero
Josep Mª Puig
Enric Sampere
Joan Soler
Agnès Torras
Jaume Trilla
Xavier Ucar
Mª Josep Udina
Asunción Val
Manel Vila
Enric Vilaplana
Joan Ramon Villalbí

ANNEX 2

5.2. Relació general de documents elaborats pel Pla d'Infància

1. INFORME GENERAL DE LA INFANCIA A BARCELONA

- 1.1. Síntesi dels estudis i informes sectorials
- 1.2. Banc de Dades d'Infància
- 1.3. Aproximació a la realitat socieducativa dels infants de Barcelona

2. DOCUMENT PROGRAMATIC

3. ANNEXOS

3.1. Memòria del Pla d'Infància

3.2. Fons documental

3.3. Estudis:

- 3.3.1. Estudi sobre els hàbits de lleure dels nois i noies d'11 a 14 anys a Barcelona
- 3.3.2. Estudi de la utilització dels parcs i places de Barcelona
- 3.3.3. Estudi dels nens que estan fora del sistema escolar
- 3.3.4. Estudi dels adolescents que han abandonat el sistema escolar
- 3.3.5. Estudi "On són els nens?"
- 3.3.6. Estudi de validació del model d'intervenció de les aules-taller municipals

3.4. Informes:

- 3.4.1. Informe sectorial sobre l'oferta educativa formal
- 3.4.2. Informe sectorial sobre l'oferta educativa no-formal.
- 3.4.3. Informe sectorial sobre la infància i les iniciatives socioculturals
- 3.4.4. Informe sectorial sobre la salut i el benestar de la infància
- 3.4.5. Informe sectorial sobre el medi urbà
- 3.4.6. Informe sectorial sobre la protecció jurídica de l'infant i la promoció del seu benestar

ANNEX 3
Quadre d'equipaments

<u>Segons la localització</u>	
<u>Descentralitzats</u>	<u>Equipaments ciutat</u>
<u>Centres Cívics</u>: Informació, participació, motivació... - Programació activitats culturals (teatre, música, exposicions, tallers, sortides...). <u>Casals Infantils</u>: Vacances, centres d'esbarjo i esplai, tallers, jocs, excursions, projectes de grup. <u>Centres Esportius</u> <u>Biblioteques</u> <u>Ludoteques</u> Parcs. Espais Urbans. Casals Juvenils. Entitats de lleure.	Museus Cinemes Teatres Salas d'exposicions Salas d'audicions Fonoteques Mediateques. Noves tecnologies Parcs. Espais Urbans. Grans espais esportius.
<u>Segons l'especificitat del destinatari</u>	
<u>Nens/nenes</u>	<u>Població Global</u>
Casals Infantils Ludoteques Teatres Biblioteques Mediateques. Noves tecnol. Parcs. Espais Urbans. Casals Juvenils. Entitats de Lleure.	Centres Cívics * Teatres * Cinemes * Museus * Salas d'exposicions Salas d'audicions Fonoteques. Mediateques Noves tecnologies. Parcs. Espais Urbans.
(*) adaptació nens	

Segons grau de participació

<u>Participació</u>	<u>Recepció</u>
Casals Infantils	Teatres
Ludoteques	Cinemes
Centres Cívics	Museus
Mediateques. Noves tecnol.	Biblioteques
Parc. Espais Urbans.	
Centres Esportius.	
Entitats de lleure.	

Segons franges d'edat

<u>0-3 anys</u>	<u>4-12 (4-7 7-12)</u>	<u>12-16</u>
Espais Urbans	Teatres	Teatres
	Ludoteques	Ludoteques
	Centres Cívics	Mediateca. Noves tec.
	Espais Urbans	Espais Urbans
	Festes carrer.	Casals juvenils
	Eded. ciutadana.	Fonoteques
	Casals infantils	Salas d'audicions
	Biblioteques	Salas d'exposicions
	Museus	Festes carrer
	C. Esportius	Ed. Ciutadana
	Entitats lleure	Entitats de lleure

Segons l'existència

<u>Existeixen</u>	<u>No existeixen</u>
C. Cívica	Centres culturals infantils/juvenils
C. Infantils	Espais de joc 0-3 anys
Ludoteques (poques)	Fonoteques (2 adults)
C. Esportius	Mediateques (1 privada)
Biblioteques (poques)	Salas d'exposicions amb contingut adequat i programació específica
Museus	Espais de noves tecnologies com p. ex. mitjans de comunicació
Espais Urbans	Animació en els espais urbans.
Teatres (pocs)	Parcs assistits.
Cinemes	Centres de creativitat
Entitats de Lleure	Sala d'audicions a programació adequada

NOTA: Més que duplicar serveis caldria revisar-los i racionalitzar ofertes; després, prioritzar les necessitats.

756

IV ANNEXES

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL GRUP DE TREBALL SOBRE "POBRESA"

- Recull d'experiències d'inserció social i laboral.

- . Fitxes
- . Reportatges
- . Comentaris

I N T R O D U C C I O

Quan cal elaborar els resultats d'un treball, i també ara, es té la impressió que es comença a estar en condicions d'iniciar-lo, és a dir, que es disposa dels mitjans i de la informació que permetrien estudiar i descriure la qüestió a fons.

Si gairebé sempre passa, en fer-ho amb aquest recull sobre llocs de possible reinserció social i laboral, ho experimento amb més intensitat. Perquè el tema, i sobretot les realitats contactades, m'han interessat molt. Però també perquè penso que deu quedar molt per veure. I perquè crec que encara no es pot establir cap tipus de classificació amb prou fonament.

Em limito a donar les dades recollides en les fitxes inicials i a presentar dues experiències més directament en forma de reportatge. I afegeixo al final, un comentari-opinió personal, sobre cada realitat estudiada pel que fa al seu valor com intent de reinserció social i laboral.

GLÒRIA OLIVÉ
juny 1.990

REINSERCIÓ

FITXA Nº

CENTRE	CEPROX
ADREÇA	Via Laietana, 15, baixos. Tel. 515.07.11
RESPONSABLE	
ENTITAT	Comissions Obreres
DATA D'INICI ACTIVITAT	
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Bona
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Curs de FOTOMECÀNICA
ADREÇA	Pg. Rio de Janeiro (cruïlla Pg. Valldaura) Nou Barris
RESPONSABLE	Antonio Lechuga - Joan Surinyac
DURADA DEL CURS	Aprox. 4 mesos (300 hores de classe)
OBJECTIUS	Donar els mínims però suficients coneixements de Fotomecànica per tal que els que han fet el curs puguin contractar amb Empreses d'Arts Gràfiques.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	15. Dels quals 13 han acabat.
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 16 i 25 anys.
SEXE	9 nois i 4 noies.
NIVELL CULTURAL	Molt heterogèni. Des de Certificat d'Estudis Primària fins a algun titulat universitari.

PROCED&NCIA

De tota Barcelona ciutat.

PECULIARITATS**COBREN ELS PARTICIPANTS?**

Si.

QUANT?

45.000Res.

DESCRIPCIÓ DEL CURS

Horari de 18'30 a 20'30.
Tècniques de FOTOMECÀNICA.
Història de les Arts Gràfiques.
Teoria de la Fotomecànica.
Pràctica de la Fotomecànica.

**PERSONES QUE PORTEN EL
CURS I QUALIFICACIÓ**

Joan Surinyac.
Professional d'Arts Gràfiques. FP2.

COST REAL**COM ES FINANCIA?**

Conselleria de Treball de la
Generalitat

**RELACIÓ DEL CURS AMB
REINSERCIÓ SOCIAL**

Bona

**RELACIÓ DEL CURS AMB
REINSERCIÓ LABORAL**

Bona. Els alumnes hi van perquè saben
que hi ha demanda de tècnics en foto-
mecànica. No hi ha gaires escoles. Els
que hi han passat han trobat feina fà-
cilment.

FITXA Nº

CENTRE	Projectes d'atur: Curs sabaters atacornadors.
ADREÇA	Provençals, 120, baixos. Barcelona.
RESPONSABLE	Antoni Tur
ENTITAT	Caritas Diocesana de Barcelona.
DATA D'INICI ACTIVITAT	1986
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Bastant bona. El 50% troben feina o bé es posen pel seu compte.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Curs de Sabaters.
ADREÇA	Provençals, 120, baixos. Barcelona.
RESPONSABLE	Tomás Gamarra (educador). Joan Palau (mestre sabater).
DURADA DEL CURS	6 mesos. 400 hores.
OBJECTIUS	Aprendre l'ofici de sabater. Sobre tot l'aspecte manual. També l'ús de les màquines, però no principalment. Adquirir confiança i seguretat en un mateix. Saber tractar al públic.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	12 alumnes i 3 educadors.
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 28 i 54 anys.
SEXE	Tots homes.
NIVELL CULTURAL	Bastant bo, encara que hi ha 2 analfabets.
PROCEDÈNCIA	Hi ha 1 peruà, 1 argentí, 1 àrab, 1 francès, 1 guineà, 2 catalans i 5 de la

resta de l'Estat Espanyol.

PECULIARITATS

4 són poiters. 1 és viduo i 7 casats.
La problemàtica més greu: porten molt de temps en atur.

COBREN ELS PARTICIPANTS? Si **QUANT?** 45.000Res. (?)

DESCRIPCIÓ DEL CURS

Horari: de 9 a 13'30. De dilluns a divendres. Cada dia tenen una hora de cultura. Parteixen de l'estadi de coneixements que tenen. Matemàtiques, llenguatge i una mica de tot. Les altres 3 hores fan aprenentatge de l'ofici amb el Professor de Taller. Els divendres fan una classe teòrica sobre la pràctica que han fet durant la setmana. L'objectiu és que raonin el que han après a fer, que ho aprenguin a expressar correctament i amb el vocabulari adequat. Tenen una hora de classe de català a la setmana, que valoren molt, especialment de cara a la feina. Hi ha bon ambient entre els participants. El Professor apareix com exigent. No els pinta de color de rosa la sortida del curs cara al treball.

A partir de les classes de cultura han organitzat alguna lectura de Teatre. Aquest any pensen en preparar una representació.

PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ

1 Educador (ho és també pels cursos de Fusteria i Soldadura).
1 mestre de taller. Sabater.
1 professora català.

COST REAL

5.376.200Res.

COM ES FINANCIA?

L'INEM subvenciona parcialment 1.939.200Res. La resta Caritas.

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL

Bona. Sembla que els ajuda força a superar inhibicions que l'atur molt llarg propicia. L'assistència és força regular i si bé a l'inici pesa bastant el fet de ser un curs becat, a la llarga, molts s'interessen realment per l'aprenentatge de l'ofici.

**RELACIÓ DEL CURS AMB
REINSERCIÓ LABORAL**

Bastant bono. Dels que hi han passat el 50% treballen. O bé perquè han trobat feina de sabatero, altres feines o s'han posat per ells un petit taller. En aquest sentit el mateix Projecte es complementa amb la possibilitat d'ajudar econòmicament als alumnes a instal·lar-se.

FITXA Nº

CENTRE	Col·lectiu d'alfabetització LA MINA
ADREÇA	C/ Ponent, s/n. (Centre Cívic Sant Adrià)
RESPONSABLE	Montserrat Pujol Vilarnau
ENTITAT	
DATA D'INICI ACTIVITAT	1982
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Intensa. Barri molt fraccionat. Sembla que l'activitat del Centre ha ajudat a cohesionar-lo.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Programa titulat: LA LETRA PARTICIPANDO ENTRA.
ADREÇA	C/ Ponent, s/n. Sant Adrià del Besòs.
RESPONSABLE	Montserrat Pujol Vilarnau.
DURADA DEL CURS	Mínim 4 mesos. Normalment un curs escolar.
OBJECTIUS	Obtenció del Permís de Conduir en condicions especials (dificultats lectura i escriptura). Millorar al màxim lectura i escriptura. Descobrir que cal posar mitjans per tal d'obtenir qualsevol cosa. Fomentar la relació entre diferents grups del barri.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	150 alumnes, 11 monitors, 3 responsables i 1 voluntari.
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 18 i 45 anys. Mitjana de 30 anys.
SEXE	Homes i dones.
NIVELL CULTURAL	Tots analfabets però en graus molt diversos.

PROCEDÈNCIA	Molt variada. Proporció molt alta de gitanos.
PECULIARITATS	Barri amb problemàtica múltiple. 50% atur reconegut. Molta economia submergida. Venedors de tot.
COBREN ELS PARTICIPANTS?	No els alumnes, si els monitors.
QUANT?	44.000Res. / 57.000Res. (doble horari)
DESCRIPCIÓ DEL CURS	Hi ha actualment 80 alumnes que intenten obtenir el Permis de Conduir en condicions especials. D'acord amb l'Escola, la "Jefatura de Tráfico" els fa un exàmen de la part teòrica en condicions especials (més temps, i facilita la comprensió de les qüestions). Dividits en 9 grups d'entre 4 i 9 persones, i portats per un monitor, tenen l'30h. de classe al dia (horari entre 15'30 a 20'00 de la tarda). L'aprenentatge de lectura i escriptura es fa amb els texts de Conducció. Des de el primer dia es descobreix la lectura com un instrument. L'incentiu del Permis de Conduir és molt fort.
PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ	2 mestres Llicenciats en Comissió de Servei; 1 antropòloga; 11 monitors no titulats, antics alumnes quasi tots, i actuals alumnes de Tallers (matins). Son molt seguits en la tasca per l'equip responsable.
COST REAL	
COM ES FINANCIA?	Hi ha un fons de 50.000.000Res. aportats a l'any passat per l'Ajuntament de Barcelona, l'Ajuntament de Sant Adrià i la Fundació i Benestar Social. La Generalitat paga els Mestres que hi son en Comissió de Servei.
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL	Gent que no sortia de casa per anar a una Escola d'Alfabetització i que ara es relaciona força bé. GRUP DE MONITORS MOLT REIXIT:

**RELACIÓ DEL CURS AMB
REINSERCIÓ LABORAL**

Els que obtenen el Permís de Conduir, tenen moltes possibilitats per l'autoocupació. Calculen que el 30% dels que hi han passat, treballen actualment.

FITXA Nº

CENTRE	Can Xatarra
ADREÇA	C/ Tàpies, 6. Barcelona. Telf. 329.79.58
RESPONSABLE	Francesc Sánchez
ENTITAT	Es centre col.laborador de l'INEM
DATA D'INICI ACTIVITAT	1982
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	130
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Bona. Sobretot perquè s'intenta fomentar l'autoocupació. Precooperatives.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Actualment hi ha 8 cursos.
ADREÇA	C/ Tàpies, 6
RESPONSABLE	Francesc Sánchez
DURADA DEL CURS	6 mesos
OBJECTIUS	Potenciar el creixement personal. Fomentar hàbits relacionals. Formació a través de l'aprenentatge d'un treball manual. Promoure l'esperit cooperatiu.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	15 en cada grup. Total 120.
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 25 i 35 anys.
SEXE	Igual nombre de cada.
NIVELL CULTURAL	Bastant baix.
PROCEDÈNCIA	60% del mateix barri (El Raval). La resta de tot Barcelona ciutat.

PECULIARITATS predominantment són aturats de llarga durada.

COBREN ELS PARTICIPANTS? Si QUANT? 35.000Res.

DESCRIPCIÓ DEL CURS Actualment hi ha 8 cursos de 15 persones que fan tots una base cultural, segons els nivells inicials i una especialitat manual:

Fusteria
Artesania Tèxtil
Fabricació de joguines de fusta
Reciclatge i fabricació de paper
Reparació d'electrodomèstics
Electricitat
Restauració de mobles
Ceràmica

PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ 1 Director, 1 Coordinador, 1 Psicòleg, 1 Secretària, 11 Professors, en general professionals que donen classes del propi ofici.

COST REAL

COM ES FINANCIA? INEM i Generalitat. (Benestar Social paga l'Equip responsable)
Col.laboració material de la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona (locals).

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL

Molt bona.

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL

Interessant en el sentit d'intentar fomentar l'esperit cooperatiu i l'autoocupació.
Durant els sis mesos que dura el curs, s'intenta que s'agrupin i, si volen, poden iniciar una precooperativa. A les tardes se'ls cedeixen els locals de l'Escola. Algunes han reïxit.

FITXA Nº

CENTRE	Projectes d'atur (Caritas).
ADREÇA	
RESPONSABLE	M ^a Dolors Huguet
ENTITAT	CARITAS
DATA D'INICI ACTIVITAT	1982
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	80 dones
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Un 30% de les que hi han passat han trobat feina posteriorment.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Curs de Formació Global de la Dona.
ADREÇA	C/ Aurora, 12; 1er. Telf. 392.95.68
RESPONSABLE	Anunciació Esteve
DURADA DEL CURS	9 mesos, coincidint amb el curs escolar.
OBJECTIUS	Que aprenguin a autovalorar-se. Que puguin créixer com persones. Que adquireixin una capacitat per estar millor en el lloc on son. Que puguin capacitar-se poc o molt pel treball.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	27
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 20 i 40 anys.
SEXE	Dones.
NIVELL CULTURAL	Molt baix. Sols 4 tenen Certificat d'Estudis Primaris. Algunes saben llegir i escriure amb dificultats. Bastants són analfabetes.

PROCEDÈNCIA	21 són del mateix barri. 4 són de Ciutat Meridiana. 2 són del Carmel.						
PECULIARITATS	Hi ha 5 gitanes i 1 arab. Molts fills. Molt pocs han treballat abans.						
COBREN ELS PARTICIPANTS?	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;">Si</td> <td style="vertical-align: top;">QUANT?</td> <td>35.000Res. les majors de 25 anys.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>30.000Res. les menors de 25 anys.</td> </tr> </table>	Si	QUANT?	35.000Res. les majors de 25 anys.			30.000Res. les menors de 25 anys.
Si	QUANT?	35.000Res. les majors de 25 anys.					
		30.000Res. les menors de 25 anys.					
DESCRIPCIÓ DEL CURS	Horari de 9'30 a 13'30h. cada matí. La 1era. hora es dedica a cultura general. Dividides en 4 grups segons el nivell inicial. La resta del matí es reparteix en: Medicina preventiva Primers Auxilis Psicologia Infantil Relacions Humanes Cuina Costura Planxa Es fan algunes visites culturals						
PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ	1 educadora (coordinadora); 1 educadora (mitja jornada); i metge; i psicòleg, 1 puericultora; 1 tècnic en Planificació Familiar.						
COST REAL	6.000.000Res.						
COM ES FINANCIA?	L'INEM paga les beques de les majors de 25 anys i CARITAS cobreix la resta.						
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL	Molt positiva. Aprenen a relacionar-se. Teràpia al poder parlar amb altres persones. Adquirir seguretat en elles mateixes. Sapiguer moure's amb autonomia. Saber-se defensar. Hi ha hagut reaccions negatives per part dels companys que no han evolucionat al mateix ritme.						
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL	Difícil. Per les condicions de vida i d'història. Algunes han passat després del Cours a la Cooperativa de neteja de CARITAS.						

FITXA Nº

CENTRE

ADREÇA

RESPONSABLE

ENTITAT Ajuntament de Girona i Generalitat de Catalunya (Benestar Social).

**DATA D'INICI
ACTIVITAT** 1990

**NOMBRE PERSONES
QUE HI HAN PASSAT**

**RELACIÓ AMB
INSERCIÓ POSTERIOR**

**NOM DEL CURS O
ACTIVITAT CONCRETA** Programa d'accions integrades dedicades a la població desfavorida de Girona.

ADREÇA

RESPONSABLE Equip Ajuntament de Girona.

DURADA DEL CURS Programa de 4 anys.

OBJECTIUS
 Aprenentatge professional.
 Participació, dinàmica de grups.
 Estructuració de la vida domèstica.
 Rehabilitació de la vivenda.
 Recuperació de la salut.

**NOMBRE DE
PARTICIPANTS** 17.000 persones del territori Est de l'Onyar.

TIPOLOGIA

EDAT
SEXE Totes edats i sexes.

NIVELL CULTURAL En general baix i molt baix.

PROCEDÈNCIA Hi ha població autòctona, però poca, 31% són gitanos. 80% immigrants.

PECULIARITATS Població envellida. Amb poques possibilitats de treball. Venedors ambulants, artesans. Vivendes molt precàries.

COBREN ELS PARTICIPANTS? Si QUANT? Depen dels contractes

DESCRIPCIÓ DEL CURS Programa subvencionat pel Fons Europeu, es projecta com programa integrat. Es a dir que té en compte tots els elements que integren una situació general de pobresa i que intenta donar ajuda coordinada al conjunt d'aquests elements. S'intenta no sols solucionar globalment una situació de pobresa sino també crear un "model" verificable i adaptable a altres situacions.
Destacable en el programa:

-Té molt en compte la participació dels afectats, la coordinació dels participants, la col.laboració d'entitats.

PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ 21 persones: 1 sociòleg, 1 economista, 1 advocat, 1 aparellador, 2 psicòlegs, 2 administratius, 10 assistents socials, 3 educadors.

COST REAL

COM ES FINANCIA?

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL

FITXA Nº

CENTRE	Equip Coordinat "Oblatas i Villa Teresita"
ADREÇA	Oblatas: C/ Hospital, 36; Bon. 2ª Telf.: 301.98.37
RESPONSABLE	Angela Corduente i Rosa Prieto
ENTITAT	Oblatas i Villa Teresita
DATA D'INICI ACTIVITAT	1980
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Bona la reinserció social comptant del nivell del que és parteix. Molt difícil la laboral per les circumstàncies de les persones: aptituds, història, etc.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	"Promoción sociocultural de la mujer en el Raval".
ADREÇA	C/ Tàpies, 4. Barcelona.
RESPONSABLE	Angela Corduente i Rosa Prieto.
DURADA DEL CURS	3 mesos.
OBJECTIUS	Rehabilitació (dones prostitutes principalment). Ajudar a adquirir la primera plataforma cultural per poder, en un segon pas, iniciar la reinserció social i laboral. Formació d'hàbits relacionals i de vida: horaris, menjars, despeses. Refer la valoració personal i l'autoestima.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	16
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 19 i 40 anys.
SEXE	Tot dones.

NIVELL CULTURAL	Molt baix. Hi ha 3 analfabets. Les altres oscil·len entre nivells de 3è. o 5è. d'E.G.B.
PROCEDÈNCIA	Pràcticament totes són del barri i tendeixen a formar grups diferents segons la zona del barri on viuen.
PECULIARITATS	Gairebé totes amb fills. Hi ha 1 gitana i 1 marroquina. No hi ha discriminació. Abans de començar aquest curs s'ha treballat molt a nivell personal.
COBREN ELS PARTICIPANTS?	Si QUANT? 40.000Res.
DESCRIPCIÓ DEL CURS	L'horari és de 16'00 a 20'00h. Tenen 2 classes diàries i un petit descans al mig. 1ª hora: Cultura, dividides en subgrups, fan alfabetització o milliores de lectura i escriptura. Parteixen sempre del lloc i les necessitat que tenen. 2ª hora: Psicologia Elements de medicina Ginecologia Puericultura Organització de la il·lar Educació del temps lliure
PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ	5 mestres d'E.G.B., 2 ginecòlegs, 1 psicòleg, 1 pediatra, 1 ATS, 1 educador del temps lliure. Són tots voluntaris i no cobren.
COST REAL	Sobre 4.000.000Res. pressupostades.
COM ES FINANCIA?	Actualment per un donatiu rebut de 500.000Res. Hi ha projecte avançat de que l'Ajuntament cedeix el local.
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL	Bona si es mira del nivell del que es parteix. L'experiència és molt recent. Fa un mes que ha començat. Es bo que surtin de casa. Que es relacionin. Que se'ls obrin possibilitats diferents.

**RELACIÓ DEL CURS AMB
REINSERCIÓ LABORAL**

Molt difícil. Potser després d'aquest curs es podria pensar en algun altre que les preparés més per un treball senzill. Dependrà de les possibilitats de l'Escola i de la capacitat de cada alumne.

FITXA Nº

CENTRE	Programa Atur
ADREÇA	
RESPONSABLE	Mª Dolors Huquet
ENTITAT	Caritas
DATA D'INICI ACTIVITAT	1985
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	25
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	No massa directe.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Classificació i recuperació de roba usada
ADREÇA	C/ Concil de Trento, 36. Barcelona.
RESPONSABLE	Anna Saumoy.
DURADA DEL CURS	No pensat com a curs sino com treball temporal 4-5 anys que pugui preparar per treball posterior.
OBJECTIUS	Adquirir hàbits de relació. Alfabetització. Adquirir una autonomia econòmica. Preparació per una reinserció laboral.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	16 dones més tres educadores
TIPOLOGIA	
EDAT	Entre 23 i 45 anys.
SEXE	Dones.
NIVELL CULTURAL	Molt baix. Bastants analfabets. Cap no té el Certificat d'Estudis Primaris.
PROCEDÈNCIA	Ciutat Vella i alguna Ciutat Nord. Una del Besòs.

PECULIARITATS Dones amb responsabilitats familiars.

COBREN ELS PARTICIPANTS? Si **QUANT?** Sobre 50.000Res.

DESCRIPCIÓ DEL CURS Porten la roba recollida per un grup de joves organitzat pels Mercedaris i provinent de Caritas. Es pesa i es classifica. Aquesta és la tasca principal. Primer es formen 7 grans grups = 7 grans sacs prop dels taulells

PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ Dues educadores que són mestres i una treballadora familiar.

COST REAL 2.000.000Res.

COM ES FINANCIA? Càritas ho va finançar al començament. Actualment s'autofinancia. L'INEM paga parcialment les beques de treball.

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL Molt bona.

RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL Molt difícil per situacions anteriors i actuals de les participants. Potser, com hem dit, un ambient de creació o recuperació d'hàbits de treball, les prepararà per una feina posterior. Les experiències son encara molt fràgils.

FITXA Nº

CENTRE

ADREÇA C/ Sadurni, 14

RESPONSABLE

ENTITAT Associació ESTEL-TAPIES

DATA D'INICI
ACTIVITAT 1982NOMBRE PERSONES
QUE HI HAN PASSAT 42RELACIÓ AMB
INSERCIÓ POSTERIOR Molt difícil.NOM DEL CURS O
ACTIVITAT CONCRETA Taller ESTEL-TAPIES

ADREÇA C/ Sadurni, 14

RESPONSABLE Carme Gabarre

DURADA DEL CURS

OBJECTIUS

Proporcionar una feina manual molt senzilla a persones molt marginals que no tenen altres recursos.
Una certa recuperació de les persones a través de l'activitat en grup i el treball.

NOMBRE DE
PARTICIPANTS 26

TIPOLOGIA

EDAT Predomini 50-60 anys. Alguns 15-16 anys.

SEXE Mixte. Predomini dones.

NIVELL CULTURAL Molt baix.

PROCEDÈNCIA Barri (El Raval).

PECULIARITATS	Grans, no jubilats. Alguns disminuïts. No cotització o poca a la Seguretat Social. Viven en pensions.
COBREN ELS PARTICIPANTS?	Si QUANT? Proporcional a la feina feta. Oscil·la entre 50.000 i 15.000Res.
DESCRIPCIÓ DEL CURS	Monten o manipulen objectes molt senzills: bolígrafs, retoladors, jocs, bosses per ulleres, xiclets. Ensobrar. Pulir i empaquetar. Les empreses els proporcionen la feina i els materials.
PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ	Carmen Gabarre. Educadora.
COST REAL	
COM ES FINANCIA?	Per iniciar i per despeses petites han tingut donatius de particulars. També i més regularment de Càritas. Hi ha una relació amb el "Centre S. Gavina" del mateix barri.
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL	Per moltes persones és l'únic mitjà tant per guanyar uns diners com per sortir de l'isolament en que viurien.
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL	De les 42 persones que hi han passat, 11 tenen ara un altra feina. Està pensat com lloc de pas, però les persones més grans ja no podran fer res més fins a la jubilació. Els nois joves, un pas entre una EGB NO ACABADA I UN TREBALL QUE ENCARA NO TENEN.

FITXA Nº

CENTRE	Escorialles
ADREÇA	C/ Albéniz, 7. L'hospitalet de Llobregat. Telf.: 334.66.80
RESPONSABLE	Josep Mª Pujol
ENTITAT	Entitat jurídica propia.
DATA D'INICI ACTIVITAT	1984.
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	La idea és que sigui un lloc de pas i que vagin després a una altra feina. Però en la realitat això és molt difícil.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Cooperativa Escorialles.
ADREÇA	C/ Albéniz, 7. L'Hospitalet de Llobregat.
RESPONSABLE	Josep Mª Pujol i Oriol Xirinachs.
DURADA DEL CURS	
OBJECTIUS	Donar feina i ensenyar hàbits de treball.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	12 (durant un contracte amb "GREC 85" hi participaren 25 persones).
TIPOLOGIA	
EDAT	
SEXE	Mixte amb predomini d'homes.
NIVELL CULTURAL	Molt baix.
PROCEDÈNCIA	Hi ha 2 àrabs i 2 marginats clars.
PECULIARITATS	6 persones que no tenen cap preparació professional. 4 persones que assumeixen l'organització.

COBREN ELS PARTICIPANTS?	a alguns	QUANT?	depèn de la feina i de tipus de vinculació.
DESCRIPCIÓ DEL CURS	Actualment es una Cooperativa que es dedica a la recollida, tria i venda de coses usades. S'intenta, a través d'una feina molt senzilla, reeducar per el treball. Sobre tot la tria la poden fer persones amb mínim nivell, que treballen acompanyades dels més responsables.		
PERSONES QUE PORTEN EL CURS I QUALIFICACIÓ	Josep Mª Pujol. Educador. Oriol Xirinacs. Educador.		
COST REAL			
COM ES FINANCIA?	Es Cooperativa de Càritas amb tendència a independitzar-se i autofinçar-se. Actualment participen en el Pla Ocupacional de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.		
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ SOCIAL	Molt desigual segons les persones i la seva situació inicial i evolució posterior.		
RELACIÓ DEL CURS AMB REINSERCIÓ LABORAL	Molt difícil per circumstàncies de les persones i per època de crisi. Més aviat ha creat uns llocs de treball.		

FITXA Nº

CENTRE	ASSOCIACIÓ PROMOCIÓ I INSERCIÓ PROFESSIONAL (APIP).
ADREÇA	C/ Carme, 44
RESPONSABLE	Montserrat Font.
ENTITAT	
DATA D'INICI ACTIVITAT	1985-86
NOMBRE PERSONES QUE HI HAN PASSAT	140
RELACIÓ AMB INSERCIÓ POSTERIOR	Bastant bona.
NOM DEL CURS O ACTIVITAT CONCRETA	Pauperització i prostitució femenina i masculina.
ADREÇA	
RESPONSABLE	Montserrat Font
DURADA DEL CURS	5 mesos
OBJECTIUS	Recuperació personal. Alfabetització o Compensació Escolar. Formació Professional i Laboral.
NOMBRE DE PARTICIPANTS	20
TIPOLOGIA	
EDAT	17 majors de 25 anys. 3 menors de 25 anys.
SEXE	16 dones i 4 homes.
NIVELL CULTURAL	8 analfabets i 12 alfabetitzats.
PROCEDÈNCIA	Villa Teresita. Casal d'Infància del Raval. Casa de la Font, carrer.
PECULIARITATS	Prostitució.

"LA LETRA PARTICIPANDO ENTRA"

Aquest és l'eslògan i el nom del Programa d'Alfabetització del Col·lectiu del barri de LA MINA. Un barri certament prou conegut perquè li calguin gaires presentacions. Lloc on han anat a parar moltes famílies gitanes abans escampades en diferents agrupaments de barraques de la perifèria de Barcelona. On actualment hi ha un 50% d'atur reconegut. On la gent viu del que pot, especialment de tot tipus d'economia submergida.

La Montserrat Pujó m'espera al carrer, amatent a si em costarà trobar l'escola. Situada dins del Centre Cívic, té poc aire d'escola. Són uns baixos on la porta està sempre oberta i l'entrada i sortida de gent es constant. Quan hi arribem, a la Montserrat ja l'esperem. Però llavors es presenta en Pep. És un noi a qui li brillen la dedicació i la simpatia. Em diu que si vull aprofitar l'estona que la Montserrat estarà ocupada, podre veure l'activitat d'ell amb els alumnes, que ara començarà.

Entrem a una altra sala més petita. Hi ha set persones. Tres dones entre 35 i 40 anys, dues noietes més joves i dos nois, joves també. En Pep es dirigeix a tots però especialment a en Vicente. Perquè passat demà en Vicente ha de presentar-se a la primera part de l'examen de Teòrica per obtenir el Permis de Conduir. Un examen que la "Jefatura de Tráfico" ha adaptat per a les persones amb dificultats de lectura i escriptura. Cal que hagin assistit amb regularitat a una Escola d'Alfabetització.

• En Pep porta dos folis escrits a màquina i els dona al Vicente. Ell els ha de llegir en veu alta i tots han d'intentar comprendre el contingut, perquè molt poc més endavant, tots hauran de fer la mateixa prova. En Vicente és un gitano d'uns 19 anys. Avui se sent important, però es posa nerviós quan ha de llegir. Posa més afició a endevinar el que hi diu que a llegir-ho. En Pep se n'adona i l'encamina de nou. Ho fa amb una barreja de paciència infinita i d'exigència insubornable.

Quan en Vicente diu el seu segon cognom, no coincideix amb el que figura a la instància. Què ha

passat?. Després de quatre mesos llargs que ve a classe, en Vicente no ha portat el carnet d'identitat. En Pep li ho recrimina. Li diu que si demà no l'hi porta, no podrà presentar-se a l'examen.

Amb la instància, que s'haurà de repetir, segueix la lectura. I quan s'acaba ens adonem que en Vicente s'ha enterat molt a mitges del contingut. Però potser s'ha adonat del que és una instància i que no s'ha de signar mai res sense haver-ho llegit. Després ve el Certificat de l'Escola on consta que en Vicente Heredia Corcuera ha assistit regularment durant quatre mesos al Centre. Quasi sembla impossible que aquest noi, que no debia trepitjar l'escola quan n'era temps, ara que només té 19 anys, hagi mantingut una assistència regular. Més tard vindrà en Rafael, que és l'altre alumne que es presentarà passat demà a l'examen. També es gitano però no ho sembla. És més seriós que en Vicente. Rafael no ha faltat ni un dia a classe.

El secret és el mateix. I en Pep me'l explica: la gent de LA MINA viuen molt de la venda ambulant. Tenir un petit vehicle i poder conduir-lo per diferents mercats i llocs de venda és l'aspiració de molts.

La primera Escola d'Alfabetització que hi hagué a LA MINA va fracassar. Amb un 25% de la població adulta analfabeta, no hi havia alumnes a l'escola.

L'actual Col·lectiu d'Alfabetització de LA MINA començà anant als pisos a ensenyar. Si Mahoma no va a la muntanya...

Després, i havent observat molt les necessitats i aspiracions de la gent, van trobar aquest incentiu. Si la lectura els servís per a alguna cosa que els interessés de debò, vindrien. L'examen per al Permís de Conduir era totalment inassequible per a la major part d'aquesta gent de La Mina. Una relació directa amb la "Jefatura de Tráfico" va facilitar les coses, fins a arribar a una solució adaptada. L'examen de teòrica, el podrien fer amb molt més temps i en dues parts. I se'ls tindria en compte la dificultat de comprensió dels qüestionaris. Caldria assegurar per part de l'escola uns mínims de lectura i escriptura així com una assistència regular a les classes com a mínim durant quatre mesos.

Mentre els ha explicat el contingut de la instància i el certificat, en Pep els ha donat una muntanya de consells pràctics per moure's en l'ambient de l'examen i fins i tot per moure's per Barcelona. Cal pensar que

aquets dos nois és la primera vegada que es presenten a una prova. En Rafael es mou bastant bé per la Ciutat, però en Vicente no té ni idea de com ha d'anar a la "Jefatura de Tráfico". En Pep els ho explica minuciosament. Els dibuixa un plànol perquè puguin anar de la Plaça d'Espanya a l'edifici de La Campana. Allò el trobaran a ell. Però no els acompanyarà a l'anada. Cal aprofitar-ho per fer que ells surtin.

S'acaba la classe i es despedeixen de tots.

Tornem a la primera sala que dóna directament al carrer. Ara és l'Helena, la tercera del grup, la que m'explica com s'organitzen. La Montserrat, en Pep i ella formen l'equip coordinador. Són dos mestres-llicenciats i una antropòloga. Ells són el nucli organitzador d'aquesta experiència que ja no es sols d'alfabetització. Al voltant de l'aprenentatge instrumental han crescut tres Tallers Ocupacionals: Manteniment, Patronatge Industrial, Planxa Industrial i un Taller de Tall i Confecció. També s'està organitzant una Cooperativa de Confecció. Tot plegat uns 150 alumnes.

- I com podeu atendre tota aquesta gent vosaltres tres?

- Perquè l'activitat està basada en tres nivells:
Coordinació, que som nosaltres tres;
Monitors, 11 joves del barri i
Alumnes, 150 del barri.

- I qui són els monitors?.

La pregunta em serà resposta molt pràcticament, perquè mentre soc allí, no paren d'arribar i me'ls van presentant. Onze monitors entre 19 i 25 anys es fan càrrec dels nou grups de Conducció i dels tres d'alfabetització. La majoria d'ells han estat abans alumnes i alguns son encara als matins o bé en un Taller Ocupacional o bé preparant-se per ser Professors d'Autoescola.

Els coordinadors revisen amb els monitors la feina feta amb cada alumne. Tenen grups d'entre quatre i deu persones, barrejades de sexe i edat. L'activitat dura tot el curs escolar i és d'una hora i mitja diària. Els monitors cobren 40.000Res. i 54.000 si porten dos grups. Ho cobren per beca que paga l'INEM.

A mitja explicació torna en Vicente. Ja té el carnet d'identitat. Està content. En Pep m'explica que la dificultat de portar el carnet és molt freqüent. Es deu a

causes diverses però ell ho atribueix especialment a una afany de no ser controlats.

Ara arriba en Victor, un antic monitor. Fa un mes que ha acabat la mili i avui ve a reveure la gent de l'Escola. Hi és com a casa.

- Tornarà a ser monitor?.

Sembla que té una feina en que cobra bastant més. Quant en Pep li parla que ho feia bé, ens explica que tot just ha arribat de la mili s'ha comprat un cotxe pel qual li cal pagar 70.000Res. mensuals. La Montserrat, en Pep i jo reaccionem com "carrosses" que som:

- Com pots embrancar-te amb un pagament semblant?.

- Quin model t'has comprat?

- Un Opel Kadett, que val dos milions. Però d'aquí a quatre anys n'hauré pagat quatre i ja serà vell.

Ho veu, ho reconeix, però ens diu que ells, els joves, quan se n'adonen ja ho han fet. A més li, agrada tant!. Al segon dia ja el posà a 160 i és sensacional!.

Ara arriba l'Albert, l'únic voluntari que ve a ajudar a portar un grup que era molt nombrós. Ve per aprendre'n, perquè potser comencin una cosa semblant a Figueres.

Van arribant els alumnes de Juan, el que en tenia massa.

Li ha vingut molt bé el reforç de l'Albert. Ara pot dedicar-se molt millor a cada alumne.

La Montserrat i en Pep es disposen a explicar-me els orígens del Programa. Ella el va heretar d'un antic mestre de LA MINA que va posar-se malalt quan ho estava començant. La Montserrat, que era Directora d'una de les Escoles del barri, hi dedicà, de moment, mitja jornada d'assessorament. L'any següent, el Departament d'Ensenyament li assignà una Comissió de Serveis i començà a treballar-hi a tot temps. Demanà una segona persona i així hi anà en Josep Palcios. Un any més tard s'hi afegí Helena Montobbio.

- Quina entitat jurídica teniu?

- No en tenim cap perquè de fet portem una sèrie de Programes que depenen de l'INEM o d'altres entitats. Per

poder tenir subvencions estem adherits al Casal Juvenil de La Mina.

Econòmicament, hem rebut un fons important provinent dels Ajuntaments de Barcelona i Sant Adrià i de la Fundació Família i Benestar Social. Vam demanar la subvenció a Projectes per a eradicació de la Pobresa al Fons Europeu, però no ens el van concedir.

No semblen massa preocupats per l'economia. Pensen que aniran fent segons les necessitats i possibilitats.

Els faria falta una quarta persona per a coordinació. Perquè la Montserrat, que ara m'acompanya a les altres instal·lacions, m'explica que del Taller Ocupacional de Costura Industrial, n'ha sortit una pre-cooperativa de dones que ja comença a rutllar. I m'hi porta.

Un petit local amb vuit màquines de cosir industrials. Han començat fent roba de treball per a tallers i ara també fan roba infantil. Tenen als matins un Mestre de Taller que les assessora. Es molt exigent, em diuen. Però en veure la feina feta estan contentes.

Efectivament, els repunts estan ben fets. Ja han servit els primers encàrrecs, però encara no cobren perquè han de capitalitzar per anar pagant les màquines i comprar tot l'altre material. De moment, la Montserrat els fa de comptable, però caldrà anar traspassant la responsabilitat.

Ara anem al Taller de Tall i Confecció. Són cinc o sis dones i la Conxita, que les organitza. Es fan roba per a elles. Avui preparen una exposició del que han fet i tenen moltes coses, algunes amb molta gràcia. Aquest és un Taller més tradicional. La Conxita hi ha treballat molt de temps com voluntària. Les alumnes, si volen, passen després a l'Industrial.

Tornem a l'Escola i ja ens acomiadem. M'ha agradat LA MINA.

En subratllaria la dedicació de les tres persones de coordinació. El que ha sabut fer equip sense escollir-se. La naturalitat amb què actuen amb la gent de LA MINA: ni paternalisme ni domini de cap classe. L'haver captat la necessitat real de la gent del barri que els faria acceptable i estimulants l'esforç per aprendre de llegir i escriure. La valoració dels propis alumnes inicials com a possibles monitors dels altres. La barreja d'edats, sexes i ètnies.

La "informalitat" d'escola i professors, que vol dir adaptació real i progrés cultural des de la situació concreta de LA MINA.

RECUPERAR ROBA I PERSONES

Arribo al 36 del carrer del Concili de Trento a les 10 del matí d'un divendres. Em costa reconèixer que la porta de magatzem del xamfrà sigui la d'entrada al Centre que busco. Dos o tres intents al timbre resulten fallits. Un veí m'assegura que és allí. Ho intento de nou i aquesta vegada el timbre funciona. L'edifici és quasi ruïnós i, si no fos perquè m'han assegurat el contrari, creuria que està abandonat. Després m'informaran que una empresa particular l'ha cedit provisionalment a Caritas perquè hi porti a terme la "Recollida i classificació de roba usada".

Entro i m'ambiento aviat. Grans paquets de bosses de recollida estrenyen l'entrada. Busquen l'Anna, que ja m'espera, em diuen. L'Anna és la cap de l'equip d'educadores.

No hi ha entrada i s'arriba de seguida a una gran nau on treballen quatre o cinc dones. Hi ha roba per tot arreu i un cert ordre dintre d'un gran desordre. Amb l'Anna ja ens coneixiem. Em presenta tothom i convida a dues treballadores de les més antigues que m'acompanyin per tot el recorregut i m'expliquin el que fan. Després ella ja m'informarà dels aspectes més organitzatius.

La Fátima i la Isabel m'introdueixen en el circuit de recuperació de roba i altres objectes. S'ho coneixen bé. La Fátima és marroquina, la Isabel és gitana. Em tracten cordialment. Sense complexos. Em porten allí on arriba la roba, on descarreguen les camionetes. M'expliquen que la roba ve de la recollida que es fa en els barris i que la realitza un equip de nois joves organitzats pels Mercedaris. Veiem arribar una camioneta i iniciar la pesada dels paquets. Els nois cobren un tant per cent per quilo recollit i transportat.

Al mig de la sala hi ha dos grans taulells on es fa la primera tria de la roba en set grans categories. La roba més bona se separa per a la venda en mercats. M'ensenyen el magatzem. La Fátima em fa valorar la qualitat del que hi ha. Realment hi ha peces que te les posaries. M'imagino que més d'una vegada la Fátima, que porta dues plomes de colors al cap, es deu emprovar la

roba separada per al "mercadillo". Més endavant constataré que no m'he equivocat, perquè a la secció de disfresses ella mateixa m'ho explica.

La Isabel és més seriosa. Fa la informació molt més professional. La roba dividida en set grans grups és després reclassificada fins a 50 categories diferents. El treball inicial és senzill, bastant monòton i segons com arriba la roba, una mica fastigós. Tenen guants per treballar, però no els usen gaire, perquè el tacte directe amb la roba fa més fàcil la classificació.

Un altre gran capítol són les sabates. N'hi ha muntanyes. També són objecte de classificació. Home-dona. Planes-amb taló. Aparellades o exemplars solts, etc. Fins i tot les desaparellades es faran servir: s'envien a un taller d'aprenentatge de sabateria, perquè les puguin utilitzar.

Hi ha també una secció d'objectes diversos: carrets de la compra, penjarobes, objectes de casa i una llarga sèrie de productes de perfumeria. Aquí, a la Fátima se li en van els ulls. S'ho quedaria quasi tot. Però hi ha una norma i cal complir-la. M'expliquen que un dia cada mes, elles, les treballadores, poden comprar a preus molt reduïts, sobretot roba per als seus fills. Tots es vesteixen d'aquí. També poden adquirir aquells productes que es posen a la "venda". Estan molt contentes d'això. Però no es pot badar. Si passa el dia de compra, caldrà esperar el mes vinent.

M'ensenyen la porta d'"objectes nous". Està tancada i dubten a demanar la clau. Finalment ho fan i l'Anna els la dóna amb certa solemnitat. Allò és el "sancta sanctorum". Són objectes i sobretot roba, tot nou, que algunes empreses han enviat. Com que es poden valorar més, es guarden a part fins al moment de la venda. Per a les treballadores són el millor de la casa i cal guardar-les amb seguretat.

Pugem a un "altillo" que està més ben endreçat. Allí hi ha les disfresses. Des de vestits de núvia i de 1ª Comunió, fins a fracs una mica desmanegats i també molts vestits de Carnaval. La Fátima ens en busca un amb el qual un dia es va disfressar: és un vestit de monja. No és fàcil imaginar-se per què el va triar.

Ara m'ensenyen l'aula on cada dia fan una hora de classe de cultura general. És una habitació petita amb una taula gran al mig. Hi assisteixen en grups, segons el nivell. Algunes fan alfabetització. Altres estan més

avançades. La Isabel i dues més es presentaran a l'examen per al Certificat d'Estudis Primaris, ara al juny.

També aprenen a cosir. A mà i a màquina. M'ensenyen el que cadascuna està fent. Els agrada aprendre a cosir. I els és útil a casa seva.

Amb això se'ns ha ajuntat l'Anna que els diu que ja es l'hora d'esmorzar. Avui serà una mica més llarga perquè és el "cumple" d'una companya. Elles dues baixen i ens quedem l'Anna i jo parlant. De la conversa, cordial i reposada, en surt més o menys el següent.

Fa quatre anys que va començar aquest grup de treball que fa la classificació de la roba i objectes recollits per CARITAS i els prepara per la venda o reciclatge. Hi treballen 16 dones i 3 educadores. Les dones són marginals, totes amb fills. Quan han començat a treballar en la recuperació de la roba, quasi be totes han canviat un xic els costums. Uns mínims ingressos han estat suficients. Però no per això han pogut canviar fàcilment els seus hàbits, la integració a un treball "normal" presenta encara les seves dificultats.

L'Anna subratlla que l'ambient relacional del grup és molt bo. Que valoren el que aprenen i el fet de treballar. És clar que l'ambient de treball és molt condicionat per la presència quasi constant de les tres educadores, que pràcticament treballen amb les 16 dones. És una feina dura i força monòtona. A les dones se les veu evolucionar a poc a poc cap a una seguretat més gran en elles mateixes, en la manera de tractar els fills i en la forma de tractar-se entre elles. Algunes, potser amb el temps, seran capaces d'una altra feina, si el troben. Bastants no podran aspirar a gran cosa més.

L'Anna concep l'activitat no com una feina estable, sinó com un tipus de preparació, a llarg termini, per a una altra ocupació. Però això, i com pugui portar-se a terme, el temps ho dirà.

La recuperació de roba i objectes es preveu que pugui arribar a autofinçar-se. La venda a "mercadillos" d'allò que està en més bon estat, la utilització de roba de casa per CARITAS de cara a residències i el reciclatge de la roba més vella, són les principals línies de futur.

COMENTARI - OPINIÓ PERSONAL

ESCORRIALLES:

Partint del tipus de gent que agrupa, que és molt marginal i sense capacitació per a treballar, el fer durant un temps bastant llarg una feina manual molt simple, ha donat una certa recuperació de les relacions socials i també un mínim d'hàbits laborals.

En funcionar com una Cooperativa intenta implicar molt tots els que hi participen en totes les responsabilitats de la feina.

Tot i aquest intent, sembla que rutlla gràcies la gran dedicació dels educadors que ho fan possible.

TALLERS ESTEL TAPIES

En aquest mateix sentit situaria aquest taller. La característica pròpia és que agrupa gent molt gran que ja no podran aspirar a una altra feina. La seva reinserció social és clara cap a dins del taller: organitzen festes, celebren esdeveniments, etc. La seva feina els permet, per una part, guanyar uns diners -els únics generalment- i regularitzar les seves situacions de manca de cotització a la Seguretat Social de cara a la jubilació. Donat que la majoria viuen en pensions i no tenen casa pròpia, el Taller funciona també com a lloc de trobada i acolliment. Potser el fet de portar tota la responsabilitat una sola persona com a educadora i gestora de la feina, fa la impressió d'una certa dependència.

ENTRE CURSOS I TALLERS

L'equip coordinat "OBLATAS Y VILLA TERESITA", el CURS DE FORMACIÓ GLOBAL DE LA DONA i la CLASSIFICACIÓ i RECUPERACIÓ DE ROBA USADA, són tres col·lectius que busquen la promoció de la dona marginada.

EQUIP COORDINAT "OBLATAS Y VILLA TERESITA" és un grup que acaba d'iniciar-se. Però ho ha fet sobre una base llarga de treball individualitzat amb les actuals usuàries. Tenen un programa molt ambiciós, molts mitjans humans en un grup de voluntariat molt eficient i responsable. Costa d'imaginar que pugui perdurar només amb aquesta base. També es fa difícil opinar sobre l'eficàcia de reinserció laboral, donades les característiques personals de les dones. Evidentment, serveix de cara a la reinserció social.

EL CURS DE FORMACIÓ GLOBAL DE LA DONA, amb un públic semblant a l'anterior, s'estructura com un curs escolar estable. Ja fa vuit anys que es dona, lligat per calendari amb el curs escolar.

L'ambient relacional és molt bo i les perspectives de treball hi són presents, tant en les usuàries com en l'equip educador. La dificultat més forta sembla estar en el fet que es puguin compartir en un futur una incorporació al treball i l'atenció a la casa, ja que solen tenir bastants fills.

El Centre de RECUPERACIÓ DE ROBA USADA, si pot realitzar el projecte que entreveuen, potser seria dels tres el més reeixit per a la reinserció tan social com laboral. Perquè preveu un temps llarg 3-5 anys o més, de permanència en el Centre. Tot i que la feina és senzilla, fa la impressió que les usuàries la coneixen bé i en saben tot el procés. També s'hi troba un grau notable de responsabilitat de les persones. És el lloc on menys fàcil és descobrir qui és de l'equip educador.

CAN XATARRA

Té peculiaritats molt especials. L'aprenentatge d'oficis manuals fet amb molta intensitat. Oficis, alguns dels quals toquen amb l'estètica -joguines infantils, restauració de mobles, etc.-. La mateixa situació dels tallers en una gran sala i agrupats en els seus diferents indrets, dona una gran possibilitat de relació. La preocupació per la reinserció laboral és molt present en l'equip educador. Com hem subratllat en la breu descripció de la fitxa, hi ha un intent bastant reeixit, pel que sembla, de creació d'autocupació i de formació de cooperatives. Hi predomina la gent jove.

Projectes d'atur:

INICIACIÓ FUSTERS SABATERS I SOLDADORS

és un grup directament pensat com a preparació per al treball. Recuperació d'uns oficis que permeten, amb poc capital, instal·lació per compte propi, o agrupació en petites empreses de reparació.

Crida l'atenció l'exigència de la feina i de l'aprenentatge ben fet. I malgrat això, no es posa, per part dels educadors l'accent a trobar o no feina després, sinó més aviat en el procés d'aprenentatge en si mateix.

CURS DE FOTOMECANICA

Aquest seria el curs més "eficaç" quant a reinserció laboral i aquest és el principal incentiu dels usuaris: trobar una feina segura i molt aviat.

Sembla que la bona preparació que s'aconsegueix, junt amb un mercat de treball favorable, han propiciat fins ara aquests resultats.

Capitol a part mereixen el PROJECTE D'ALFABETITZACIÓ LA MINA i el PROGRAMA D'ACCIONS INTEGRADES DE GIRONA i les realitzacions d'APIP.

Els dos primers tenen en comú una certa territorialitat i formen part d'un Pla Global per a l'eradicació de la pobresa.

El programa de LA MINA no es limita a una campanya d'alfabetització, sinó que es va eixamplant segons i a partir de les necessitats de la població més desafavorida del barri.

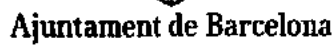
El seu equip organitzador ha tingut l'encert de captar la necessitat, que podria servir d'incentiu, per fer desitjable l'alfabetització. Els seus 80 alumnes estan realment motivats per l'interès de treure el Permís de Conduir. I el nucli d'activitat és aquest. Però no s'han quedat en això. Els alumnes de fa un temps són ara monitors dels que van venint. La seva inserció social i laboral son bastant clares i és una mica tot el barri qui rep els efectes d'aquesta acció.

El programa d'accions integrades dedicades a la població desfavorida de Girona surt molt del marc de les altres activitats o recursos descrits. Per això li dediquem una sèrie d'aclariments.

- 1er. Es tracta d'un projecte que s'està començant a dur a terme el 1990.
- 2on. Es basa en una experiència i en un equip de treball social que fa 9 anys que funciona a l'Ajuntament de Girona i que ha col.laborat amb altres grups de treball.
- 3er. És un programa territorial. Comprèn la població del territori escollit i tots els seus déficits i intenta donar-los solucions integrades.
- 4rt. Donades les condicions inicials de la població en el Programa, se subratllen molt les accions de reinserció tant social com laboral.
- 5è. Per iniciativa pròpia i sobretot des que han obtingut l'ajuda del Fons Europeu, intenten crear un "model" verificable i adaptable a altres realitats.
- 6è. Per això l'avaluació, tant del procés com dels resultats, està molt prevista.
- 7è. La mateixa envergadura del programa demana molta organització. Però en veure-la reflectida en l'organigrama, fa temer que l'organització pogués superar els mateixos objectius.

APIP, Centre de Recursos Socials és un centre concertat amb l'Àrea d'Afers Socials de l'Ajuntament de Barcelona. Hem destacat en les fitxes un dels seus 14 cursos de Formació Professional i d'Inserció Laboral, el que es titula "Pauperització femenina i masculina" i que en concret s'ha decantat cap a un curs de Jardineria. Els seus organitzadors n'estan força contents pel que fa a reinserció social i laboral.

Potser el que més destacaria en l'actuació d'APIP, és la seva preocupació per anar aconseguint una avaluació fiable de la feina que es porta a terme. És interessant la seva preocupació per fitxar indicadors que encaminin aquesta avaluació i la facin més exacta. Aquests indicadors són, en principi, els que intenten mesurar la Formació Laboral, la Formació Escolar, la Normativa Laboral i la Normalització Social.

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL
GRUP DE TREBALL SOBRE "PREVENCIÓ"

- [illegible]

ANNEX 1. INFORME SOBRE EL VANDALISME A BARCELONA

INFORME SOBRE EL VANDALISME A BARCELONA.

Aquest informe intenta presentar una visió objectiva dels actes vandàlics, dels quals té coneixement la Guàrdia Urbana, a la ciutat de Barcelona.

L'informe fa referència als actes vandàlics en funció de:

- Tipus d'actes.
- Persones que acostumen a realitzar-los.
- Llocs on es produeixen.
- Contra quines persones van adreçades.

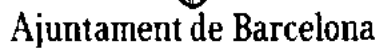
Dins l'objectivitat, que pretén aquest informe, és quasi inexcusable fer valoracions "a priori". Això ha estat degut a una manca de conceptualització legal de l'acte vandàlic com a tal, el que ha provocat intentar trobar una definició sota la qual dirigir la recerca de dades, que reflecteixin la incidència.

DEFINICIÓ DE L'ACTE VANDÀLIC.

En iniciar l'informe sobre el vandalisme, es plantejà la necessitat de la recerca d'una definició que permetessi buscar els trets que identifiquen un acte vandàlic.

Segons el diccionari, el vandalisme és un esperit de destrucció que no respecta res, aquí queda definit com a una actitud.

Per al ciutadà, s'observa que existeix una diferència entre actes vandàlics i actes llibertins, els primers venen a ésser actes llibertins amb un resultat de danys

En el Codi Penal no hi ha cap al·lusió directa a l'acte vandàlic; no obstant, en els articles 558, 561 i 562, parla dels actes en els que la seva condició de comissió són assimilables al concepte ciutadà de vandalisme.

De tots aquests conceptes, s'ha extret una definició de vandalisme, sota la qual és possible dirigir l'estudi. Aquesta és merament circumstancial. La definició és la següent:

TIPUS DE VANDALISME.

2.

Vandalisme ocasional.

Es pot considerar com el que es produeix de manera espontània, no essent un fi en sí mateix, sinó més aviat, un mitjà de "diversió". Generalment, els components del grup no porten objectes "a priori" per realitzar destrosses, improvisant a mesura que es desenvolupa la situació.

Es pot dir que el grup no es reuneix amb la idea preconcebuda d'efectuar uns actes concrets, sinó que aquests vénen condicionats per les circumstàncies peculiars de cada moment, (trobadra amb altres grups, concerts, actes esportius, apostes, consum d'alcohol, etc.).

Vandalisme organitzat.

Els components del grup tenen la idea preconcebuda dels actes a realitzar i van proveïts, generalment, dels objectes i materials per causar-los. Acostumen a actuar en esdeveniments molt puntuals (partits de futbol, manifestacions, esdeveniments polítics, etc.). Aquests grups solen tenir algun tipus de lideratge i una ideologia, que pot ésser pròpia o assimilada i transformada.

Aquests grups no dubten en participar indistintament en actes vandàlics de qualsevol tipus, tot dependrà de la motivació puntual i dels factors en cadascun dels moments.

ACTES VANDÀLICS MÉS FREQUENTS.

Els tipus d'actes van en funció de la víctima material, es pot dir que s'acostuma a aprofitar al màxim les "prestacions" destructives de l'element objecte de l'acte.

El catàleg d'actes és tant ampli com les víctimes, però es pot resumir en:

- Trencadisses de vidres.
- Trencadisses d'elements.
- Inutilització de panys o aparells.
- Incendi.
- Pintades.
- Ús de petards.

Les víctimes materials observades, principalment, són les següents:

- Cabines telefòniques.
- Contenedors i papereres.
- Parades de BUS.
- Fanals grans i senyals de tràfic.
- Instal.lacions en jardins.
- Arbres i plantes.
- Bústies de Correus.
- Porters electrònics.
- Vehicles.
- Quioscs.

DESTINATARIS DELS ACTES VANDÀLICS.

Pel que s'ha observat, els actes vandàlics solen ésser adreçats cap a béns d'ús públic; per altra banda, s'observa que la representació d'institucions, és a dir, col.legis, casals de joves, centres culturals i altres dependències, són atacats amb certa assiduïtat. Si parlessim de vandalisme com a una actitud, de fet podria dir-se així, hauríem d'entendre que existeix cert simbolisme en les víctimes.

AUTORS D'ACTES VANDÀLICS.

La informació sobre autors, s'ha extret d'algunes parts d'intervenció per delictes de danys, i les observacions fetes a cada Districte.

Els actes vandàlics acostumen a realitzar-se en grups, la quantitat d'individus oscil·la entre 3 i 7 persones, tot i que en funció de l'esdeveniment poden estar integrats per més gent.

L'edat dels components zumzeja entre els 14 i els 23 anys, els grups amb major nombre d'individus solen tenir la mitjana d'edat més baixa.

La procedència dels individus, quant a estracte social, és variada, si bé cada grup concret, acostuma a tenir el mateix origen.

Hi han grups que actuen esporàdicament, inclús només ho fan una vegada, es pot dir que, per a ells, l'acte vandàlic és la culminació d'una sèrie de circumstàncies esdevingudes en el moment. Per altra banda, existeixen grups molt actius que acostumen a actuar en nom d'alguna cosa, normalment una "ideologia"; l'acte vandàlic pot presentar-se, doncs, com a una forma d'expressió o protesta.

S'observa que en funció de la "ideologia" esgrimida, el component de violència pot ésser més o menys alt. Es pot dir que els grups anomenats "SKINS", són els que posen, pel moment, el sostre d'aquesta violència.

LLOCS ON ES PRODUEIXEN.

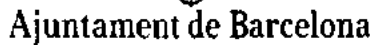
Cercar una zona estàndar on es produeixen actes vandàlics, és difícil, cal tenir en compte, que les víctimes materials acostumen a ésser béns d'ús públic, i que aquests actes es troben distribuïts per tota la ciutat; no obstant, s'observen dues tendències. Els grups que actuen esporàdicament solen cercar espais de poca concurrència, principalment per l'hora.

Els grups que actuen sota certa "ideologia", ho fan indistintament en espais concurrits o no, i a diferents hores. Acostumen a deixar constància de l'autoria, mitjançant símbols.

Com espais particularment atacats, apareixen els Parcs i Jardins, i es especial, aquells que es troben propers a zones amb bars o pubs, d'alta concurrència.

Respecte als carrers, sembla ésser que, hi ha certa predominança pels amples amb poca concurrència, tot i que això depèn moltes vegades d'altres circumstàncies, entre elles, l'afluència de persones a centre lúdics. Les places són molt afectades per aquests actes.

En qualsevol cas, s'observa cert determinisme de l'acte vandàlic al barri en concret, alguns determinants són: bars i establiments públics, camps de futbol de gran afluència, carrers en els que qualsevol acte té resonància en tota la Ciutat, centres d'entrada i sortida de transports públics a les afores de Barcelona, estacions de Metro o Autobús en barris "marginals".

S'observa que un dels factors determinants, en la ubicació temporal de l'acte vandàlic, és el "grau de violència", que es dedueix de la seva comissió. Al parlar de grau de violència ens estem referint, bàsicament a la que comporta fer una acte amb preparació prèvia o no, els mitjans utilitzats, energia necessària o temps emprat. És evident que no és el mateix cremar un vehicle que tirar un contenidor en mig de la via pública, es podria dir que el primer porta un component de violència més elevat que el segon, perquè comporta uns mitjans especials (benzina o altre líquid inflamable), cert temps de preparació, etc.

Com horaris més conflictius tenim l'interval d'01.00
a 05.00 de la matinada.

En el horari del matí, no s'observen actes vandàlics importants.

OBSERVACIONS SOBRE EL VANDALISME.

- COSTOS ANY 1.989

Ambit municipal:

Àrea d'Educació	Total	120.500.000.-Pts.
Transports Públics(graффittis).....	"	50.459.172.-Pts.
Àrea de Manteniment i Serveis.....	"	45.134.616.-Pts.
Enllumenat.....	"	66.148.-Pts.
		216.159.936.-Pts.

ÈPOQUES DE L'ANY AMB MAJOR ÍNDEX DE VANDALISME:

Època de Juny a Novembre.

DISTRICTES MÉS AFECTATS:

Districte d'Horta-Guinardó.

Districte Sant Martí.

Districte l'Eixample.

ELEMENTS DANYATS:

Transports Públics(graффittis).....	Total	50.459.172.-Pts.
Bancs, papereres, tanques i senyals de tràfic	"	26.176.000.-Pts.
Contenidors de vidre, marquesines	"	13.128.000.-Pts.
Contenidors	"	6.325.000.-Pts.
Jocs Infantils	"	4.991.616.-Pts.
Pipicanes	"	1.150.000.-Pts.

Bancs de Marquesines	Total	212.000.-Pts.
Pissarres electròniques	"	152.000.-Pts.

INFORMACIÓ DEL SERVEI DE PARCS I JARDINS.

ELEMENTS DANYATS durant 1.989: (valor aproximatiu)

Bancs	97 casos	Total	213.000.-Pts.
Jocs infantils.....	47 casos	"	200.000.-Pts.
Jardineres	9 casos	"	153.000.-Pts.
Papereres	1.339 casos	"	9.640.800.-Pts.
Arbres	86 casos	"	<u>3.010.000.-Pts.</u>
Total			13.216.800.-Pts.

INFORMACIÓ DE TELEFÒNICA.

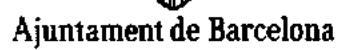
Danys per vandalisme des de Gener fins a Juny de 1.989.

Dany o substracció microtelèfon	10.065 casos
Panys forçats	129 casos
Danys sobre la guardiola	6 casos
Trencadissa de vidres o destrucció total	144 casos

Total muntant econòmic..... 82.755.510.- Pts.

DISTRICTES AMB MAJOR NOMBRE DE CASOS:

Districte L'Eixample	3.645 casos
Districte Ciutat Vella	1.821 casos
Districte Sant Martí	837 casos

viver

**TERRITORI I SEGURETAT.
UNA APROXIMACIO A LA PROBLEMÀTICA
DE BARO DE VIVER.**

MA ANGELS JUSTE I MORENO

Ambit de la Via Pública

**Comissió Tècnica de
Seguretat Urbana**

Barcelona, 31 de Juliol 1989

INDEX

- 1 - Agraïments
- 2 - Introducció
- 3 - Metodologia
- 4 - BARÓ DE VIVER: Medi social i urbà
 - 4.1. - Dades històriques i algunes consideracions urbanístiques.
- 5 - APROXIMACIO SOCIOLOGICA
 - 5.1 - Dades estadístiques. Anàlisi.
 - 5.2 - Característiques de la població. Els problemes i les necessitats del barri.
- 6 - APROXIMACIO CRIMINOLOGICA
 - 6.1 - MENORS: Dades estadístiques. Anàlisi.
 - 6.2 - ADULTS: Dades estadístiques. Anàlisi.
 - 6.3 - Valoració dades criminològiques.
- 7 - Programes de prevenció de les drogodependències.
- 8 - CONCLUSIONS
 - 8.1 - Reflexió metodològica.
 - 8.2 - Característiques comuns del Bon Pastor i el Baró de Viver.
 - 8.3 - Baró de Viver
- 9 - PROPOSTES
- 10 - FONTS DE DADES
- 11 - BIBLIOGRAFIA

viver

1.- AGRAÏMENTS

Volem fer constar el nostre agraïment a les institucions i professionals que han col.laborat amb l'aportació de les seves dades, i molt especialment als treballadors socials de la Franja del Besós.

2. INTRODUCCIO

La realització d'aquest estudi neix de la inquietud del Consell de Districte de Sant Andreu en relació a la problemàtica de la Franja del Besós: Trinitat Vella, Baró de Viver i Bon Pastor.

A partir de diferents documents i estudis, des dels serveis del Districte s'intueix que els barris de la Franja poden ésser nuclis amb una important incidència en la inseguretat ciutadana.

S'estableix un acord entre el Consell de Districte i la Comissió Tècnica de Seguretat Urbana, la qual assumeix la demanda, i fa l'encàrrec de realització de l'estudi amb l'objectiu de fer una anàlisi de la situació des d'una perspectiva de seguretat ciutadana i la concreció de línies d'actuació que incideixin en els possibles nuclis conflictius.

La duració d'aquest estudi és de quatre mesos, el que ens sembla important d'assenyalar donades les limitacions i la dificultat per trobar les dades, tal com fem referència al llarg de l'estudi, i també si tenim en compte que són tres els barris a estudiar.

3. METODOLOGIA

Donades les característiques del treball, ens interessen bàsicament les dades relacionades amb les institucions de control social.

No podem oblidar però, que existeixen tot un seguit de dades sociològiques que no podem deixar de banda, perquè són necessàries per poder analitzar tot el conjunt de característiques de Baró de Viver.

Aquestes dades sociològiques les hem obtingut en part d'anteriors estudis que ens varen facilitar els treballadors socials de Baró de Viver i, en part, de les dades del padró extretes per l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Per obtenir les dades criminològiques ens varem adreçar a les institucions públiques o privades que ens podien aproximar a la informació que necessitàvem.

Pel que fa al treball de recerca propiament dit, hem d'assenyalar que molt poques institucions tenen serveis informatitzats, el que ha suposat forces dificultats en l'obtenció de les dades necessàries i en alguns casos ha estat impossible de recollir-les.

Això fa que en alguns aspectes hi hagin buits en les dades, ja que si entenem la delinqüència com a un procés on intervenen diferents factors, nosaltres no preteniem una descripció d'aquests factors sinó la possible relació entre ells.

Però el procés per obtenir les dades ha estat difícil i lent i en alguns casos no ha estat possible tenir-les, no solament degut a les dificultats esmentades, sinó també per manca de disponibilitat.

No podem saber quantes persones en total han tingut contacte amb les instàncies de control, però intentarem aproximar-nos el màxim possible a la realitat criminològica del barri de Baró de Viver.

Al final d'aquest treball, adjuntem una llista de les institucions i entitats a les que hem consultat, assenyalant aquelles de les que no hem pogut obtenir la informació necessària.

Per una altra banda, creiem que aquestes dades s'havien de completar amb informació més qualitativa i per això hem programat tot un seguit d'entrevistes als professionals de la zona que per

viver

la seva experiència de treball ens podien aportar elements importants.

Aquests professionals són:

- Assistents Socials
- Animadors Comunitaris
- Animadors del Casal Infantil
- Animadors de Joves
- Educadors
- Psicòlegs
- Delegat d'Assistència al Menor
- Caporal de la Guàrdia Urbana

4 - BARÓ DE VIVER: Medi Social i Urbà

4.1. - Dades Històriques i algunes consideracions Urbanístiques

Si el Patronato de la Habitación hagués volgut trobar un terreny més allunyat del casc urbà de Barcelona però dintre del seu terme municipal, difícilment l'hauria trobat. Van comprar a la marquesa de Castellvell, el 28 de Març de 1928, 52.218,28 metres quadrats a la riba del Besòs, una superfície similar a la del grup de cases Barates de Montjuïc dels altres dos grups de cases barates, Bon Pastor i Turó de la Peira. Malgrat això, el del Baró de Viver ha estat sempre, dels quatre grups, el que ha registrat una densitat de població més baixa. No és estrany. Avui encara, malgrat el superpoblament de Santa Coloma i de Sant Andreu, les Cases Barates del Baró de Viver queden aïllades en un clot entre el riu Besòs, els tallers de la RENFE i el polígon industrial del Besòs. Pot imaginar-se fàcilment l'aïllament en que es trobava l'any 29 quan va ser construït. Possiblement per això només s'hi van fer 381 vivendes, és a dir, la meitat que al Bon Pastor i 150 menys que a Horta i a Montjuïc.

Durant molts anys els seus habitants han hagut de travessar pacientment a peu els camps que els separen de Sant Andreu, sense que cap mitjà de transport públic arribés al barri, sense altre equipament que una escola de 650 places, aixecada al mateix temps que el grup, i amb serioses dificultats per aconseguir que en casos d'urgència els metges o altres serveis volguessin desplaçar-se fins a casa seva.

Es, dels quatre grups de cases barates, potser l'únic conegut popularment pel seu nom oficial, el del Baró de Viver, alcalde de Barcelona durant, la dictadura, que ni tan sols va perdre durant el govern de la Generalitat. Tan sols el grup escolar ha canviat de nom. Del 1931 al 1939 va dir-se oficialment Francesc Pi i Margall i després José Antonio. El nom de Baró de Viver ha estat donat al grup escolar fet posteriorment al carrer de Tucumán, al nou Barri de Blocs, construït el 1958 al sud de les cases barates pel Patronat Municipal de la vivenda per allotjar-hi la gent de les barraques del Somorrostro, enderrocades a corre-cuita amb motiu d'una visita de Franco i unes maniobres militars que van fer-se a la platja. La construcció d'aquest nou barri va comportar pels habitants de les cases Barates disposar d'un nou mercat, que fou construït al mateix temps que els blocs.

L'evolució humana del barri és la més singular de tots els grups de cases barates a causa del seu aïllament, actualment ja molt mitigat a causa del "boom" demogràfic de Santa Coloma que va convertir la "carretera dels quaters" en via de comunicació transitadíssima. Fou l'únic que, després de la guerra va restar

mig deshabitat. Les arribades de la població s'hi han anat produint entre el 1931 i 1935 primer, (és a dir les 381 vivendes no van poblar-se totes de cop, sinó lentament), entre 1940 i 1941 (segurament familiars d'antics habitants morts a la guerra), i entre 1944 i 1950 quan començava l'allau immigratòria. Es a dir que, al marge d'unes quantes cases que van repoblar-se tot just acabada la guerra, d'altres van restar buides fins l'any 1944, en que s'anaren ocupant poc a poc. Aquest és el motiu que sigui el grup de cases barates menys "envellit". Una última arribada de població es produí el 1958, en construir-se els nous blocs. Sorgiren fortes tensions entre els barraquistes del Somorrostro, que van ocupar aquests blocs i els antics estadants, accentuades pel fet que les Cases Barates eren ocupades per un alt percentatge d'habitants nascuts a Barcelona o amb molts anys de permanència a Catalunya abans de la seva arribada al barri. Les tensions entre les dues comunitats però, s'han anat apaivagant en produir-se la progressiva integració dels barraquistes i avui no es pot parlar del barri del Baró de Viver sense tenir en compte les dues comunitats humanes i els dos conjunts urbanístics.

La humitat del Besós i la proximitat de fàbriques agreugen les condicions de vida, igual que succeeix al Bon Pastor, però amb l'agreujant a Baró de Viver de la pols que hi arriba de la fàbrica Asland de Montcada.

El Baró de Viver té tres centres escolars. El C.N. José Antonio (Preescolar i EGB) C.N. Baró de Viver (EGB) i l'Escola Parroquial Ntra. Sra. de l'Esperança.

La història de les lluites reivindicatives al barri es fa en una ratlla, perquè han estat molt minses en el camp col·lectiu. No és estrany, a causa de l'especial composició sociològica de la població i de l'aïllament en que s'ha mantingut. Podem citar només les protestes per aconseguir l'acondicionament de l'entrada al barri pel passeig de Santa Coloma, que obtinguerem com a resultat l'ordenació dels semàfors i l'eixamplament de la cruïlla. Deixem també aquí constància de la participació de veïns del Baró de Viver en el boicot als transports públics portat a terme repetidament com a protesta pel retard en l'eixamplament de la "carretera dels quarters", denominació popular del Pg. de Sta. Coloma motivada perquè hi ha les casernes del Parque i Maestranza de Artilleria del Regimiento Mixto de Artilleria nº 7 i el Regimiento Antiaereo nº 72.

El passeig de Sta. Coloma constitueix l'única via d'accés des de la població veïna a Sant Andreu i per tant a l'Estació de Metro de Torres i Bages, mitjà de transport públic obligat pels milers de treballadors que cada matí deixen la ciutat dormitori per dirigir-se als seus llocs de treball barcelonins i cada vespre fan el recorregut invers.

Aquest passeig potser era suficient quan Sta. Coloma era

viver

simplement un poblet rural on estiuiejaven els barcelonins, però el creixement al·lucinant experimentat per Sta. Coloma a ran de la immigració massiva dels anys 50 no va anar acompanyada d'un millorament dels seus accessos. I així cada dia milers de persones havien de perdre sovint mitja hora a dalt d'un autobús per recórrer els tres quilòmetres que separen el barri del Fondo, inici de la Línia 103, de l'estació del metro de Torres i Bages.

El 12 de març de 1974 les tarifes dels autobusos pugen a 6 ptes. La paciència de la gent ja no té més aguant. S'inicia un llarg conflicte que havia anat precedit d'altres protestes de menor importància i que anirà igualment seguit d'altres conflictes, fins que el 1976 quedi definitivament realitzat l'eixamplement del passeig.

Dades extretes del llibre:

TOTS ELS BARRIS DE BARCELONA

- Jaume Fabré. Josep Me Huertas Claveria-

Edicions 62 Barcelona 1976

Volum nº 6

5 - APROXIMACIÓ SOCIOLÒGICA

5.1 - DADES ESTADÍSTIQUES. ANÀLISI

Aquestes dades s'han extret de la documentació de Serveis Socials -Padró 1986- i corresponen al que s'anomena "zones de recerca petites".

En aquest cas la zona nº 22 és la que correspon al Baró de Viver i que abasta tot el barri.

MAPA 9. SANT ANDREU: Divisió del districte en zones estadístiques i zones de recerca petites.

Pont: "Proposta de nova divisió en seccions censals de la ciutat.
U.O.d'Estadística. Informació i Publicacions. Ajuntament

POBLACIO DE BARO DE VIVER

EDAT

Zona	0/14	15/24	25/34	35/44	45/54	55/64	65/74	75 +	TOTAL
20	474	475	339	193	295	398	200	123	2497

SEXE

Zona	Homes	Dones	TOTAL
20	1232	1265	2497

ESTAT CIVIL

Zona	Solters*	Casats	Vidus	Divorciats	Separats	TOTAL
20	1100	1110	227	6	54	2497

viver

* S'inclouen ademés dels solters adults, els nens i joves.

POBLACIO DE BARO DE VIVER

LLOC NAIXEMENT

ZONA	BARCELONA CIUTAT	RESTA DE BARCELONA	RESTA DE CATALUNYA	VALENCIA I BALEARS	PAIS BASC I NAVARRA	GALICIA	ANDALUSIA I EXTREMADURA	RESTA D'ESPANYA	ESTRANGER	TOT.
20	1421	128	29	36	10	20	520	299	34	2497

CONEIXEMENT DEL CATALA

Zona	No l'enten	L'ENTEN	L'ENTEN I LLEGEIX	L'ENTEN I SAP PARLAR	SAP PARLAR I LLEGIR	SAP PARLAR LLEGIR I ESCRIURE	TOTAL
20	459	1062	164	325	275	212	2497

POBLACIO DE BARO DE VIVER

NIVELL D'INSTRUCCIÓ									
Zona	NO SAP LLEGIR*	PRIMARIA INCOMPLETA	PRIMARIA COMPLETA	BATXILLERAT ELEMENTAL	FORMACIO PROFESS:	BATXILLERAT SUPERIOR	TÍTOL MITJA	TÍTOL SUPERIOR	TOTAL
20	459	1054	542	274	98	52	11	7	2497

* S'inclouen els nens de 0-5 anys

14 * S'inclouen els nens de 6 -14 anys

CATEGORIA PROFESSIONAL				
Zona	ALTA	MITJANA	BAIXA	N.C. TOTAL
20	15	144	672	3 834

POBLACIO DE BARO DE VIVER

SITUACIÓ LABORAL

ZONA	OCUPATS	CERQUEN 1a FEINA	ATURATS	RETIRATS JUBILATS	RENDISTES	ESTUDIANTS	MESTRESSES DE LLAR	ALTRES*	TOTAL
20	547	145	287	434	3	432	465	184	2497

SITUACIÓ LABORAL HOMES

ZONA	OCUPATS	CERQUEN 1a FEINA	ATURATS	RETIRATS JUBILATS	RENDISTES	ESTUDIANTS	MESTRESSES DE LLAR	ALTRES*	TOTAL
20	398	81	214	212	3	213	6	105	1232

SITUACIÓ LABORAL DONES

ZONA	OCUPADES	CERQUEN 1a FEINA	ATURADES	RETIRADES JUBILADES	RENDISTES	ESTUDIANTES	MESTRESSES DE LLAR	ALTRES*	TOTAL
20	149	64	73	222	-	219	459	79	1265

* S'inclouen incapacitats, menors, servei militar i altres.

Com podem veure el Baró de Viver és un barri molt petit, habitat per molt poques persones, 2.497.

Més de la meitat de la població és jove, estan entre els 0 i 34 anys i només 323 tenen de 65 endavant.

Hi han gairebé tants homes com dones i tants solters com casats (Hem de tenir en compte la joventut de la població)

Més de la meitat de les persones del Baró de Viver, 1578, són nascuts a Barcelona, 1421, o la resta de Catalunya, 157. Només 919 persones són nascudes fora de Catalunya de les quals n'hi han 34 estrangeres.

Tot i això encara hi han 459 persones que no entenen el català, 1226 que l'entenen i no el parlen i només 812 que si el saben parlar.

Hi han 295 persones que no saben llegir (exclosos el 164 nens de 0 a 5 anys) i 744 persones amb la primària incompleta (exclosos els 310 nens que encara estan fent l'EGB).

Són poques les persones que han acabat la Formació Professional o el Batxillerat Superior, 150, si tenim en compte que és un barri jove i només 11 tenen títol mitjà i 7 títol superior.

I això és correspon perfectament amb la categoria professional. A més baix nivell d'instrucció, més baixa categoria professional. Només 15 la tenen alta i 144 mitjana. La gran majoria tenen categoria professional baixa 672.

Aquestes dades tenen reflexe directe en l'atur ja que quan el nivell d'instrucció és baix es fa més difícil trobar treball i més en un societat que cada cop és més competitiva.

I ho podem veure clarament en les dades de la situació laboral dels habitants d'aquest barri.

Hi han 547 persones ocupades i 432 en atur gairebé la mateixa xifra i això perquè les dones accedeixen poc al mercat de treball doncs hi han 459 mestresses de llar, xifra alta si la comparem amb les només 286 dones entre les que treballen, 149, i les aturades 137.

Una dada important a tenir en compte són els estudiants. Només 432 (213 nois i 219 noies), pocs si tenim en compte que 277 estan en edat de fer l'EGB i 475 estan entre els 15 i 24 anys, edats en que se sol fer F.P., BUP o ensenyança universitària.

5.2.- CARACTERISTIQUES DE LA POBLACIO. ELS PROBLEMES I LES NECESSITATS DEL BARRI.

Si realment volem parlar de les característiques de la població d'aquest barri, en primer lloc podem dir que és una població molt peculiar, amb un desenvolupament molt especial.

Qualsevol persona que passegi pels carrers del Baró de Viver pot adonar-se que en gairebé cap moment ha sentit parlar català. I és molt curiós, sobretot si tenim en compte que moltes més de la meitat de les persones que viuen en aquest barri són nascudes a Catalunya.

Els quatre grups de Cases Barates que es varen construir a partir de l'any 1.929, es varen fer bàsicament per acollir els habitants de les barraques que vivien en diferents zones de Barcelona i que eren d'altres indrets d'Espanya però vivien a Barcelona des de feia ja alguns anys.

Sembla ser doncs que una gran part dels habitants actuals són els fills i els nets d'aquells primers pobladors, que ja han nascut a Catalunya però degut a les peculiaritats del barri han mantingut més la cultura del lloc de les seves famílies d'origen, dels seus pares, que no pas s'han integrat a la cultura de la ciutat.

Això ha afectat d'una manera molt greu als joves del barri.

Els adults, els pares tenen un nivell d'estudis molt baix, i l'índex d'analfabetisme és alt. Això fa que trasmetin poc interès vers els estudis als nens i joves i com es diu en un estudi fet a l'any 1983 per una Assistent Social d'infància i un Psicòleg d'infància del C.S.S. Garbí: "... los niños de Baró de Viver poco o nada interesados en lo escolar, nada ayudados por sus padres, depositados por estos en la escuela... y básicamente "inclinados o preocupados por el aprendizaje de la vida; a los 3 años aprenden a robar y a los 10 abren coches, por la tarde ayudan a sus padres a vender droga". Normalmente són de familias numerosas."

Probablement les coses no siguin tan dràstiques com en aquest estudi es comenta però el que sí és cert és que la crisi ha afectat greument aquest barri així com a Trinitat Vella i el Bon Pastor), l'índex d'atur és molt alt i això fa que hi hagin problemes i necessitats bàsiques més importants a resoldre que potser ajudar a decidir als fills que voldran estudiar quan acabin l'EGB.

El Baró de Viver és un dels barris que ha rebut amb més intensitat els efectes de la crisi. Això fa que els nois que han deixat els estudis no trobin feina i es passin el dia pel carrer sense fer res. Segons un estudi fet a l'any 1.984 per un grup format per Assistents Socials del C.S.A. de la Sagrera, L'EAP del

Districte 9 i un grup d'alumnes d'Assistents Socials en pràctiques, la manca de feina i per tant de diners, fa que alguns d'aquests joves que estan tot el dia pel carrer, es dediquin al petit tràfic de drogues o cometin alguns actes delictius.

La manca d'ocupació va creant en els joves una sensació d'inutilitat que els porta al passotisme. Arriba un moment en que no fan res, però és que tampoc tenen ganes de fer-ho. No es plantegen ni tan sols la possibilitat de fer res. Són joves que han perdut la il·lusió.

Però si els pares no ajuden, l'escola no gaire més. El fet de que sigui un barri conflictiu, la institució escolar té por inclús a l'agressió física als mestres o directors per part de certs adults que "utilizan ostensiblemente la navaja". En totes aquestes escoles hi ha un alt percentatge d'alumnes de Sta. Coloma i vers els que hi han opinions i preferències favorables, mentre vers els nens del Baró de Viver les opinions són desfavorables.

Sembla ésser que alguns nens o joves del barri que necessiten diners no han dubtat en assaltar als alumnes de fora del barri i prendre'ls-hi algún objecte de valor que portessin, el que ha fet que per part de l'escola s'adoptessin mesures defensives.

Però per una altra part, els mestres no tenen plaça fixe a les escoles del barri, més aviat fan punts per arribar a obtenir plaça a una altra escola en una zona més tranquil·la de la ciutat. No s'impliquen i tenen poc interès en els problemes del barri.

Les APAS no funcionen i això encara fa que sigui més difícil entendre's els mestres i els pares.

Aquests es queixen de la poca presència dels mestres al barri i els mestres pensen que els pares esperen massa de l'escola, intentant delegar responsabilitats que són dels pares i que l'escola no pot assumir. Hi ha també absentisme escolar. Em pogut veure nens al carrer a les hores d'escola, però sembla que no es prenen mesures efectives.

Per tant, no és estrany veure molts adolescents i joves pels carrers sense fer res. L'ambient social i familiar, així com una dolenta escolarització fan que el desenvolupament personal dels joves sigui més difícil.

Si tot això va acompanyat d'una manca de llocs on trobar-se, reunir-se i divertir-se entendrem encara més que els joves de Baró de Viver no sàpiguem què fer i que surtin del barri buscant diversions que no tenen allà, com anar a la discoteca, al cine, etc. Tot això ho troben a faltar, però també i sobretot els hi

viver

manquen instal·lacions esportives. Les demandes que feien al nou director del Centre Cívic, en els primers dies de treball i abans que hi hagués animadors de joves, varen ésser si podien utilitzar la pista que hi ha al Centre Cívic per poder jugar a bàsquet.

Es a dir, un dels seus centres d'interès és l'esport i els hi és molt difícil practicar-lo.

Però aquest aïllament, aquesta manca d'espais, no solament afecten als joves.

L'aïllament és precisament una principal característica del barri. Geogràficament, és un sot rodejat per camps, el riu Besòs, el Polígon industrial del Besòs i als tallers de RENFE. Fins fa poc el metro no arribava i els autobusos tampoc són abundats, hi paren els que van a Sta. Coloma. Per sort, el metro ha pal·liat molt la mala comunicació.

Això ha influït molt en l'altre aïllament, el cultural i social. El Baró de Viver és un barri de la ciutat, però on es viu com en un poble, mantenint i cultivant la cultura dels pares.

De fet, aquest aïllament, ha fet inclús que la gent estigui acostumada a resoldre els seus problemes sense demanar a les institucions, ho fan entre ells. Això opina l'Assistent Social del barri, ja que les úniques demandes que té són qüestions molt puntuals com tramitar documents o coses similars.

Apart de la parròquia, hi ha el Centre Cívic (que serveix de Casal Infantil, també s'hi troben els joves, els avis, alguna penya flamenca que organitza algún espectacle de tant en tant), dues farmàcies, tres escoles (que acullen un percentatge molt elevat de nens i noies d'altres llocs com Sant Andreu i sobretot, Sta. Coloma), algunes botigues, que van des de les d'aliments fins a una ferreteria, passant per una merceria. Aquestes botigues estan instal·lades a un mini-mercat que es va construir quan també es varen construir uns blocs de pisos per acollir a les persones que venien de les barraques del desaparegut Somorrostro, molt a finals dels anys 50.

Però ara aquests blocs han de desaparèixer i amb ells el petit complex de botigues (algunes ja han tancat) i s'haurien de tornar a obrir en un gran i nou bloc de pisos en forma de U, de recent construcció.

Algunes d'aquestes famílies ja s'han traslladat, però les botigues que ja han tancat no s'han tornat a obrir en aquest nou indret.

Així doncs, la manca d'alguns serveis és total.

No hi ha un mercat on els habitants de Baró de Viver puguin

comprar amb certes garanties de trobar-hi de tot. S'han de traslladar a Sta. Coloma o a Sant Andreu o al Bon Pastor.

I si algú ha d'ingressar els seus estalvis ha de fer el mateix. No disposen de cap oficina, de cap caixa d'estalvis o banc.

Tampoc tenen coses tan elementals com cabines telefòniques, (sembla ésser que n'hi havia una però des que es va espatllar ja mai més l'han reparada), o un quiosc on poder comprar la premsa o revistes d'actualitat.

Però el pitjor és que si algú està malalt ha d'anar a d'altres zones de la ciutat, al Bon Pastor o Sant Andreu o St. Coloma. Ni tan sols hi ha un servei d'urgències.

Però ningú reinvidica res. L'Associació de Veïns ja no existeix. Es va disoldre a causa d'uns malentesos amb la resta de la comunitat. Però quan existia com a tal tampoc ho feia.

Sembla com si els habitants del Baró de Viver no tinguessin prou consciència dels seus problemes o bé s'haguessin ja resignat a viure d'aquesta manera davant l'oblit de les institucions i les autoritats.

L'opinió d'alguns treballadors socials, de fet, és que aquests barris allunyats sembla que estiguin fets per ficar-hi segons quin tipus de persones perquè no molestin i no es facin veure gaire.

Però aquest aïllament i oblit ha anat bé a un tipus molt determinat de col·lectiu i que han aprofitat sense dubtar-ho un moment. Són els traficants de drogues.

Si tenim en compte que aquests són barris obrers, tan el Bon Pastor com el Baró de Viver, s'ha pogut comprovar que els beneficiaris a la Seguretat Social són pocs.

Això, juntament amb un extens sector de la població en atur, sense ocupació coneguda, amb una situació econòmica poc estable, però on ningú es queixa de passar gana i fins i tot porten un ritme de vida poc normal no tan sols pel nivell econòmic del barri sinó que també sorprèn a d'altres amb un nivell més alt.

Entre la sospita i la realitat, es calcula que un 35% de les persones del Baró de Viver viuen del mercat de la droga.

No tothom trafica. Gran part d'aquestes persones són guardadors, és a dir, cobren (probablement uns preus ja estipulats en aquest mercat) per tenir i amagar la droga a casa. I en molts casos tota la família s'hi veu implicada, des del més gran al més

petit (d'aquí aquest tant per cent tan elevat de les persones que viuen del mercat de la droga). Això és perfecte per qui encomana aquesta feina, sempre és més difícil sospitar d'una família que de certs joves, sense ocupació coneguda i amb aspecte no gaire ortodoxe.

Un treballador social que a més de viure també treballa al barri ens explicava que són moltes també les persones que trafiquen (petits traficants) i que en molts casos també consumeixen (sobretot joves) i que també hi han consumidors que no trafiquen "però afortunadament són molts més els joves normalitzats i inclou moltes vegades són ells qui es troben incòmodes, entre nosaltres i no nosaltres entre ells".

Tothom en el barri coneix qui està embolicat en aquests afers però ningú diu res, probablement per por.

A partir de les 7 ó 8 de la tarda, el carrer és quelcom perillós. Els venedors passen carrer amunt i carrer avall, fins que arriben els seus compradors i les principals vies del barri es converteixen en llocs molt transitats per cotxes aliens al barri, que entren i surten ràpidament, en la majoria dels casos un cop tenen el que buscaven.

Però algunes vegades tenen massa pressa per consumir i ho fan allà mateix. Així doncs, no es gens difícil trobar, per qualsevol lloc i sobretot els més amagats, xeringues utilitzades el dia abans pels adictes.

Però no sempre ho fan al mig del carrer. Sembla ésser que algunes persones lloguen pisos o habitacions pels consumidors que no volen fer discretament.

Moltes són les persones que s'han acostumat a viure dels diners obtinguts d'activitats marginals. Potser com a protesta l'aïllament obligat en el que viuen, potser perquè els hi resulta més còmode, inclús obtenen més diners, realitzant activitats en les que ningú controla el que fan que no pas treballar en una fàbrica subjectes a un horari.

També corren rumors que ultimament s'està traficant també amb armes. Però això és difícil de comprovar. Potser millors més planificades accions policials aconseguirien esbrinar-ho. Pensem però que sense la col·laboració ciutadana és molt difícil de resoldre; i aquest és un barri on això és bastant difícil.

I més ho serà encara, si no s'intenta actuar coordinadament per part de les diferents instàncies, siguin policials, siguin socials, per tal que aquests sectors puguin obtenir els seus ingressos d'una altra manera i aquesta forma de viure no passi a fills. I referent a això ens varen comentar que alguns

viver

famílies viuen també del contraban (d'Andorra o altres indrets) i que hi participen des dels pares fins els fills més petits, fent que aquests nens practiquin l'absentisme escolar reiteradament, i fent també que els hàbits que aquests nens interioritzaran no seràn precisament els més adients pel seu normal desenvolupament.

viver

6 - APROXIMACIO CRIMINOLOGIA.

6.1 - MENORS : DADES ESTADISTIQVES. ANALISI

Dades obtingudes de la Comissaria de Menors de la Policia de 1987 fins el Juny de 1989, mes en que es varen recollir les dades.

SEXE	Nº
Nois	2*
Total	2

EDAT	Nº
14	1
15	1
Total	2

* Son germans

LLOC NAIXEMENT	Nº
Barcelona	2
Total	2

MOTIUS INTERVENCIO	Nº
(1) Agressió	2
Receptació	1
(2) Total	3

COM S'HA COMÈS EL FET	Nº
Individual	1
En complicitat	2
(2) Total	2

(1) - A un menor

(2) - Hi han més fets que menors perquè un d'ells n'ha comès més d'un.

viver

Dades del Centre de Policia de Menors (CEFOME), dels Mossos d'Esquadra de la Generalitat.

Són dades dels nois que tenen expedient obert en el moment de fer la consulta, el Juny 1.989, però dels que no sabem la data en que es varen iniciar.

SEXE	Nº
Nois	4
Noies	2
Total	6

EDAT	Nº
9	1
11	1
13	1
15	1
16	1
18	1
Total	6

MOTIUS INTERVENCIÓ	Nº
Utilització indeguda vehicle a motor	1
Fuga centre, recerca i reingrés	1
Recerca i presentació TTM	1
No consta	1
Total	6

- Cinc d'aquests sis menors són germans (menys el noi de 13 anys).

viver

Aquestes dades han estat obtingudes del Centre d'Estudis, del Dep. de Justícia de la Generalitat.

Són dels nois que en l'actualitat, estan sota mesura del TTM.

Dintre de la classificació que ens varen donar com del BON PASTOR, hi estan inclosos els nois tant de Bon Pastor com del Baró de Viver. No hem pogut saber quins eren d'un barri i quins de l'altre, per tant, farem l'anàlisi conjunt.

SEXE	Nº
Nois	3
Total	3

EDAT	Nº
17	2
18	1
Total	3

LLOC NAIXEMENT	Nº
Barcelona	2
Fora Catalunya	1
Total	3

viver

MOTIUS EXPEDIENT	Nº
Robatori amb intimidació	1
Danys	1
No consta	1
Total	3

MESURA DEL TTM	Nº
Seguiment DAM (Llibertat vigilada)	3
Total	3

DATA EXPEDIENT	Nº
Any 1986	1
Any 1988	1
Any 1989	1
Total	3

viver

En primer lloc i en l'indicador sexe, veiem que gairebé tot són nois. Això no vol dir que en altres moments no hagin hagut més noies, o bé que si arriben al TTM aquest no aplica cap mesura.

Pel que fa a l'edat, veiem que n'hi han de totes, des dels 9 fins als 18 anys, dominant les edats més altes.

El lloc de naixement consta en pocs casos, però en la majoria d'aquests veiem que són nois nascuts a Barcelona.

Pel que fa als motius d'intervenció de les diferents institucions, veiem que en cap dels tres casos concorda.

Pel que fa als nois detectats i portats a la Comissaria de Menors podem veure que si ho comparem amb les dades del Centre d'Estudis respecte als nois amb mesura del TTM, no hi ha cap informació que ens pugui fer pensar que són els mateixos, el que vol dir que o bé el TTM els ha deixat sense mesura, o bé ja l'han completat, cosa poc probable si tenim en compte que aquests nois tenen l'informe obert des de l'octubre de 1.987, és a dir, tan sols fa un any i mig.

Pel que fa al CEPOME succeeix una cosa similar. Veiem que la majoria dels motius d'intervenció són: de recerca i reingrés en centres o recerca i presentació al TTM i que no tenen res a veure amb els tipus de delicte dels nois amb mesura del TTM. Però, això sí que fa pensar que ja han complert la mesura del TTM, i els que eren internats estan ja desinternats.

Veiem que hi han tres nois amb mesura de DAM però en el moment en que varen parlar amb la delegada, només tenia dos nois sota la seva acció, un del Bon Pastor, i l'altre de Baró de Viver.

La situació familiar dels menors que han tingut problemes amb la justícia no la coneixem, només hem pogut tenir algunes dades per part de la DAM.

La família del noi del Baró de Viver sembla més o menys normalitzada, i la del noi de Bon Pastor hem de dir que la mare és vídua, i el germà també ha passat per justícia de menors, encara que en l'actualitat treballa i va adquirint hàbits més normalitzats.

També hi consta un altre cas en que sabem que el noi viu amb els germans, la mare i l'home guardador (que no és el pare) i tres persones més que no consta qui són.

Pel que fa al lloc de comissió dels delictes, sabem que normalment són el barri o zones molt properes del barri.

No hem pogut obtenir cap dada sobre l'escolarització d'aquests

viver

nois.

6.2.- ADULTS. DADES ESTADISTIQUES. ANALISI.

De les dades obtingudes de la Guàrdia Urbana del Districte de Sant Andreu, una part es general i serveixen per tot el districte.

Segons el Caporal de la Guàrdia Urbana de les persones detingudes un 75% son homes i un 25% dones.

Però referent a les víctimes, les xifres es capgiren, el 75% son dones, molt més vulnerables a l'hora de cometre certs delictes.

Hi ha una relativa incidència, com veurem més endavant, de l'apartat tràfic i consum de drogues, problemàtica present al districte i localitzada al Bon Pastor, Trinitat Vella i Baró de Viver (on existeix segons aquest cos policial, el petit traficant que ven per consumir).

La Guàrdia Urbana a més ha confeccionat uns mapes per mesos on es localitzen les diferents intervencions al districte pels diversos tipus de delicte.

viver

Però també hi han algunes dades centrades al Baró de Viver i que són sobre les intervencions de la Guàrdia Urbana en aquest barri.

MES	INTERVENCIONS TOTALS DISTRICTE	INTERVENCIONS BARÓ DE VIVER	INTERVENCIONS PER TRÀFIC I/O TENENCIA DROGUES
Juliol 88	34	3	1
AGOST 88	25	2	-
SETEMBRE 88	48	10	3
OCTUBRE 88	35	10	4
NOVIEMBRE 88	29	6	2
DESEMBRE 88	27	5	2
GENER 89	28	6	3
FEBRER 89	25	7	2
MARÇ 89	39	5	2
ABRIL 89	34	4	-

El tipus d' intervencions més freqüents són recuperacions de vehicles robats, detencions per arma blanca o per tenència d'objectes de dubtosa procedència. I com també podem veure hi ha un alt nombre d' intervencions per tenència o tràfic de drogues.

viver

Dades de la Policia Nacional de la Comissaria de Sant Andreu, de les persones detingudes amb residència a Baró de Viver i que van de Gener a Maig de 1989.

SEXE	Nº
Homes	5
Dones	1
Total	6

EDAT	Nº
21/25	2
26/30	1
31/35	1
36/40	2
Total	6

LLOC NAIXEMENT	Nº
Barcelona	5
Andalusia	1
Total	6

TIPUS DELICTE	Nº
Agressió amb lesions (G.U.)	1
Tenència i/o tràfic drogues	4
Imprudència (Circulació)	1
Total	6

DATA COMISSIO DELICTE	Nº
Gener 89	2
Març 89	2
Abril 89	1
Maig 89	1
Total	6

viver

LLOC ON S'HA COM'ES	Nº
Barri Baró de Viver	2
Barri Bon Pastor	1
Resta del Districte	1
No consta	1
Total	2

LLOC DETENCIO	Nº
Barri Baró de Viver	4
Barri Bon Pastor	1
No consta	1
Total	6

FORMA DETENCIO	Nº
In Fraganti	4
Per denuncia	1
No consta	1
Total	6

FET INDIVIDUAL O EN COMPLICITAT	Nº
Individual	4
No consta	2
Total	6

ANTECEDENTS POLICIALS	Nº
SI	6
Total	6

ANTECEDENTS PENALS	Nº
SI	4
No consta	2
Total	6

viver

Intervencions de la Policia Nacional a Baró de Viver.

MES	INTERVENCIONS TOTALS DISTRICTE	INTERVENCIONS BARO DE VIVER	INTERVENCIONS PER TRAFIC I/O TENENCIA DROGUES
GENER 89	209	9	-
MARÇ 89	140	2	-
ABRIL 89	150	4	-

viver

Com podem veure, la majoria són homes nascuts a Barcelona, joves de 21 a 35 anys.

El tipus de delicte majoritàriament és contra la salut pública, però això no queda reflexat en les intervencions que la Policia ha fet en aquest barri en els mesos de gener, març i abril de 1989. Tant el lloc on s'ha comès el delicte com el lloc de la detenció ha estat al barri o barris veïns.

Respecte a qui fa la denúncia, veiem que en 4 dels 6 casos han estat detinguts "in fraganti" el que vol dir que ha estat la mateixa policia la que ha fet la detenció en el moment de cometre's el fet i no hi hagut denúncia per part de la víctima.

Només en 2 dels 6 casos hi consta l'estat civil (1 casat i 1 soltera), el nivell d'estudis (ambdós "lee y escribe"), l'ocupació (1 en atur, 1 mestressa de casa), qui fa la denúncia (1 Guàrdia Urbana, 1 Cos Nacional de Policia), el consum de drogues (1 si, 1 no) i només en un cas hi consta la víctima del fet que no és representativa perquè ho és per una infracció d'imprudència de circulació.

viver

En el moment de consultar les dades del CENTRE PENITENCIARI DE DONES, no hi havia cap interna d'aquest barri

Dades extretes del CENTRE PENITENCIARI DE JOVES de Barcelona, el Maig 1989.

EDAT	Nº
20/25	2
Total	2

TIPUS DELICTE	Nº
Robatori	2 *
Total	2

* Aquestes dues persones tenen diverses entrades per robatori algunes de les quals han estat robatori amb intimidació.

INTERNS	Nº
PENATS	1
No CONSTA	1
Total	2

REINCIDÈNCIES	Nº
SI	2
Total	2

No hem pogut aconseguir altres dades com: lloc de naixement, situació familiar, nivell d'estudis, professió/ocupació, etc.

Una d'aquestes dues persones està actualment en llibertat.

viver

Dades del CENTRE PENITENCIARI LLEIDA I, dels interns amb domicili a Baró de Viver, extretes el dia 16.6.89.

Nº - 1

EDAT - 40/45

LLOC NAIXEMENT - Andalusia

ESTAT CIVIL - Casat (amb fills)

PROFESSIO/OCUPACIO - Comerç

TIPUS DELICTE - Robatori (Té dues entrades per aquest delicte)

REINCIDENCIES - Si

PENAT - Si

En el moment en que vàrem fer la consulta (16.6.89) no hi havia cap persona del Baró de Viver al CENTRE PENITENCIARI LLEIDA II.

viver

Dades del CENTRE PENITENCIARI D'HOMES de Barcelona i que corresponen als interns amb domicili al Baró de Vier, extretes els dies 7, 8 i 12 de Juny 1989.

EDAT	Nº
35/40	2
Total	2

LLOC NAIXEMENT	Nº
Melilla	1
No consta	1
Total	1

ESTAT CIVIL	Nº
Solter	1
No consta	1
Total	2

PROFESSIO OCUPACIO	Nº
Categoria prof. baixa	2 *
Total	2

* Jornaler, decorador

INTERNS	Nº
Penats	1
Preventius	1
Total	2

REINCIDENCIES	Nº
SI	2
Total	2

viver

TIPUS DELICTE - Aquests dos interns són multirreincidentes i pel que fa al tipus de delictes hem de dir que un d'ells ha comès robatori, amenaces i els tres últims contra la salut pública. L'altre té 19 ingressos i entre els delictes comesos hi ha furt, robatori, falsificació, tenència il·licita d'armes, desacatament a un agent de l'autoritat, lesions, danys, deserció, incendi, etc.

viver

Pel que fa als interns dels centres penitenciaris, veiem que en el C.P. de Dones i en el C.P. Lleida II no hi havia cap intern en el moment de fer la consulta.

Pel que fa a la resta hem de dir que n'hi han de totes les edats, però la majoria són de 35 a 45 anys, amb categoria professional baixa, la majoria són penats i tots reincidents, podriem dir inclús multireincidents.

viver

Dades del SAOS de l'any 1988 de les persones del Baró de Viver que han utilitzat aquest servei.

SEXE	Nº
Homes	6
Total	6

EDAT	Nº
24	3
30/35	2
50/55	1
Total	6

LLOC NAIXEMENT	Nº
Barcelona	3
Estranger	1*
No consta	2
Total	6

* Argel

TIPUS DELICTE	Nº
Robatori	3
Contra la Salut Pública	1
No consta	2
Total	6

PROBLEMÀTICA	Nº
Toxicomanies	2
Delinqüència	2
No consta	2
Total	6

viver

Dades de l'IRES de l'any 1988 de les persones del Baró de Viver que han utilitzat aquest servei als jutjats.

Nº - 1

SEXE - Home

EDAT - 18/21

LLOC NAIXEMENT - No consta

PROFESSIO/OCUPACIO - No consta

TIPUS DELICTE - Robatori

REINCIDENCIES - SI

CONSUM DROGUES - SI

viver

Les dades referents les persones que han utilitzat els serveis socials son poques i sobre tot les que fan referència al SASJ i al ERAPP, que son globals de tot el districte i tan sols numèriques, sense poder aprofundir en altre tipus de informació.

SASJ 1988	1er trimestre	8 persones
	2on "	7 "
	3er "	7 "
	4t "	13 "
	TOTAL	38 persones

SASJ 1989	Gener/Febrer	7 persones
-----------	--------------	------------

ERAPP 1988	CENTRE PENITENCIARI JOVES	4
	Serveis Socials Base	1
	SASJ	1
	TOTAL	6

viver

Pel que fa a les persones que han utilitzat el SADS i els serveis de l'IRES als Jutjats veiem que son homes, joves, entre els 18 i 35 anys, amb un gran nombre de nascuts a Barcelona (en molts casos no consta), que els delictes comesos majoritàriament son el robatori i contra la salut pública (en alguns casos no consta) i que alguns tenen problemes de toxicomanies.

No hem pogut obtenir altres dades com nivell d'estudis, ocupació, situació familiar, etc. , el que hagués estat molt interessant per poder coneixer un mica més la situació d'aquestes persones.

viver

Persones del Baró de Viver que estan en tractament d'alcoholisme, al CAID GARBIVENT. Dades extretes el 12 de juny de 1989.

SEXE	Nº
Homes	5
Dones	1
Total	6

EDAT HOMES	Nº
25/30	2
35/40	2
41/45	1
Total	5

EDAT DONES	Nº
+ 60	1

LLOC NAIXEMENT	Nº
Andalusia	1
No consta	5
Total	6

SITUACIO FAMILIAR	Nº
Casats (amb fills)	4
Solters	2
Total	6

viver

NIVELL D'ESTUDIS	Nº
Certif.escoals	1
No consta	5
Total	6

PROFESSIÓ OCUPACIÓ	Nº
Treball fixe	1*
Treball eventual	1*
En atur	2
Pensionista	1
No consta	1
Total	6

* Planxista

* Venedor per les cases

DATA EN QUE S'INICIA EL TRACTAMENT	Nº
Maig 1988	1
Agost 1988	1
Gener 1989	2
Febrer 1989	1
Març 1989	1
Total	6

Aquestes persones varen arribar a Garbivent derivats per altres institucions o centres (CAP salut Mental, Residència, Ass. Socials), o bé a través d'altres pacients del CAID.

Una d'elles és alcohòlic des de petit, de pares alcohòlics i viu amb una neboda també alcohòlica.

Cap d'elles ha tingut problemes legals.

viver

Persones del Baró de Viver que estan en tractament d'altres toxicomanies diferents de l'alcoholisme, al CAID GARBIVENT.

Dades extretes el 12 de juny de 1989.

SEXE	Nº
Homes	2
Dones	2
Total	4

EDAT HOMES	Nº
25/30	1
No consta	1
Total	2

EDAT DONES	Nº
20/25	2
Total	2

LLOC NAIXEMENT	Nº
Estranger	1
No consta	3
Total	4

SITUACIO FAMILIAR	Nº
Solters	3
Separats	1
Total	4

Tant la persona separada com una de les solteres tenen fills.

NIVELL D'ESTUDIS	Nº
EG B (incompleta)	3
COU	1
Total	4

PROFESSIÓ OCUPACIO	Nº
Treball esporàdic	1*
Activitats no legalitzades	1
No en tenen	2*
Total	4

• Cambrer Casino

* Ocasionalment prostitució en els dos casos. Són noies.

SITUACIO LEGAL	Nº
Detencions amb fitxa policial + judicis	1
Detencions amb fitxa policial + judicis + presó + llibertat fiança	1
No tenen problemes legals	2
total	4

DATA EN QUE S'INICIA EL TRACTAMENT	Nº
Juliol 1987	1
Agost 1987	1
Gener 1988	1
Desembre 1988	1
Total	4

Hem de fer constar que en un cas el pare té categoria professional alta, en un altre cas només treballa la mare amb categoria professional baixa, en un altre cas el pare és mort i en un altre cas són tres germans toxicòmans.

Dues d'aquestes persones varen arribar a Garbívent derivades per altres centres (Amb. Bon Pastor, C.S.S. Bon Pastor) una a través del seu germà també en tractament i només una per iniciativa pròpia.

viver

Com podem veure hi han més homes que dones en tractament, sobretot d'alcoholisme, d'edats majoritàriament joves entre els 25 i 30 anys però en l'alcoholisme n'hi han de totes les edats.

No ens consta el lloc de naixement i són solters els més joves i casats els de més edat.

El nivell d'estudis en molts casos no hi consta però veiem que en els que si hi consta és molt baix.

Pel que fa a l'ocupació veiem que solament en un cas té treball fix i en un altre és pensionista, però a la resta o no en tenen o el treball es esporàdic o bé realitzen activitats no legalitzades.

6.3. - VALORACIÓ DADES CRIMINOLOGIQUES

MENORS

Hem de partir de la base de que tenim poques dades per tant la informació és molt parcial i molt diferent d'una institució a l'altra el que ens fa pensar que són nois diferents.

Tot i que moltes dades no hi consten intentarem acostar-nos el màxim possible al que pot ser el menor que comet fets delictius del Baró de Viver.

Veiem que hi han més nois que noies, nascuts a Barcelona, d'edats tan diferents que van des dels 9 fins als 18 anys.

Els delictes comesos són bàsicament contra les persones i també contra les coses i que en alguns casos no tenen expedient obert, per exemple al CEPOME, per haver comés algún delicte sinó per ordres de recerca i reingrés a centres. El que no sabem és perquè estaven ingressats en aquests centres.

Una cosa que ens podria sorprendre és que hi han bastants nois germans entre ells i podriem extreure deduccions equivocades, i, per tant, amb les poques dades que tenim hauriem d'estudiar el tema amb precaució.

No podem valorar la situació familiar perquè no consta en gairebé cap cas, ni tampoc la situació escolar ni l'ocupació dels nois, el que fa que encara es redueixi més la valoració final.

Endemés en les dades del Centre d'Estudis estan inclosos els nois de Bon Pastor i de Baró de Viver, sense possibilitats de poder separar la informació.

ADULTS

En la variable adults, com en la de menors, la manca de dades és evident el que fa que la fiabilitat pel que fa a la conflictivitat del barri quedi reduïda.

Intentarem, però apropar-nos el màxim a la idea de l'adult que comet fets delictius en aquest barri.

Pel que fa a les dades de la policia veiem que les intervencions són moltes en el districte però poques al Baró de Viver i moltes menys en el cas de tràfic o tenència de drogues. Pel contrari les intervencions de la Guàrdia Urbana són moltes menys que les de la Policia Nacional però les intervencions al Baró de

Viver són moltes més i bastants per tràfec o tenència de drogues.

Veiem que els adults conflictius del Baró de Viver no són solament els joves. Podem dir que estan entre els 20 i els 45 anys nascuts a Barcelona, amb un nivell d'estudis baix i per tant, amb categoria professional baixa (en alguns casos ni tan sols han tingut cap ocupació).

La majoria són reincidents i en molts casos multireincidents, que els que estan en centres penitenciaris la majoria són penats i amb diverses condemes i que el tipus de delictes que més cometien són robatoris, agressions i contra la salut pública (tràfic i/o tenència de drogues).

Els que han utilitzat els Serveis Socials tenen les mateixes característiques, però a més saben que tenen problemes de drogo-dependències.

Les persones que estan en tractament d'alcoholisme, també són persones entre els 25 i 45 anys, la majoria homes, casats, amb categoria professional baixa (en atur o fent treballs eventuais) i que cap d'ells ha tingut problemes amb la justícia.

No és així en el cas dels que utilitzen el servei de rehabilitació d'altres toxicomanies, bàsicament heroïna.

Hi han tants homes com dones, joves entre els 25 i 30 anys i la majoria solters amb un nivell d'estudis baix i amb categoria professional baixa. En el cas de les dues dones no tenen ocupació i ocasionalment es dediquen a la prostitució.

Hem de fer notar com a cosa no gaire normal que el nivell d'estudis d'una de les persones és de COU.

Dues d'aquestes persones han tingut problemes amb la justícia.

viver

7 - PROGRAMES DE PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDENCIES A LA FRANJA DEL BESOS

En primer lloc acompanyem fotocòpies del pla de prevenció general per tota la Franja i també de la compactació amb la resta de projectes de la zona.

ESQUEMA DEL PLAN DE PREVENCIÓN DE LAS DROGODEPENDENCIAS EN LOS BARRIOS: DON PASTOR, BARO DE VIVER Y TRINITAT VELLA:

[FRANJA DEL MESÓS]. DISTRITO IX, SANT ANDREU.

1- OBJETIVOS GENERALES:

- 1.1. Disminución de la oferta de drogas.
- 1.2. Disminución de la demanda de drogas.
- 1.3. Detección y orientación precoces.
- 1.4. Reducción de problemas asociados al consumo de drogas.

2- OBJETIVOS ESPECÍFICOS PARA LA FRANJA DEL MESÓS:

- 2.1. Informar a la población general sobre la problemática del abuso de drogas.
- 2.2. Formar a maestros y educadores en la prevención de las drogodependencias.
- 2.3. Que la comunidad participe de forma activa en el abordaje integral de las drogodependencias.
- 2.4. Facilitar un asesoramiento continuado a todos los profesionales de Servicios Personales sobre problemáticas relacionadas con las drogas.
- 2.5. Asistencia a afectados por problemas relacionados con todo tipo de drogodependencias.

OBJETIVOS GENERALES:	1. Disminución de la oferta.	2. Disminución de la demanda.	3. Detección y orientación precor.	4. Reducción de problemas asociados al consumo de drogas.
PROYECTOS, ACTIVIDADES Y CREACIÓN DE RECURSOS	• Coordinación periódica con los cuerpos y fuerzas de SEGURIDAD DEL Distrito.	• Formación de <u>maestros</u> en la prevención de las drogodependencias y la educación para la salud.	• Asesoramiento individual a padres.	• Información/Sensibilización a grupos de alto riesgo (mujeres embarazadas, adolescentes, conductores, etc.)
	• Participación en el Consejo de Seguridad Ciudadana del Dto IX.	• Sensibilización/Información de <u>padres</u> a través de los APAS.	• Reciclaje en drogodependencias para los trabajadores sociales de la Franja del Mesón.	
	• Formación en drogodependencias a la Guardia Urbana del Distrito IX.	• Formación de <u>educadores</u> del tiempo libre en la prevención de las drogodependencias.	• Atención a familiares de toxicómanos.	• Información/Sensibilización de Líderes de Comunidad sobre la prevención del SIDA.
		• Prevención de las drogodependencias en la Comunidad (AAVV, Parroquias, Asociaciones, etc.)	• Derivación de afectados al CAID Garbívent para su tratamiento.	

PROYECTOS DE LA FRANJA DEL BESÓS.

COMUNIDAD	INTERSECTORIALES	Y	
		PREVENCIÓN	DE
UN 4 A S E S O R A M I E N T O Y F O R M A C I O N			INICIOS (0-3 años): Detección de casos de alto riesgo de alcoholismo y otras drogodependencias en los padres, y abordaje de los mismos. PROYECTO USUARIO (Población general): Orientación, asesoramiento y derivación de casos (familiares y afectados). Fomento de grupos de afectados. CASAL D'AVIS(BELLESA A LA VELLESA) (Gent Gran): Sensibilización sobre problemas ocasionados por las drogas legales. PROSPECCION JA EDAD (Gent Gran): Detección y abordaje de posible abuso de drogas en las personas de este grupo.
	BARRIO BON PASTOR		VAILETS (6-12 años): Detección y abordaje de casos e introducción de elementos preventivos en el conjunto de actividades lúdicas del proyecto. JOVES BON PASTOR(16-25 años): Potenciar actividades seneas respecto al uso de drogas en las personas de este grupo. Sensibilización e información (Detección y abordaje de casos). CENTRE CIVIC: Sensibilización sobre las drogodependencias en la población general.
	BARRIO BARÓ DE VIVER	DROCODE- PENDENCIAS	RECRO BA VI (2-4 años): Información-formación a los educadores del centro. Detección y abordaje de casos de alto riesgo de alcoholismo y otras drogodependencias en los padres. CASAL INFANTIL (6-12 años): Atención y abordaje de casos concretos e introducción de elementos preventivos en el conjunto de actividades lúdicas del proyecto. BA VI TRANSIT (13-15 años): Introducción de elementos preventivos en las actividades del proyecto, y detección precoz de casos. DINAMITZACIÓ JOVES (16-25 años): Sensibilización e información respecto a las drogodependencias. Potenciar actitudes seneas respecto al consumo de drogas. Detección y abordaje de casos. CENTRE CIVIC: Sensibilización sobre las drogodependencias en la población general.
	BARRIO TRINITAT VELLA		TRINI-JOC (6-12 años): Detección y abordaje de casos, e introducción de elementos preventivos en el conjunto de actividades lúdicas del proyecto. TRINI-TRANSIT (13-15 años): Introducción de elementos preventivos en las actividades del proyecto. Detección precoz de casos concretos. TRINI-JOVE (16-25 años): Potenciar actitudes seneas respecto al consumo de drogas. Sensibilización e información (detección y abordaje de casos). CENTRE CIVIC: Sensibilización sobre las drogodependencias en la población general.
		PREVENCIÓN EN EL MEDIO EDUCATIVO	FORMACIÓN Y ASESORAMIENTO SOBRE DROCODEPENDENCIAS A LA GUARDIA URBANA

BARO DE VIVER I BON PASTOR

El problema de las drogodependències és, en aquests moments, un dels més grans que té el nostre país, tant a nivell sanitari com social.

Aquest fenomen ha causat en el nostre país un gran impacte. Existeixen nombroses enquestes d'opinió en les que es demostra que aquest problema és un dels que més preocupen a la nostra societat i en general s'exigeixen actuacions enèrgiques a nivell d'Estat com a nivell de Comunitat Autònoma, i també comptem a nivell d'Ajuntament de Barcelona amb el "Pla Municipal d'actuació sobre les Drogodependències" (PMAD).

Els principis generals sobre els quals els basen el PMAD són :

- Integració dels treballs genèrics d'informació dins de la Xarxa de Serveis Personals dels Districtes i el CAS (Centre d'Atenció i Seguiment).

- Articulació dels projectes de prevenció a partir d'una línia d'acció prioritària territorial a nivell de Districte i d'una altra complementària sectorial.

- Sectorització territorial de l'Assistència a la ciutat: adscripció a cada dispositiu assistencial d'un determinat sector geogràfic i poblacional, respectant en tot moment l'estructura administrativa bàsica, el Districte.

- Unitat d'actuació de les diferents xarxes assistencials i de reinserció de la ciutat.

- Coordinació funcionals de tots els serveis i centres de les administracions públiques de la ciutat.

En els punts anteriors queda demostrada la importància que es dona als Districtes en els treballs d'informació i prevenció.

Està demostrat que una oferta exclusiva a nivell d'intervencions terapèutiques és insuficient per solucionar el problema, donat l'elevat nombre de drogodependents que existeix. Sempre resulta difícil plantejar possibles solucions clares, però, en aquesta problemàtica, si alguna d'elles es pot veure com més efectiva, sens dubte, aquesta seria la prevenció.

Ja hem comentat els objectius generals en els que es basen les actuacions del "Pla Municipal d'Actuació sobre les Drogodependències" i és dins d'aquestes directrius que es vol

donar resposta a la problemàtica específica dels barris de Sant Andreu, i especialment en els que es deixa sentir més aquesta situació : Baró de Viver i Bon Pastor.

Les característiques de la població d'aquests barris (economia precària, aïllament, baix nivell d'instrucció, comerç il.legal, etc.) determinen un estil de vida que afavoreix el contacte amb substàncies il.legals tant a nivell de tràfec com de consum.

Això, unit a la manca d'informació afavoreix un elevat consum de drogues legals.

Aquestes comunitats presenten una manca de sensibilització important respecte al problema de les drogodependències molt mediatitzat pel paper preponderant que suposa el tràfec de substàncies il.legals en l'economia dels seus habitants.

A partir de les següents hipòtesis s'intenta arribar a uns objectius de treball:

- a) Si introduïm elements de informació i sensibilització específics en i des de les pròpies xarxes comunitàries, augmentarà la detecció i la prevenció.
- b) Si potenciem grups de la comunitat que assumeixin funcions de suport i d'orientació pel que fa a aquesta problemàtica, milloraran les possibilitats de tractament i reinserció dels afectats.
- c) Si dins aquests grups ens adrecem específicament a les dones, joves, etc., estariem col.laborant en la seva sensibilització i formació i facilitaria l'adequat abordatge.

Hi han uns objectius generals, ja descrits, i uns de concrets, que són :

- Sensibilitzar als diferents grups actius, assegurant els canals d'arribada i anàlisi dels nivells de resposta de la població.
- Potenciar la creació d'un grup-base a partir de les persones interessades en desenvolupar tasques de tipus preventiu, de detecció i de suport als afectats.
- Incidir en els grups de dones i joves a través del treball individual i de grups.
- Canalitzar els afectats vers el CAS de districte per tractament.
- Facilitar la reinserció dels afectats que segueixin tractament.

Els nuclis d'intervenció són :

- Població General

viver

- APAS (escoles públiques i privades)
- Institucions del barri
- Afectats rehabilitats, familiars
- Afectats usuaris dels serveis especialitzats en drogodependències
- Hospitals, Ambulatori i CAS districte
- Dones de l'Aula d'adults del Baró de Viver i mares del Projecte d'Infància i Adolescència, desenvolupats per l'Equip de Serveis Personals del Baró de Viver.

Cal assenyalar que el treball adreçat als joves, és farà des del Projecte Jove. Per aquest motiu no se'ls cita com nucli d'intervenció des d'aquest projecte, almenys en la primera fase.

Hem de dir que hi han altres objectius més específics en cada un dels projectes per poder aconseguir uns resultats eficaços.

.Dades extretes del "Projecte Prevenció i abordatge de drogodependències. Barri Baró de Viver"

Esperança Esteve
José Luis Taberna

Desembre del 1988

(El projecte del Bon Pastor no està acabat però tindrà les mateixes característiques).

8 - CONCLUSIONS

8.1 - Reflexió Metodològica

Amb aquest treball hem intentat aproximar-nos el màxim possible la realitat criminològica del barri, no obstant no podem afirmar que els resultats siguin categòrics, ja que la manca d'una sistematització en la recollida de la informació no permet obtenir dades completes de les diferents institucions.

No hi ha una cronologia unificada, ni unificació de criteris a l'hora d'obtenir les diferents informacions.

Hi han molt pocs serveis informatitzats que permetin certa agilitat i rapidesa a l'hora d'extreure dades. En aquest sentit la recollida de dades ha estat molt laboriosa, sobretot a les presons, i en el Tribunal Tutelars de Menors ha estat impossible de realitzar.

Als jutjats, si bé hi ha un servei informàtic, tenen un sistema de còdis que no ha permès que poguessim obtenir cap dada respecte a les persones que han passat per els jutjats.

Aquesta manca de dades i de unificació de criteris a l'hora de recollir-les ha comportat dificultats per arribar conclusions i per relacionar els diferents elements que intervenen en la conformació del problema.

Normalment treballem amb el que s'en diu la "criminalitat coneguda". Molts dels fets delictius que es cometen no s'arriben a conèixer mai, bé perquè no es denuncien, bé perquè no es persegueixen. Es el que s'anomena la "xifra negra" de la criminalitat.

La "criminalitat coneguda" més la "xifra negra", configuren el que seria la "criminalitat real".

El fet d'haver de treballar només amb la "criminalitat coneguda" i no amb la "real" ja suposa una dificultat a l'hora d'elaborar programes de prevenció, però el que encara suposa una dificultat més greu es l'esmentada manca de dades i d'unificació de criteris que cada vegada fa que sigui més difícil la realització d'estudis dirigits a la prevenció de la marginació i la delinqüència. Dificultats que estan posant en perill el futur d'aquests treballs, cada cop més necessaris en la societat actual.

8.2 - Característiques comuns del Bon Pastor i Baró de Viver

Els barris del Baró de Viver i del Bon Pastor, tot i que són diferents i amb característiques pròpies, tenen uns trets comuns, que per la importància que tenen volem remarcar.

Un problema molt greu d'aquests dos barris és la gran dificultat d'entrar en contacte amb la ciutat.

La seva situació geogràfica lluny del centre de la ciutat i del centre del propi districte, el fet que estiguin envoltats de camps i fàbriques, la manca d'informació del que es pot fer a la ciutat i uns transports deficientes (sobretot nocturns) fan que aquests barris se sentin aïllats, no tan sols física sinó també socialment.

I són els joves que més ho pateixen. La manca de recursos econòmics no els permet un transport privat per traslladar-se a d'altres llocs de la ciutat, que unit a les dificultats ja comentades, fa que no puguin gaudir d'experiències diferents, o bé que tinguin més dificultat per entendre i acceptar la cultura de la ciutat i per tant les relacions socials que s'estableixen en aquesta, amb tot el que això comporta de dificultat a l'hora de buscar feina, establir relacions personals externes al seu barri, etc.

I amb el perill de que aquests barris es converteixin en "guetos", cosa gens desitjable socialment.

8.3 - BARÓ DE VIVER

Aquest és el barri més desassistit de tots, el més aïllat i el que menys ha fet sentir la seva veu.

La majoria són persones nascudes a Catalunya però fills d'immigrants. L'aïllament ha fet que es mantingués la cultura d'origen, que en la majoria dels casos es la dels pares, però que s'ha viscut més que no pas la de la ciutat.

Com la Trinitat Vella i al Bon Pastor, es viu com si fos un poble. Els valors socials del poble s'han traspassat a la ciutat, però en el fons no els sembla que visquin a la ciutat. Estàn tan lluny d'ella que la seva realitat és una altra.

Els habitants del Baró de Viver no s'associen, no reivindiquen. L'assistent social del barri no reb demandes si no són per coses molt puntuals (tramitació de documents, etc.). Estàn acostumats a solucionar-se els problemes entre ells.

La majoria són persones amb un nivell d'estudis baix i on hi ha un alt índex d'analfabets.

Poques són les persones que han passat de l'EGB o el Batxillerat Elemental, per tant la categoria professional es veu directament afectada per això. En general és baixa i pocs són els que la tenen mitjana i molts menys qui la tenen alta.

Hi ha un alt índex d'atur, l'economia és baixa, però ningú reclama ajuts econòmics. Això i altres indicis externs fan sospitar que hi ha quelcom no gaire clar que els permet viure.

El poc interès per la qüestió intel·lectual dels pares es trasmet als fills. Van a l'escola però no els interessa. Hi ha un elevat índex de fracàs escolar i d'absentisme ja que molts casos els nois deixen l'escola aviat.

Ja tenim doncs els adolescents fora de l'escola i pel carrer.

La poca preparació i el poc interès per tenir-la fa que aquests joves siguin aviat un més dels aturats i potser dels que cerquen la primer feina.

De vegades l'economia sumergida funciona però no sempre és així (moltes dones sí que treballen per aquest sistema, sinó no podrien fer-ho).

La majoria de les vegades aquests joves estan pel carrer sense fer res. Però la manca de diners fa que en molts casos

viver

aquests nois arribin a delinquir.

Ni la família, ni l'escola ajuden gaire a aquests joves. Aquesta institució està enfrontada al veïnat. Prefereix acceptar alumnes de fora del barri que els propis del barri.

Els professors tenen por. No hi volen estar gaire temps, no s'impliquen en la problemàtica del barri.

Els pares intenten delegar massa responsabilitats en els professors, que aquests no accepten.

Però qui reb en aquests enfrontaments són els alumnes, que no obtenen la qualitat desitjada.

Són molt pocs qui decideixen fer estudis de F.P. o de B.U.P. i els que ho fan han de desplaçar-se a d'altres zones.

També han de sortir del barri si volen divertir-se. No hi tenen cap cinema, ni discoteca, ni d'altres tipus de locals per passar-hi el temps.

Hi ha molts bars, però molt poc recomanables.

Per no tenir, no tenen gairebé res, ni centre mèdic (han d'anar a Bon Pastor) ni mercat (hi havia un minimercat que desapareix amb els blocs que també van a terra), ni cabina telefònica, ni quiosc per poder comprar la premsa i ni tan sols cap oficina de qualsevol caixa. És a dir qui vol estalviar no cal que ho faci perquè no sap on ha de portar els diners.

No fa gaire s'ha construït un gran bloc de pisos per acollir els habitants dels antics blocs. En els seus baixos sembla que es vol fer un centre comercial.

Les cases es van deteriorant i són petites, però han de donar cabuda a famílies en molts casos nombroses. No arriben a 50 m² i no hi ha espai per a res.

El teixit social no existeix, els serveis socials són mínims.

Aquestes circumstàncies són aprofitades pels traficants que a canvi d'uns diners tenen la droga segura durant un temps.

Es calcula que un 35% de les persones del Baró de Viver viuen del tràfic. La majoria de les vegades només guarden la droga a les seves cases a canvi d'uns diners segurs, tarifa establerta en el mercat de la droga.

Però això és difícil de saber, si és que no s'investiga directament, qüestió una mica perillosa.

viver

Quelcom de veritat hi ha. Un treballador social que viu i treballa al barri ens comentava que tothom sap qui trafica, qui ven, on es ven, però ningú dirà res.

A partir de les 7 del vespre el barri es converteix en una sala d'atraccions. Anades i vingudes en cotxe per comprar i marxar ràpid. Però hi ha qui no pot esperar i es poden trobar xeringues per qualsevol indret del barri.

Qui pot pagar però, pot llogar un pis allà mateix o una habitació i així són més discrets.

Difícilment en el barri hi ha algú que desconeixi la problemàtica i tothom coneix qui hi participa en el contraban o en el tràfic de drogues.

Qui delinqueix és un tipus de persona jove, encara que també n'hi ha de no tan joves. El nivell d'estudis és baix i la categoria professional, en cas d'haver-la, és també baixa. El tipus de delictes que més cometen és el robatori i el tràfic de drogues.

Tothom sap també que hi han bastants joves que consumeixen però al CAID Garbívent només hi ha quatre persones en tractament.

Però, qui més preocupa són aquests adolescents joves que estan pel carrer i que podrien prendre exemple.

Segons la DAM s'hauria de fer més política de carrer per poder prevenir més eficaçment.

L'acció policial en aquest barri és limitada perquè segons la policia el Baró de Viver hi ha el petit traficant que ven per consumir.

Això segurament no deixa de ser així, però l'opinió d'altres observadors és que també hi ha tràfic a gran escala. Si més no existeixen els guardadors de la droga que no venen per consumir i que entrarien en el tràfic a gran escala. En molts casos hi participa tota la família des del més gran fins el més petit, amb la qual cosa el noi està veient i vivint un ambient que farà seu i del que no s'en sortirà més.

Les adreces de les persones que han tingut contacte amb les instàncies de control es reparteixen bàsicament als blocs de pisos i la part nord-est de les cases Barates.

Els llocs conflictius de tràfic són principalment alguns bars i sobretot el carrer. A partir de les 7 del vespre la compra-venda es fa sense cap tipus d'inhibició al mig del carrer.

9 - PROPOSTES

A partir de l'estudi realitzat podem extreure propostes concretes que agrupem en funció de la institució a qui ho adrecem i que té competència sobre el tema.

GENERALITAT

- Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació del Departament de Justícia.

- Seria necessari fer un esforç en la unificació de criteris per la recollida de dades, la seva sistematització i informatització.

La manca d'aquesta racionalització dificulta enormement la realització d'estudis que ens permetin conèixer la realitat i per tant impossibilita l'elaboració de projectes preventius que incideixin en aquesta realitat.

- Departament d'Ensenyament

- Racionalitzar i millorar la qualitat de les escoles públiques.

Aquesta millora hauria de tenir en compte tant elements d'infraestructura com l'elaboració d'un projecte que permeti reduir l'índex de fracàs escolar i d'absentisme observats en aquest estudi.

- Estudiar la situació dels professors i mestres que treballen en aquests barris, creant places fixes i donant-les a mestres que tinguin interès en conèixer la problemàtica d'aquests barris per poder treballar més positivament.

AUDIENCIA TERRITORIAL

-Aquí proposaríem el mateix que hem proposat al Departament de Justícia de la Generalitat en el sentit de millorar la sistematització de les dades per poder obtenir-les, sobretot dels jutjats de Barcelona i del Tribunal Tutelar de Menors.

AJUNTAMENT

-Àrea de transports i circulació

-Estudi d'una possible reordenació del transport públic als barris de la Franja del Besòs: Trinitat Vella, Baró de Viver i Bon Pastor, en el sentit d'assegurar la comunicació d'aquests barris entre ells i sobretot amb la resta de la ciutat, i el transport nocturn.

-Àrea d'Esports

- Creació i promoció d'instal·lacions esportives.
- Facilitació de la seva utilització sobretot a joves i més especialment a tots aquells amb dificultats econòmiques.

-Àrea d'Afers Socials i Joventut

-Ajut i potenciació d'Associacions i grups infantils i juvenils tant des d'una promoció de l'associacionisme formal com informal.

-Estudiar la realització d'un pla específic d'assistència i reinserció dirigit a sectors consumidors de drogues (Política integral).

-Donades les característiques d'aquests barris i de la seva població, estudiar la creació:

-d'un centre obert per donar atenció especialitzada a nens amb problemes d'escolarització, personals i familiars.

-d'escola-taller per acollir els adolescents i joves que degut al fracàs escolar no han pogut continuar estudis posteriors a l'EGB.

-Àrea d'Urbanisme i Patronat d'Habitatge

-En primer lloc s'hauria d'estudiar la situació dels habitatges d'aquests barris i en tot cas la possible remodelació.

-També la creació de parcs i espais verds.

-La creació de dos mercats, un a Trinitat Vella i un a Baró de Viver que permeti no haver de traslladar-se les persones que els han d'utilitzar.

-Àrea d'Empreses Municipals

-Estudi i nova planificació de la freqüència de la qualitat de recollida d'escombraries als barris de la Franja, sobretot a Trinitat Vella on són més palpables les deficiències d'aquest servei.

-Consell de Districte de Sant Andreu

-Apart de la tasca de treball que s'està realitzant i que considerem positiva, hauriem d'estudiar mecanismes que potenciïn la participació dels habitants d'aquests tres barris sobretot del Baró de Viver i del Bon Pastor.

-Un element important seria poder dotar de més elements tècnics i personals als professionals que treballen en el medi (sobretot pel que fa a la franja 14-16 anys), per poder dur a terme la seva tasca amb més efectivitat.

-Estudiar fórmules d'intervenció i en cas necessari prendre

viver

mesures administratives en els bars i locals en els quals s'endevina un possible tràfic de drogues, després de la corresponent comprovació.

-Guàrdia Urbana

-Caldria estudiar conjuntament amb la Policia Nacional, les intervencions necessàries per tal d'incidir en les zones conflictives que s'assenyalen.

-POLICIA NACIONAL

-Tal com hem assenyalat en l'apartat anterior caldria estudiar conjuntament amb la Guàrdia Urbana les actuacions més adients per incidir en les zones més conflictives.

En algunes d'aquestes mesures estan implicades més d'una institució. Recomanem intervencions coordinades per tal de millorar l'eficàcia de les diferents accions.

Aquest és el cas de les dues propostes que assenyalen a continuació, ja que tenen a veure amb competències de la Generalitat i de l'Ajuntament:

- Plans d'ocupació

Es evident la urgència de la creació de plans d'ocupació, posant ènfasi en els d'ocupació juvenil.

- Canals d'informació

Per tal de disminuir el sentiment d'aïllament i la manca d'informació, cal estudiar des de totes les administracions i altres entitats canals d'arribada de tot tipus d'informació als barris de la Franja, sobretot a Bon Pastor i Baró de Viver.

viver

10 - FONTS DE DADES

MENORS

- Centre d'Estudis i Formació del Departament de Justícia de la Generalitat.

c/. Roger de Flor, 196 tel. 2073114
(Servei informatitzat)

- CEPOME (Central de Policia de Menors dels Mossos d'Esquadra)

Passeig Pujades, 9-13 tel. 3099416
(Servei informatitzat)

- GRUME (Grupo de Menores de la Policia Nacional)

c/. Roger de Llúria, 17 pral. tel. 3172011

- Delegat d'Assistència al Menor. Servei de Tractament en Medi Obert de la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors del Dep. de Justícia de la Generalitat.

c/. Casp, 26. tel. 3015037

-* Tribunal Tutelar de Menors.

Ronda Sant Pere, 31. tel. 3174258-3174329

* No hem pogut obtenir dades.

viver

ADULTS

-Comissaria de la Policia Nacional del Districte de Sant Andreu.

c/.Sant Andreu,399-401. tel.3450424-3450462.

-Guàrdia urbana del Districte de Sant Andreu.

c/.Sagrera 179. tel.3401641-3404204.

-Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació del
Dep. de Justícia de la Generalitat.
Secció Règim Penitenciari.

c/.Casp 26. tel.3015037.

- 1-Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona.
- 2-Centre Penitenciari de Dones de Barcelona.
- 3-Centre Penitenciari de Joves de Barcelona.
- 4-Centre Penitenciari LLEIDA I.
- 5-Centre Penitenciari LLEIDA II.

-Institut de Reinserció Social (IRES)

c/.Capellans,2. tel.3173294.

-Servei d'Assistència i Orientació Social al Detingut (SAOS), de
la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia
del Dep.de Justícia de la Generalitat.

Passeig Lluís Companys, s/n. (Palau de Justícia) tel.3007953.

-Serveis de Reinserció Social,Area de Serveis Socials (APAT).

c/.Bruch 72-74,2a pl. tel.3013176.

-CAID GARBIVENT (Programa DROSS).

Ctra.Sagrera,179. tel.3408458.

-* Servei Informàtic Jutjat de Guàrdia. (Palau de Justícia)

.Passeig Lluís Companys,s/n. tel.3007816.

*No hem pogut obtenir dades.

viver

-Centre de Serveis Socials del Bon Pastor.

c/.Mollerusa,3,1er-1a. tel.3115351.

-Centre Cívic Baró de Viver.

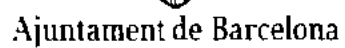
c/.Clariana s/n. tel.3457393.

- DELINCUENCIA Y DROGAS
Amando Vega (ICE - 1981)
- EL PENSAMIENTO CRIMINOLOGICO I -II
Roberto Bergalli. Juan Bustos Ramírez. Carlos González Zorrilla.
Teresa Miralles. Angel de Sola Dueñas. Carles Viladàs Jané.
- ELS NENS DE CARRER.
Pius Fransoy. Joan Bellido. Jaume Funes. Carles González.
Institut Catòlic d'Estudis Socials. Barcelona 1986.
- LA JUSTICIA DE MENORES
Gaetano de Leo (Epílogo : Carlos González Zorrilla)
Ed. Teide - Barcelona 1985.
- LA NOVA DELINQUENCIA INFANTIL I JUVENIL.
Jaume Funes Arteaga
Col·lecció Rosa Sensat . Edicions 62 - 1982.
- LA RECAIDA EN EL DELITO: MODOS DE REACCIONAR CONTRA ELLA.
Roberto Bergalli. Barcelona 1980.
- LA SOCIOLOGIA DE LA CONDUCTA DESVIADA
Juli Sabaté Delgado.
- TOTS ELS BARRIS DE BARCELONA
Jaume Fabre. Josep Mâ Huertas Claveria.
Edicions 62 . Barcelona 1976.
Volum 6 (Baró de Viver)

756

IV ANNEXES

AL DOCUMENT DE CONCLUSIONS I PROPOSTES DEL
GRUP DE TREBALL SOBRE "REFUGIATS I ESTRANGERS"

Consell Municipal de Benestar Social

ANNEX 1. MEMORIA. PUNT INFORMATIU PER A ESTRANGERS I REFUGIATS

MEMORIA

PUNT INFORMATIU
PER
ESTRANGERS I REFUGIATS

BARCELONA, juliol 1.989 - febrer 1.990

INDEX

1.- INTRODUCCIO

2.- GRAFIQUES

- 2.1.- Consultes per països, gener 1.990
- 2.2.- Estadística de consultes, gener 1.990
- 2.3.- Consultes per països del 1 al 15 de febrer
- 2.4.- Estadística de consultes del 1 al 15 de febrer

3.- FINANCIACIO

1.-INTRODUCCIO

El Servei d'Informació per Estrangers i Refugiats va ser constituït el 24 de juliol, mitjançant un conveni entre l'Ajuntament de Barcelona, ACSAR i Creu Roja.

Es tracta d'una experiència pilot i el seu objectiu consisteix en crear un espai físic, on s'ofereixi informació i orientació als estrangers i refugiats en totes els problemes que se'ls puguin plantejar

Aquest Servei va dirigit als estrangers immigrants econòmics de totes les nacionalitats que es trobin a Barcelona, independentment de la seva situació legal, així com també als refugiats polítics, independentment de la documentació que poseixin i durant tota la seva estada al nostre país.

Durant una primera fase que finalitza el 31 de desembre de 1.989, es va preparar i planificar l'esmentat Servei, acabant amb la redacció definitiva del projecte.

El dia 1 de gener de 1.990, el Servei va ser obert al públic. En aquesta segona fase, que finalitzarà el 28 de febrer de 1.990, l'atenció al públic s'efectua durant tres dies setmanals. La resta dels dies, es porten a terme les visites de presentació i recopilació d'informació a les entitats relacionades amb el tema d'estrangers i refugiats o que puguin oferir recursos per ells. Al mateix temps, es va elaborar una guia de recursos i el material informatiu a distribuir entre les persones que acudeixen al Servei.

Es preveu per el dia 1 de març de 1.990, que el Servei ja serà en condicions de funcionar plenament amb atenció diària al públic.

2.- GRAFIQUES

2.1.- CONSULTES PER PAISOS - GENER 1.990

	CONSULTES	REFERENT ASIL	REFERENT DOC. ESTRAN.	ASSISTENCIA SOCIAL	ASSISTENCIA SANITARIA	ESTUDIS	ENIGRACIO	ALTRES
AFRICA	14	2	-	5	5	1	-	2
AMERICA D. SUD	8	3	6	1	-	1	-	-
EUROPA D. EST	5	1	-	2	-	-	1	2
ORIENT MITJA	6	3	-	-	1	-	1	1
ASIA	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	33	9	6	8	6	2	2	5

2.1.- ESTADISTICA DE CONSULTES - GENER 1.990

NACIONARITAT DEL CONSULTANT

Africa:	14
Orient Mitjà:	6
Amèrica del Sud:	8
Europa de l'Est:	5
Àsia:	-

TOTAL 33

Homes: 24
Dones: 9

IDIOMA AMB EL QUAL ES VA EFECTUAR LA CONSULTA

Anglès:	6
Francès:	7
Alemany:	3
Castellà:	16
Altres, amb traductor:	1

TIPUS DE CONSULTA

- Documentació Estrangers:	6
- Asil Politic:	9
- Assistència Social:	8
- Emigració:	2
- Estudis:	2
- Assistència Sanitària:	6
- Altres:	5

2.3.- CONSULTES PER PAISOS - 1 AL 15 DE FEBRER 1.990

	CONSULTES	REFERENT ASIL	REFERENT DOC. ESTRAN.	ASSISTENCIA SOCIAL	ASSISTENCIA SANITARIA	ESTUDIS	ENIGRACIO	ALTRES
AFRICA	9	2	2	4	-	2	1	2
AMERICA D. SUD	2	1	1	-	-	-	-	-
EUROPA D. EST	4	2	-	4	-	-	-	-
ORIENT MITJA	9	1	5	2	3	-	-	-
ASIA	1	-	-	-	-	-	-	1
TOTAL	25	6	8	10	3	2	1	3

2.4.-ESTADISTICA DE CONSULTES - 1 AL 15 DE FEBRER 1.990

NACIONALITAT DEL CONSULTANT

Africa:	9
Orient Mitjà:	9
Amèrica del Sud:	2
Europa de l'Est:	4
Àsia:	1

TOTAL..... 25

Homes: 24

Dones: 1

IDIOMA AMB EL QUAL ES VA EFECTUAR LA CONSULTA

Anglès:	4
Francès:	4
Alemanys:	2
Castellà:	14
Altres, amb traductor:	1

TIPUS DE CONSULTA

Documentació Estrangers:	8
Ref. Asil Polític:	6
Assistència Social:	10
Emigració:	1
Estudis:	2
Assistència Sanitària:	3
Altres:	3

3.- FINANCIACIO

El Servei d'Informació per Estrangers i Refugiats és finançiat per l'Ajuntament de Barcelona, amb la quantitat de 2.500.000,- de pessetes per un període de un any, segons l'acord de Barcelona, ACSAR i Creu Roja, signat amb data de 24 de juliol de 1.989.